वार्षिक प्रतिवेदन

(एघारौं वार्षिक साधारण सभा)

आर्थिक वर्ष २०७३/७४

Agricultural Development Bank Ltd.

कृषि विकास बैंक लि.

२०७४

www.adbl.gov.np

तपाईं हाम्रो घरआँगनको बैंक

SWIFT : ADBLNPKA

कृषि विकास बैंक लि.

सञ्चालक समिति

क्षेत्र बहादुर सेंजुवाल
अध्यक्ष

विष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक
प्रतिनिधि- नेपाल सरकार

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक
प्रतिनिधि- नेपाल सरकार

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक
प्रतिनिधि- नेपाल सरकार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
विशेषज्ञ सञ्चालक

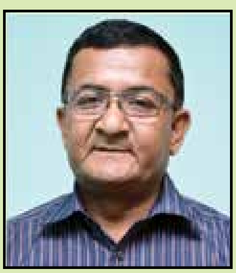

मनोज बस्नेत
सञ्चालक
सर्वसाधारण

गोविन्द प्रसाद भट्टराई
सञ्चालक
सर्वसाधारण

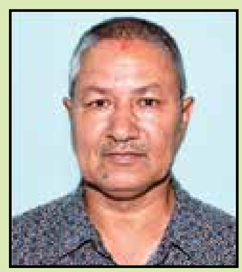

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक
सर्वसाधारण

प्रताप सुवेदी
कम्पनी सचिव

वार्षिक प्रतिवेदन

(एघारौँ वार्षिक साधारण सभा)

आर्थिक वर्ष २०७३/७४

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

मुख्य कार्यालय, रामशाहपथ, काठमाडौं

फोनः ०१–४२५२३५९, ०१–४२६२६२०, फ्याक्सः ०१–४२६२९२९

२०७४

विषय सूची

क्र.सं.	विषय	पृष्ठ संख्या
१.	वार्षिक साधारणसभा सम्बन्धी सूचना	१
२.	वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी अन्य जानकारी	२
३.	प्रोक्सी फारम	३
४.	प्रवेश पत्र	३
५.	सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन	५–८
६.	अन्य विवरणहरू	९–१३
७.	कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९ बमोजिमको थप विवरण	१४–१९
८.	धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली २०७३ को नियम २६ उपनियम (२) संग सम्बन्धित विवरणहरू	२०–२१
९.	लेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन	२२–२५
१०.	वासलात	२६
११.	नाफा/नोक्सान हिसाब	२७
१२.	नाफा/नोक्सान बाँडफाँड हिसाब	२८
१३.	इक्वीटीमा भएको परिवर्तन सम्बन्धी विवरण	२९
१४.	नगद प्रवाह विवरण	३०
१५.	वासलातसँग सम्बन्धित अनुसूची ४.१ देखि ४.१६ (क) सम्म	३१–४४
१६.	सम्भावित दायित्वहरू	४५
१७.	नाफा/नोक्सान हिसाबसँग सम्बन्धित ४.१८ देखि ४. २८ (क) सम्म	४६–५२
१८.	सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, संस्थापक, कर्मचारी, शेयरहोल्डरहरूलाई गएको कर्जा सापट विवरण	५३
१९.	पुँजीकोष तालिका	५४
२०.	कर्जा जोखिम, Credit Risk Mitigation, सञ्चालन, जोखिम, बजार जोखिम, पुँजी पर्याप्तता सम्बन्धी खुलासा	५५–६७
२१.	प्रमुख सूचकाङ्क	६८
२२.	लेखा सम्बन्धी महत्वपूर्ण नीतिहरू	६९–७५
२३.	लेखा सम्बन्धी टिप्पणीहरू	७७–८७
२४.	संस्थापक/संस्थापक समूह शेयधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थामा धितो राखी कर्जा लिएको विवरण	८८
२५.	**Comparison of Unaudited and Audited Financial Statements**	८९
२६.	आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को अपरिष्कृत वित्तीय विवरण	९०
२७.	लाभांस वितरण/घोषणा तथा प्रकाशन सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त पत्र	९१
२८.	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त पत्र सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको जवाफ	९२
२९.	आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लेखापरीक्षक नियुक्ति सम्बन्धमा	९३
३०.	प्रबन्ध पत्र र नियमावलीमा संशोधन सम्बन्धी तीन महले	९४–१००

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

एघारौं वार्षिक साधारणसभा सम्बन्धी सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०७४/१०/०६ गते)

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू,

यस बैंकको मिति २०७४/१०/०५ गते बसेको सञ्चालक समितिको बैठक नं. ६७७ को निर्णयानुसार यस बैंकको एघारौं वार्षिक साधारणसभा देहायका विषयहरूमा छलफल तथा निर्णय गर्न निम्न मिति, समय तथा स्थानमा बस्ने भएकोले सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरूको जानकारी तथा उपस्थितिको लागि कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ६७ बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

सभा बस्ने मिति, समय र स्थान

(१) मिति : २०७४/१०/२९ गते सोमबार

(२) समय : विहान ११.०० बजे

(३) स्थान : कृषि विकास बैंक लि. केन्द्रीय तालिम प्रतिष्ठान, बोडे भक्तपुर।

छलफलका विषयहरू:

(क) सामान्य प्रस्तावहरू :

(१) सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूले प्रस्तुत गर्ने आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को वार्षिक प्रतिवेदन उपर छलफल गरी पारित गर्ने।

(२) लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को वासलात, सोही अवधिको नाफा नोक्सान हिसाव, नगद प्रवाह विवरण र सो सम्बन्धी अनुसूचीहरू लगायत वार्षिक आर्थिक विवरणहरू छलफल गरी पारित गर्ने।

(३) साधारण शेयरधनीहरूलाई चुक्ता पुँजीको १.०५३ प्रतिशतले हुने नगद लाभांश (कर प्रयोजनको लागि) रकम रु ७,४६,०७,१५८।- र अग्राधिकार शेयरधनीहरूलाई अग्राधिकार चुक्ता पुँजीको ६ प्रतिशतले हुने रकम रु ३२,५९,६२,७२०/- बराबरको नगद लाभांश प्रदान गर्ने सम्बन्धी सञ्चालक समितिको प्रस्ताव पारित गर्ने।

(४) लेखापरीक्षण समितिको सिफारिस बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लागि महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट परामर्श प्राप्त भएका चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी र चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री विनय प्रकाश श्रेष्ठलाई लेखापरीक्षकमा नियुक्ति गर्ने एवं पारिश्रमिक र सेवा शर्तको अनुमोदन गर्ने।

(ख) विशेष प्रस्तावहरू :

(१) साधारण शेयरधनीहरूलाई चुक्ता पुँजी रु. ७,०८,७६,८०,०००/-को २० प्रतिशतले हुने रकम रु. रु.१,४१,७५,३६,०००/- बराबरको बोनस शेयर प्रदान गर्ने सम्बन्धी सञ्चालक समितिको प्रस्ताव पारित गर्ने।

(२) विशेष प्रस्ताव नं.१ बमोजिमको वोनस शेयर प्रस्ताव गरिएकोमा सोही हदसम्म बैंकको जारी तथा चुक्ता पुँजी वृद्धि गर्ने विषयहरू समावेश गरिएको बैंकको प्रबन्धपत्र र नियमावलीको तत् सम्बन्धित दफा एवं उपदफाहरू संशोधन तथा थप गर्ने सम्बन्धी प्रस्ताव पारित गर्ने।

(३) बैंकको प्रबन्धपत्रको दफा ४, दफा ५ को उप-दफा (२) र (३) तथा दफा ७ को उप-दफा (२) को खण्ड (क) र (ख) मा संशोधन तथा थप गर्ने सम्बन्धी सञ्चालक समितिको प्रस्ताव स्वीकृत गर्ने।

(४) बैंकको नियमावलीको नियम ५ को उपनियम (२) र (३), नियम ७ को उपनियम (१) को (क) र (ख), नियम १२ को उप-नियम (१), उप-नियम (२) को खण्ड (क), (ख) र (ग), उप-नियम (३) र (५), नियम १३ र १४ मा संशोधन तथा थप गर्ने सम्बन्धी सञ्चालक समितिको प्रस्ताव स्वीकृत गर्ने।

(५) प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको विभिन्न दफा तथा नियमहरूमा रहेको "बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३" राखी संशोधन गर्ने।

(६) प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा नियमनकारी निकायबाट संशोधन गर्न निर्देशन भएमा आवश्यकता अनुसार सोमा थपघट, परिमार्जन तथा संशोधनका लागि सञ्चालक समितिलाई अख्तियारी दिने।

(ग) विविध

वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी अन्य जानकारी

(१) बैंकको एघारौं वार्षिक साधारणसभा तथा बोनस शेयर जारी गर्ने प्रयोजनका लागि मिति २०७४/१०/१५ देखि २०७४/१०/२९ गते सम्म यस बैंकको शेयरधनी दर्ता किताव बन्द रहने छ । नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा सो मिति भन्दा अघिल्लो कार्य दिनसम्म कारोवार भई मिति २०७४/१०/२४ गते भित्र यस बैकको शेयर रजिष्ट्रार एस क्यापिटल लिमिटेड, लालकोलनी मार्ग, लालदरवार, काठमाडौंमा प्राप्त शेयर नामसारीको लिखतको आधारमा शेयरधनी दर्ता किताबमा कायम शेयरधनीहरूले मात्र यो सभामा भाग लिन पाउने छन् ।

(२) वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित हुने शेयरधनी महानुभावहरूले सभा हुने दिन शेयरको भौतिक प्रमाणपत्र वा सोको प्रतिलिपी वा शेयरधनी परिचय नम्वर सहित नागरिकताको प्रमाणपत्र साथमा लिई आउनुहुन अनुरोध छ । शेयर अभौतिकीकरण गराई सक्नुभएका शेयरधनी महानुभावहरूको हकमा डिम्याट खाता नम्वर र सक्कल परिचयपत्र प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ । शान्ति-सुरक्षाको दृष्टिकोणले शेयरधनी महानुभावहरू सभा स्थलमा आउँदा यथाशक्य झोला, व्याग जस्ता वस्तुहरू नलिई आउनु हुन अनुरोध छ । आवश्यक देखिएमा सुरक्षाकर्मीले सुरक्षा जाँच गर्न सक्ने हुँदा सो कार्यमा सहयोग गरी दिनु हुन समेत अनुरोध छ ।

(३) शेयरधनी महानुभावहरूको सुविधाका लागि कम्पनी ऐन, २०६३, अनुसारको लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको वार्षिक आर्थिक विवरण, सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन तथा वार्षिक साधारणसभा सम्बन्धी अन्य जानकारीहरू यस बैंकको वेभ साईट www.adbl.gov.np मा समेत उपलव्ध छ । साथै, यस सम्बन्धी विवरणहरू बैंकको मुख्य कार्यालय, रामशाहपथ काठमाडौं तथा शेयर रजिष्ट्रार एस क्यापिटल लिमिटेड, लालकोलनी मार्ग, लालदरवार, काठमाण्डौबाट समेत शेयर प्रमाणपत्र प्रस्तुत गरी अवलोकन गर्न र प्राप्त गर्न सक्नुहुनेछ ।

(४) शेयरधनी महानुभावहरूले व्यक्त गरेका मन्तव्य वा प्रश्नहरूका सम्वन्धमा सञ्चालक समितिका अध्यक्ष वा निजले तोकेको पदाधिकारीबाट उत्तर दिइने छ ।

(५) शेयरधनी महानुभावहरूलाई छलफलका विषयहरू मध्ये विविध शीर्षक अन्तर्गत छलफल गर्न इच्छुक शेयरधनी महानुभावहरूले छलफललाई व्यवस्थित गर्ने प्रयोजनका लागि सभा हुनु भन्दा कम्तीमा सात दिन अगावै कम्पनी सचिव मार्फत सञ्चालक समितिका अध्यक्षलाई लिखित रूपमा जानकारी दिनुहुन अनुरोध छ ।

(६) सभा सुरु हुने भनी तोकिएको दिनभन्दा कम्तीमा ४ (चार) दिन अर्थात ९६ घण्टा अगावै बैंकको कम्पनी सचिवालयमा कार्यालय समयभित्र प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) फारम दर्ता गरी सक्नु पर्नेछ । एक शेयरधनीले एक भन्दा बढी प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) नियुक्त गरेको अवस्थामा मैले यस अघि दिएको सबै प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) बदर गरी यो प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) लाई मान्यता दिईयोस भनी छुट्टै पत्र समेत लेखी पठाइएको रहेछ भने अरू सबै प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) बदर भई सोही पत्र साथ दर्ता भएको प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) मात्र मान्य हुनेछ । तर एक शेयरधनीले एकभन्दा बढी व्यक्तिलाई प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त गरी पठाइएको पाईएमा त्यस्ता प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) समयमै प्राप्त भएता पनि सबै प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) बदर हुनेछ । एक भन्दा वढी व्यक्तिलाई आफनो शेयर विभाजन गरी वा अन्य किसिमबाट छुट्याई प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) दिन पाईने छैन ।

(७) नाबालक वा विक्षिप्त अवस्थाका शेयरधनीका तर्फबाट बैंकको शेयर लगत किताबमा संरक्षकको रूपमा नाम दर्ता भई रहेको व्यक्तिले सभामा भाग लिन वा प्रतिनिधि तोक्न पाउनेछन् ।

(८) प्रतिनिधि (प्रोक्सी) मुकरर गरी सक्नुभएका शेयरधनी आफै सभामा उपस्थित भई हाजिरी किताबमा दस्तखत गरेमा प्रतिनिधि मुकरर गरिसकेको भएतापनि प्रोक्सी स्वतः बदर हुनेछ ।

(९) कुनै बैंक, वित्त कम्पनी, गुठी, संघ संस्था वा कम्पनीले यस बैंकको शेयर खरीद गरेको अवस्थामा बैंकको प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीको अधीनमा रही त्यस्तो संगठित संस्थाको आधिकारिक पदाधिकारीले खटाएको वा मनोनित गरेको प्रतिनिधिले सभामा भाग लिन पाउने छ ।

(१०) शेयरधनी महानुभावहरूको सुविधाको लागि हाजिरी पुस्तिका सभास्थलमा सभा हुने दिन विहान १०:०० बजेदेखि खुला रहने छ । शेयरधनी नम्बरको आधारमा हाजिरी जनाउने व्यवस्था गरिएको हुँदा शेयरधनी महानुभावहरूले आफनो शेयरधनी नम्वर वा BOID नम्बर अनिवार्य रूपमा प्रस्तुत गरी दिनु हुन समेत अनुरोध छ ।

(११) यस सम्वन्धमा अन्य कुनै जानकारी आवश्यक परेमा कार्यालय समय भित्र बैंकको मुख्य कार्यालय रामशाहपथ, काठमाडौं स्थित कम्पनी सचिवालयमा सम्पर्क राख्न समेत अनुरोध गरिन्छ ।

सञ्चालक समितिको आज्ञाले
कम्पनी सचिव
कृषि विकास बैंक लि.
मुख्य कार्यालय, रामशाहपथ, काठमाडौं ।
फोन नं. ०१-४२६४०१६

(कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ७१ को उपदफा (३) सँग सम्वन्धित)

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

प्रोक्सी फारम

श्री सञ्चालक समिति
कृषि विकास बैंक लि.
मुख्य कार्यालय,रामशाहपथ, काठमाण्डौं ।

विषयः प्रतिनिधि नियुक्त गरेको वारे ।

..................जिल्ला ....न.पा./गा.पा. वडा नं...........बस्ने म/हामी.........................ले त्यस कम्पनीको शेयरधनीको हैसियतले संवत् २०७४ साल माघ २९ गतेका दिन हुने एघारौं वार्षिक साधारणसभामा म/हामी स्वयं उपस्थित भई छलफल तथा निर्णयमा सहभागी हुन नसक्ने भएकाले उक्त सभामा मेरा/हाम्रो तर्फबाट भाग लिन तथा मतदान गर्नका लागि............. जिल्ला.................... न.पा./गा.पा. वडा नं...........बस्ने श्री................................लाई मेरो /हाम्रो प्रतिनिधि नियुक्त गरी पठाएको छु / पठाएका छौं ।

प्रतिनिधि नियुक्त भएको व्यक्तिको :
हस्ताक्षरको नमुना :
शेयरधनी भए शेयर प्रमाणपत्र नं./ BOID No :
शेयरधनी नभए नागरिकताको प्रमाणपत्र नं. :
मिति :

निवेदक
दस्तखत :
नाम :
ठेगाना :
शेयरधनी परिचय नं./ BOID No :
शेयर प्रमाणपत्र नं. :
शेयर संख्या :

द्रष्टब्य : (१) एक भन्दा वढी प्रोक्सीको नाम उल्लेख गरेमा प्रोक्सी फारम रद्द हुने छ ।
(२) प्रोक्सी नियुक्त गरिएको दरखास्त बैंकको मुख्य कार्यालयमा साधारणसभा हुनु भन्दा कम्तीमा ९६ घण्टा अघि दर्ता गरी सक्नु पर्नेछ

श्री कृषि विकास बैंक लि.

(बैंकको २०७४/१०/२९ गते हुने एघारौं वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित हुनका लागि जारी गरिएको प्रवेश-पत्र)

प्रवेश-पत्र

शेयरधनी परिचय नं./ BOID No :..............

शेयर प्रमाणपत्र नं. :........................
शेयर संख्या :...............................

शेयरधनीको नाम : ....
शेयरधनीको हस्ताक्षर (सही) :..

....
बैंकको छाप

....
कम्पनी सचिव

द्रष्टब्यः (१) शेयरधनीहरू आफैले खाली ठाँउहरूमा भर्नु हुन अनुरोध छ ।
(२) सभाकक्षमा प्रवेश गर्न प्रवेश-पत्र अनिवार्य रूपमा लिई आउनु हुन अनुरोध छ ।

सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू,

यस बैंकको एघारौं वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित सम्पूर्ण आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू, विभिन्न नियमनकारी निकायबाट पाल्नु भएका प्रतिनिधिज्यूहरू, पर्यवेक्षकज्यूहरू, अन्य आमन्त्रित महानुभावहरू तथा यहाँ उपस्थित सबैलाई बैंक सञ्चालक समितिको तर्फबाट र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट समेत हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन गर्दछु ।

आजको यस सम्मानित साधारण सभामा बैंक सञ्चालक समितिको तर्फबाट म यहाँहरू समक्ष सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को वासलात, नाफा नोक्सान हिसाब, नाफा नोक्सान बाँडफाँड हिसाब, नगद प्रवाह विवरण र सोसँग सम्बन्धित अनुसूचीहरू तथा यस अवधिमा बैंकले सम्पादन गरेका प्रमुख कार्यहरूको समीक्षा एवं भावी कार्यक्रमहरू सहितको वार्षिक प्रतिवेदन स्वीकृतिका लागि यहाँहरू समक्ष प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. **देशको आर्थिक तथा बैंकिङ्ग क्षेत्रको अवस्था :**

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा) ६.९ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ । कृषि, उद्योग तथा सेवा क्षेत्रका गतिविधिहरूमा आएको सुधारका कारण आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन लक्ष्य (६.५ प्रतिशत) भन्दा केही माथि रहने देखिएको छ । मौसमी अनुकूलता, कृषिजन्य बस्तुहरूको आपूर्ति सहजता तथा वन पैदावारको उपजमा भएको विस्तारका कारण आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा कृषि क्षेत्रको वृद्धिदरमा सुधार आएको तथा विद्युत आपूर्ति तथा लगानीको वातावरणमा आएको सुधारका कारण गैर-कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर उच्च रहेको अनुमान छ । आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन रु. २५९९ अर्बमा उपभोगको अंश ८९.७५ प्रतिशत र बचतको अंश १०.२५ प्रतिशत रहेको छ । कुल राष्ट्रिय बचतको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात ४३.७८ प्रतिशत रहने अनुमान छ । विप्रेषण आप्रवाहको परिमाण उल्लेख्य रहेका कारण कुल राष्ट्रिय बचत अनुपात उच्च देखिएको छ । आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा कुल स्थिर पुँजी निर्माणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात ३३.८० प्रतिशत र कुल लगानीको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात ४२.५१ प्रतिशत रहेको अनुमान छ । यसैगरी, खुद निर्यातको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात ३२.२६ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेको अनुमान छ । यस्तो अनुपात अघिल्लो वर्ष २९.८९ प्रतिशतले ऋणात्मक थियो । यसले चालु आर्थिक वर्षको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिमा आन्तरिक मागको योगदान केही बढेको संकेत गर्दछ । आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा वार्षिक औसत मुद्रास्फीति दर ७.५ प्रतिशतको सीमाभित्र राख्ने लक्ष्य लिइएको थियो । आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति दर ९.९ प्रतिशत रहेको थियो । वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०७४ जेठमा उपभोक्ता मुद्रास्फीति दर २.८ प्रतिशत रहेको छ । आधार मूल्य प्रभाव र आपूर्ति व्यवस्थामा आएको सुधारका कारण समीक्षा अवधिमा उपभोक्ता मुद्रास्फीति न्यून रहेको हो । प्रस्तुत पृष्ठभूमिमा यस बैंकले आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा संतोषजनक प्रगति हासिल गर्न सफल भएको वार्षिक प्रतिवेदन यहाँहरू समक्ष पेश गर्न चाहन्छु ।

२. **बैंकको कारोवार तथा वित्तीय स्थिति :**

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू, आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा शेयरधनीकोषमा रु. ११ अर्व ६९ करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा ३९.९७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. १६ अर्व ३६ करोड पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा कुल सञ्चालन आम्दानी रु. ७ अर्ब ४२ करोड रहेकोमा १०.२५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ८ अर्व १८ करोड पुगेको छ भने सञ्चालन मुनाफा आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को तुलनामा ३.१७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. २ अर्व २५ करोड ७२ लाख पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा कुल सम्पत्ति रु. १ खर्ब ११ अर्व ७८ करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा १३.४९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. १ खर्ब २६ अर्व ८६ करोड पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा निक्षेप रकम रु.८७ अर्ब ३८ करोड रहेकोमा १४.२२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ९९ अर्व ८२ करोड पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा कर्जा तथा सापटमा रु. ८३ अर्ब ४२ करोड रहेकोमा ११.१६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ९२ अर्व ७३ करोड पुगेको छ भने सोही अवधिमा बैंकको लगानी रकममा १३.७० प्रतिशतले वृद्धि भई रु. १५ अर्व ९३ करोड कायम भएको छ । आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा जोखिम भारित सम्पत्तिमा कुल पुँजी कोष अनुपात १७.१८ प्रतिशत रहेकोमा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा सुधार गर्दा आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को आषाढ मसान्तमा २०.४१ प्रतिशत कायम रहेको छ । उल्लेखित तथ्यहरुको आधारमा आर्थिक वर्ष २०७३/७४ यस बैकको लागि समग्र वित्तीय स्थिति सन्तोषजनक रहेको व्यहोरा अनुरोध छ ।

चालु आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को पौष मसान्तसम्मको प्रगति समीक्षा गर्दा बाह्य विप्रेषण आप्रवाहको वृद्धिदरमा आएको संकुचन, न्यून विकास खर्च, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको कर्जा वृद्धिको तुलनामा न्यून निक्षेप वृद्धि लगायतका समस्याहरूको कारण पछिल्लो समयमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको कर्जा/निक्षेप अनुपातमा सन्तुलन हुन नसकी बजारमा तरलताको समेत अभाव हुन सक्ने संभावना देखिएको छ। बजारमा साधनको मागमा देखिएको वृद्धिको कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको मुद्दती निक्षेपमा प्रदान गर्ने व्याजदरमा उच्च अंकले वृद्धि हुन गई अनपेक्षित रूपमा निक्षेपको लागतमा वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को पौष मसान्तसम्मको व्याज खर्च गत आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को सोही अवधिको तुलनामा ९६.१८ प्रतिशतले अनपेक्षित रूपमा वृद्धि भई रु. ३ अर्ब ५० करोड हुँदा हुँदै पनि बैंक २०७४ साल पौष मसान्तसम्म बोनस र कर अघि रु.१ अर्ब ४९ करोड मुनाफा आर्जन गर्न सफल भएको छ। जुन गत आर्थिक वर्ष सोही अवधिको तुलनामा १३ करोड ६८ लाखले वृद्धि भएको छ। ठूला संस्थागत निक्षेपकर्ताहरूले उच्च व्याज माग गरी संस्थागत निक्षेप नवीकरण गर्न अनुरोध गरेकोमा यस बैंकले उच्च व्याजदर प्रदान गरी निक्षेप नवीकरण नगरेको कारण २०७४ साल पौष मसान्तसम्ममा २०७४ साल आषाढ मसान्तको तुलनामा साधारण निक्षेप रकममा वृद्धि भएता पनि कुल निक्षेप रकममा रु.१ अर्ब ७५ करोडले कमी भई रु. ९८ अर्ब १७ करोड पुगेको छ।

कर्जा/निक्षेप अनुपातमा देखिएको असन्तुलन तथा बजारमा देखिएको तरलता समस्याको कारण मुद्दती निक्षेपको व्याजदरमा पर्न गएको चाप तथा अन्य प्रतिस्पर्धी बैंकहरूले ११ प्रतिशत व्याजदरको मुद्दती निक्षेप योजना कार्यान्वयनमा ल्याएको अवस्थामा बैंकका निक्षेपकर्ताहरूलाई पलायन हुन नदिन तथा नयाँ व्यक्तिगत मुद्दती निक्षेपकर्तालाई आकर्षित गर्न यस बैंकले ११ प्रतिशत व्याजदरको विशेष मुद्दती निक्षेप योजना कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। २०७३ साल आषाढ मसान्तमा बैंकको लगानीमा रहेको कर्जा रु.९२ अर्ब ७३ करोड रहेकोमा २०७४ साल पौष मसान्तमा उक्त रकममा रु.४ अर्ब ४२ करोडले वृद्धि भई कर्जा रु.९७ अर्ब १५ करोड पुगेको छ। २०७४ साल आषाढ मसान्तमा कुल कर्जामा निष्कृय कर्जाको अंश २.८८ प्रतिशत रहेकोमा बैंकले लागु गरेको नयाँ कर्जा कार्यविधि तथा नियमक निकाय नेपाल राष्ट्र बैंक र बाह्य लेखापरीक्षकले सुझाव गरे बमोजिम थप व्यवस्था समायोजन गर्दा आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को वित्तीय विवरणमा २०७४ साल आषाढ मसान्तको निष्कृय कर्जा ४.६० प्रतिशत कायम हुन गएकोमा निष्कृय कर्जा व्यवस्थापनमा थप सकृयता बढाएको फलस्वरुप २०७४ साल पौष मसान्तमा यस निष्कृय कर्जामा कमी ल्याई ३.९५ प्रतिशत कायम गर्न सकिएको छ।

चालु आर्थिक वर्षको स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार निक्षेपमा वृद्धि गरी कर्जा/निक्षेप अनुपातको सन्तुलन समेत कायम गरी प्रतिस्पर्धी वजार अनुकूल हुने तथा नाफामा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी कर्जा तथा निक्षेपको व्याजदरमा समयानुकूल परिमार्जन गरी उपयुक्त व्यवस्थापन गरिएको छ। साथै बैंकले चालु आर्थिक वर्षको स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार निर्धारण गरिएका लक्ष्यहरू हासिल हुने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। अत्यधिक प्रतिस्पर्धात्मक वजारमा समेत बैंक चालु आर्थिक वर्षमा कर्जा तथा सापट, कुल आम्दानी, खुद नाफा लगायतका महत्वपूर्ण सूचकांकहरूमा उल्लेखनीय प्रगति हांसिल गर्न सफल भएको छ।

३. **हकप्रद शेयर निष्काशन तथा बाँडफाँड :**

यस बैंकको मिति २०७३/०१/१४ मा सम्पन्न नवौं वार्षिक साधारण सभाबाट पारित भई कायम हुन आएको साधारण शेयर पुँजी रु.३,९३,७६,००,०००/-मा (२ बराबर १ शेयर) ५० प्रतिशतका दरले अर्थात रु १ अर्ब ९६ करोड ८८ लाख (१ करोड ९६ लाख ८८ हजार कित्ता) हकप्रद शेयर आर्थिक २०७३/७४ मा बिक्री गरिएकोमा सर्वसाधारण शेयरधनीको स्वामित्वमा रहेको शेयर मध्ये १९ लाख ६८ हजार ५७५ कित्ता आबेदन नपरेको कारण प्रचलित नियमानुसार लिलामी प्रक्रियामार्फत बिक्री गर्दा सम्पूर्ण हकप्रद शेयर बिक्री भई खुद रु.५४ करोड ८ लाख २६ हजार ५९७ शेयर प्रिमियम वापत प्राप्त भएको जानकारी गराउँदछु।

४. **प्रस्तावित लाभांश :**

पुँजी योजना, २०७२ अनुसार आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा कायम रहेको साधारण शेयर चुक्ता पुँजी रु.७ अर्ब ८ करोड ७६ लाख ८० हजारको लागि २० प्रतिशतले हुन आउने रकम रु.१ अर्ब ४१ करोड ७५ लाख ३६ हजारमा पुँजीगत जगेडाकोषबाट (साधारण शेयर प्रिमियम) रु. ५४ करोड ८ लाख २६ हजार ५९७ र २०७३/०७४ सम्मको वितरणयोग्य संचित मुनाफाबाट रु. ८७ करोड ६७ लाख ९ हजार ४०३ बोनस शेयर, कर प्रयोजनको लागि नगद लाभांश १.०५३ प्रतिशतले हुने रु.७ करोड ४६ लाख ०७ हजार १५८ तथा नेपाल सरकारको फिर्ता नहुने अग्राधिकार शेयर रु. ५ अर्ब ४३ करोड २७ लाख १२ हजारमा वार्षिक ६ प्रतिशतले हुने रु.३२ करोड ५९ लाख ६२ हजार ७२० मात्र नगद लाभांश वितरण गर्नको लागि प्रस्ताव प्रस्तुत गरिएको छ।

५. **बैंकको पुँजी संरचना :**

२०७४ साल आषाढ मसान्तमा बैंकको कुल चुक्ता पुँजी रु. १२ अर्ब ५२ करोड ३ लाख ९२ हजार रहेको छ। जसमध्ये नेपाल सरकारको अग्राधिकार शेयर रु. ५ अर्ब ४३ करोड २७ लाख १२ हजार रहेको छ। साधारण शेयर पुँजी रु. ७ अर्ब ०८ करोड ७६ लाख ८०

हजार रहेको छ । साधारण शेयर पुंजी वापत नेपाल सरकारको रु. ३ अर्ब ६१ करोड ४७ लाख १६ हजार ८०० (५१ प्रतिशत) तथा सर्वसाधारणको रु. ३ अर्ब ४७ करोड २९ लाख ६३ हजार २०० (४९ प्रतिशत) रहेको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकबाट बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरेको एकिकृत निर्देशन अनुसार २०७४ साल आषाढ मसान्तसम्म वाणिज्य बैकहरूको साधारण चुक्ता पुँजी अनिवार्य रूपमा रु. ८ अर्ब पुऱ्याउनुपर्ने तथा उक्त रकममा अग्राधिकार शेयर वापतको रकम समावेश गर्न नमिल्ने व्यवस्था भएकोले तदनुरुप हुनेगरी बैंकले पुँजी योजना तयार गरी नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गरी सोही अनुरुप कार्य गर्दै आएको छ । यस बैंकको स्वीकृत पुँजी योजना बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा प्रस्ताव गरिएको बोनस शेयर रु. १ अर्ब ४१ करोड ७५ लाख ३६ हजार समाबेश गर्दा यस बैंकको साधारण चुक्ता पुँजी रु. ८ अर्ब ५० करोड ५२ लाख १६ हजार हुन आउने व्यहोरा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

६. **आयकर दायित्व :**

आर्थिक वर्ष २०६८/६९ सम्मको आयकर दायित्व तथा अग्रीम करकट्टीसँग सम्बन्धित कर दायित्व यकिन भई कर फछ्र्यौट आयोगबाट फछ्र्यौट भई सकेको भए पनि त्यस पछिको अवधिको कर दायित्वको सम्बन्धमा आन्तरिक राजस्व विभाग तथा ठूला करदाता कार्यालयबाट संसोधन हुन सक्नेछ । साथै यस बैंकले पेश गरेको आर्थिक वर्ष २०६९/७० को आय विवरणका सम्वन्धमा कर कार्यालयबाट संशोधित कर निर्धारण आदेश प्राप्त भई यस बैंकलाई चित्त नबुझेका बिषयहरूमा आन्तरिक राजस्व विभागमा पुनराबलोकनका लागि यस बैंकले निबेदन पेश गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को आय विवरण आयकर ऐनले तोकेको समयभित्रनै कर कार्यालयमा पेश गरिएको र आयकर वापत रु. १ अर्ब १८ करोड ८० लाख २८ हजार ४६६ व्यवस्था गरिएको छ ।

७. **बैंक ५० औं वर्ष पूरा गरी ५१ औं वर्ष प्रवेश:**

कृषि विकास बैंक ऐन, २०२४ अन्तर्गत यस बैंकको स्थापना भएकोमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी अध्यादेश एवं कम्पनी ऐन, २०५३ अन्तर्गत २०६२ सालमा कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता भई पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको रूपमा बैंकिङ्ग कारोवार गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकबाट मिति २०६२/१२/०३ मा "क" वर्गको ईजाजतपत्र प्राप्त गरी सोही अनुसार कार्य गर्दै आएको छ । यो बैंक २०७४ साल माघ ७ गते ५० वर्ष पुरा गरी ५१ औं वर्षमा प्रबेश गरेको अवसरमा बैंकले २०७३ साल माघदेखि १ वर्षको अवधिलाई स्वर्ण वर्षको रूपमा मनाएको व्यहोरा आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरूलाई जानकारी गराउँदछु । सोही सन्दर्भमा बैंकले सामाजिक सामुदायिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत भुकम्प पिडितहरूलाई आवास निर्माण कार्यमा समर्पित धुर्मुस सुन्तली फाउन्डेसनलाई रु १५ लाख आर्थिक सहयोग गरेको तथा संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कर्यक्रम अन्तर्गत अन्य रचनात्मक कार्यहरू समेत सम्पन्न गरेको छ । संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत कार्यक्रमहरूलाई व्यवस्थित ढंगबाट सञ्चालन गर्न 'संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यविधि, २०७४' तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको व्यहोरा समेत यहाँहरू समक्ष राख्न चाहन्छु ।

८. **बैंकिङ्ग सेवामा प्रभावकारिता :**

नेपालको कृषि क्षेत्रको विकासका लागि सरल तथा सुलभ रूपले कृषि कर्जा तथा अन्य आवश्यक वित्तीय तथा प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउँदै कृषि क्षेत्रलाई व्यावसायीकरण गर्ने जस्ता मुख्य उद्देश्य लिई स्थापना भएको यस बैंकले स्थापनाकालदेखि नै कृषिको व्यावसायीकरण, औद्योगीकरण तथा ग्रामीण विकास लगायतका सम्पूर्ण बैंकिङ्ग सेवामा प्राथमिकता दिँदै आएको छ। गाउँदेखि शहरसम्म बैंकिङ्ग कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको यो बैंकले "तपाई हाम्रो घर आँगनको बैंक" बन्ने अभियानलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरी आधुनिक प्रविधि सहितको अग्रणी वाणिज्य बैंकिङ्ग सेवाहरू ग्रामीणस्तरसम्म विस्तार सञ्चालन गर्ने लक्ष्यका साथ आफ्नो पहुँचमा विस्तार गर्दै गुणस्तरीय सेवामुखी कार्यक्रमहरू निरन्तर रूपमा सञ्चालन गर्दै आएको छ। देशको अर्थतन्त्रलाई टेवा पुग्ने गरी यस बैंकले बाणिज्य बैंकिङ्ग, विकास वित्त तथा लघु वित्त कार्यक्रमहरू र नेपाल सरकारका प्राथमिकतामा रहेका कार्यक्रमहरू एकैसाथ सञ्चालन गरिरहेको छ। ग्राहकको इच्छा चाहना, र आवश्यकता अनुसार आधुनिक बैंकिङ्ग सेवा प्रदान गर्न उपलब्ध पुँजी, प्रविधि र व्यवस्थापकीय कुशलताबाट अधिकतम लाभ हासिल गर्ने सन्दर्भमा बैंकले आफ्नो सेवा तथा कार्यशैलीलाई परिस्कृत गर्दै सेवाको गुणस्तरमा अभिवृद्धि गर्दै आएको छ । बैंकको आफ्नो पाँचवर्षे रणनीतिक योजना (२०१५ देखि २०१९) स्वीकृत गरी सोही अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको छ ।

बैंकको वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा बैंकले आफ्नो दूर दृष्टि, ध्येय र उद्देश्यलाई आत्मसात गर्दै नयाँ अवधारणाका साथ विस्तारित एवं सघन बैंकिङ्ग, दीगो बैंकिङ्ग, प्रुडेन्ट बैंकिङ्ग र बैंकिङ्ग सेवामा सामाजिक अभिमुखीकरण लगायत अत्याधुनिक प्रविधि सहितको बैंकिङ्ग सेवा सञ्चालन गर्दै आएको छ । बैंक कृषि क्षेत्रको विकासको माध्यमबाट सवल वाणिज्य बैंकको रूपमा स्थापित हुने दिशामा निरन्तर अघि बढेको छ । बैंकलाई स्वस्थ र सवल वित्तीय संस्था बनाउन जनशक्ति व्यवस्थापन र विकासको योजनालाई एक निरन्तर प्रक्रियाको रूपमा अघि बढाइएको छ । लोकसेवा आयोगको समेत प्रत्यक्ष संलग्नतामा नयाँ जनशक्ति आपूर्ति लगायत वृत्ति विकासको विषयहरूलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइएको छ जसले गर्दा कर्मचारीको मनोवल र उत्प्रेरणामा अभिवृद्धि गर्दै कुशल जनशक्ति परिचालनको माध्यमबाट अधिकतम उत्पादकत्व एवं कुशलता प्राप्त गर्ने उद्देश्यका साथ मानव संशाधनको तमाम

प्रक्रियाहरूलाई व्यवस्थित बनाउने कार्यलाई तीव्रता दिएको छ। दीर्घकालीन रणनीति र योजनालाई कार्यसम्पादन र सम्पूर्ण आवधिक उपलब्धिसँग तालमेल मिलाउने कार्य गरिएको छ। विस्थापित भएका ७५ वटा कार्यालयमध्ये हालसम्म ७२ वटा कार्यालयहरू पुनर्स्थापना र नयाँ खोलिएका समेत हाल १९८ कार्यालयबाट बाणिज्य बैंकिङ्ग सेवा प्रदान गरिएको छ। सञ्चालन जोखीम न्यूनीकरणको लागि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई थप चुस्त बनाइएको छ। आधुनिक वाणिज्य बैंकिङ्ग सञ्चालन गर्न आवश्यक सम्पूर्ण नीति, रणनीति, कार्यविधि एवं निर्देशिका बनाई लागु गर्ने कार्यलाई पूर्णता दिइएको छ। विगतदेखि नै सरकारको प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र जसमध्ये कृषि, ग्रामीण गरिबी निवारण, रोजगारी सिर्जना, लघु वित्त आदिमा अग्रणी भूमिका खेलिरहेको यो बैंकले ग्रामीण तथा कृषि कर्जामा विशिष्टता हासिल गरी, देशभर कार्यसञ्जाल विस्तार गरेको छ। नवीकरणीय उर्जा, जलविद्युत, कृषि यान्त्रीकरणमा व्यावसायीकरण जस्ता क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान गरेको यस बैंकले १८० मेगावाट क्षमताको ७ वटा जलविद्युत परियोजनामा करिव रु. २ अर्ब ३२ करोडको लगानी कमिटमेन्ट गरेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु।

हाल बैंकका २१३ कार्यालयहरूमा Core Banking System जडान भई कारोवार सञ्चालन भैरहेको, २८ स्थानबाट लकर सुविधा प्रदान गरिएको, ४१ कार्यालयबाट ATM सुविधा प्रदान भएको, १८६ वटा कार्यालयबाट ASBA सुविधा उपलव्ध गराइएको, २२४ वटा कार्यालयबाट रेमिट सुविधा उपलव्ध गराइएको, १९८ कार्यालयहरूबाट Online बैंकिङ्ग सेवा प्रदान हुँदै आएको र २८ वटा कार्यालयहरूबाट सरकारी कारोबारको सेवा प्रदान हुँदै आएको छ। साथै, Core Banking System (T24) R10 लाई नयाँ भर्सन R16 मा Upgradation गर्ने कार्य मिति २०७४/१०/०७ मा सम्पन्न गरिएको छ। Internet Banking सेवा, ATM सेवा विस्तारसँगै VISA कार्ड, SMS तथा Mobile Banking, IPS, ASBA, C-ASBA जस्ता अत्याधुनिक बैंकिङ्ग सेवाहरूको दायरा थप फराकिलो बनाउँदै लगिएको छ। कर्जा व्यवस्थापनलाई थप वैज्ञानिक एवं प्रभावकारी बनाउन 'कर्जा कार्यविधि, २०७३' लागु गरिएको व्यहोरा समेत यहाँहरू समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु।

९. **अन्य विवरण :**

बैंकको आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को कारोवारको अवस्था यसै प्रतिवेदन साथ पेश गरेको छु। निक्षेप /कर्जा सेवा तथा गैर कोषमा आधारित कारोवार, साना तथा लघु उद्यम कार्यक्रम, प्रविधि विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा विकास, भविष्यका योजनाहरू, संस्थागत सुसाशन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, जोखिम व्यवस्थापन, सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण, ग्राहक पहिचान, सामाजिक तथा सामुदायिक कार्यक्रम, सञ्चालक समितिमा परिवर्तन, लेखापरीक्षकको नियुक्ति सम्बन्धी विवरणहरू समेत यसै प्रतिवेदन साथ पेश गरेको छु।

१०. **कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९ बमोजिमको विवरण यसै वार्षिक प्रतिवेदनमा प्रस्तुत गरिएको छ। साथै बैंकको प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीमा समसामयिक संशोधनका लागि यस प्रतिवेदनमा विशेष प्रस्ताव प्रस्तुत गरिएको छ।**

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू,

यस बैंकको उत्तरोत्तर प्रगति तथा विकासको लागि प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपले बैंकलाई महत्वपूर्ण सहयोग तथा सुझाव दिई बैंकको कार्यदक्षता तथा सेवा वृद्धि गर्न मद्दत पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरू, यस बैंकप्रति निरन्तर सहयोग, सहभागिता तथा अनवरत विश्वास राख्नुहुने समस्त सेवाग्राही महानुभावहरू, बैंकको हित तथा प्रगतिको लागि मार्ग निर्देशन दिने नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय, नेपाल राष्ट्र बैंक, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, नेपाल धितोपत्र बोर्ड, नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेड लगायत सम्बद्ध निकायहरू र बैंकको लेखापरीक्षक लगायतलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै आगामी दिनहरूमा पनि सबैबाट सदा झै सहयोग र सद्भाव पाउने विश्वास लिएको छु। साथै विभिन्न असहज एवं जटिल परिस्थितिहरूमा पनि धैर्यतापूर्वक कुशलताका साथ बैंक सञ्चालन गर्नु हुने बैंक व्यवस्थापन तथा सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई समेत धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। आज यहाँहरूबाट प्राप्त हुने सल्लाह, सुझाव तथा मार्ग निर्देशनले बैंकको कार्ययोजना कार्यान्वयन तथा लक्ष्य प्राप्तिमा थप सहयोग मिल्ने समेत विश्वास लिएको छु। बैंकका सञ्चालक समितिका पूर्व सञ्चालकहरूले यस बैंकको प्रगतिमा पुऱ्याउनु भएको महत्वपूर्ण योगदान प्रति उहाँहरूमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

अन्त्यमा, सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदनको साथै आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को वासलात, नाफा नोक्सान हिसाब, नगद प्रवाह विवरण र सोसँग सम्बन्धित अनुसूचीहरू तथा उक्त वर्षमा बैंकले सम्पादन गरेका प्रमुख कार्यहरूको समीक्षा र भावी कार्यक्रमहरू सहितको वार्षिक प्रतिवेदनमा छलफल गरी अनुमोदन तथा स्वीकृत गरी दिनु हुन उपस्थित सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरू समक्ष हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

धन्यवाद।
मिति : २०७४/१०/२९

सञ्चालक समितिको तर्फबाट
क्षेत्र बहादुर सेंजुवाल
अध्यक्ष

अन्य विवरणहरू

१. **आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को प्रगति**

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा यस बैंकको आर्थिक कारोवार तथा वित्तीय सूचकाङ्क निम्नानुसार रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को प्रगति

वार्षिक परिणामहरू	इकाई	आ.व. २०७२/७३	आ.व. २०७३/७४	फरक/वृद्धि%
खुद ब्याज आम्दानी	रु. हजारमा	६,२६१,३३१	७,०९९,६३६	१३.३९
कुल सञ्चालन आम्दानी	रु. हजारमा	७,४२३,२६८	८,१८४,५२०	१०.२५
सञ्चालन मुनाफा	रु. हजारमा	२,१८७,८३२	२,२५७,२३४	३.१७
वर्षान्तको अवस्था				
शेयरधनी कोष	रु. हजारमा	११,६९१,२१२	१६,३६३,९८९	३९.९७
निक्षेप	रु. हजारमा	८७,३८७,१५५	९९,८१६,२७२	१४.२२
कुल कर्जा तथा सापट	रु. हजारमा	८३,४१८,२६३	९२,७२५,२१३	११.१६
कुल लगानी	रु. हजारमा	१४,०१९,१२६	१५,९३९,२३१	१३.७०
कुल सम्पत्ति	रु. हजारमा	१११,७८५,००९	१२६,८६६,६००	१३.४९
प्रति शेयर सूचना				
शेयर पुँजीमा लाभांश (कर समेत)	प्रतिशत	२१.०५	२१.०५	०.००
वर्षान्तमा प्रति शेयर किताबी मूल्य	रु. मा	२२८.३९	१९२.४०	-१५.७६
वित्तीय अनुपातहरू				
स्थिर सम्पत्तिमा सञ्चालन मुनाफा	प्रतिशत	१८६.०२	२०३.०२	९.१४
कर्जा सम्पत्तिको अनुपातमा सञ्चालन मुनाफा	प्रतिशत	२.६२	२.४३	-७.१८
कुल सम्पत्तिको अनुपातमा सञ्चालन मुनाफा	प्रतिशत	१.९६	१.७८	-९.०९
पुँजी कोष अनुपात (जोखिम भारित सम्पत्तिमा पुँजी कोषको पर्याप्तता)				
जोखिम भारित सम्पत्तिमा प्राथमिक पुँजीको अनुपात (न्यूनतम ६ प्रतिशत हुनुपर्ने)	प्रतिशत	१५.१९	१८.६१	२२.५२
जोखिम भारित सम्पत्तिमा कुल पुँजीको अनुपात (न्यूनतम ११ प्रतिशत हुनुपर्ने)	प्रतिशत	१७.१८	२०.४१	१८.७९

२. **आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को पौष मसान्तसम्मको प्रगति बिबरण**

पौष मसान्तसम्मको परिणाम	इकाई	२०७४ पौष मसान्त
कुल सञ्चालन आम्दानीमा खुद मुनाफा	प्रतिशत	३१.६१
कुल सञ्चालन आम्दानी	रु. हजारमा	३,२५६,०६५.४६
खुद मुनाफा	रु. हजारमा	१,०२९,१७१.९८
पौष मसान्तको अवस्था		
शेयरधनी कोष	रु. हजारमा	१७,३९३,१६१.३८
निक्षेप	रु. हजारमा	९८,१७३,४११.७२
कुल कर्जा तथा सापट	रु. हजारमा	९७,१५४,९६३.०५
कुल लगानी	रु. हजारमा	१५,०९९,७७०.०२
कुल सम्पत्ति	रु. हजारमा	१२५,७३७,६९५.४१
प्रति शेयर सूचना		
प्रति शेयर आम्दानी	रु. मा	२४.२०
प्रति शेयर किताबी मूल्य	रु. मा	२०४.५०
वित्तीय अनुपातहरू		
खुद औसत स्थिर सम्पत्तिमा प्रतीफल	प्रतिशत	१७८.५४
औसत कर्जा सम्पत्तिको अनुपातमा खुद मुनाफा	प्रतिशत	२.१७
कुल औसत सम्पत्तिको अनुपातमा खुद मुनाफा	प्रतिशत	३.२५
पुँजी कोष अनुपात (जोखिम भारित सम्पत्तिमा पुँजी कोषको पर्याप्तता)		
जोखिम भारित सम्पत्तिमा प्राथमिक पुँजीको अनुपात (न्यूनतम ६ प्रतिशत हुनुपर्ने)	प्रतिशत	१४.०२
जोखिम भारित सम्पत्तिमा कुल पुँजीको अनुपात (न्यूनतम ११ प्रतिशत हुनुपर्ने)	प्रतिशत	१५.५८
निष्कृय कर्जाको कुल कर्जासँगको अनुपात	प्रतिशत	३.९५

३. **निक्षेप, कर्जा सेवा तथा गैर कोषमा आधारित कारोबार**

यस बैंकले निक्षेप कारोवार अन्तर्गत चल्ती खाता, कल निक्षेप खाता, मुद्दती निक्षेप तथा अक्षयकोष निक्षेप खाता, साधारण बचत, समृद्धि बचत, बा-आमा बचत, चेतनशील नारी वचत, कृषक वचत लगायतका बचत खाताहरू सञ्चालनमा ल्याएको छ। त्यसैगरी बजारको पछिल्लो अवस्था अनुसार बैकका निक्षेपकर्ताहरू पलायन हुन नदिन विशेष मुद्दती निक्षेप खाता कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। कर्जा कारोवार अन्तर्गत नियमित कर्जा कारोवारको साथसाथै सरल कृषि कर्जा, नेपाल सरकारको ब्याज अनुदान सहितको व्यावसायिक कृषि कर्जा, सुनचाँदी कर्जा लगायतका शीर्षकमा कर्जा प्रदान गर्दै आईरहेको छ भने बैंक जमानत, वैदेशिक मुद्रा कारोवार, प्रतीतपत्र कारोबार, विप्रेषण कारोवार, थोक सुन खरीद बिक्री लगायतका गैर कोषमा आधारित कारोवार समेत सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ।

४. **साना तथा लघु उद्यम कार्यक्रम**

यस बैंकले आफ्ना शाखा कार्यालयहरू, साना किसान विकास बैंक र सहकारी संस्थाहरू मार्फत् साना किसान तथा लघु उद्यमीहरूलाई कर्जा प्रवाह गर्दै आइरहेको छ भने राहत कार्यक्रम अन्तर्गत न्यून आय भएका किसानहरूलाई नगदेबाली, तरकारी, फलफूलखेती र पशुपंक्षी पालनको लागि लघु कर्जा प्रदान गरिएको छ। त्यसैगरी युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कार्यक्रम, नेपाल सरकारको अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत पशुपालन, तरकारी तथा फलफूलखेती गर्ने कृषकहरूको जोखिमलाई न्यूनीकरण गरी उक्त व्यवसायमा आकर्षित गराउन बाली तथा पशु बीमा मार्फत सुरक्षण कार्यक्रम समेत सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ। साथै यस बैंकको केन्द्रीय तालिम प्रतिष्ठान र क्षेत्रीय तालिम केन्द्रहरूबाट व्यावसायिक रूपमा व्यवसाय सञ्चालन गर्ने उद्यमीहरूलाई सीप विकास सम्बन्धी तालिम र स्थानीय आवश्यकता अनुसार अन्य तालिम समेत सञ्चालन गर्ने गरिएको छ।

५. प्रविधि विकास

यस बैंकले विगतमा एशियाली विकास बैंकको अनुदान सहयोगमा अत्याधुनिक प्रविधि सहितको Core Banking System जडान गरेकोमा हाल आफ्नै साधन स्रोतमा थप कार्यालयहरूमा समेत यो प्रविधि जडान गर्दै आएको छ। हालसम्म बैंकका २१३ वटा कार्यालयहरूमा Core Banking System जडान गरी सकिएको छ। Core Banking System को Verson R10 बाट R16 मा अपग्रेड गरिएको छ। यसले बैंकबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तरमा अभिवृद्धि भएको छ। बैंकको सम्पूर्ण शाखाहरूमा उक्त प्रविधि जडान कार्य सम्पन्न भइसकेपछि अत्याधुनिक बैंकिङ्ग सुविधा ग्रामीण क्षेत्रसम्म पुऱ्याउन बैंक सफल हुनेछ। कारोवार सञ्चालनको सन्दर्भमा उत्पन्न हुनसक्ने सम्भावित प्रविधिजन्य जोखिमहरूको पहिचान गरी सोको निराकरणको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्दै आएको छ। बैंकले ग्राहकको चाहना र माग अनुरुपका सेवा प्रदान गर्ने सन्दर्भमा ATM, VISA Card, SMS तथा Mobile बैंकिङ्ग IPS, ASBA,C-ASBA जस्ता अत्याधुनिक बैंकिङ्ग सुविधा प्रदान गर्दै आएको छ।

६. जनशक्ति व्यवस्थापन तथा विकास

बैंकले कर्मचारी उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, आधुनिक बैंकिङ्ग सेवाको लागि उपयुक्त नयाँ जनशक्ति प्रवेश गराउने र कार्यरत कर्मचारीहरूलाई आधुनिक बैंकिङ्ग तथा प्रविधि सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्न आन्तरिक र बाह्य तालिम प्रदान गर्ने नीति अनुरुप जनशक्ति विकाससंग सम्बन्धित विभिन्न कार्य सम्पन्न गर्दै आईरहेको छ। जनशक्ति व्यवस्थापनको कार्यलाई थप सुदृढीकरण गर्न कर्मचारी भर्ना, पदोन्नति लगायतका कार्यमा लोक सेवा आयोगको प्रत्यक्ष संलग्नतामा विश्वसनीय एवं पारदर्शी ढंगबाट संपादन हुँदै आएको छ।

७. भविष्यका योजनाहरू :

यस बैंकको भविष्यका योजनाहरू निम्नानुसार रहेका छन्।

(१) बैंकको दूरदृष्टि ध्येय र उद्देश्यका साथ स्वीकृत व्यावसायिक योजनालाई मुख्य आधार मानी विस्तारित, सघन एवं दिगो बैंकिङ्ग, नियमन परिपालना सहितको बैकिङ्ग तथा सामाजिक अभिमुखीकरण सहितको बैंकिङ्ग सेवालाई आधारभूत सिद्धान्तको रूपमा ग्रहण गर्दै बैंकका कार्यक्रमहरू तदनुरुप अघि बढाईने छ।

(२) विगत वर्षहरूदेखि कर्जा प्रवाह गर्दै आएका क्षेत्रहरूका अतिरिक्त पूर्वाधारको राम्रो विकास भई वजार विस्तार भएका स्थानहरूमा ग्राहकको आवश्यकता अनुसार व्यावसायिक कर्जामा विस्तार गरिने छ।

(३) प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने कृषिजन्य उत्पादन र बजार व्यवस्थापनका लागि व्यक्तिगत तथा संस्थागत कर्जा प्रवाह गरिने छ।

(४) गरिवी निवारण तथा युवा स्वरोजगार लगायतका नेपाल सरकारका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ। त्यसैगरी नेपाल सरकारबाट व्याज अनुदान प्राप्त हुने अनुदान सहितको व्यावसायिक कृषि कर्जा प्रदान गर्ने कार्यलाई थप प्राथमिकताका साथ अघि बढाईनेछ।

(५) भूकम्पबाट प्रभावित जिल्लाहरूमा भूकम्प पीडितको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण कर्जा लगानीलाई निरन्तरता दिइने छ।

(६) ग्रामीण क्षेत्रमा क्षेत्रगत अवधारणा अनुरुप ग्राहकहरूलाई सहज र सरलरूपमा कर्जा सेवा विस्तार गरिने छ।

(७) ग्रामीण क्षेत्रमा सेवा विस्तार गर्न सम्भाव्यताको आधारमा मुख्यत: कर्जा प्रवाह गर्ने कार्यालयहरूलाई पूर्ण बाणिज्य बैंकिङ्ग कार्यालयमा परिणत गर्दै लगिने छ।

(८) सम्भाव्यताको आधारमा क्रमश: ग्रामीण क्षेत्रका शाखाहरूमा समेत Core Banking System कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ। साथै Core Banking System मा समसामयिक सुधारका साथै यस प्रविधिमा कर्मचारीहरूलाई पर्याप्त तालिम दिई ग्राहक सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइने छ।

(९) बैंकले ATM/VISA Card सेवा, Internet Banking, SMS Banking, Mobile Banking,Online Banking, IPS, ASBA, C-ASBA सेवा लगायत आधुनिक बैंकिङ्ग सेवा मार्फत सेवा विस्तार गर्ने कार्यक्रम रहेको छ।

(१०) जनशक्ति व्यवस्थापन योजना र विकासको माध्यमबाट कर्मचारी व्यवस्थापन गरी बैंकको समग्र उत्पादकत्व एवं कार्यकुशलता अभिवृद्धि तर्फ निर्देशित गरिने छ।

(११) बैंकको कर्जा, तरलता, सञ्चालन र बजारसम्बन्धी जोखिमहरूलाई न्यून गर्न जोखिम व्यवस्थापन पद्धतिको विकास एवं मजवूद पार्दै आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ।

(१२) बैंकको विद्यमान कर्जाको गुणस्तरमा निरन्तर सुधार गरी आम्दानी वृद्धि गर्ने र लगानीको उचित व्यवस्थापन गर्दै बैंकको मुनाफामा उत्साहजनक वृद्धि गरी शेयरधनीहरूलाई प्रतिस्पर्धात्मक प्रतिफल उपलब्ध गराइने छ।

(१३) सम्भाव्यताको आधारमा कृषि, जलविद्युत, पर्यटन तथा अन्य क्षेत्रका ठूला परियोजनाहरूमा लगानी विस्तार गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।

(१४) कर्जा तथा निक्षेप ग्राहक संख्याको विस्तार र निक्षेपको मिश्रणलाई भरपर्दो तथा दिगो बनाउने नीति लिई कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

(१५) साना तथा लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गतका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।

(१६) बैंकको आम्दानीका श्रोतहरूको विस्तार गर्न गैर कोषमा आधारित बैंकिङ्ग सेवाहरूलाई थप विस्तार गरिने छ।

(१७) जलविद्युत तथा बैकल्पिक उर्जामा कर्जा विस्तार गरिने छ।

(१८) शेयरधनीहरूलाई दीगो र प्रतिस्पर्धात्मक प्रतिफल प्रदान गर्दै जाने।

८. संस्थागत सुशासन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा जोखिम व्यवस्थापन :

संस्थागत सुशासन

संस्थागत सुशासनको स्तर निरन्तर कायम राख्दै आफ्ना बैंकिङ्ग क्रियाकलापहरूलाई सक्रिय र पारदर्शी रूपमा सञ्चालन गर्ने तर्फ बैंक सदैव सजग रहेको छ। नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी भएका विवेकशील नियमनको परिपालनामा बैंकले सचेतताका साथ कार्य गर्दै आएको छ। त्यसैगरी कम्पनी रजिष्टार कार्यालय, नेपाल धितोपत्र बोर्ड लगायतका नियमनकारी निकायहरूबाट जारी भएका नीति नियम र निर्देशनहरूको पूर्ण कार्यान्वयन गरिएको छ। एउटा असल संस्थागत नागरिकको हैसियतले यस बैंकले संस्थागत सुशासनलाई सदैव उच्च जोड दिएको छ।

आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

बैंक सञ्चालनको सिलसिलामा उत्पन्न हुनसक्ने सम्भावित जोखिम न्यूनिकरणको लागि विभिन्न क्षेत्रमा आन्तरिक नियन्त्रणका उपायहरू अवलम्बन गर्न पर्याप्त संयन्त्रको व्यवस्था गरिएको छ। बैंकमा गैर कार्यकारी सञ्चालकको संयोजकत्वमा लेखापरीक्षण समिति रहेको छ। यस समितिले बैंकको वित्तीय अवस्था, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको पर्याप्तता तथा प्रभावकारिता, आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षण प्रतिवेदनबाट प्राप्त सुझावहरूको समीक्षा, नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनहरूको पालना भए/नभएको सम्बन्धमा समीक्षा, लेखापरीक्षकको नियुक्तिको लागि सिफारिस तथा आवश्यक सुधारका लागि मार्गनिर्देशन गर्ने कार्यहरू गर्दै आएको छ। उल्लेखित विषयहरूको समीक्षावाट प्राप्त नतिजालाई विश्लेषण गरी सञ्चालक समितिमा आवश्यक राय पेश गर्ने र व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिने गरिएको फलस्वरुप यसलाई न्यूनीकरण र व्यवस्थापन गर्न सहज भएको छ।

जोखिम व्यवस्थापन

बैंकले कर्जा, तरलता, सञ्चालन र बजार सम्बन्धी जोखिमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले बैंकको नीति, नियम, कार्यविधि, परिपत्र, पद्धति, सीमा आदिलाई समय समयमा पुनरावलोकन गरी आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्ने गरी उपयुक्त संयन्त्रको व्यवस्था गरिएको छ। जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा सञ्चालक समितिलाई सुझाव दिन गैर कार्यकारी सञ्चालकको संयोजकत्वमा जोखिम व्यवस्थापन समिति रहेको छ। यस समितिले विद्यमान जोखिम पहिचान तथा व्यवस्थापन प्रणालीको पर्याप्तता, उपयुक्त प्रणालीको विकास र नेपाल राष्ट्र बैंकवाट जारी गरिएका निर्देशन अनुरुप जोखिम सम्बन्धी आवश्यक नीति एवं संरचना विकास गर्नका लागि सञ्चालक समितिमा सुझाव पेश गर्ने र व्यवस्थापनलाई आवश्यक मार्ग निर्देशन दिने कार्यहरू गर्दै आएको छ। जोखिम विश्लेषण तथा व्यवस्थापनलाई अझ सशक्त बनाउने, नियमनकारी निकायको निर्देशनहरूको पूर्ण परिपालनातर्फ थप सजगता अपनाईने छ। सञ्चालन जोखिम कार्यविधि, २०७३ तयार गरी लागु गरिएको छ।

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण (AML) र ग्राहक पहिचान (KYC)

यस बैंकले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ र सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण नियमावली, २०६६ अनुरुप सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न र जोखिम नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतादिँदै आएको छ। एक गैर कार्यकारी सञ्चालकको संयोजकत्वमा नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार सम्पत्ति शुद्धीकरण उपसमिति गठन गरिएको छ। नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनको पालना गर्ने सन्दर्भमा ग्राहक पहिचानसम्बन्धी कार्यविधि र सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण नीति कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। साथै, नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको वित्तीय जानकारी इकाईसँग आवश्यक समन्वय गरी यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गरिएको छ।

९. सामाजिक तथा सामुदायिक कार्यक्रम :

यस बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व (Corporate Social Responsibility) लाई आफ्नो प्रमुख जिम्मेवारीको रूपमा अंगीकार गर्दै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा भूकम्प पीडितहरूको आवास निर्माण कार्यमा सपर्पित धुर्मुस सुन्तली फाउन्डेसनलाई १५ लाख आर्थिक सहयोग गरिएको छ। बैंकले बाढी, पहिरो आदिजस्ता प्राकृतिक विपत्तिका समयमा आर्थिक सहयोग, वृद्ध/वृद्धाका लागि लत्ता कपडा तथा खाद्यान्न वितरण, विद्यालयहरूमा भौतिक साधन प्रदान, यात्रु प्रतिक्षालय निर्माण, खानेपानी व्यवस्थाको लागि आर्थिक सहयोग लगायतका सामाजिक सामुदायिक विकास कार्यमा प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपमा सहयोग गर्दै आएको छ। साथै विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त अनुदान सहयोगमा बैंकले आफ्नो वित्तीय साखलाई कायम राख्दै सामाजिक दायित्वलाई समेत बोध गरी संघ/संस्था, क्लब मार्फत स्थानीय समुदायको सहभागितामा संचालित सडक तथा बाटो निर्माण एवं मर्मत, खानेपानी, स्कूल, मन्दिर, ट्राफिक आइल्याण्ड निर्माण, यात्रु प्रतिक्षालय, उद्यान निर्माण, हाटबजार सेड, सामुदायिक भवन, चौतारो निर्माण तथा अस्पताल मर्मत जस्ता कार्यमा क्षेत्रीय कार्यालयहरू मार्फत आर्थिक सहयोग प्रदान गर्दै आइरहेको छ। त्यसैगरी बैंकका विभिन्न कार्यालय मार्फत नेपाल सरकारबाट व्यवस्था गरिएको जेष्ठ नागरिक भत्ता वितरण लगायतका कार्य समेत प्रभावकारी रूपमा सम्पन्न गर्दै आएको छ।

१०. लेखापरीक्षकको नियुक्ति :

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को वार्षिक साधारण सभाबाट आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को लेखापरीक्षण कार्य गर्न नियुक्त हुनु भएका चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री उमेश प्रसाद ढकालका सम्बन्धमा महालेखा परीक्षकको कार्यालयको मिति २०७४/२/२८ को प्राप्त पत्र अनुसार निजको परामर्श रद्ध भएको र सोही कार्यालयको मिति २०७३/१२/४ को प्राप्त पत्र अनुसार अर्का चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री विनय प्रकाश श्रेष्ठको परामर्श प्राप्त भएकोमा सञ्चालक समितिको मिति २०७४/०४/१० को निर्णयबाट वार्षिक साधारण सभाबाट अनुमोदन गराउने गरी श्री विनय प्रकाश श्रेष्ठलाई लेखापरीक्षकमा नियुक्ति गरेको विषय समेत अनुमोदनका लागि अनुरोध गर्दछु। आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को लेखापरीक्षण कार्य चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी र श्री विनय प्रकाश श्रेष्ठले सम्पन्न गर्नु भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लेखापरीक्षक नियुक्ति सम्बन्धमा महालेखा परीक्षकको कार्यालयसँग परामर्श माग गरिएकोमा सो कार्यालयको मिति २०७४/१०/०५ को पत्र अनुसार परामर्श प्राप्त भएका चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी र श्री विनय प्रकाश श्रेष्ठललाई लेखापरीक्षकमा नियुक्तिको लागि प्रस्ताव गरिएको छ।

११. सञ्चालक समितिमा परिवर्तन

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा वहाल रहनु भएका सञ्चालक समितिका अध्यक्ष तथा सञ्चालकको विस्तृत विवरण कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९ बमोजिमको थप विवरणमा उल्लेख गरिएको छ।

कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९ बमोजिमको थप विवरण

(क) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थितिबाट बैंकको कारोवारलाई कुनै असर परेको भए सो असर

सन् २०१६ मा विश्व अर्थतन्त्र ३.१ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा सन् २०१७ मा ३.५ प्रतिशत र सन् २०१८ मा ३.६ प्रतिशतले वृद्धि हुने अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोषको प्रक्षेपण छ । विकसित राष्ट्रहरूको अर्थतन्त्र सन् २०१६ मा १.७ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा सन् २०१७ र सन् २०१८ मा २.० प्रतिशतले वृद्धि हुने प्रक्षेपण छ । विश्व आर्थिक वृद्धिदरमा आएको सुधारबाट नेपाल लगायतका अल्पविकसित मुलुकहरूमा सकारात्मक प्रभाव पर्ने देखिन्छ । तथापि, न्यून उत्पादकत्व वृद्धि एवम् विकसित मुलुकहरूको स्वदेश लक्षित विकास नीतिले उदीयमान तथा अल्पविकसित मुलुकहरूलाई असर पर्नसक्ने आंकलन समेत गरिएको छ । भारतीय अर्थतन्त्र सन् २०१६ मा ६.८ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा सन् २०१७ मा ७.२ प्रतिशत र सन् २०१८ मा ७.७ प्रतिशतले वृद्धि हुने प्रक्षेपण छ । चीनको अर्थतन्त्र भने सन् २०१६ को ६.७ प्रतिशतको तुलनामा सन् २०१७ मा ६.६ प्रतिशत र सन् २०१८ मा ६.२ प्रतिशतले वृद्धि हुने प्रक्षेपण छ । विकसित मुलुकहरूको मुद्रास्फीति दर सन् २०१७ मा २.० प्रतिशत र सन् २०१८ मा १.९ प्रतिशत रहने मुद्राकोषको प्रक्षेपण छ । सन् २०१६ मा भने यस्तो मुद्रास्फीति दर ०.८ प्रतिशत मात्र रहेको थियो । समष्टिगत मागमा हुने वृद्धिले समग्र मुद्रास्फीतिमा दवाव पर्ने अनुमान गरिएको छ । त्यसैगरी, भारतको मुद्रास्फीति दर सन् २०१६ मा ४.९ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०१७ मा ४.८ प्रतिशत र सन् २०१८ मा ५.१ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण छ । साथै, चीनको मुद्रास्फीति दर सन् २०१६ मा २.० प्रतिशत रहेकोमा सन् २०१७ मा २.४ प्रतिशत र सन् २०१८ मा २.३ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण छ । सन् २००८ को विश्व वित्तीय संकट पश्चात् संयुक्त राज्य अमेरिकाको फेडरल रिजर्वले लिएको गैर- परम्परागत मौद्रिक नीति परिवर्तन गरी सन् २०१५ डिसेम्बरदेखि सामान्यीकरण गर्दै लगेको छ । फेडरल रिजर्भले २०१७ जुन १४ (२०७४ जेठ ३१) मा नीतिगत दर ०.२५ प्रतिशतले बढाएर १.० प्रतिशतदेखि १.२५ प्रतिशतको लक्षित सीमामा कायम गर्ने उद्देश्य राखेको छ । तर यूरो क्षेत्र तथा जापानमा भने मौद्रिक कार्यदिशा लचिलो नै रहने अनुमान छ । अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोषको विश्व वित्तीय स्थायित्व प्रतिवेदन, २०१७ ले वित्तीय स्थायित्वमा क्रमिक सुधार हुँदै आएको जनाएको छ । आर्थिक क्रियाकलापले गति लिन थालेको, बैंक तथा बीमा कम्पनीहरूको मुनाफा बढेको र दीर्घकालीन ब्याजदरमा वृद्धि भएको छ ।

(ख) बैंकको औद्योगिक वा व्यावसायिक सम्बन्ध

बैंकले व्यवसाय सञ्चालनमा सबै सरोकारवाला शेयरधनीहरू, नेपाल सरकार, नेपाल राष्ट्र बैंक लगायतका विभिन्न नियमनकारी निकायहरू, ग्राहकहरू, दातृ निकायहरू, अन्य सम्बन्धित पक्षहरूसँग व्यावसायिक, पारदर्शी र असल सम्बन्ध कायम गर्दै व्यावसायिक वातावरण कायम गर्ने प्रयास गर्दै आएको छ । बैंकको औद्योगिक वा व्यावसायिक सम्बन्धले वैंकको समग्र कारोवारलाई चुस्त, दुरुस्त, प्रतिस्पर्धी एवं नाफामूलक वनाउन सकारात्मक भूमिका निर्वाह गरिरहेको र आगामी दिनमा समेत यस दिशा तर्फ थप सुधार आउने विश्वास गरिएको छ ।

(ग) सञ्चालक समितिमा भएको हेरफेर र सोको कारण

१. आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को सञ्चालक समितिको विवरण

संस्थापक शेयरधनी नेपाल सरकारको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक नेपाल सरकारको निर्णय अनुसार समय समयमा परिवर्तन हुने गरेकोले संस्थापक समूहबाट प्रतिनिधित्व हुने सञ्चालकमा परिवर्तन हुने गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा सञ्चालक श्री शिशिर कुमार ढुंगानाको स्थानमा श्री विष्णुप्रसाद नेपालले प्रतिनिधित्व गर्नु भएको छ । यसै गरी सञ्चालक समितिका अध्यक्ष श्री प्रमोद कुमार कार्कीको मिति २०७४/०१/२९ देखि ४ वर्षे कार्यकाल समाप्त भई रिक्त हुन गएको सञ्चालक पदमा नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७४/०३/२३ को निर्णय अनुसार श्री क्षेत्र बहादुर सेंजुवाललाई सञ्चालक पदमा नियुक्ति गरेकोमा सञ्चालक समितिको मिति २०७४/०४/१० को निर्णयबाट निजलाई सञ्चालक समितिको अध्यक्ष पदमा नियुक्ति गरिएको छ । साथै सञ्चालक श्री रमेश कुमार महतले घरायसी कारण जनाई दिनु भएको राजीनामा सञ्चालक समितिले मिति २०७४/०७/०१ देखि लागु हुने गरी स्वीकृत गरेकाले हाल सञ्चालक समितिको संख्या ८ जना रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा रहेका सञ्चालकहरूको विवरण निम्न वमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधित्व	पदावधि
१.	श्री प्रमोद कुमार कार्की	अध्यक्ष	नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय	२०७०/०१/३० देखि २०७४/०१/२९ सम्म
२.	श्री शिशिर कुमार ढुंगाना	सञ्चालक	नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय	२०७०/०५/३१ देखि २०७३/०७/०३ सम्म
	श्री विष्णुप्रसाद नेपाल	सञ्चालक	नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय	२०७३/०७/१९ देखि हालसम्म
३.	डा. योगेन्द्र कुमार कार्की	सञ्चालक	नेपाल सरकार, कृषि विकास मन्त्रालय	२०७२/०९/१३ देखि हालसम्म
४.	डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी	सञ्चालक	नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय	२०७१/०९/२३ देखि हालसम्म
५.	श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	सञ्चालक	व्यावसायिक विशेषज्ञ	२०६३/०४/२६ देखि हालसम्म
६.	श्री रमेश कुमार महत*	सञ्चालक	सर्वसाधारण	२०७०/०४/२८ देखि २०७४/०६/३१ सम्म
७.	श्री मनोज बस्नेत	सञ्चालक	सर्वसाधारण	२०७२/०२/३० देखि हालसम्म
८.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	सञ्चालक	सर्वसाधारण	२०७२/०२/३० देखि हालसम्म
९.	श्री घनश्याम अवस्थी	सञ्चालक	सर्वसाधारण	२०७२/०२/३० देखि हालसम्म

* मिति २०७४/०७/०१ देखि लागु हुनेगरी राजीनामा स्वीकृत भएको।

२. वहालवाला सञ्चालक समितिको विवरण

बैंकमा बहाल रहेको सञ्चालक समितिको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधित्व
१.	श्री क्षेत्र बहादुर सेंजुवाल*	अध्यक्ष	नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय
२.	श्री बिष्णुप्रसाद नेपाल	सञ्चालक	नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय
३.	डा. योगेन्द्र कुमार कार्की	सञ्चालक	नेपाल सरकार, कृषि विकास मन्त्रालय
४.	डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी	सञ्चालक	नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय
५.	श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	सञ्चालक	व्यावसायिक विशेषज्ञ
६.	श्री मनोज बस्नेत	सञ्चालक	सर्वसाधारण
७.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	सञ्चालक	सर्वसाधारण
८.	श्री घनश्याम अवस्थी	सञ्चालक	सर्वसाधारण

* नेपाल सरकार अर्थमन्त्रालयको मिति २०७४/०३/२३ को निर्णयबाट सञ्चालक पदमा नियुक्ति भई सञ्चालक समितिको मिति २०७४/०४/१० को निर्णयअनुसार सञ्चालक समितिको अध्यक्ष पदमा नियुक्त हुनु भएको।

(घ) बैंकको कारोवारलाई असर पार्ने मुख्य कुराहरू

बैकको कारोवारलाई असर पार्न सक्ने विभिन्न किसिमका जोखिमहरूलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

- देशको आर्थिक अवस्थामा आउने परिवर्तनबाट पर्न सक्ने जोखिमहरू।
- राजनैतिक संक्रमणकालीन अवस्थाबाट पर्न सक्ने सम्भावित जोखिमहरू।
- मुद्रा वजार तथा पुँजी बजारको उतार चढावबाट पर्न सक्ने सम्भावित जोखिमहरू।
- विदेशी विनिमयकारोवार गर्दा विनिमय दरमा हुने परिवर्तनबाट हुन सक्ने जोखिमहरू।
- निक्षेप तथा कर्जा लगानीको व्याजदरमा हुने परिवर्तनबाट हुन सक्ने जोखिमहरू।
- नेपाल राष्ट्र बैंकले वाणिज्य बैंक सम्बन्धी नीति निर्देशनमा परिवर्तन गर्दा श्रृजना हुन सक्ने सम्भावित जोखिमहरू
- बैकिङ्ग व्यवसायमा हुने प्रतिस्पर्धाको कारण हुन सक्ने जोखिमहरू।
- निर्धारित समयमा कर्जा असुली नभई उत्पन्न हुन सक्ने जोखिमहरू।
- प्रतीतपत्र र जमानतपत्र जारी गर्ने जस्ता गैरकोष सेवा प्रदान गर्दा हुन सक्ने सम्भावित जोखिमहरू।
- अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा हुने मन्दीको असरबाट पर्न सक्ने आर्थिक जोखिमहरू।
- मुद्रास्फितिबाट पर्न सक्ने जोखिमहरू।
- उर्जा संकट, वन्द, हडताल तथा व्यावसायिक अवरोधबाट हुन सक्ने जोखिमहरू।
- प्राकृतिक प्रकोपबाट हुन सक्ने आर्थिक तथा भौतिक जोखिमहरू।
- सूचना प्रविधिको प्रयोगबाट वित्तीय कारोवारहरू गर्दा हुन सक्ने आर्थिक जोखिमहरू।
- अन्य सञ्चालन जोखिमहरू।

(ङ) लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित कैफियतहरू सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको निर्णय

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित प्रमुख कैफियत सम्वन्धमा सञ्चालक समितिको निर्णय :

- बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन र नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको एकीकृत निर्देशिकाको निर्देशन नं. ४ तथा अन्य निर्देशनको अधीनमा रही नेपाल लेखामान बोर्डबाट जारी गरिएको नेपाल लेखामान (Nepal Accounting Standards) तथा लेखाका सर्वमान्य सिद्धान्तहरू (Generally Accepted Accounting Principles) अनुसार वित्तीय विवरण तयार गरिएको छ। चालु आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा NFRS अनुसार वित्तीय विवरण तयार गर्ने कार्य गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।
- आर्थिक वर्ष २०६५/६६ र २०६६/६७ को बोनस पेश्कीको रूपमा वितरण गरिएको जम्मा रु. २६,१४,६०,८०८/५५ मिलान फछ्यौट गर्न नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयमा मिति २०७२/०३/१६ मा स्वीकृति माग गरिएकोमा सो सम्वन्धमा मिति २०७४/०८/२० पुन: स्वीकृति माग गरिएको छ। अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति पश्चात् हिसाब मिलान गरिने व्यहोरा छ।
- स्थिर सम्पत्तिको समायोजन सम्बन्धमा लेखा नीति बमोजिम सम्पत्ति स्थानान्तरण गर्ने कार्यालयले स्थानान्तरण गरेको सम्पत्तिको रकम बिक्री समायोजन अन्तर्गत तथा सम्पत्ति प्राप्त गर्ने कार्यालयहरूले खरीद समायोजन अन्तर्गत प्रस्तुत गर्ने व्यवस्था रहेको छ। यसरी स्थानान्तरण गरिएको सम्पत्तिको खुद रकम शुन्य हुनुपर्नेमा केही कार्यालयले रकम अन्तरशाखा हिसाबको खर्च/जम्मा पत्र समायोजन छुट गर्ने गरेकाले विवरणमा फरक हुन जान्छ। बिक्री गरिएको सम्पत्तिको ह्रासकट्टीलाई ह्रासकट्टी समायोजन अन्तर्गत प्रस्तुत गर्ने व्यवस्था बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ। उक्त विवरण सम्वन्धित कार्यालयहरूमा रहेको हुन्छ।
- अन्तरशाखा हिसाब भिडान कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ देखि नै Software प्रयोग गरी भिडान सम्बन्धी कार्य गरिदै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को अन्त्यमा २,१८,१८४ आईटम पेण्डिङ्ग रहेकोमा १,१८,३६० आईटम राफसाफ भई आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को अन्त्यमा ९९,८२४ आईटम पेण्डिङ्ग रहेकोमा (हाल २०७४ पौष मसान्तसम्म ६८११९ आईटम पेण्डिङ्ग रहेको छ)। बाँकी रहेका आईटमहरूलाई यथाशिघ्र राफसाफ गर्ने उद्देश्यकासाथ अन्तरशाखा हिसाब भिडान परियोजनाका कर्मचारीहरूलाई व्यक्ति अनुसार कार्य विभाजन तथा कार्यालय तोकी तदारुकताकासाथ कार्य भइरहेको छ। साथै हिसाब भिडान कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन T24 Software मा आवाश्यक सुधार गरी Real Time Reconciliation हुने व्यवस्था मिलाउने प्रक्रिया अघि बढी सकेको छ। यससँग सम्बन्धित कार्यालयहरूलाई सघन रूपमा तालिम तथा गोष्ठी सञ्चालन गरी हिसाब भिडानको कार्य समयमै सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।

(च) लाभांश बाँडफाँड गर्न सिफारिस सम्बन्धमा

आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा कायम रहेको साधारण शेयर चुक्ता पुँजी रु.७ अर्ब ८ करोड ७६ लाख ८० हजारको लागि २० प्रतिशतले हुन आउने रकम रु.१ अर्ब ४१ करोड ७५ लाख ३६ हजारमा पुँजीगत जगेडाकोषबाट (साधारण शेयर प्रिमियम) रु. ५४ करोड ८ लाख २६ हजार ५९७ र २०७३/०७४ सम्मको वितरणयोग्य संचित मुनाफाबाट रु. ८७ करोड ६७ लाख ९ हजार ४०३ बोनस शेयर, कर प्रयोजनको लागि नगद लाभांश १.०५३ प्रतिशतले हुने रु.७ करोड ४६ लाख ०७ हजार १५८ तथा नेपाल सरकारको फिर्ता नहुने अग्राधिकार शेयर रु. ५ अर्ब ४३ करोड २७ लाख १२ हजारको वार्षिक ६ प्रतिशतले हुने रु.३२ करोड ५९ लाख ६२ हजार ७२० मात्र नगद लाभांश वितरण गर्नको लागि प्रस्ताव गरिएको छ।

(छ) समीक्षा वर्षमा बैंकद्वारा कुनै शेयरहरू जफत भएको छैन।

(ज) समीक्षा वर्षमा कम्पनी र यसको सहायक कम्पनीको कारोवारको प्रगति र सो आर्थिक वर्षको अन्त्यमा रहेको स्थितिको पुनरावलोकन

(रकम रु.हजारमा)

विवरण	साना किसान विकास बैंक लि.		कोष व्यवस्थापन कम्पनी लि.		गोबर ग्याँस तथा कृ.य.वि. प्रा.लि.	
	२०७३/७४	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७२/७३
शेयर पुँजी	६२८,८२८	५०३,०६२	३१,०४८	३१,०४८	--	--
कुल सम्पत्ति	१४,७२५,०६२	११,९३०,६४४	३५,९७९	३८,२१६	--	--
खुद नाफा/नोक्सान	३३०,७५९	२२३,२५७	-२२७७	२५४	--	--
संचित नाफा/नोक्सान	२४३,८३३	१७३,७९४	१,५८६	३,८६३	--	--
अन्तिम लेखापरीक्षण भएको	छ	छ	छ	छ	छैन	छैन

(झ) **सहायक कम्पनीले समीक्षा वर्षमा सम्पन्न गरेका प्रमुख कारोवारहरू र त्यस अवधिमा कम्पनीको कारोवारमा आएको कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तन** : कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तन नभएको ।

(ञ) **बैंकले समीक्षा वर्षमा सम्पन्न गरेका प्रमुख कारोवारहरू र त्यस अवधिमा कम्पनीको कारोवारमा आएको कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तन,** बैकले आफ्नो प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा उल्लेखित उद्देश्य एवं कार्यहरू अनुरुप नै आफ्नो कारोवार सञ्चालन गरेको छ । बैंकको कार्यप्रगतिको झलक सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिसकिएको छ ।

(ट) **समीक्षा वर्षमा कम्पनीका आधारभूत शेयरधनीहरूबाट कुनै जानकारी प्राप्त भएको छैन ।**

(ठ) **समीक्षा वर्षमा कम्पनीका सञ्चालक तथा प्रमुख पदाधिकारीहरूले बैंकको कुनै शेयर लिएको जानकारी बैंकलाई प्राप्त भएको छैन । साथै प्रचलित कानूनको विपरीत हुने गरी निजहरूबाट बैंकको शेयर सम्बन्धमा कुनै कारोवारको वारेमा समेत जानकारी प्राप्त भएको छैन ।**

(ड) **समीक्षा वर्षमा बैंकसँग सम्वद्ध सम्झौताहरूमा कुनै सञ्चालक तथा निजको नजिकको नातेदारको व्यक्तिगत स्वार्थ रहेको बारेमा कुनै जानकारी प्राप्त भएको छैन ।**

(ढ) **बैंकले हालसम्म आफ्नो कुनै पनि शेयर आफैले खरीद गरेको छैन ।**

(ण) **समीक्षा वर्षको कुल व्यवस्थापन खर्चको विवरण :**

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०७३/७४	आ.व. २०७२/७३
१	कर्मचारी खर्च (रु.मा)	३,३१२,५९८,०८८।-	३,०३१,५००,४९१।-
२	अन्य सञ्चालन खर्च (रु.मा)	८४२,८९६,६६५।-	७४७,८२८,६१८।-

(त) **लेखापरीक्षण समिति**

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा रहेको लेखापरीक्षण समितिको विवरण

क्र.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधि	कार्य अवधि
१.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	संयोजक	सञ्चालक	२०७२/०३/११ देखि हालसम्म
२.	श्री रमेश कुमार महत	सदस्य	सञ्चालक	२०७१/०३/१९ देखि २०७४/०६/३१ सम्म
३.	श्री घनश्याम अवस्थी	सदस्य	सञ्चालक	२०७२/०३/११ देखि हालसम्म
४.	श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	सदस्य	सञ्चालक	२०६८/०४/२१ देखि २०७४/०७/१४ सम्म
५.	श्री रेशमराज बिष्ट	सदस्य सचिव	विभागीय प्रमुख आ.ले.प. तथा नि. विभाग	२०७३/०१/२९ देखि २०७३/०४/११ सम्म
	श्री गणेशराज पन्त	सदस्य सचिव	विभागीय प्रमुख आ.ले.प. तथा नि. विभाग	२०७३/०४/२४ देखि २०७४/०७/१४ सम्म

वर्तमान लेखापरीक्षण समितिको विवरण

क्र.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधि
१.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	संयोजक	सञ्चालक
२.	श्री घनश्याम अवस्थी	सदस्य	सञ्चालक
३.	श्री प्रकाश कणेल	सदस्य सचिव	नि. विभागीय प्रमुख आ.ले.प. तथा नि. विभाग

आ.व.२०७३/७४ मा लेखापरीक्षण समितिको ५४ वटा बैठक भएका छन् । लेखापरीक्षण समितिका पदाधिकारीहरूलाई प्रतिबैठक रु. ४,०००/- बैठक भत्ता उपलब्ध गराउने गरिएको र आन्तरिक लेखा परीक्षण तथा निरीक्षण विभागको विभागीय प्रमुख सदस्य सचिव रहने व्यवस्था रहेको र निजलाई रु. २,३००/- उपलब्ध गराइने गरिएको छ ।

लेखापरीक्षण समितिले गरेका प्रमुख कार्यहरू :

(१) बाह्य लेखापरीक्षकले पेश गरेको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएका कैफियतहरू बुँदागतरूपमा समीक्षा गरी सुधारका लागि राय सहितको प्रतिवेदन सञ्चालक समितिमा पेश गरेको ।

(२) आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागबाट पेश भएको आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रम स्वीकृत गरेको ।

(३) नेपाल राष्ट्र बैंकले औंल्याएका कैफियतहरूमा सञ्चालक समितिले व्यवस्थापनलाई दिइएका निर्देशनको कार्यान्वयन एवं सुधारको स्थितिको अनुगमन गरेको ।

(४) बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यको सुपरीवेक्षण तथा पुनरावलोकन गरेको ।

(५) बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षणका क्रममा देखिएका संवेदनशील तथा गम्भीर प्रकृतिका कैफियतहरूका बारेमा छलफल गरी सो सम्बन्धमा विस्तृत छानवीन तथा अध्ययन गर्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिएको ।

(६) बैंकको काम कारवाहीमा नियमितता, मितव्ययिता, औचित्यता, प्रभावकारिता जस्ता कुराहरू अवलम्बन भए/नभएको बारे समीक्षा गरी सञ्चालक समितिलाई आवश्यक राय पेश गर्ने गरेको ।

(७) नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक सुपरीवेक्षण विभागबाट यस बैंकको समष्टिगत स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको बिषय तथा कैफियतहरूको सम्वन्धमा व्यवस्थापनबाट जवाफ माग गरी आ-आफ्नो कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयहरूका सम्बन्धमा सम्बन्धित उपसमितिहरूमा छलफल गराई राय सहितको प्रतिवेदन तयार गरी सञ्चालक समितिमा पेश गरेको ।

(८) बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागबाट पेश भएको त्रैमासिक प्रतिवेदन उपर बुँदागतरूपमा छलफल/समीक्षा गरी प्रतिवेदनमा औंल्याइएका प्रमुख कैफियतहरू सुधारका लागि व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिएको ।

(९) प्रत्येक त्रयमासमा लेखापरीक्षण समितिको त्रैमासिक प्रतिवेदन तयार गरी सञ्चालक समिति समक्ष पेश गर्ने गरेको ।

(१०) लेखापरीक्षण ऐन २०४८ अनुसार बैंकको अन्तिम लेखापरीक्षण गर्न लेखापरीक्षकको नियुक्तिकोलागि महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट परामर्श माग गर्ने र परामर्श प्राप्त भए पश्चात निजको पारिश्रमिक तथा नियुक्तिका सर्तहरू निर्धारण गरी स्वीकृतिका लागि सञ्चालक समितिमा पेश गरेको ।

(११) बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा कम्पनी २०६३ मा लेखापरीक्षण समितिले गर्नु पर्ने भनी उल्लेखित कार्यहरू ।

(थ) कुनै पनि सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, बैंकका आधारभूत शेयरधनी वा निजको नजिकका नातेदार वा निज संलग्न रहेको फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाको बैंकलाई कुनै पनि रकम बुझाउन बाँकी रहेको जानकारी हुन आएको छैन ।

(द) बैंकका सञ्चालक तथा प्रबन्ध सञ्चालकलाई पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधाको रकम

सञ्चालक समितिका अध्यक्ष र सदस्यहरूको भत्ता तथा सुविधा :

आ.व.२०७३/७४ मा सञ्चालक समितिको जम्मा ३४ वटा बैठकहरू सम्पन्न भएका छन् । प्रति बैठक भत्ता वापत रु. ४,०००/-, प्रति महिना टेलिफोन सुविधा वापत रु. २,५००/-, प्रति महिना पत्रपत्रिका वापत रु. २०००/-, एकपटक १ थान मोवाईल सेट अधिकतम रु. १५,०००।- सम्मको (फिर्ता गर्न नपर्ने), बैठकमा आतेजाते सवारी साधन र सवारी साधन प्रयोग नगरेमा मासिक २० लिटर पेट्रोल ।

सञ्चालक समितिका अध्यक्ष र सदस्यहरू संयोजक तथा सदस्य रहेको उपसमितिको खर्च विवरण सम्बन्धमा :

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार आ.व. २०७३/७४ मा बैंकमा लेखापरीक्षण समिति, कर्मचारी व्यवस्थापन तथा सेवा सुविधा समिति र जोखिम व्यवस्थापन समिति गरी तीनवटा समितिहरू कायम रहेका छन् । उपरोक्त समितिहरूमा सञ्चालकहरू संयोजक एवं सदस्यहरू रहने व्यवस्था छ । यी समितिहरूमा सञ्चालकहरूलाई प्रति बैठक रु. ४,०००/-बैठक भत्ता र बैठकमा भाग

लिनका लागि आतेजाते सवारी साधन उपलब्ध गराइएको छ । आ.व. २०७३/७४ मा लेखापरीक्षण समिति, जोखिम व्यवस्थापन समिति र कर्मचारी व्यवस्थापन तथा सेवा सुविधा समितिको बैठक भत्ता वापत क्रमशः रु. ९,६०,१००।-, रु. १,६५,७८०।- र रु.४,७५,५००।- खर्च भएको छ ।

प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधा

तलव रु. २,५०,०००/- प्रति महिना, दशै खर्च वापत एक महिना बराबरको तलब, बैंक दिवस वापत एक महिना बराबरको तलब, औषधि उपचार खर्च वापत ५० दिनको तलब, मासिक टेलिफोन महसूल, एकपटक १ थान मोवाईल सेट अधिकतम रु. १५,०००।- सम्मको (फिर्ता गर्न नपर्ने) ।

(ध) शेयरधनीहरूले बुझ्लिन बाँकी रहेको लाभांश रकम

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ सम्मको पारित लाभांश मध्ये २०७४ साल आषाढ मसान्तमा रु. १,८८,५९१,४७३/- बुझ्लिन बाँकी रहेको छ ।

(न) कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १४१ मा व्यवस्था भए अनुरुप बैंकले समीक्षा वर्षमा खरीद गरेको सम्पत्तिको मूल्य गत आर्थिक वर्षको सम्पत्तिको मूल्यमा पन्ध्र प्रतिशतले वृद्धि भएको छैन ।

(प) कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १७५ मा व्यवस्था भए अनुरुप बैंकले समीक्षा वर्षमा आफ्ना सम्बद्ध कम्पनीसँग कुनै कारोवार गरेको छैन ।

(फ) यस ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा खुलाउन पर्ने अन्य कुराहरू :

सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा खुलाउन पर्ने अन्य कुराहरू आवश्यक ठाउँमा खुलाइएको छ ।

(ब) अन्य आवश्यक विषय :

नेपाल राष्ट्र बैंकको ई.प्रा.नि. नं. ६ (८) (ख) बमोजिम सञ्चालकको आफू वा आफ्नो परिवारका सदस्य तथा आफ्नो वा आफ्नो परिवारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको फर्म/कम्पनीको नाममा विभिन्न बैंक वा वित्तीय संस्थाहरूबाट लिएको कर्जा सम्बन्धी स्वःघोषणा विवरण :

आर्थिक वर्ष २०७३/७४

क्र. सं.	विवरण	यस बैंकबाट लिएको कर्जा			अन्य बैंकबाट लिएको कर्जा		
		आफ्नो नाममा	परिवारको नाममा	आफ्नो परिवारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको फर्म/कम्पनीको नाममा	आफ्नो नाममा	परिवारको नाममा	आफ्नो परिवारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेको फर्म/कम्पनीको नाममा
१.	श्री प्रमोद कुमार कार्की	-	-	-	-	-	-
२.	श्री विष्णुप्रसाद नेपाल	-	-	-	-	-	-
३.	डा. योगेन्द्र कुमार कार्की	-	-	-	-	-	-
४.	डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी	-	-	-	-	भएको	-
५.	श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	-	-	-	-	-	-
६.	श्री रमेश कुमार महत	-	-	-	-	-	-
७.	श्री मनोज बस्नेत	-	-	-	-	-	-
८.	श्री गोविन्द प्रसाद भट्टराई	-	-	-	-	-	-
९.	श्री घनश्याम अवस्थी	-	-	-	-	-	-

धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली २०७३ को नियम २६ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित विवरणहरू :

१. **सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन :**

वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ ।

२. **लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन :**

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन संलग्न छ ।

३. **लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण :**

वर्षिक वित्तीय विवरण संलग्न छ ।

४. **कानूनी कार्यवाही सम्बन्धी विवरण :**

बैंकको तर्फबाट तथा बैंक विरुद्ध परेका मुद्दाहरू :

(क) बैंकको तर्फबाट २६ वटा मुद्दाहरू (रकम रु. ५,१६१,०००।-) सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा, ८ वटा मुद्दाहरू (रकम रु. १४७,५१२,०००।-) अन्य अदालतमा र ८ वटा मुद्दाहरू (रकम रु. ४९२,०९८,७१३।-) ऋण असुली न्यायाधिकरणमा गरी जम्मा ४२ वटा मुद्दाहरू (रकम रु. ६४४,७७१,७१३।-) विचाराधिन रहेको छ ।

(ख) बैकको संस्थापक वा सञ्चालकले वा संस्थापक वा सञ्चालक विरुद्धमा प्रचलित नियमको अवज्ञा वा फौजदारी अपराध गरेको सम्बन्धमा कुनै मुद्दा दायर गरेको भएको भए :

- नभएको ।

(ग) कुनै संस्थापक वा सञ्चालक विरुद्ध आर्थिक अपराध गरेको सम्बन्धमा कुनै मुद्दा दायर भएको भए :

- यस बैंकको जानकारीमा आएको छैन ।

५. **बैंकको शेयर कारोवार तथा प्रगतिको विश्लेषण :**

(क) धितोपत्र बजारमा भएको बैंकको शेयरको कारोवार सम्बन्धमा व्यवस्थापनको धारणा :

धितोपत्र बजारमा संगठित संस्थाहरूको शेयर कारोवारमा उतार चढाव भैरहेको अवस्थामा पनि विद्यमान खुल्ला वजारको मूल्य मान्यता वमोजिम बैंकको शेयर कारोबार नियमितरूपमा हुँदै आएको र सोको अवस्था सन्तोषजनक रहेको छ ।

(ख) यस आ.व. २०७३/७४ को शेयरको अधिकतम, न्यूनतम, अन्तिम मूल्य, कारोवार भएको कुल दिन तथा कारोवार संख्या :

विवरण	आश्विन मसान्त	पौष मसान्त	चैत्र मसान्त	आषाढ मसान्त	कैफियत
अधिकतम मूल्य (रु.)	१,११३	६८३	६१५	५११	
न्यूनतम मूल्य (रु.)	६५९	४८०	४१३	४१५	
अन्तिम मूल्य (रु.)	६८३	५४२	४७२	४३५	
कुल कारोवार शेयर संख्या	९४३९	२६८५	६४४१	४४७२	
कुल कारोवार दिन	५५	५७	५८	५७	

६. **समस्या र चुनौतीहरू :**

(क) आन्तरिक समस्या तथा चुनौतीहरू :

- कारोवार बढी भएका कार्यालयहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा CBS जडान गर्ने कार्य गर्दै आइरहेकोले सम्पूर्ण कार्यालयहरूमा CBS जडान भइनसकेको ।
- जोखिम व्यवस्थापन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउनु पर्ने ।
- जनशक्ति आपूर्ति र परिचालनमा सुधार ल्याई जनशक्ति व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाउनु पर्ने ।
- अन्तरशाखा हिसाव भिडान कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने ।
- उच्च सञ्चालन लागत ।
- ब्याजदर अन्तर व्यवस्थापन ।

(ख) वाह्य समस्या तथा चुनौतीहरू :

- निक्षेपको ब्याजदरमा अनपेक्षित वृद्धि लगायतका कारण कर्जा विस्तार तथा समग्र वित्तीय व्यवस्थापनमा परेको प्रभाव ।
- वैदेशिक विप्रेषण आप्रवाह वृद्धिदरमा कमी ।
- तरलताको अभाव ।
- देशको राजनैतिक संक्रमणकालीन अवस्था ।
- बन्द/हडताल ।
- न्यून अंकको आर्थिक वृद्धिदर ।
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु बीचको अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा

७. संस्थागत सुशासन :

संस्थागत सुशासनको उच्च स्तर कायम राख्न नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको सुशासनसम्बन्धी व्यवस्थालाई पूर्ण पालना गरिएको छ । बैंक सञ्चालक तथा व्यवस्थापनले आफ्ना शेयरधनीहरू, सर्वसाधारण, निक्षेपकर्ता तथा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको हित संरक्षण गर्नका लागि बैंकले सदैव संस्थागत सुशासन कायम गर्ने तर्फ प्रतिवद्ध रहेको छ । साथै बैंकका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू तथा प्रगतिको नियमित पुनरावलोकन गर्ने गरेको छ । बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण विभागलाई प्रभावकारी बनाइएको छ । विभिन्न जोखिमहरूको व्यवस्थापन गर्नको लागि सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन उपसमिति (ALCO) र कर्जा प्रभाग व्यवस्थापन उपसमिति (LPMC) को बैठकहरू नियमित रूपमा बसी सोही अनुसार जोखिमहरूको व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरणको कार्य भइरहेको छ । बैंकले पुँजी पर्याप्तताको मूल्याङ्कन गर्न ICAAP Cell गठन गरी जोखिम पहिचान तथा व्यवस्थापनको कार्य भइरहेको छ । साथै, सञ्चालक समितिको बैठक नियमित रूपमा बसी समितिका सम्पूर्ण काम कार्यवाहीहरू पारदर्शी रूपमा सञ्चालन गर्ने गरिएको छ ।

८. विवरणपत्रमा प्रक्षेपण गरिएका र लेखापरीक्षण भएका विवरणहरूमा बीस प्रतिशत वा सो भन्दा बढी फरक सम्बन्धी विवरण :

बाह्य विप्रेषण आप्रवाहको वृद्धिदरमा आएको कमी, न्यून विकास खर्च, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले निक्षेप वृद्धिको तुलनामा कर्जा वृद्धि गरेका कारण तरलताको अभाव श्रृजना भएको अवस्थामा यस बैंकले निक्षेपमा उच्च व्याज प्रदान गरी निक्षेप संकलन गर्नु पर्ने बाध्यात्मक परिस्थितिका कारण बैंकको आय, निक्षेप वृद्धि, कर्जा वृद्धिमा असर परेकाले विवरणपत्रमा प्रक्षेपण गरिएको र लेखापरीक्षण भएका विवरणमा फरक परेको छ ।

९. आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा भएका विशेष घटना तथा परिस्थितिको विवरण :

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा बैंकमा कुनै विशेष घटना तथा परिस्थिति नभएको भएतापनि यस अवधिमा बैंकको बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय न्यूरोडमा कार्यरत कर्मचारी दिपिका रेग्मीको संलग्नतामा ECC कारोबारमा अनियमितता भएको पाईएपछि सो घटना सम्बन्धमा छानबिन गराई छानबिनको प्रतिवेदन सहित नेपाल राष्ट्र बैंकमार्फत नेपाल प्रहरी केन्द्रीय अनुसन्धान व्यूरोमा जाहेरी दिई उक्त घटनामा बादी नेपाल सरकार प्रतिवादी दिपिका रेग्मी समेत भएको बैंकिङ्ग कसूर मुद्दामा अनुसन्धान भई अनुसन्धान अन्तिम चरणमा रहेको र त्यसरी भएको घटनाबाट बैंकबाट वीमा कम्पनीसँग हानी नोक्सानी दावीको प्रक्रियामा समेत रहेको छ ।

JB Joshi & Bhandary
Chartered Accountants
Kosi Compound, Dillibazar
Tel: 977-1-4423550 / 4419364

K.A.S. Associates
Chartered Accountants
Sameep Bhawan, Baneshwor
Tel: 977-9851010832 / 4460357

कृषि विकास बैंक लिमिटेडको
शेयरधनी महानुभावहरु समक्ष
स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन

१. वार्षिक वित्तीय विवरण उपर प्रतिवेदन

हामीले कृषि विकास बैंक लिमिटेडको (यस पछि "बैंक" भनिएको) यसैसाथ संलग्न आषाढ ३१, २०७४ (जुलाई १५, २०१७) को वासलात सोही मितिमा समाप्त वर्षको नाफा नोक्सान हिसाब, नगद प्रवाह र इक्विटीमा भएको परिवर्तनको विवरण एवं प्रमुख लेखा नीतिहरु तथा लेखा सम्बन्धी टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

२. आर्थिक विवरणहरु प्रति व्यवस्थापनको जिम्मेवारी

नेपाल लेखामान अनुरुप यथार्थ र उचित चित्रण गर्ने वित्तीय विवरणहरु तयार एवं प्रस्तुत गर्ने जिम्मेवारी व्यवस्थापनमा रहेको छ । यस अन्तर्गत चाहे जालसाजी वा गल्तीबाट होस, सारभूत किसिमले त्रुटीरहित वित्तीय विवरण तयार गर्ने, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको तर्जुमा, कार्यान्वयन र संचालन गर्ने कार्य, लेखा नीतिहरुको छनोट तथा लागू गर्ने एवं परिस्थिति अनुसार लेखा सम्बन्धी महत्वपूर्ण अनुमान गर्नुपर्ने जिम्मेवारीहरु पर्दछन् ।

३. लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

हाम्रो लेखापरीक्षणको आधारमा वित्तीय विवरणहरु उपर मन्तव्य व्यक्त गर्नु हाम्रो जिम्मेवारी हो । हामीले हाम्रो लेखापरीक्षण नेपाल लेखापरीक्षणमान बमोजिम सम्पन्न गर्यौं । यी मानले हामीलाई व्यावसायिक नैतिकताको पालना गर्ने तथा वित्तीय विवरणहरु सारभूत रुपमा त्रुटीरहित भएको बारेमा मनासिव आश्वासन प्राप्त गर्न लेखापरीक्षणको योजना बनाउन र लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न अनिवार्य गराउँदछन् ।

लेखापरीक्षण अन्तर्गत वित्तीय विवरणमा उल्लेखित रकम र खुलासालाई पुष्टि गर्ने प्रमाण प्राप्त गर्ने सम्बन्धी सम्पादन कार्यविधि संलग्न हुन्छ । यसरी छनौट गरिएको कार्यविधि चाहे जालसाजी वा गल्तीबाट होस, सारभूत रुपमा त्रुटीयुक्त प्रस्तुति हुन सक्ने जोखिमको लेखाजोखा सहित हाम्रो व्यावसायिक निर्णयमा आधारित छ । त्यसरी जोखिमको लेखाजोखा गर्ने क्रममा हामीले बैंकको आन्तरिक नियन्त्रण उपर नै राय व्यक्त गर्ने उद्देश्यले नभई परिस्थिति अनुसार हाम्रो लेखापरीक्षण कार्यविधि तयार गर्दा, बैंकले वित्तीय विवरण तयार एवं प्रस्तुति गर्ने क्रममा अवलम्बन गरेको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको विश्लेषण गरेका छौं ।

४. राय व्यक्त गर्ने आधार

हामीले नेपाल लेखापरीक्षण मान तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलन समेतलाई आधार मानी लेखापरीक्षण गरेका छौं । वित्तीय विवरणमा उल्लेखित रकम र खुलाइएका अन्य विवरणलाई पुष्ट्याई गर्न लेखापरीक्षणका विभिन्न माध्यमहरुको प्रभावकारी उपयोग पनि लेखापरीक्षणको क्रममा पर्दछ । लेखापरीक्षणमा व्यवस्थापनद्वारा प्रयोगमा ल्याइएका लेखा

KAS Associates Baneshwor Kathmandu

Joshi & Bhandary Kathmandu Chartered Accountants

सिद्धान्तहरु एवं महत्वपूर्ण अनुमानहरुको उपयुक्तताको तथा मुल्यांकनका साथै समग्र वित्तीय विवरण प्रस्तुतिको लेखाजोखा समेत समावेश हुन्छ । हाम्रो लेखापरीक्षणले हाम्रो मन्तव्यलाई पर्याप्त आधार प्रदान गर्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं ।

५. कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

कैफियत सहितको लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्ने आधारको रुपमा वित्तीय विवरणहरुमा सारभुत असर पार्ने कैफियतहरु तल उल्लेख गरिएका छन् :

शाखा हिसाब मिलान सम्बन्धी : बैंकको अन्तर शाखा हिसाब मिलान प्रक्रियालाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने देखिन्छ । यस वर्ष सम्म अन्तर शाखा हिसाब सम्पति तर्फ रू. ६१३,०७१,९४५,३१८ रहेको छ भने अन्तर शाखा हिसाब दायित्व तर्फ रू. ६१२,६८५,६५१,७५७ रहेको छ । यसरी खुद रकम रू ३८६,२९३,५६० लाई वित्तीय विवरणको अन्य सम्पत्तितर्फ देखाइएको छ । यसरी मिलान हुन बाँकी हिसाबको पहिचान , विश्लेषण र चारित्रिकरण नगरिएका कारण सोबाट बैंकको सम्पत्ति, दायित्व, आय तथा व्ययमा पर्ने असरको यकिन गर्ने अवस्था रहेको छैन ।

स्थिर सम्पत्ति समायोजन सम्बन्धी : एकीकृत वित्तीय विवरणका निमित्त बैंकले खरिद तथा खरिद समायोजन एकै शिर्षकमा रु. २६४,६८०,७९५ र बिक्रि तथा बिक्रि समायोजन अर्को एकै शिर्षकमा रु.१०७,३७७,७८८ प्रस्तुत गरेको छ । खरिद समायोजन तथा बिक्रि समायोजनको पूर्ण रुपमा हिसाब मिलान हुनुपर्नेमा सो नभएकोले सोबाट बैंकको सम्पत्ति, दायित्व, आय तथा व्ययमा पर्ने असरको यकिन गर्ने अवस्था रहेको छैन ।

६. नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन ढाँचा (Nepal Financial Reporting Framework) अनुसार Disclaimer of Opinion

नेपालमा लेखामान जारी गर्ने आधिकारिक निकाय नेपाल लेखामान बोर्ड हो र सो बोर्डले जारी गरेका लेखामान नेपाल चार्टड एकाउण्टेण्ट्स् संस्थाको निर्णयानुसार आ.व. २०७२/२०७३ बाट "क" वर्गका बैक तथा वित्तीय संस्थाहरुले अनिवार्य रुपमा नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान (Nepal Financial Reporting Standard) पालना गरी वित्तीय विवरण तयार गर्नु पर्ने तोकेको छ । त्यसै अनुरुप बैंकले सम्पूर्ण वित्तीय प्रतिवेदन मानहरु पालना गरी वित्तीय विवरण तयार गर्नुपर्नेमा सो नगरी नेपाल राष्ट्र बैंकको एकीकृत निर्देशन (४) अनुसार तयार गरिएको पाइयो । यसरी नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट संस्थाले दिएको निर्देशन अनुरुप वित्तीय विवरणहरु नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान (Nepal Financial Reporting Standard) अनुरुप तयार नभएकोले सो उपर कुनै राय व्यक्त गरिएको छैन ।

७. अन्य खुलाउनुपर्ने व्यहोरा

बोनस ऐन २०३० अनुसार बैकले विभिन्न आर्थिक वर्षहरुको मुनाफा बाट कर्मचारी बोनस बापत छुट्याइएको रकम मध्ये आ.व २०६५/६६ र २०६६/६७ का लागी छुट्याइएको रकम रु. २७०,८२७,३०१ नेपाल सरकारबाट समर्थन आएपछि हिसाब मिलान गर्ने गरि कर्मचारीहरुलाई रु. २५९,०४०,५३९ पेश्की उपलब्ध गराएको छ । पछिल्ला वर्षहरुमा भने बोनस वितरण गर्न समयमै नेपाल सरकार अर्थमन्त्रालयबाट सहमति प्राप्त हुँदै आएको छ ।

बोनस तथा श्रम ऐन एवं नियमावली बमोजिम बोनस वापत छुट्याइएको रकम मध्येबाट बोनस वितरण गरेपछि बाँकी रहन आएको रकम मध्ये सत्तरी प्रतिशत रकम कल्याणकारी कोषमा र बाँकी तीस प्रतिशत प्रतिष्ठानको कर्मचारी हक हीतको लागि व्यवस्था गर्न नेपाल सरकारले खडा गरेको राष्ट्रिय स्तरको कल्याणकारी कोषमा जम्मा गर्नुपर्दछ । बोनस वापत छुट्याइएको रकम मध्येबाट बोनस वितरण गरेपछि बाँकी रहन आएको रकम बैंकले उपर्युक्त ऐन एवं नियम अनुसार जम्मा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

८. *व्यवस्थापन पत्र*

बैंकमा देखिएका विभिन्न कैफियतहरु र सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरु उल्लेख गरि बैंकको व्यवस्थापनलाई विस्तृत रुपमा छुट्टै व्यवस्थापकीय, विभागिय र भ्रमण गरिएका शाखाहरुको प्रतिवेदन दिएको कुरा उल्लेख गर्न चाहन्छौं ।

९. *बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ र कम्पनी ऐन, २०६३ ले तोकेको कुराहरु उपरको प्रतिवेदन:*

हाम्रो लेखापरीक्षणको समयमा हामीलाई उपलब्ध गराईएको जानकारी, स्पष्टिकरण सूचनाहरुका साथै नेपाल लेखापरीक्षण मान बमोजिम लेखापरीक्षण गर्दा प्राप्त भएको जानकारी अनुसार,

(क) हामीले लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न आवश्यक ठानेका सूचना, स्पष्टिकरण र जवाफ पाएका छौं ।

(ख) हामीले लेखापरीक्षण गरेका श्रेस्ताहरुको आधारमा बैंकको हिसाब किताबहरु प्रचलित कानुन बमोजिम ठीकसँग राखिएका छन् ।

(ग) संलग्न वासलात, नाफानोक्सानीको हिसाब र नगद प्रवाह विवरण यसै प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बाहेक सारभुत रुपमा नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको निर्देशन अनुरुप तयार भएको छ र वित्तीय विवरण राष्ट्र बैंकले तोकेको ढांचा र तरिका अनुसार तयार भएको र त्यस्ता विवरणहरु सारभुत रुपमा बैंकले राखेको हिसाब किताब, वहिखाता, सेस्ता र लेखा संग दुरुस्त रहेको छ ।

(घ) बैंक तथा वित्तीय संस्थान ऐन २०७३ को दफा १४(१) अनुसार बैंक वा वित्तीय संस्थामा कम्तीमा पाँच र बढीमा सात जना सञ्चालकहरु रहेको एक सञ्चालक समिति रहने व्यवस्था रहेकोमा असार मसान्त, २०७४ मा नौ जना सञ्चालक रहने व्यवस्था रहेकोमा आठ जना संचालकहरु समितिमा बहाल रहेको पाइयो । सो कारणले बैंक तथा वित्तीय संस्थान ऐन २०७३ को दफा १४(१) को अनुपालना नभएको देखिन्छ ।

(ङ) नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार बैंकले ब्याज आम्दानी नगद प्राप्तीको आधारमा लेखाङ्कन गरेको छ, जुन नेपाल लेखामान अनुरुप छैन ।

(च) हामीले लेखापरीक्षण गरेका श्रेस्ताहरुको आधारमा बैंकले नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिम पर्याप्त पूंजीकोष राखेको तथा सम्पत्तिमा सम्भावित नोक्सानीको लागि व्यवस्था गरेको पाइएको छ ।

(छ) लेखापरीक्षणको सिलसिलामा उपलब्ध गराएका स्पष्टीकरण तथा सुचनाहरु तथा बैंक व्यवस्थापनले उपलब्ध गराएको Management representation letter का आधारमा बैक व्यवस्थापन वा नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायबाट कारवाही गरी रहेका र वित्तीय विवरणमा सम्मिलत लेखा सम्बन्धी टिप्पणीको अनुच्छेद (३६) मा उल्लेख गरिएका विषयहरु बाहेक संचालक समिति वा प्रतिनिधि वा कुनै कर्मचारीले कानुन विरुद्ध लेखासंग सम्बन्धित कुनैकाम काज गरेको , बैंकको सम्पत्ति हिनामिन गरेको वा बैकलाई जानाजान हानी नोक्सानी गराएको वा निक्षेपकर्ताहरुको हित विपरित हुने काम गरेको व्यहोरा हाम्रो जानकारीमा आएन ।

Joshi & Bhandary
Kathmandu
Chartered Accountants

(ज) संलग्न वित्तीय विवरणको लेखा सम्बन्धी टिप्पणी अन्तर्गत बुदा १३.४ मा उल्लेख भए अनुसार कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १४३ उपदफा १ र २ ले तोकेबमोजिमका जानकारीहरु खुलासा गनुपर्नेमा कम्पनीले सो सम्बन्धी जानकारीहरु यस वित्तीय विवरणमा समावेश नगरिएको र सहायक कम्पनीको वित्तीय विवरण समेत संलग्न गरी एकृकित वित्तीय विवरण तयार गरेको पाइएन ।

१०. नियमनकारी ढाँचा अनुसार कैफियत सहितको राय

लेखापरीक्षणको सिलसिलामा उपलब्ध गराइएका स्पष्टीकरण तथा सुचनाहरुको आधारमा हाम्रो रायमा, माथि उल्लेखित अनुच्छेद ५ मा औंल्याइएका विषयवस्तुले वित्तीय विवरणको सम्पत्ति, दायित्व, आय तथा व्ययमा पार्ने प्रभाव बाहेक संलग्न वित्तीय विवरण तथा बैंकको लेखानीति र लेखासम्बन्धी टिप्पणी अध्ययन गर्दा संलग्न वासलातले कृषि विकास बैंक लिमिटेडको आषाढ ३१, २०७४ को वित्तीय स्थिति तथा सोही मितिमा समाप्त भएको वर्षको नाफा नोक्सान हिसाब, नगद प्रवाह विवरण र इक्विटीमा भएको परिवर्तन सम्वन्धी विवरणले क्रमशः बैकको नाफा नोक्सान, नगद प्रवाह र इक्विटीमा भएको परिवर्तनको नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको एकीकृत निर्देशिका बमोजिम सही र यथार्थ चित्रण गर्दछ ।

Joshi & Bhandary
Kathmandu
Chartered Accountants

प्रभुराम भण्डारी
साझेदार
जोशी एण्ड भण्डारी
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस्

विनय प्रकाश श्रेष्ठ
साझेदार
के. ए. एस. एसोसिएट्स्
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस्

स्थान : काठमाण्डौ
मिति : पौष १८, २०७४
(जनवरी २, २०१८)

कृषि विकास बैंक लि.

२०७४ आषाढ मसान्त

वासलात

पुँजी तथा दायित्व	अनुसूची	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. शेयर पुँजी	४.१	१३,९३७,९२८,०००	११,५५५,६८०,०००
२. जगेडा तथा कोषहरू	४.२	७,८५८,७७३,३९९	६,५७२,३३२,४८१
३. ऋणपत्र तथा बण्ड	४.३	९२०,०००,०००	१,३८०,०००,०००
४. तिर्न बाँकी कर्जा सापट	४.४	६६७,९३३,३९२	५६०,७३९,०१४
५. निक्षेप दायित्व	४.५	९९,८१६,२७२,१४२	८७,३८७,१५४,९४७
६. भुक्तानी दिनुपर्ने विलहरू	४.६	-	-
७. प्रस्तावित नगद लाभाँश		६७६,५६९,८७८	७२४,३८०,६३२
८. आयकर दायित्व		-	-
९. अन्य दायित्व	४.७	२,९८९,१२३,२९२	३,६०४,७२२,२८७
कुल पुँजी तथा दायित्व		**१२६,८६६,६००,१०३**	**१११,७८५,००९,३६१**
सम्पत्ति	**अनुसूची**	**यस वर्ष रु.**	**गत वर्ष रु.**
१. नगद मौज्दात	४.८	३,६९४,२३४,७६३	३,३२७,९१०,५९१
२. नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	४.९	९,९२८,४४८,५१८	४,७०७,६७१,५८०
३. बैंक/वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात	४.१०	१,९८९,६५४,१७१	२,६२४,१७३,५७५
४. माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने रकम	४.११	२,१९५,८१९	१५१,४३४,७५७
५. लगानी	४.१२	१५,८९८,८४२,००९	१३,९८२,२९७,७५८
६. कर्जा सापट तथा विल खरीद	४.१३	८८,२०६,५४९,३५८	७९,४८९,५५६,२३२
७. स्थिर सम्पत्ति	४.१४	१,१११,८०४,९४०	१,१७६,१४६,३९६
८. गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति	४.१५	-	-
९. अन्य सम्पत्ति	४.१६	६,०३४,८७०,५२५	६,३२५,८१८,४७२
कुल सम्पत्ति		**१२६,८६६,६००,१०३**	**१११,७८५,००९,३६१**

संभावित दायित्व	अनुसूची ४.१७
सञ्चालकहरूको घोषणा	अनुसूची ४.२९
पुँजीकोष तालिका	अनुसूची ४.३०
जोखिम भारित सम्पत्ति विवरण तालिका	अनुसूची ४.३० (क)
प्रमुख सूचकाङ्कहरू	अनुसूची ४.३१
प्रमुख लेखा नीतिहरू	अनुसूची ४.३२
लेखा सम्बन्धी टिप्पणीहरू	अनुसूची ४.३३

४.१ देखि ४.१७ सम्मका अनुसूचीहरू वासलातका अभिन्न अंग हुन् ।

क्षेत्र बहादुर संजुवाल
अध्यक्ष

बिष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक

हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन
अनुसार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
सञ्चालक

मनोज बस्नेत
सञ्चालक

गोविन्द प्रसाद भट्टराई
सञ्चालक

प्रमुराम भण्डारी
जोशी एण्ड भण्डारी
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस
र
बिनय प्रकाश श्रेष्ठ
के. ए. एस. एसोसिएटस
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

नरेश कुमार रोका
उपमहाप्रबन्धक

यज्ञ प्रकाश न्यौपाने
का.मु. विभागीय प्रमुख
वित्त तथा लेखा विभाग

कृषि विकास बैंक लि.

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

नाफा/नोक्सान हिसाब

विवरण	अनुसूची	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. व्याज आम्दानी	४.१८	११,३२४,५०७,५७७	९,६२०,२०३,३३०
२. व्याज खर्च	४.१९	४,२२४,८७१,१७२	३,३५८,८७२,३०२
खुद व्याज आम्दानी		**७,०९९,६३६,४०५**	**६,२६१,३३१,०२८**
३. कमिशन तथा डिष्काउण्ट	४.२०	३३६,०२३,७५४	२३२,३१२,९९१
४. अन्य सञ्चालन आम्दानी	४.२१	६११,१३४,५७०	६६६,९८५,१६५
५. सटही घटबढ आम्दानी	४.२२	१३७,७२५,२७०	२६२,६३९,००४
कुल सञ्चालन आम्दानी		**८,१८४,५१९,९९९**	**७,४२३,२६८,१८८**
६. कर्मचारी खर्च	४.२३	३,३१२,५९८,०८८	३,०३१,५००,४९९
७. अन्य सञ्चालन खर्च	४.२४	८४२,८९६,६६५	७४७,८२८,६१८
८. सटही घटबढ नोक्सानी	४.२२	-	-
सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था अघिको सञ्चालन मुनाफा		**४,०२९,०२५,२४६**	**३,६४३,९३९,०७१**
९. सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाहरू	४.२५	१,७७१,७९१,२३३	१,४५६,१०७,१९५
सञ्चालन मुनाफा		**२,२५७,२३४,०१३**	**२,१८७,८३१,८७६**
१०.गैर सञ्चालन आम्दानी/(खर्च)	४.२६	५४३,४४७,४५८	१३३,१५८,६३१
११.सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता	४.२७	१,०१२,३१७,०५२	१,१३५,६०४,०६४
नियमित कारोबारबाट भएको मुनाफा		**३,८१२,९९८,५२३**	**३,४५६,५९४,५७१**
१२.असामान्य कारोबारहरूबाट भएको आम्दानी/(खर्च)	४.२८	२२२,५९४,२५२	२७१,४०३,०२९
सम्पूर्ण कारोवार समावेश पछिको खुद मुनाफा		**४,०३५,५९२,७७५**	**३,७२७,९९७,६००**
१३.कर्मचारी बोनस व्यवस्था		२९८,९३२,७९८	२७६,१४७,९७०
१४.आयकर व्यवस्था :		१,१७१,४३९,७८०	९८७,१६६,५४२
यस वर्षको कर व्यवस्था		१,१८८,०२८,४६६	१,०००,६०६,३७७
बिगत वर्षसम्मको कर व्यवस्था		-	-
यस वर्षको स्थगन कर (आम्दानी)/खर्च		(१६,५८८,६८६)	(१३,४३९,८३५)
खुद नाफा/(नोक्सान)		**२,५६५,२२०,१९७**	**२,४६४,६८३,०८८**

४.१८ देखि ४.२८ सम्मका अनुसूचीहरू नाफा/नोक्सान हिसाबका अभिन्न अंग हुन् ।

क्षेत्र बहादुर सेंजुवाल
अध्यक्ष

बिष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक

हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन
अनुसार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
सञ्चालक

मनोज बस्नेत
सञ्चालक

गोविन्द प्रसाद भट्टराई
सञ्चालक

प्रमुराम भण्डारी
जोशी एण्ड भण्डारी
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस
र
बिनय प्रकाश श्रेष्ठ
के. ए. एस. एसोसिएटस
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

नरेश कुमार रोका
उपमहाप्रबन्धक

यज्ञ प्रकाश न्यौपाने
का.मु. विभागीय प्रमुख
वित्त तथा लेखा विभाग

कृषि विकास बैंक लि.

नाफा/नोक्सान बाँडफाँड हिसाब

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

विवरण	अनुसूची	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
आम्दानी			
१. गत वर्षसम्मको संचित मुनाफा		१८४,००८,६३६	३६७,१५५,६६३
२. यस वर्षको मुनाफा		२,५६५,२२०,१९७	२,४६४,६८३,०८८
३. सटही घटबढ कोष		–	–
४. पुँजीगत जगेडा कोष (साधारण शेयर प्रिमियम)		५४०,८२६,५९७	–
जम्मा		**३,२९०,०५५,४३०**	**२,८३१,८३८,७५१**
खर्च			
४. गत वर्षसम्मको संचित नोक्सान		–	–
५. यस वर्षको नोक्सान		–	–
६. साधारण जगेडा कोष		५१३,०४४,०३९	४९२,९३६,६१८
७. भैपरी आउने जगेडा		–	–
८. संस्था विकास कोष		–	–
९. लाभांश समीकरण कोष		–	–
१०. कर्मचारी सम्बन्धी जगेडाहरू		–	–
११. प्रस्तावित नगद लाभांश : अग्राधिकार शेयर		३२५,९६२,७२०	३८६,२०८,०००
१२. प्रस्तावित नगद लाभांश : साधारण शेयर		७४,६०७,१५८	६२,१७२,६३२
१३. प्रस्तावित बोनस शेयर		१,४१७,५३६,०००	१,१८१,२८०,०००
१४. विशेष जगेडा कोष (पुँजीगत जगेडा कोष/पुँजीकृत ब्याज सम्बन्धी)		१०,४०६,२०८	–
१५. सटही घटबढ कोष		२७,३८७,७२९	४८,८६४,२५३
१६. पुँजी फिर्ता जगेडा कोष		–	–
१७. पुँजी समायोजन कोष		–	–
१८. स्थगन कर कोष		१६,५८८,६८६	१३,८९६,२४६
१९. लगानी समायोजन कोष		३,६७९,३६५	२,४७२,३६६
२०.ऋणपत्र चुक्ता कोष		४६०,०००,०००	४६०,०००,०००
२१. संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व सम्बन्धी कोष		२५,६५२,२०२	–
२२.कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धि कोष		६७,३०४,५१८	–
जम्मा		**२,९४२,१६८,६२५**	**२,६४७,८३०,११५**
२१. **सञ्चित मुनाफा/(नोक्सान)**		**३४७,८८६,८०५**	**१८४,००८,६३६**

क्षेत्र बहादुर संजुवाल
अध्यक्ष

बिष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक

हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन
अनुसार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
सञ्चालक

मनोज बस्नेत
सञ्चालक

गोविन्द प्रसाद भट्टराई
सञ्चालक

प्रमुराम भण्डारी
जोशी एण्ड भण्डारी
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस
र
बिनय प्रकाश श्रेष्ठ
के. ए. एस. एसोसिएटस
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

नरेश कुमार रोका
उपमहाप्रबन्धक

यज्ञ प्रकाश न्यौपाने
का.मु. विभागीय प्रमुख
वित्त तथा लेखा विभाग

कृषि विकास बैंक लि.

इक्वीटीमा भएको परिवर्तन सम्बन्धी विवरण

२०७३.४.१ देखि २०७४.३ मसान्त सम्म

विवरण	शेयर पुंजी रु.	संचित नाफा नोक्सान रु.	साधारणजगेडा कोष रु.	पुँजीगत जगेडा कोष रु.	शेयर प्रिमियम रु.	सटही घटबढ कोष रु.	स्थगन कर जगेडा	ऋणपत्र चुक्ता कोष	अन्य जगेडातथा कोष रु.	कुल जम्मा रकम रु.
सुरु मौज्दात	**११,५५५,६८०,०००**	**१८३,३१०,८३७**	**४,८७९,०९२,५३६**	**२२९,२७७**	**-**	**१०६,६८५,४९०**	**१७,९४८,२१०**	**१,३८०,०००,०००**	**४,३६८,३३३**	**१८,१२७,३१४,६८२**
आयकर समायोजन (NAS 02)										-
गत वर्षको आम्दानी/खर्च समायोजन (NAS 02)		६९७,७९९								६९७,७९९
समायोजित शुरु मौज्दात	**११,५५५,६८०,०००**	**१८४,००८,६३६**	**४,८७९,०९२,५३६**	**२२९,२७७**	**-**	**१०६,६८५,४९०**	**१७,९४८,२१०**	**१,३८०,०००,०००**	**४,३६८,३३३**	**१८,१२८,०१२,४८२**
साधारण शेयर पुँजीको निष्काशन(हकप्रद)	**९६४,७१२,०००**				५४०,८२६,५९७					१,५०५,५३८,५९७
अग्राधिकार शेयर पुँजी साधारण शेयर पुँजीमा परिणत	**१,००४,०८८,०००**									१,००४,०८८,०००
अग्राधिकार शेयर पुँजी साधारण शेयर पुँजीमा परिणत	**(१,००४,०८८,०००)**									(१,००४,०८८,०००)
अग्राधिकार शेयर पुँजी डिबेन्चरमा परिणत										-
यस वर्षको खुद नाफा		२,५६५,२२०,१९७								२,५६५,२२०,१९७
साधारण जगेडा कोषमा सारिएको		(५१३,०४४,०३९)	५१३,०४४,०३९							-
प्रस्तावित लाभांश : अग्राधिकार शेयर		(३२५,९६२,७२०)								(३२५,९६२,७२०)
प्रस्तावित नगद लाभांश : साधारण शेयर (१.०५३ प्रतिशत)		(७४,६०७१५८)								(७४,६०७१५८)
प्रस्तावित बोनस शेयर (२० प्रतिशत)	१,४१७५३६,०००	(८७६,७०९,४०३)			(५४०,८२६,५९७)					-
सटही घटबढ कोष		(२७,३८७,७२९)				२७,३८७,७२९				-
लगानी समायोजन कोष		(३,६७९,३६५)							३,६७९,३६५	-
कर्मचारी कल्याण कोष व्यवस्था										-
ऋणपत्र चुक्ता कोष		(४६०,०००,०००)						४६०,०००,०००		-
स्थगन कर कोष		(१६,५८८,६८६)					१६,५८८,६८६			-
सामाजिक उत्तरदायित्व सम्बन्धी कोष		(२५,६५२,२०२)							२४,१५२,२०२	(१,५००,०००)
पुँजीगत जगेडा कोष (कर्जामा पुँजीकृत ब्याज सम्बन्धी)		(१०,४०६,२०८)							१०,४०६,२०८	-
कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धी कोष		(६७,३०४,५१८)							६७,३०४,५१८	-
अन्तिम मौज्दात	**१३,९३७,९२८,०००**	**३४७,८८६,८०५**	**५,३९२,१३६,५७५**	**२२९,२७७**	**-**	**१३४,०७३,२१९**	**३४,५३६,८९६**	**१,८४०,०००,०००**	**१०९,९१०,६२७**	**२१,७९६,७०१,३९९**

क्षेत्र बहादुर संजुवाल अध्यक्ष	बिष्णुप्रसाद नेपाल सञ्चालक	डा. योगेन्द्र कुमार कार्की सञ्चालक	डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी सञ्चालक	हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन अनुसार
लक्ष्मीदेवी मानन्धर सञ्चालक		मनोज बस्नेत सञ्चालक	गोविन्द प्रसाद भट्टराई सञ्चालक	प्रमुराम भण्डारी जोशी एण्ड भण्डारी चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस र
घनश्याम अवस्थी सञ्चालक	लिला प्रकाश सिटौला प्रमुख कार्यकारी अधिकृत	नरेश कुमार रोका उपमहाप्रबन्धक	यज्ञ प्रकाश न्यौपाने का.मु. विभागीय प्रमुख वित्त तथा लेखा विभाग	बिनय प्रकाश श्रेष्ठ के. ए. एस. एसोसिएटस चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस

कृषि विकास बैंक लि.

नगद प्रवाह विवरण

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
(क) कारोबार सञ्चालनबाट नगद प्रवाह		
१. नगद प्राप्ति	१२,४४९,५४३,०५५	१०,७४२,२७२,५१५
१.१ ब्याज आम्दानी	११,२४३,२९५,२८९	९,५०४,६००,१११
१.२ कमिशन तथा डिस्काउन्ट आम्दानी	३३६,०२३,७५४	२३२,३१२,९९१
१.३ विदेशी विनिमय कारोबारबाट आम्दानी	३३,४८४,१७७	६७,१८१,९९२
१.४ अपलेखित कर्जाको असुली	२२५,६०५,२६६	२७१,१९२,२५६
१.५ अन्य आम्दानी	६११,१३४,५७०	६६६,९८५,१६५
जम्मा	१२,४४९,५४३,०५५	१०,७४२,२७२,५१५
२. नगद भुक्तानी	९,४०५,७५४,०६०	७,८९६,१८५,३१५
२.१ ब्याज खर्च	३,९१३,०६१,३२२	३,३९६,४७७,७९७
२.२ कर्मचारी खर्च	३,६११,५३०,८८६	३,०३१,५००,४९९
२.३ कार्यालय सञ्चालन खर्च	६८६,८७३,३६४	५२८,०८४,२६२
२.४ आयकर भुक्तानी	१,१९४,२८८,४८८	९४०,१२२,७५७
२.५ अन्य खर्च	-	-
जम्मा	९,४०५,७५४,०६०	७,८९६,१८५,३१५
कार्यगत पुँजी गतिविधि अघिको नगद प्रवाह	३,०४३,७८८,९९५	२,८४६,०८७,१९९
सञ्चालन सम्बन्धी चालु सम्पत्तिमा कमी/(वृद्धि)	(१०,२९६,६९४,४४८)	(११,१६४,६१५,३५५)
१. माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने रकममा कमी/(वृद्धि)	१४९,२३८,९३७	(९,२६९,७६०)
२. अन्य अल्पकालीन लगानीमा कमी/(वृद्धि)	(६५९,६६५,८८२)	(३६२,०७०,७६५)
३. कर्जा तथा बिल्स खरीदमा कमी/(वृद्धि)	(९,३०६,९४९,८०७)	(११,१७९,७४७,८५०)
४. अन्य सम्पत्तिमा कमी/(वृद्धि)	(४७९,३१७,६९७)	३८६,४७३,०२०
सञ्चालन सम्बन्धी चालु दायित्वमा (कमी)/वृद्धि	११,९८२,००५,२१५	९,६१३,९८४,६४०
१. निक्षेप दायित्वमा (कमी)/वृद्धि	१२,४०१,८२३,२३८	१०,३११,५००,२९६
२. सर्टिफिकेट अफ डिपोजिटमा (कमी)/वृद्धि	२७,२९३,९५८	४०,५९८,४६४
३. अल्पकालीन सापटीमा (कमी)/वृद्धि	-	-
४. अन्य दायित्वमा (कमी)/वृद्धि	(४४७,१११,९८१)	(७३८,११४,१२०)
जम्मा (क)	४,७२९,०९९,७६२	१,२९५,४५६,४८५
(ख) लगानी कारोबारमा नगद प्रवाह		
१. दीर्घकालीन लगानीमा कमी/(वृद्धि)	(१,०८०,२७४,२०३)	(१,६७१,०००,०००)
२. स्थिर सम्पत्तिमा कमी/(वृद्धि)	४०४,३२०,६५४	(१५७,९९६,४८४)
३. दीर्घकालीन लगानीमा ब्याज आम्दानी	८१,२१२,२८८	११५,६०३,२१९
४. लाभांश आम्दानी	१२,२६४,७३६	६८९,२६९
५. अन्य		
जम्मा (ख)	(५८२,४७६,५२५)	(१,७१२,७०३,९९६)
(ग) वित्तीय स्रोत कारोबारबाट नगद प्रवाह		
१. दीर्घकालीन ऋण (वण्ड, डिवेन्चर आदी) मा वृद्धि/(कमी)	(५०९,९८१,१८२)	(५६१,७७०,४३२)
२. शेयर पुँजीमा वृद्धि/(कमी)	१,५०५,५३८,५९७	-
३. अन्य दायित्वमा वृद्धि/(कमी)	(४५१,०१५,५९९)	-
४. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त सहुलियत/पुनरकर्जामा वृद्धि/(कमी)	१५७,१७५,५६०	१४,६७६,७९०
जम्मा (ग)	७०१,७१७,३७६	(५४७,०९३,६४२)
(घ) नगद तथा बैंक मौज्दातको विनिमय दरमा भएको फरकबाट आम्दानी/(खर्च)	१०४,२४१,०९४	१९५,४५७,०१२
(ङ) यस वर्षको सम्पूर्ण गतिविधिबाट नगद प्रवाह (क+ख+ग+घ)	४,९५२,५८१,७०७	(७६८,८८४,१४२)
(च) नगद तथा बैंकमा रहेको सुरु मौज्दात	१०,६५९,७५५,७४५	११,४२८,६३९,८८७
(छ) नगद तथा बैंकमा रहेको अन्तिम मौज्दात (ङ+च)	१५,६१२,३३७,४५२	१०,६५९,७५५,७४५

क्षेत्र बहादुर सेंजुवाल
अध्यक्ष

बिष्णुप्रसाद नेपाल
सञ्चालक

डा. योगेन्द्र कुमार कार्की
सञ्चालक

डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी
सञ्चालक

हाम्रो संलग्न प्रतिवेदन
अनुसार

लक्ष्मीदेवी मानन्धर
सञ्चालक

मनोज बस्नेत
सञ्चालक

गोविन्द प्रसाद भट्टराई
सञ्चालक

प्रमुराम भण्डारी
जोशी एण्ड भण्डारी
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस
र

घनश्याम अवस्थी
सञ्चालक

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

नरेश कुमार रोका
उपमहाप्रबन्धक

यज्ञ प्रकाश न्यौपाने
का.मु. विभागीय प्रमुख
वित्त तथा लेखा विभाग

बिनय प्रकाश श्रेष्ठ
के. ए. एस. एसोसिएटस
चार्टर्ड एकाउण्टेण्टस

कृषि विकास बैंक लि.

शेयर पुँजी तथा स्वामित्व

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१

विवरण	यस वर्ष रु	गत वर्ष रु
१. शेयर पुँजी		
१.१ अधिकृत पुँजी	**१८,०००,०००,०००**	**१८,०००,०००,०००**
(क) ९,००,००,००० साधारण शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	९,०००,०००,०००	९,०००,०००,०००
(ख) ९,००,००,००० अग्राधिकार शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	९,०००,०००,०००	९,०००,०००,०००
१.२ जारी पुँजी	**१२,५२०,३९२,०००**	**११,३३९,११२,०००**
(क) ७,०८,७६,८०० साधारण शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	७,०८७,६८०,०००	५,९०६,४००,०००
(ख) ५,४३,२७,१२० नन्क्युमीलेटिभ ईरिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	५,४३२,७१२,०००	५,४३२,७१२,०००
१.३ चुक्ता पुँजी	**१२,५२०,३९२,०००**	**१०,३७४,४००,०००**
(क) ७,०८,७६,८०० साधारण शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	७,०८७,६८०,०००	३,९३७,६००,०००
(ख) ५,४३,२७,१२० नन्क्युमीलेटिभ ईरिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर प्रति शेयर रू. १०० ले	५,४३२,७१२,०००	६,४३६,८००,०००
१.४ प्रस्तावित बोनस शेयर	१,४१७,५३६,०००	१,१८१,२८०,०००
१.५ कल्स इन एडभान्स	-	-
१.६ जम्मा रकम (१.३+१.४+१.५)	**१३,९३७,९२८,०००**	**११,५५५,६८०,०००**

शेयर स्वामित्व विवरण	यस वर्ष रु.		गत वर्ष रु.	
	प्रतिशत	शेयर पुँजी	शेयर पुँजी	प्रतिशत
१. स्वदेशी स्वामित्व	**१००**	**७,०८७,६८०,०००**	**३,९३७,६००,०००**	**१००**
१.१ नेपाल सरकार	५१	३,६१४,७१६,८००	२,००८,१७६,०००	५१
१.२ "क" वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू				
१.३ अन्य इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू				
१.४ अन्य संस्थाहरू				
१.५ सर्वसाधारण	४९	३,४७२,९६३,२००	१,९२९,४२४,०००	४९
१.६ अन्य				
२. वैदेशिक स्वामित्व	-	-	-	-
जम्मा	**१००**	**७,०८७,६८०,०००**	**३,९३७,६००,०००**	**१००**

०.५० % वा सो भन्दा बढी शेयर स्वामित्व भएको व्यक्ति/समूह/फर्म/कम्पनीको विवरण

विवरण	यस वर्ष		गत वर्ष	
	प्रतिशत	शेयर पुँजी रु.	प्रतिशत	शेयर पुँजी रु.
नेपाल सरकार	५१.००	३,६१४,७१६,८००	५१.००	२,००८,१७६,०००
कृष्ण गोपाल श्रेष्ठ	१.३७	९६,७५२,१९७	१.३५	४६,१४५,२००
दिलिप श्रेष्ठ	०.५९	४१,८९५,३९७	०.६०	२०,५३५,८००

कृषि विकास बैंक लि.

जगेडा तथा कोषहरू

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.२

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. साधारण/वैधानिक जगेडा कोष	५,३९२,१३६,५७५	४,८७९,०९२,५३६
२. पुँजीगत जगेडा कोष	२२९,२७७	२२९,२७७
२.१ अन्य	२२९,२७७	२२९,२७७
३. पुँजी फिर्ता जगेडा कोष (Capital Redemption Reserve)	-	-
४. पुँजी समायोजन कोष	-	-
५. अन्य जगेडा तथा कोष	१,८९२,९९०,८०२	१,४०२,३१६,५४३
५.१ भैपरी आउने जगेडा	-	-
५.२ संस्था विकास कोष	-	-
५.३ लाभांश समिकरण कोष	-	-
५.४ विशेष जगेडा कोष (पुँजीगत जगेडा कोष/कर्जामा ब्याज पुँजीकरण)	१०,४०६,२०८	-
५.५ सम्पत्ति पुर्नमुल्याङ्कन कोष	-	-
५.६ अन्य स्वतन्त्र कोष	-	-
५.७ ऋणपत्र भुक्तानी कोष	१,८४०,०००,०००	१,३८०,०००,०००
५.८ स्थगन कर कोष	३४,५३६,८९६	१७,९४८,२१०
५.९ लगानी समायोजन कोष	८,०४७,६९८	४,३६८,३३३
६. सञ्चित नाफा/नोक्सान	३४७,८८६,८०५	१८४,००८,६३६
७. सटही घटबढ कोष	१३४,०७३,२१९	१०६,६८५,४९०
८. सामाजिक उत्तरदायित्व सम्बन्धी कोष	२४,१५२,२०२	-
९. कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धि कोष	६७,३०४,५१८	-
९. जम्मा	**७,८५८,७७३,३९९**	**६,५७२,३३२,४८१**

कृषि विकास बैंक लि.

ऋणपत्र तथा वण्ड

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
(१) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/३/१ मा जारी भएको र मिति २०७२/३/१ मा चुक्ता हुने (हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू. ४६०,०००,०००।००)	–	–
(२) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/३/१ मा जारी भएको र मिति २०७३/३/१ मा चुक्ता हुने (हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू. ४६०,०००,०००।००)	–	–
(३) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/०३/०१ मा जारी भएको र मिति २०७४/०३/०१ मा चुक्ता हुने (हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू.४६०,०००,०००।००)	–	४६०,०००,०००
(४) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/३/१ मा जारी भएको र मिति २०७५/३/१ मा चुक्ता हुने (हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू. ४६०,०००,०००।००)	४६०,०००,०००	४६०,०००,०००
(५) ६ प्रतिशत वण्ड/ऋणपत्र प्रति वण्ड/ऋणपत्र १०० रू. ले ४६,००,००० मिति २०६७/३/१ मा जारी भएको र मिति २०७६/३/१ मा चुक्ता हुने हाल सम्मको Redemption Reserve रकम रू.	४६०,०००,०००	४६०,०००,०००
जम्मा (१+२+३+४+५)	**९२०,०००,०००**	**१,३८०,०००,०००**

तिर्न बाँकी कर्जा (सापटी)

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.४

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
क. स्वदेशी		
१. नेपाल सरकार	४६४,४५८,६७२	५१४,४३९,८५४
२. नेपाल राष्ट्र बैंक	२०३,४७४,७२०	४६,२९९,१६०
३. रिपो दायित्व	–	–
४. अन्तर बैंक तथा वित्तीय संस्था	–	–
५. अन्य संगठित संस्थाहरू	–	–
६. अन्य	–	–
जम्मा	**६६७,९३३,३९२**	**५६०,७३९,०१४**
ख. विदेशी		
१. बैंकहरू	–	–
२. अन्य	–	–
जम्मा	–	–
ग. जम्मा (क + ख)	**६६७,९३३,३९२**	**५६०,७३९,०१४**

कृषि विकास बैंक लि.

निक्षेप हिसाब

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.५

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. ब्याज तिर्नु नपर्ने खाताहरू		
क. चल्ती हिसाब	**१०,२८७,६२५,५४४**	**१२,५५८,५७९,०११**
१. स्वदेशी मुद्रामा	१०,२८२,४५२,८०३	१२,५५१,४६१,२४०
१.१ नेपाल सरकार	२६५,८९०,४९७	१२६,९५७,७०८
१.२ "क" वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	-	-
१.३ अन्य इजाजतपत्र प्राप्त वित्तीय संस्थाहरू	२७१,७४२,०३७	४५०,२७६,४८०
१.४ अन्य संगठित संस्थाहरू	४,७६०,१९३,६६९	५,९३९,७८४,७६०
१.५ व्यक्तिगत	४,९८४,६२६,५९९	६,०३४,४४२,२९२
१.६ अन्य	-	-
२. विदेशी मुद्रामा	५,१७२,७४२	७,११७,७७२
२.१ नेपाल सरकार	-	-
२.२ "क" वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	-	-
२.३ अन्य इजाजतपत्र प्राप्त वित्तीय संस्थाहरू	-	-
२.४ अन्य संगठित संस्थाहरू	५,१६२,४२२	७,१०७,०३७
२.५ व्यक्तिगत	१०,३२०	१०,७३५
२.६ अन्य	-	-
ख. मार्जिन	**२०२,८२९,४१०**	**११८,२९०,३५४**
१. कर्मचारी जमानत	-	-
२. जमानत मार्जिन	१७७,८१६,११२	१०१,४६२,६९३
३. प्रतीतपत्र मार्जिन	२५,०१३,२९८	१६,८२७,६६१
ग. अन्य	-	-
१. स्वदेशी मुद्रामा	-	-
१.१ वित्तीय संस्थाहरू	-	-
१.२ अन्य संगठित संस्थाहरू	-	-
१.३ व्यक्तिगत	-	-
२. विदेशी मुद्रामा	-	-
२.१ वित्तीय संस्थाहरू	-	-
२.२ अन्य संगठित संस्थाहरू	-	-
२.३ व्यक्तिगत	-	-
ब्याज तिर्नु नपर्ने खाताहरू जम्मा	**१०,४९०,४५४,९५४**	**१२,६७६,८६९,३६६**
२. ब्याज तिर्नु पर्ने खाताहरू		
क. बचत हिसाब	**३२,७४८,००३,८४६**	**३८,८८८,४६९,०१२**

१. स्वदेशी मुद्रामा	३२,७४७,७८३,०९१	३८,८८८,२४१,११३
१.१ संघ/संस्थाहरू	२०१,८४७,९२३	४९५,३६३,६९९
१.२ व्यक्तिगत	३०,५४६,९७९,६३८	३६,९३१,५२३,५०६
१.३ अन्य	१,९९८,९५५,५२९	१,४६१,३५३,९०८
२. विदेशी मुद्रामा	२२०,७५५	२२७,८९९
२.१ संघ/संस्थाहरू	-	-
२.२ व्यक्तिगत	२२०,७५५	२२७,८९९
२.३ अन्य	-	-
ख. मुद्दती हिसाब	**५५,०६४,५६०,०१८**	**३४,९१८,२८३,६६३**
१. स्वदेशी मुद्रामा	५५,०६४,५६०,०१८	३४,९१६,४५०,३८६
१.१ संघ/संस्थाहरू	३०,१७०,९२६,९८८	२१,८९९,३०३,८९४
१.२ व्यक्तिगत	२३,८३०,२८३,१३०	१२,५०६,२३२,९९३
१.३ अन्य	१,०६३,३४९,९००	५१०,९१३,५००
२. विदेशी मुद्रामा	-	१,८३३,२७७
२.१ संघ/संस्थाहरू	-	१,३३२,२७७
२.२ व्यक्तिगत	-	५०१,०००
२.३ अन्य	-	-
ग. मागेको बखत तिर्नु पर्ने हिसाब	**९५७,७५०,९६३**	**२११,३६३,६३६**
१. स्वदेशी मुद्रामा	९५७,७५०,९६३	२११,३६३,६३६
१.१ "क" वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	-	-
१.२ अन्य इ.प्रा.वित्तीय संस्थाहरू	२९,१९०,६५६	-
१.३ अन्य संगठित संस्थाहरू	९२८,५६०,३०७	२११,३६३,६३६
१.४ व्यक्तिगत	-	-
१.५ अन्य	-	-
२. विदेशी मुद्रामा	-	-
२.१ "क" वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	-	-
२.२ अन्य इ.प्रा.वित्तीय संस्थाहरू	-	-
२.३ अन्य संगठित संस्थाहरू	-	-
२.४ व्यक्तिगत	-	-
२.५ अन्य	-	-
घ. सर्टिफिकेट अफ डिपोजिट	**-**	**२७,२९३,९५८**
१. संगठित संस्था	-	६,९३२,७०८
२. व्यक्तिगत	-	२०,३६१,२५०
३. अन्य	-	-
ङ. ग्राहक सुरक्षण कोष	**५५१,९९४,१३१**	**६६०,०६५,८३३**
च. अनिवार्य बचत तथा हदबन्दी	**३,५०८,२३०**	**४,८०९,४७९**
ब्याज तिर्नु पर्ने खाताहरू जम्मा	**८९,३२५,८१७,१८९**	**७४,७१०,२८५,५८१**
जम्मा निक्षेप (१+२)	**९९,८१६,२७२,१४२**	**८७,३८७,१५४,९४७**

कृषि विकास बैंक लि.

भुक्तानी दिनुपर्ने विलहरू

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.६

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. स्वदेशी मुद्रा	-	-
२. विदेशी मुद्रा	-	-
जम्मा	-	-

अन्य दायित्व

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.७

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. पेन्सन/उपदान कोष	-	-
२. कर्मचारी सञ्चय कोष	-	-
३. कर्मचारी कल्याण कोष	३९,९४९,७४३	४१,१०१,२३२
४. कर्मचारी वोनस व्यवस्था	८८५,०२९,९६७	१,००१,०९१,६३६
५. निक्षेपमा भुक्तानी दिन बाँकी ब्याज	४९४,३९६,८२१	१८२,५८६,९७०
६. सापटीमा भुक्तानी दिन बाँकी ब्याज	-	-
७. पाकी नसकेको डिस्काउण्ट र कमिशन	-	-
८. सन्ड्री क्रेडिटर्स	५३३,१८९,०४०	९०७,६६४,८८८
९. शाखा मिलान हिसाव	-	-
१०. स्थगन कर दायित्व	-	-
११. भुक्तानी दिन वाँकी लाभांश	१८८,५९१,४७३	१९१,२२६,४३९
१२. अन्य	८४७,९६६,२४८	१,२८१,०५१,१२२
क. भुक्तानी दिन बाँकी मुद्दती निक्षेप (अवधि सकिएको)	१६४,३६४,४५८	४२२,६७२,४४१
ख. रिभल्बिंग फण्ड	१९२,४६५,४३१	१९२,१६५,४३१
ग. विशेष कोष	९३,६११,९१५	९३,६११,९१५
घ. धितोसकार नपुग व्यवस्था कोष	४२४,२४५	१३५,०८०,२३७
ङ. असुली व्यवस्था कोष	-	-
च. भुक्तानी पाउनुपर्ने हिसाबमा व्यवस्था	१२९,१६३,९२९	१२८,९०५,१६७
छ. धरौटी हिसाबमा व्यवस्था	६५७,९१०	६५७,९१०
ज. मसलन्द मौज्दात हिसाबमा व्यवस्था	२,१५९,५७८	३,९७५,३६४
झ. अन्य सम्पत्ति मौज्दात हिसाबमा व्यवस्था	१३५,६७९,२२५	१३५,१७९,२२६
ञ. शेयर हिसाब	८०,१८१,८९४	७९,०८७,४५४
ट. स्थगन आय	४८,३१४,६३८	८८,८२७,७०४
ठ. अन्य	९४३,०२५	८८८,२७३
जम्मा	**२,९८९,१२३,२९२**	**३,६०४,७२२,२८७**

कृषि विकास बैंक लि.

नगद मौज्दात

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.८

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. स्वदेशी मुद्रा (सिक्का समेत)	३,६८९,४२८,५६६	३,३२३,२६४,८९८
२. विदेशी मुद्रा	४,८०६,१९६	४,६४५,६९३
जम्मा	**३,६९४,२३४,७६३**	**३,३२७,९१०,५९१**

नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.९

विवरण	स्वदेशी मुद्रा	विदेशी मुद्रा रु. मा			यस वर्ष कुल रु.	गत वर्ष रु.
		भा.रु.	परिवर्त्य वि.मु.	जम्मा		
१. नेपाल राष्ट्र बैंक	९,९०६,६७६,५३१	-	२१,७७१,९८६	२१,७७१,९८६	**९,९२८,४४८,५१८**	**४,७०७,६७१,५८०**
क. चल्ती खाता	९,९०६,६७६,५३१	-	२१,७७१,९८६	२१,७७१,९८६	**९,९२८,४४८,५१८**	**४,७०७,६७१,५८०**
ख. अन्य खाता	-	-	-	-	**-**	-

बैंक/वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१०

विवरण	स्वदेशी मुद्रा	विदेशी मुद्रा रु. मा			यस वर्ष कुल रु.	गत वर्ष रु.
		भा.रु.	परिवर्त्य वि.मु.	जम्मा		
१. स्वदेशी ईजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरू	**१,८०७,९५५,२८३**	**-**	**१,१९५,९४९**	**१,१९५,९४९**	**१,८०९,१५१,२३१**	**१,८३८,८९०,४५७**
क. चल्ती खाता	१,८०७,९५५,२८३	-	१,१९५,९४९	**१,१९५,९४९**	**१,८०९,१५१,२३१**	१,८३८,८९०,४५७
ख. अन्य खाता	-	-	-	-	-	-
२. विदेशी बैंकहरू	-	**३९,०६१,५१३**	**१४१,४४१,४२७**	**१८०,५०२,९४०**	**१८०,५०२,९४०**	**७८५,२८३,११८**
क. चल्ती खाता	-	३९,०६१,५१३	१४१,४४१,४२७	**१८०,५०२,९४०**	**१८०,५०२,९४०**	७८५,२८३,११८
ख. अन्य खाता	-	-	-	-	-	-
जम्मा	१,८०७,९५५,२८३	३९,०६१,५१३	१४२,६३७,३७६	१८१,६९८,८८९	१,९८९,६५४,१७१	२,६२४,१७३,५७५

माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने रकमहरू

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.११

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. स्वदेशी मुद्रामा	-	-
२. विदेशी मुद्रामा	२,१९५,८१९	१५१,४३४,७५७
जम्मा	**२,१९५,८१९**	**१५१,४३४,७५७**

कृषि विकास बैंक लि.

लगानी

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१२

विवरण	प्रयोजन		यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
	व्यापारिक	अन्य		
१. नेपाल सरकारको ट्रेजरी विल		अन्य	३,१७९,९६०,८३३	४,०५६,९१९,७८८
२. नेपाल सरकारको वचत पत्र		अन्य	२,६५०,०००,०००	२,२५६,०००,०००
३. नेपाल सरकारको अन्य ऋणपत्र			-	-
४. नेपाल राष्ट्र बैंक ऋणपत्र			-	-
५. विदेशी ऋणपत्र			-	-
६. स्वदेशी ईजाजतपत्र प्राप्त संस्था		अन्य	६,५०९,८००,०००	७,४८२,४७५,१६३
७. विदेशी बैंक				
८. संगठित संस्थाहरूको शेयर		अन्य	४०३,८९५,७२४	२१९,९२७,४४९
९. संगठित संस्थाहरूको डिवेन्चर तथा बन्ड			-	-
१०.अन्य लगानी		अन्य	३,१९५,५७४,२०३	३,८०३,२९९
१०.१ आवधिक निक्षेप (नेपाल राष्ट्र बैंक)			३,१७४,५००,०००	-
१०.२ अन्य			२१,०७४,२०३	-
कुल लगानी			**१५,९३९,२३०,७५९**	**१४,०१९,१२५,६९९**
व्यवस्था			४०,३८८,७५१	३६,८२७,९४१
खुद लगानी			**१५,८९८,८४२,००९**	**१३,९८२,२९७,७५८**

कृषि विकास बैंक लि.

शेयर, डिवेन्चर तथा बण्डमा लगानी

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१२ (क)

विवरण	परल मोल रु.	बजार मूल्य अनुसार रु.	व्यवस्था रकम रु.	यस वर्ष रु	गत वर्ष रु.
१. शेयर लगानी	**१८१,७४४,९४५**	**२६२,०६८,९६४**	**३६,७०३,५६९**	**१४५,०४१,३७६**	**१३८,४६८,९२०**
१.१ डिप्रोस विकास बैंक	३२,१३९,६२५	२०३,३४९,९६५	-	३२,१३९,६२५	७,२६२,५००
(१५८२४९ साधारण शेयर र ४२६३६१.८५ संस्थापक प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता (हकप्रद र बोनस शेयर समेत)					
१.२ साना किसान विकास बैंक लि.	६९,३८४,०००		-	६९,३८४,०००	६९,३८४,०००
(११०८२१५ संस्थापक शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता (वोनश र हकप्रद शेयर समेत)					
१.३ नेपाल ग्रामीण विकास बैंक	३,०००,०००	५२०,७०८	२,४७९,२९२	५२०,७०८	३,०००,०००
(६९८ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता)					
१.४ नेपाल व्यापार कम्पनी (कोशी)	२८८,०००		२८८,०००	-	२८८,०००
(२,८८० साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता)					
१.५ गोवरग्याँस कम्पनी	३,२४१,०००		३,२४१,०००	-	३,२४१,०००
(३,२४१ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १,००० ले चुक्ता)					
१.६ कृषि आयोजना सेवा केन्द्र	२५०,०००		२५०,०००	-	२५०,०००
(२५० साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १,००० ले चुक्ता)					
१.७ जडीबुटी उत्पादन तथा प्रसोधन कम्पनी लि.	१,११६,०००		१,११६,०००	-	१,११६,०००
(१११६ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १००० ले चुक्ता)					
१.८ कोष व्यवस्थापन कम्पनी	२८,८४०,०००		२८,८४०,०००	-	२८,८४०,०००
(२,८८,४०० साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता)					
१.९ कर्जा सूचना केन्द्र	१,०५०,०००			१,०५०,०००	१,०५०,०००
(३१,१०४ साधारण शेयर प्रति शेयर रु.१०० ले चुक्ता (बोनस शेयर समेत)					
१.१० नेपाल क्लियरीङ हाउस लि. (शेयर संख्या ४६०८)	४६०,८००			४६०,८००	४६०,८००
१.११ चिलिमे हाईड्रोपावर कम्पनी लि.	१,४७७,९९९	९८८,७२२	४८९,२७७	९८८,७२२	१,४७७,९९९
(शेयर संख्या १२३९ बोनस शेयर समेत)					
१.१२ जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लि.(शेयर संख्या १४४८१८)	१४,४८१,८००	२८,५२९,१४६		१४,४८१,८००	१४,४८१,८००
१.१३ नेपाल दुरसंचार कम्पनी लि. (शेयर संख्या ३५५६५)	२३,५३४,७९६	२४,००६,३७५		२३,५३४,७९६	७,६१६,८२१
१.१४ नेपाल लाईफ ईन्स्योरेन्स	२,४८०,९२५	४,६७४,०४८		२,४८०,९२५	
(२१७६ साधारण शेयर प्रति शेयर रु.१०० ले चुक्ता (बोनस शेयर समेत)					
२. डिवेन्चर, वण्ड तथा अन्य लगानी	२२२,१५०,७७९	१६९,७०१,३५४	३,६८५,१८२	२१८,४६५,५९७	८१,४५८,५२९
२.१ ग्लोबल आई. एम. ई. समुन्नत योजना (३७९७२६८ ईकाइ)	३७,९७६,०००	३८,६९४,१६१		३७,९७६,०००	३७,९७६,०००
२.२ एन. एम. बि. सुलभ लगानी कोष १ (१५६५९९८ ईकाइ)	१५,६५९,५३०	१९,५५४,९७५	-	१५,६५९,५३०	१५,६६०,०००
२.३ एन. एम. बि. हाईब्रीड लगानी कोष १ (१२६१९२१ ईकाइ)	१२,६१९,२१०	१२,५४३,४९५	७५,७१५	१२,५४३,४९५	
२.४ एन. आई. बि. एल. लगानी कोष १ (३८०९६६२ ईकाइ)	३८,०९७,०७०	४३,२४३,७९२		३८,०९७,०७०	२७,८२२,५२९
२.५ पी.एम. एस. इक्विटी लगानी	४७,०६४,१४४	५६,११५,३३६	३,४६३,६०२	४३,६००,५४३	
२.६ नवील ईक्विटी लगानी (११६८५३७ ईकाइ)	१२,२३८,९५४	१२,०९३,०९०	१४५,८६५	१२,०९३,०९०	
२.७ लक्ष्मी ईक्विटी लगानी (५८४९५८७ ईकाइ)	५८,४९५,८७०	-		५८,४९५,८७०	
कुल लगानी	**४०३,८९५,७२४**	**४३१,७७०,३१८**	**४०,३८८,७५१**	**३६३,५०६,९७३**	**२१९,९२७,४४९**
३. जोखिम सम्बन्धी व्यवस्था					
३.१ गत वर्ष सम्मको व्यवस्था	३६,८२७,९४१				३६,७३५,०००
३.२ यस वर्षको थप/(घट)	३,५६०,८१०				९२,९४१
कुल व्यवस्था	४०,३८८,७५१				३६,८२७,९४१
खुद लगानी	**३६३,५०६,९७३**				**१८३,०९९,५०८**

नोटः नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ईजाजतप्राप्त संस्थाहरूमा गरिएको लगानी मध्ये नेपाल ग्रामीण विकास बैंकबाट यस आ.ब. मा लाभांश घोषणा गरिएको छैन । साना किसान विकास बैंक लि. मा गरिएको लगानी संस्थापक शेयर लगानीमा रहेको छ ।

कृषि विकास बैंक लि.

व्यापारिक लगानी (Held for Trading)

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची– ४.१२.१

	विवरण	परल मूल्य	पछिल्लो बजार मूल्य (क)	हालको बजार मूल्य (ख)	यस वर्ष नाफा/(नोक्सान) रकम (ख-क)	गत वर्ष नाफा/(नोक्सान) रकम	कैफियत
१	नेपाल सरकारको ट्रेजरी विल						
२	नेपाल सरकारको बचत पत्र						
३	नेपाल सरकारको अन्य ऋणपत्र						
४	ने.रा. बैंक ऋणपत्र						
५	विदेशी ऋणपत्र						
६	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको शेयर						
७	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको डिवेन्चर तथा वण्ड						
८	स्वदेशी संगठीत संस्थाको शेयर, डिवेन्चर तथा वण्ड						
९	विदेशी बैंक लगानी (Placement)						
१०	Interbank Lending						
११	अन्य लगानी						
	कुल लगानी	-	-	-	-	-	

भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानी (Held to Maturity)

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची– ४.१२.२

	विवरण	परल मूल्य (क)	हालसम्मको क्षति रकम (ख)	यसवर्षको क्षति रकम(ग)	यस वर्ष नाफा/(नोक्सान) रकम (क-ख-ग)	गत वर्ष नाफा/(नोक्सान) रकम	कैफियत
१	नेपाल सरकारको ट्रेजरी विल	३,१७९,९६०,८३३					
२	नेपाल सरकारको बचत पत्र	२,६५०,०००,०००					
३	नेपाल सरकारको अन्य ऋणपत्र						
४	ने.रा. बैंक ऋणपत्र						
५	विदेशी ऋणपत्र						
६	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको शेयर						
७	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको डिवेन्चर तथा वण्ड						
८	स्वदेशी संगठीत संस्थाको शेयर, डिवेन्चर तथा वण्ड						
९	विदेशी बैंक लगानी (Placement)						
१०	अन्य लगानी	९,७०५,३७४,२०३					
१०.१	आवधिक निक्षेप (ने.रा.बैं.)	३,१७४,५००,०००					
१०.२	स्वदेशी ईजाजतप्राप्त संस्था	६,५०९,८००,०००					
१०.३	अन्य	२१,०७४,२०३					
	कुल लगानी	१५,५३५,३३५,०३६	-	-	-	-	

बिक्रीको लागि उपलब्ध लगानी (Available-for-Sale)

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची– ४.१२.३

	विवरण	परल मूल्य	पछिल्लो बजार मूल्य (क)	हालको बजार मूल्य (ख)	यस वर्ष कोष समायोजन रकम(ख-क)	गत वर्ष नाफा/(नोक्सान) रकम	कैफियत
१	नेपाल सरकारको ट्रेजरी विल						
२	नेपाल सरकारको बचत पत्र						
३	नेपाल सरकारको अन्य ऋणपत्र						
४	ने.रा. बैंक ऋणपत्र						
५	विदेशी ऋणपत्र						
६	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको शेयर	१०४,५२३,६२५	२०४,३६८,२१६	२०३,८७०,६७३	४९७,५४३		
७	स्वदेशी इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाको डिवेन्चर तथा वण्ड						
८	स्वदेशी संगठीत संस्थाको शेयर, डिवेन्चर तथा वण्ड						
९	विदेशी बैंक लगानी (Placement)						
१०	अन्य लगानी	२९९,३७२,०९९	२३१,०८१,४६८	२२७,८९९,६४५	३,१८१,८२३		
	कुल लगानी	४०३,८९५,७२४	४३५,४४९,६८४	४३१,७७०,३१८	३,६७९,३६५	-	

कृषि विकास बैंक लि.

कर्जा सापट तथा विल खरीदको वर्गीकरण र सोको लागि व्यवस्था

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१३

विवरण	कर्जा					खरीद तथा डिस्काउन्ट गरिएका बिल			यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
	स्वदेशी			विदेशी	जम्मा	स्वदेशी	विदेशी	जम्मा		
	बिपन्न वर्ग		अन्य							
	विमित	अविमित								
१. सक्रिय कर्जा सापट (Performing Loan)	**-**	**६,०१५,६५५,२४७**	**८२,४४३,४४७,२५१**	**-**	**८८,४५९,१०२,४९९**				**८८,४५९,१०२,४९९**	**७९,७८३,४७१,०४८**
१.१ असल		६,०१५,६५५,२४७	८०,०२१,५२२,४०१		८६,०३७,१७७,६४८				८६,०३७,१७७,६४८	७७,९९४,३७०,१७४
१.२ सुक्ष्म निगरानी			२,४२१,९२४,८५०		२,४२१,९२४,८५०				२,४२१,९२४,८५०	१,७८९,१००,८७४
२. निष्क्रिय कर्जा सापट (Non-performing Loan)	**-**	**१८४,२७२,४२८.९०**	**४,०८१,८३८,०४८.७२**	**-**	**४,२६६,११०,४७८**				**४,२६६,११०,४७८**	**३,६३४,७९२,१२१**
२.१ पुनरसंरचना/पुनरतालीकीकरण गरिएका			२४२,२५८,३१४		२४२,२५८,३१४				२४२,२५८,३१४	३५१,४८४,९४१
२.२ कमसल			१,११४,२५६,२१६		१,११४,२५६,२१६				१,११४,२५६,२१६	८०६,८३५,११०
२.३ शंकास्पद			६८७,३९१,३३२		६८७,३९१,३३२				६८७,३९१,३३२	६३४,९७०,०३५
२.४ खराव		१८४,२७२,४२९	२,०३७,९३२,१८६		२,२२२,२०४,६१५				२,२२२,२०४,६१५	१,८४१,५०२,०३५
(क) कुल कर्जा	**-**	**६,१९९,९२७,६७६.१६**	**८६,५२५,२८५,३००.३०**	**-**	**९२,७२५,२१२,९७६.४६**				**९२,७२५,२१२,९७६**	**८३,४१८,२६३,१७०**
३. कर्जा नोक्सानी व्यवस्था										
३.१ असल		६०,१५६,५५२	८००,२३०,२२४		८६०,३८६,७७६				८६०,३८६,७७६	७८३,२३८,४१७
३.२ सुक्ष्म निगरानी			१४४,७७८,०८०		१४४,७७८,०८०				१४४,७७८,०८०	७०,३४४,२९७
३.३ पुनरसंरचना/पुनरतालीकीकरण गरिएका			४१,४८९,२८०		४१,४८९,२८०				४१,४८९,२८०	१७१,१८०,२२०
३.४ कमसल			२७८,५६४,०५४		२७८,५६४,०५४				२७८,५६४,०५४	२०१,७०८,७७८
३.५ शंकास्पद			३६७,५०५,३९१		३६७,५०५,३९१				३६७,५०५,३९१	३१७,४८५,०१७
३.६ खराव		१८४,२७२,४२९	२,०९८,४१९,४३४		२,२८२,६९१,८६२				२,२८२,६९१,८६२	१,८४१,५०२,०३५
३.७ अतिरिक्त			५४३,२४८,१७५		५४३,२४८,१७५				५४३,२४८,१७५	५४३,२४८,१७५
(ख) कुल व्यवस्था	**-**	**२४४,४२८,९८१.३७**	**४,२७४,२३४,६३७**		**४,५१८,६६३,६१८**				**४,५१८,६६३,६१८**	**३,९२८,७०६,९३८**
४. गत वर्षसम्मको व्यवस्था										
४.१ असल		६३,६५०,३००.००	७१९,५८८,११७		७८३,२३८,४१७				७८३,२३८,४१७	६८३,१९६,२१५
४.२ सुक्ष्म निगरानी			७०,३४४,२९७		७०,३४४,२९७				७०,३४४,२९७	-
४.३ पुनरसंरचना/पुनरतालीकीकरण गरिएका			१७१,१८०,२२०		१७१,१८०,२२०				१७१,१८०,२२०	१३७,७९९,६१९
४.४ कमसल			२०१,७०८,७७८		२०१,७०८,७७८				२०१,७०८,७७८	२२४,६७०,७२३
४.५ शंकास्पद			३१७,४८५,०१७		३१७,४८५,०१७				३१७,४८५,०१७	४०६,३२०,८५०
४.६ खराव		४२,३२०,०००.००	१,७९९,१८२,०३५		१,८४१,५०२,०३५				१,८४१,५०२,०३५	१,६६४,९१९,३२७
४.७ अतिरिक्त			५४३,२४८,१७५		५४३,२४८,१७५				५४३,२४८,१७५	५४३,२४८,१७५
(ग) गत वर्षसम्मको कुल व्यवस्था	**-**	**१०५,९७०,३००**	**३,८२२,७३६,६३८**	**-**	**३,९२८,७०६,९३८**	**-**	**-**	**-**	**३,९२८,७०६,९३८**	**३,६६०,१५४,९०९**
(घ) गत वर्षको व्यवस्थाबाट फिर्ता									१,००२,६५६,९७७	१,१२४,४६९,४९०
(ङ) यस वर्षको थप व्यवस्था									१,५९२,६१३,६५८	१,३९३,०२१,५१९
यस वर्षको खुद थप/(घट)									५८९,९५६,६८१	२६८,५५२,०३०
खुद कर्जा (क-ख)									**८८,२०६,५४९,३५८**	**७९,४८९,५५६,२३२**

कृषि विकास बैंक लि.

कर्जा, सापट र विल्स खरीदको सुरक्षण

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१३ (क)

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
(क) सुरक्षित	**९२,७२५,२१२,९७६**	**८३,४१८,२६३,१७०**
१. चल/अचल सम्पत्तिको सुरक्षणमा	९२,०३९,८८८,५८७	८३,१०१,९६०,७८५
२. स्वदेशी इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाको जमानतमा	-	-
३. सरकारी जमानतमा	-	-
४. अन्तर्राष्ट्रिय श्रेणीकृत बैंकको जमानतमा	-	-
५. निर्यात कागजात (Export Document) को सुरक्षणमा	-	-
६. मुद्दती रसिदको सुरक्षणमा	६८५,३२४,३८९	३१६,३०२,३८५
(क) संस्थाको आफ्नै मुद्दती रसिदको सुरक्षण	६८५,३२४,३८९	३१६,३०२,३८५
(ख) अन्य इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाको मुद्दती रसिदको सुरक्षण	-	-
७. सरकारी ऋणपत्रको सुरक्षणमा	-	-
८. काउण्टर जमानतमा	-	-
९. व्यक्तिगत जमानतमा	-	-
१०. अन्य सुरक्षणमा	-	-
(ख) असुरक्षित	-	-
जम्मा	**९२,७२५,२१२,९७६**	**८३,४१८,२६३,१७०**

कृषि विकास बैंक लि.
स्थिर सम्पत्ति
२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची – ४.१४

विवरण	सम्पत्ति					यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
	भवन	परिवहन साधन	मेशिनरी	कार्यालय सामान	अन्य		
१. परलमोल							
(क) गत वर्षको मौज्दात	७८०,५९४,९६०	२७९,८१२,७२७		१,३८१,०७६,७९४	१०८,६९०,०९५	२,५५०,१७४,५७६	२,३९३,२२१,८९५
(ख) यस वर्ष थप/समायोजन	१९,७०१,८८४	७२,४९४,२२९		१६५,१२८,६९१	७,३५५,९९१	२६४,६८०,७९५	२४०,५५९,०३९
(ग) यस वर्ष पुर्नमूल्याङ्कन/ पुर्नलेखन						-	-
(घ) यस वर्षको विक्री/समायोजन	(५४१,४६५)	(४२,०४८,११४)		(६३,६१२,३२४)	(१,१७५,८८५)	(१०७,३७७,७८८)	(८२,५६२,५५५)
(ङ) यस वर्षको अपलेखन	-	(२१,१८९)		(१,३६६,५९६)	(८५८,३११)	(२,२४६,०९६)	(१,०४३,८०४)
कुल परलमोल (क+ख+ग+घ+ङ)	७९९,७५५,३७९	३१०,२३७,६५४	-	१,४८१,२२६,५६५	११४,०११,८९०	२,७०५,२३१,४८७	२,५५०,१७४,५७६
२. ह्रासकट्टी							
(क) गत वर्षसम्मको	२५४,८४५,५००	२०५,१४९,९६७		१,०६४,०९४,९६३	७५,६२८,८८६	१,५९९,७१९,३१६	१,३९४,७३०,६८७
(ख) यस वर्षको	१७,९३२,१०३	२८,५४८,००१		१००,३५८,६१४	६,९३८,४८७	१५३,७७७,२०५	२१८,७००,५५२
(ग) ह्रासकट्टी पुर्नमुल्याङ्कन/पुर्नलेखन						-	-
(घ) ह्रासकट्टी रकम समायोजन/फिर्ता	२,५७७,७७३	(५,३७९,७७८)		(५,४६९,३०७)	(७७६,२०७)	(९,०४७,५१९)	(१३,७११,९२३)
कुल ह्रासकट्टी (क+ख+ग+घ)	२७५,३५५,३७६	२२८,३१८,१८९	-	१,१५८,९८४,२७०	८१,७९१,१६६	१,७४४,४४९,००२	१,५९९,७१९,३१६
३. नेट बुक भ्यालु (१-२)	५२४,४००,००३	८१,९१९,४६४	-	३२२,२४२,२९५	३२,२२०,७२३	९६०,७८२,४८५	९५०,४५५,२६०
४. जग्गा						१४०,२५५,०२१	२२३,१५७,१३१
५. पुँजीगत निर्माण (पुँजिकरण गरिनु पर्ने)						१०,७६७,४३४	२,५३४,००६
६. लिजहोल्ड सम्पत्ति						-	-
जम्मा (३+४+५+६)						१,१११,८०४,९४०	१,१७६,१४६,३९६

गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति
२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१५

ऋणी वा पार्टीको नाम ठेगाना	गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति सकार गरेको मिति	कुल गैर बैकिङ्ग सम्पत्ति रकम रु.	नोक्सानी व्यवस्था		यस वर्ष	गत वर्ष	गत वर्ष
			प्रतिशत	रकम रु.	खुद गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति रकम	कुल गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति	खुद गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति
		३१२,१०४,३०९	१००	३१२,१०४,३०९	(०)	१९२,८५७,९८२	-
कुल जम्मा		३१२,१०४,३०९	१००	३१२,१०४,३०९	(०)	१९२,८५७,९८२	-

कृषि विकास बैंक लि.

अन्य सम्पत्ति

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१६

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. मसलन्द मौज्दात	२२,५०२,३९८	१८,८१७,६८५
२. लगानीमा असुल गर्न बाँकी आम्दानी	३८,२४८,४८३	१५,४७९,३२२
३ कर्जामा असुल गर्न बाँकी ब्याज	१,६७१,६८५,०९०	१,७०५,३९०,००६
न्यून: ब्याज मुल्तबी रकम	(१,६७१,६८५,०९०)	(१,७०५,३९०,००६)
४. असुल गर्न बाँकी कमिशन	-	-
५. सन्ड्री डेटर्स	६७१,९०१,४६०	१,३२४,९६५,६५३
६. कर्मचारी सापटी र पेश्की	४,०६१,५०४,७२१	३,५६०,१०४,३५२
७. अग्रीम भुक्तानी	८,०९६,३६२	७,६६३,१८१
८. मार्गस्थ नगद	५६,३२३,३२१	१०३,२७५,७४७
९. मार्गस्थ अन्य (चेक समेत)	-	-
१०. विना सूचना ड्राफ्टको भुक्तानी	-	-
११. अपलेखन हुन बाँकी खर्च	-	-
१२. शाखा मिलान हिसाव	३८६,२९३,५६०	१३८,३६१,०५१
१३. स्थगन कर सम्पत्ति	३४,५३६,८९६	१७,९४८,२१०
१४. अन्य	७५५,४६३,३२४	१,१३९,२०३,२७१
क) कर्मचारी वीमा	३४,६४५,९२२	३४,६०७,६२७
ख) अन्य सम्पत्ति मौज्दात	५,६८१,६५०	७,५७०,१८६
ग) धरौटी	३,९०९,४१९	४,९८८,८२५
घ) नेपाल सरकारसँग पाउनुपर्ने	६४३,६६३,२५४	२५८,२६१,६१५
ङ) अग्रीम आयकर	६७१३८,८३४	९,५२२,५६२
च) धितो सकार नपुग पाउनुपर्ने	४२४,२४५	१३४,१९१,९६४
छ) कर्मचारी कल्याण कोष	-	-
ज) अन्य	-	-
झ) कर्मचारी अबकाशकोष कार्यालयसँग पाउनु पर्ने (अवकाश योगदान बाहेक)	-	६९०,०६०,४९२
जम्मा	६,०३४,८७०,५२५	६,३२५,८१८,४७२

अन्य सम्पत्ति (थप विवरण)

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१६ (क)

विवरण	यस वर्ष रु.			गत वर्ष रु.	
	१ वर्ष सम्म	१ वर्षदेखि माथि ३ वर्षसम्म	३ वर्ष भन्दा माथि	जम्मा	
१. कर्जामा असुल गर्न बाँकी व्याज	८२३,२३९,१२०	७९४,७३६,३४१	५३,७०९,६२९	१,६७१,६८५,०९०	१,७०५,३९०,००६
२. विना सूचना ड्राफ्टको भुक्तानी				-	-
३. शाखा मिलान हिसाव	(१४५,३०६,१४०)	(३५७,२९५,१९१)	८८८,८९४,८९१	३८६,२९३,५६०	१३८,३६१,०५१
४ स्वदेशी बिदेशी एजेन्सी हिसाब				-	-

कृषि विकास बैंक लि.

सम्भावित दायित्वहरू

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.१७

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. संस्था उपर दावी परेको तर संस्थाले दायित्व स्वीकार नगरेको	-	-
२. प्रतीतपत्रहरू (मार्जीन नघटाई पूरा रकम)	१२६,१५४,८६८	७९,७७२,५२३
(क) ६ महिना भन्दा कम अवधिको	१२६,१५४,८६८	७९,७७२,५२३
(ख) ६ महिना भन्दा बढी अवधिको	-	-
३. पुनः डिस्काउन्ट गरिएका विलहरू	-	-
४. म्याद नाघी नसकेको ग्यारेन्टी/बण्ड	१७,८९२,३६२,२७४	११,८२५,०९२,३७९
(क) बिड बण्ड	७,८९७,३१३,६६२	५,६७२,३४१,३१९
(ख) परफरमेन्स बण्ड	९,८१३,४९८,१४६	५,७४७,२९१,३८८
(ग) अन्य ग्यारेन्टी/बण्ड	१८१,५५०,४६६	४०५,४५९,६७३
५. चुक्ता वा भुक्तान हुन बाँकी शेयर लगानी	-	-
६. फरवार्ड एक्स्चेञ्ज कन्ट्राक्टको बाँकी दायित्वहरू	-	-
७. कलेक्सनमा रहेका बिलहरू	३,७३७,०६१	५१,२१४,८३७
८. मञ्जुरी तथा समर्थन (Acceptance and Endorsement)	-	-
९. प्रत्याभूति प्रतिवद्धता (Underwriting Commitment)	-	-
१०. अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिवद्धता (Irrevocable Loan Commitment)	-	-
११. अन्तर्राष्ट्रिय श्रेणीकृत बैंकको काउण्टर ग्यारेण्टीमा दिएको ग्यारेण्टी	-	-
१२. अग्रीम भुक्तानी ग्यारेण्टी (Advance Payment Guarantee)	७,२२२,४०४,३४०	४,८०४,८१९,७११
१३. कर्जा प्रवाहको लागि वित्तीय जमानत (Financial Guarantee)	-	-
१४. आयकर वापत सम्भावित दायित्व (Contingent Liabilities on Income Tax)	-	-
१५. अन्य	५,१३७,०२८	-
जम्मा	**२५,२४९,७९५,५७२**	**१६,७६०,८९९,४५१**

कृषि विकास बैंक लि.

ब्याज आम्दानी

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.१८

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
क. कर्जा सापट र अधिविकर्षणमा	**११,०५३,५७९,९९८**	**९,४०६,८५२,९९३**
१. कर्जा सापट	११,०५३,५७९,९९८	९,४०६,८५२,९९३
२. अधिविकर्षण	-	-
ख. लगानीमा	**१८८,९३२,५२२**	**१३२,५४९,७९९**
१. नेपाल सरकारको सुरक्षणपत्र	८१,२१२,२८८	११५,६०३,२१९
(क) ट्रेजरी बिल्स	४४,९८८,४५२	३२,५२५,४११
(ख) विकास ऋणपत्र	३६,२२३,८३७	८३,०७७,८०८
(ग) राष्ट्रिय बचत पत्र	-	-
२. विदेशी ऋणपत्र	-	-
३. नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्र	-	-
४. डिवेन्चर तथा बण्ड	-	-
५. अन्तर बैंक लगानीमा ब्याज	१०७,७२०,२३४	१६,९४६,५८०
(क) बैंक/वित्तीय संस्थाहरू	१०७,७२०,२३४	१६,९४६,५८०
(ख) अन्य संस्थाहरू	-	-
ग. एजेन्सी मौज्दातमा	**-**	**-**
१. स्वदेशी बैंक/वित्तीय संस्थाहरू	-	-
२. विदेशी बैंकहरू	-	-
घ. माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने मौज्दातमा	**७६४,९६२**	**१,४७९,५०४**
१. स्वदेशी बैंक/वित्तीय संस्थाहरू	७६४,९६२	१,४७९,५०४
२. विदेशी बैंकहरू	-	-
ङ. अन्यमा	**८१,२३०,०९४**	**७९,३२१,०३४**
१. सर्टिफिकेट अफ डिपोजिट	-	-
२. अन्तर बैंक/वित्तीय संस्था कर्जा	-	-
३. कर्मचारी सापटी	८१,२३०,०९४	७९,३२१,०३४
जम्मा	**११,३२४,५०७,५७७**	**९,६२०,२०३,३३०**

कृषि विकास बैंक लि.

ब्याज खर्च

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.१९

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
क. निक्षेप दायित्वमा	**४,१०७,९९४,५०१**	**३,२१७,५५२,०९१**
१. मुद्दती निक्षेप	२,४७९,०१६,९२९	१,८४७,८४५,२५६
१.१ स्वदेशी मुद्रा	२,४७९,०१६,९२९	१,८४७,८१७,७५७
१.२ विदेशी मुद्रा	-	२७,४९९
२. बचत निक्षेप	१,५८४,९४१,२४५	१,२१६,३०५,५२३
२.१ स्वदेशी मुद्रा	१,५८४,९३९,०३७	१,२१६,३०३,१३१
२.२ विदेशी मुद्रा	२,२०८	२,३९३
३. मागेको बखत तिर्नु पर्ने निक्षेप	२६,३९५,१६९	१२१,७४१,६६२
३.१ स्वदेशी मुद्रा	२६,३९५,१६९	१२१,७४१,६६२
३.२ विदेशी मुद्रा	-	-
४. सर्टिफिकेट अफ डिपोजिट	२,५९२,०३१	१३,६४९,९३४
५. ग्राहक सुरक्षण कोष	१५,०४६,५११	१७,९८६,५३२
६. अनिवार्य बचत	२,६१६	२३,१८४
ख. कर्जा सापटमा	**११६,८७६,६७१**	**१४१,३२०,२११**
१. ऋणपत्र तथा बण्ड	८०,५००,०००	१०८,१००,०००
२. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त कर्जा	१९,०४७,८२८	१,७५३,५८९
३. अन्तर बैंक/वित्तीय संस्था कर्जा	७,२४७,०२९	१,०२४,३८५
४. अन्य संगठित संस्था	-	-
५. नेपाल सरकारबाट प्राप्त कर्जा	१०,०८१,८१४	३०,४४२,२३७
ग. अन्य	**-**	**-**
जम्मा	**४,२२४,८७१,१७२**	**३,३५८,८७२,३०२**

कृषि विकास बैंक लि.

कमिशन तथा डिस्काउण्ट

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२०

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
क. बिल्स खरीद तथा डिस्काउन्ट	–	–
१. स्वदेशी	–	–
२. विदेशी	–	–
ख. कमिशन	**३१९,२८६,१०५**	**२०१,९८०,१६७**
१. प्रतीतपत्र	१,९८०,५१२	१,१९०,९०९
२. जमानत पत्र	३०२,८७४,३७८	१८१,७८५,२५९
३. कलेक्सन फी	१,०९७,४४४	६६५,८३८
४. रेमिटेन्स फी	१३,३२८,१८८	१७,९४८,५८१
५. क्रेडिट कार्ड	–	–
६. शेयर प्रत्याभूति/निष्काशन	–	–
७. सरकारी कारोबार वापत	५,५८३	३८९,५८१
८. इ.प्रा. कमिशन वापत	–	–
९. बट्टा आम्दानी	–	–
ग. अन्य	**१६,७३७,६४९**	**३०,३३२,८२४**
जम्मा	**३३६,०२३,७५४**	**२३२,३१२,९९१**

कृषि विकास बैंक लि.

अन्य सञ्चालन आम्दानी

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२१

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. सेफ डिपोजिट भल्टको भाडा	७,७०२,९६२	६,५२०,३३१
२. क्रेडिट कार्ड निष्काशन तथा नविकरण	–	–
३. ATM कार्ड निष्काशन तथा नविकरण	१८३,३२५	४३८,३२५
४. टेलेक्स/टि.टि.	–	–
५. सेवा शुल्क	४६३,६०४,८३७	५०६,०८५,७४६
६. नवीकरण शुल्क	–	–
७. अन्य	१३९,६४३,४४६	१५३,९४०,७६३
जम्मा	**६११,१३४,५७०**	**६६६,९८५,१६५**

सटही घटबढ आम्दानी/नोक्सान

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२२

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. विनिमय दरमा भएको फरकबाट	१०४,२४१,०९४	१९५,४५७,०१२
२. विदेशी मुद्रा कारोबारबाट (बट्टा बाहेक)	३३,४८४,१७७	६७,१८१,९९२
जम्मा आम्दानी/(नोक्सान)	**१३७,७२५,२७०**	**२६२,६३९,००४**

कर्मचारी खर्च

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२३

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. तलव	१,१२८,४५२,२५५	९५३,४३७,६९८
२. भत्ता	६२७,९५९,१७९	५१२,८११,५०९
३. सञ्चयकोषमा थप	१७७,०७५,८५०	१५४,८१८,८२२
४. तालिम खर्च	२३,६४०,४९७	१८,७५९,७८१
५. पोशाक	३१,४५४,६२७	३९,२७८,००३
६. औषधोपचार	१४४,१०७,३३८	११८,९८३,१८२
७. बीमा	२,७२७,८२१	१,९५३,००७
८. पेन्सन तथा उपदान व्यवस्था	१,१७७,१८०,५२१	१,२३१,४५८,४९७
९. अन्य	–	–
जम्मा	**३,३१२,५९८,०८८**	**३,०३१,५००,४९९**

कृषि विकास बैंक लि.

अन्य सञ्चालन खर्च

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२४

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. घरभाडा	१३५,५८४,५९६	११८,४९३,७७६
२. बत्ती, विजुली र पानी	५१,९४३,८९५	४४,९५७,४५८
३. मर्मत तथा सम्भार	१९,९९७,९८७	१७,९८१,११०
(क) भवन	३,५५५,१८६	२,८८९,३५५
(ख) सवारी साधन	१२,७७३,७७७	११,३४९,२८१
(ग) अन्य	३,६६९,०२३	३,७४२,४७४
४. बीमा	३३,०८१,२६६	२१,२५७,७२२
५. पोष्टेज, टेलेक्स, टेलिफोन, फ्याक्स	१७,९२६,५३४	३१,०७८,६५४
६. कार्यालय उपकरण फर्निचर र सम्भार	१०,९५०,०६८	९,६५३,८११
७. भ्रमण भत्ता र खर्च	३१,४३४,६७८	३१,५३०,९१७
८. मसलन्द र छपाई	३२,७१३,५५५	२८,२४६,२५१
९. पत्रपत्रिका तथा पुस्तक	१०,८७२,०८९	१०,०४७,६८२
१०. विज्ञापन	२४,४८९,०६४	११,८२१,४३५
११. कानूनी खर्च	६५२,११५	१३०,७१६
१२. चन्दा	-	१,५५०
१३. सञ्चालक समिति सम्बन्धी खर्च	२,६५१,९८६	३,४०६,८८५
(क) बैठक भत्ता	१,२७८,६००	१,८२६,३५१
(ख) अन्य खर्च	१,३७३,३८६	१,५८०,५३४
१४. साधारण सभा सम्बन्धी खर्च	१,७९९,४८१	२,०२२,५२०
१५. लेखा परीक्षण सम्बन्धी	३,३५३,९६६	२,९२९,०५१
(क) लेखा परीक्षण शुल्क	१,५००,०००	१,०००,०००
(ख) अन्य खर्च (कर लेखा परीक्षण शुल्क समेत)	१,८५३,९६६	१,९२९,०५१
१६. रकम स्थानान्तरण कमिशन	८९३,२१३	८४३,२८२
१७. स्थीर सम्पत्तिमा ह्रासकट्टी	१५३,७७७,२०५	२१८,७००,५५२
१८. पुर्व सञ्चालन खर्च अपलेखन	-	-
१९. शेयर निष्काशन खर्च (लिस्टिगं खर्च समेत)	५,४००,०००	-
२०. प्राविधिक सेवा सोधभर्ना	-	-
२१. मनोरञ्जन खर्च (अतिथि सत्कार)	१०,७१६,१३८	९,५०९,४९३
२२. अपलेखन खर्च	२,२४६,०९६	१,०४३,८०४
२३. सुरक्षा खर्च	९५,८३२,२६०	६७,५२३,२२०
२४. कर्जा सुरक्षण प्रिमियम	-	-
२५. कमिशन र डिस्काउण्ट	-	-
२६. अन्य	१९६,५८०,४७२	११६,६४८,७२८
(क) उप समिति खर्च	४,५२६,३०९	३,५५९,८७०
(ख) लगानी असुली खर्च	-	-
(ग) पेट्रोल/मोविल	२१,९६७,०७२	२१,६९८,७१४
(घ) कर खर्च (भवन/जग्गा/सवारी)	७९,३१२,२०८	४०,५८५,५१६
(ङ) अन्य	९०,७७४,८८३	५०,८०४,६२८
जम्मा	**८४२,८९६,६६५**	**७४७,८२८,६१८**

कृषि विकास बैंक लि.

सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२५

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. कर्जा नोक्सानी व्यवस्थामा भएको वृद्धि	१,५९२,६१३,६५८	१,३९३,०२१,५१९
२. लगानी नोक्सानी व्यवस्थामा भएको वृद्धि	३,५६०,८१०	९२,९४१
३. गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति नोक्सानी व्यवस्था	१२८,५२४,९२३	५५,२७५,२०२
४. अन्य सम्पत्तिमा गरिएको व्यवस्था	४७,०९१,८४२	७,७१७,५३२
क. सकार धितो नपुगमा गरिएको व्यवस्थामा भएको वृद्धि	४२४,२४५	२,५९२,७७८
ख. अन्य	४६,६६७,५९७	५,१२४,७५५
जम्मा	**१,७७१,७९१,२३३**	**१,४५६,१०७,१९५**

गैर सञ्चालन आम्दानी/नोक्सान

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२६

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. लगानी बिक्रीबाट आम्दानी/(नोक्सान)	-	-
२. सम्पत्ति बिक्रीबाट आम्दानी/(नोक्सान)	४८७,२३७,००१	६२,६६१,८८३
३. लाभांश	१२,२६४,७३६	६८९,२६९
४. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त सहुलियत	-	-
क. तोकिएको शाखाहरूको नोक्सान वापत क्षतिपूर्ति	-	-
ख. ब्याज क्षतिपूर्ति	-	-
ग. सटही काउन्टर	-	-
५. अन्य	४३,९४५,७२२	६९,७८६,३४६
क. टेण्डरबाट आम्दानी	१,२२०,३४४	३३३,०६४
ख अन्य	४२,७२५,३७८	६९,४७४,४१५
खुद गैर सञ्चालन आम्दानी/(नोक्सान)	**५४३,४४७,४५८**	**१३३,१५८,६३१**

कृषि विकास बैंक लि.

सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२७

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. कर्जा नोक्सानी व्यवस्थावाट फिर्ता	१,००२,६५६,९७७	१,१२४,४६९,४९०
२. गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता	९,२६९,२८०	६,०३०,६२६
३. लगानी व्यवस्थावाट फिर्ता	-	-
४. अन्य सम्पत्तिको व्यवस्थावाट फिर्ता	३९०,७९५	५,१०३,९४८
क. सकार धितो नपुग व्यवस्थामा फिर्ता	९८,६३६	४,६४२,२३४
ख. अन्य	२९२,१५९	४६१,७१५
जम्मा	**१,०१२,३१७,०५२**	**१,१३५,६०४,०६४**

असामान्य कारोवारहरूबाट भएको आम्दानी/खर्च

मिति २०७३/०४/०१ देखि २०७४/०३/३१ सम्म

अनुसूची - ४.२८

विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
१. अपलेखन भएको कर्जाको असुली	२२५,६०५,२६६	२७१,१९२,२५६
२. स्वेच्छिक अवकाश खर्च	-	-
३. असुली हुन नसक्ने कर्जाको अपलेखन (४.२८ क)	(३,३९७,२७८)	(८१,७३६)
४. अन्य (खर्च)/आम्दानी	३८६,२६४	२९२,५०९
जम्मा	**२२२,५९४,२५२**	**२७१,४०३,०२९**

अपलेखित कर्जाको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७३/०७४

अनुसूची - ४.२८(क)

क्र. सं.	कर्जा प्रकार	अपलेखन गरिएको रकम	धितोको प्रकार तथा रकम	धितो मूल्याङ्कनको आधार	कर्जा स्वीकृत गर्ने अधिकारी/ तह	कर्जा असुलीका लागि भए गरेका प्रयास	कैफियत
१	चालु पुँजी कर्जा	३,३९७,२७८					
१.१	लाल बाबु साह	२,३९८,२८१	खेतीयोग्य जग्गा (रु. १२,७१,५५०)	बैंक नियमानुसार	अधिकृत तृतीय	विभिन्न मितिमा व्यक्तिगत तथा पत्राचारबाट असुली प्रयास गरिएको	
१.२	साना किसान सहकारी संस्था बसाहा	९९८,९९७	बिना धितो		अधिकृत तृतीय	विभिन्न मितिमा व्यक्तिगत तथा पत्राचारबाट असुली प्रयास गरिएको	
२	परियोजना कर्जा						
३	स्थिर पुँजी कर्जा						
४	व्यक्तिगत कर्जा						
५	अन्य कर्जा						
	कुल कर्जा	३,३९७,२७८					

आ. व. २०७३/२०७४ मा रु. ३३,९७,२७८ कर्जा रकम अपलेखन गरिएको छ।

कृषि विकास बैंक लि.

सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, संस्थापक, कर्मचारी, शेयरहोल्डरहरूलाई गएको कर्जा सापट विवरण

अनुसूची - ४.२९

२०७४ आषाढ मसान्त

खरीद तथा डिस्काउन्ट गरिएका बिलहरू र कर्जा, सापट तथा अधिविकर्षणमा प्रवाहित कुल रकम मध्ये सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, संस्थापक, कर्मचारी, शेयरहोल्डरहरू र निजहरूको परिवारका सदस्य वा त्यस्ता व्यक्ति जमानी बसेको वा मैनेजिङ्ग एजेन्ट भएको कुनै संस्था वा कम्पनीलाई गएको रकमको विवरण

संस्थापक/सञ्चालक/ कार्यकारी प्रमुखको नाम साँवा	**गत वर्षसम्मको बाँकी**		**यस वर्ष असुली**		**यसवर्ष थप कर्जा** साँवा	**आषाढ मसान्तसम्म बाँकी**	
	ब्याज	साँवा	ब्याज	साँवा		ब्याज	साँवा
(क) सञ्चालक							
१.							
२.							
(ख) कार्यकारी प्रमुख							
१.							
२.							
(ग) संस्थापक							
१.							
२.							
(घ) कर्मचारी							
१.							
२.							
(ङ) शेयरधनीहरू							
१.							
२.							
जम्मा							

कृषि विकास बैंक लि.

पुँजीकोष तालिका

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३० (क १)

१.	जोखिम भारित सम्पत्ति	२०७४ आषाढ मसान्त	गत आ.ब. रु.
	क. कर्जा जोखिम	१००,१२४,७४१,५२४	१०४,८५४,८२१,०८६
	ख. सञ्चालन जोखिम	९,८९१,३००,११२	८,७७१,५९३,२६६
	ग. बजार जोखिम	१०३,५४०,५६१	३९२,६४१,५५९
	Pillar II अन्तर्गतको समायोजनः		
	जोड : ६.४ (क) (७) अनुसार कुल आम्दानीको ४ प्रतिशत	२९५,७५३,०३०	२७०,३६५,३७६
	जोड : ६.४ (क) (५) अनुसार खुद ब्याज आम्दानीको १ प्रतिशत	६२,६१३,३१०	५६,४४८,९३२
	जोड : ६.४ (क) (९) अनुसार कुल जोखिम भारित सम्पत्तिको ४ प्रतिशत	४,४०४,७८३,२८८	३,४२०,५७१,६७७
	कुल जोखिम भारित सम्पत्ति (Pillar II अन्तर्गतको समायोजन पछि) (क+ख+ग)	**११४,८८२,७३१,८२५**	**११७,७६६,४४१,८९७**
१. २	**पुँजी कोष**	**२०७४ आषाढ मसान्त**	**गत आ.ब. रु.**
	क. प्राथमिक पुँजी (Tier 1)		
	१. चुक्ता पुँजी	७,०८७,६८०,०००	३,९३७,६००,०००
	२. फिर्ता नहुने अग्राधिकार शेयर पुँजी (Irredeemable non-cumulative preference shares)	५,४३२,७१२,०००	६,४३६,८००,०००
	३. शेयर प्रिमियम	-	-
	४. प्रस्तावित बोनस शेयर	१,४१७,५३६,०००	१,१८१,२८०,०००
	५. साधारण जगेडा कोष	५,३९२,१३६,५७५	४,८७९,०९२,५३६
	६. सञ्चित नाफा/(नोक्सान) गत आ. ब. सम्मको	-	-
	७. चालु आ.व. को नाफा/(नोक्सान)	३४७,८८६,८०५	१८४,००८,६३६
	८. पुँजी फिर्ता समायोजन कोष	-	-
	९. पुँजी समायोजन कोष	-	-
	१०.लाभांश समिकरण कोष	-	-
	११. ऋणपत्र भुक्तानी कोष	१,८४०,०००,०००	१,३८०,०००,०००
	१२. स्थगन कर कोष	३४,५३६,८९६	१७,९४८,२१०
	१३. पुँजीगत जगेडा कोष	२२९,२७७	२२९,२७७
	१४. अन्य स्वतन्त्र कोष		
	घटाउने :	-	-
	१. ख्याति वापतको रकम	-	-
	२. स्थगन कर सम्पत्ति	३४,५३६,८९६	१७,९४८,२१०
	३. अपलेखन नगरिएका विविध सम्पत्ति	-	-
	४. ईजाजत प्राप्त संस्थामा गरिएको शेयर लगानी	१०४,५२३,६२५	७६,६४६,५००
	५. वित्तीय स्वार्थ रहेको कम्पनीमा रहेको लगानी	३२,०८१,०००	३२,०८१,०००
	६. सीमा भन्दा बढी लगानी	-	-
	७. प्रत्याभूति (Underwriting) अन्तर्गत गरिएको लगानी	-	-
	८. पारस्परिक क्रस होल्डिंग	-	-
	९. प्रयोगमा नआएको तथा सीमा भन्दा बढी खरीद गरेको घर जग्गा		
	१०. अन्य		
	Pillar II अन्तर्गतको समायोजनः	-	-
	घटाउने : ६.४ (क) (१) अनुसार अपर्याप्त व्यवस्था	-	-
	घटाउने : ६.४ (क) (२) अन्तर्गत सम्वन्धित पक्षलाई तथा निषेधित क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा सुविधा	-	-
	कुल प्राथमिक पुँजी	**२१,३८१,५७६,०३२**	**१७,८९०,२८२,९४९**
	ख. पूरक पुँजी (Tier 2)		
	१. संचित/फिर्ता हुने अग्राधिकार शेयर पुँजी (Redeemable cumulative preference shares)	-	-
	२. सुरक्षण नराखिएको सहायक आवधिक ऋण	९२०,०००,०००	१,३८०,०००,०००
	३. हाईब्रिड पुँजी उपकरणहरू	-	-
	४. असल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	१,००५,१६४,८५७	८५३,५८२,७१३
	५. सटही समिकरण कोष	१३४,०७३,२१९	१०६,६८५,४९०
	६. लगानी समायोजन कोष	८,०४७,६९८	४,३६८,३३३
	७. सम्पत्ति पुनर्मूल्यांकन कोष	-	-
	८. अन्य कोष	-	-
	कुल पूरक पुँजी	**२,०६७,२८५,७७४**	**२,३४४,६३६,५३६**
	कुल पुँजी कोष (क+ख)	**२३,४४८,८६१,८०७**	**२०,२३४,९१९,४८५**
१.३	**पुँजी कोष अनुपात**	**२०७४ आषाढ मसान्त**	**गत आ.ब. रु.**
	प्राथमिक पुँजी/कुल जोखिम भारित सम्पत्ति (Tier 1)	१८.६१	१५.१९
	पुँजी कोष/कुल जोखिम भारित सम्पत्ति (Tier 1 and Tier 2)	२०.४१	१७.१८

कृषि विकास बैंक लि.

कर्जा जोखिम

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३० (ख)

रकम रु. हजारमा

सम्पत्ति	२०७४ आषाढ मसान्त						गत आ.ब.	
	किताबी मूल्य रु.	विशेष व्यवस्था रु.	गणना गर्न सकीने CRM रु.	खुद रकम रु.	जोखिम भार (%)	जोखिम भारित रकम रु.	खुद रकम रु.	जोखिम भारित रकम रु.
क. बासलात भित्रको कारोबार	(१)	(२)	(३)	(४=१-२-३)	(५)	(६=४X५)		
नगद मौज्दात	३,६९४,२३४,७६३			३,६९४,२३४,७६३	-	-	३,३२७,९१०,५९१	-
नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	९,९२८,४४८,५१८			९,९२८,४४८,५१८	-	-	४,७०७,६७१,५८०	
सुन	-			-	-	-	-	
नेपाल सरकारको ऋणपत्रमा लगानी	५,८२९,९६०,८३३			५,८२९,९६०,८३३	-	-	६,३१२,९१९,७८८	
नेपाल सरकार उपरको सम्पूर्ण दावी	६४३,६६३,२५४			६४३,६६३,२५४	-	-	२५८,२६१,६१५	
नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्रमा गरिएको लगानी				-	-	-		
नेपाल राष्ट्र बैंक उपरको सम्पूर्ण दावी	३,१७४,५००,०००			३,१७४,५००,०००	-	-		
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating 0-1)				-	-	-		
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -2)				-	२०	-		
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -3)				-	५०	-		
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating 4-6)				-	१००	-		
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -7)				-	१५०	-		
BIS, IMF, ECB, EC र बहुपक्षिय विकास बैंकहरू उपरको दावी				-	-	-		
अन्य बहुपक्षिय विकास बैंकहरू उपरको दावी				-	१००			
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 0-1)				-	२०	-		
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 0-2)				-	५०	-		
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 3-6)				-	१००	-		
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating -7)				-	१५०	-		
तोकिएको पुँजीकोष कायम गर्ने स्वदेशी बैंक उपरको दावी	८,३२१,१४७,०५१			८,३२१,१४७,०५१	२०	१,६६४,२२९,४१०	९,४७३,२२६,१९४	१,८९४,६४५,२३९
तोकिएको पुँजीकोष कायम नगर्ने स्वदेशी बैंक उपरको दावी				-	१००	-		
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating 0-1)	१४१,४४१,४२७			१४१,४४१,४२७	२०	२८,२८८,२८५	२७६,९२८,२५०	५५,३८५,६५०
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating -2)				-	५०	-	५०७,९२९,०५१	२५३,९६४,५२५
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating 3-6)	३९,०६१,५१३			३९,०६१,५१३	१००	३९,०६१,५१३		
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating -7)				-	१५०	-		
तोकिएको पुँजीकोषमा १% भन्दा बढीले पुँजीकोष कायम गर्ने SAARC क्षेत्र भित्र स्थापना भएका विदेशी बैंक उपरको दावी				-	२०	-		
स्वदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी				-	१००	-		
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating 0-1)				-	२०	-		

सम्पत्ति	२०७४ आषाढ मसान्त						गत आ.ब.	
	किताबी मूल्य रु.	विशेष व्यवस्था रु.	गणना गर्न सकीने CRM रु.	खुद रकम रु.	जोखिम भार (%)	जोखिम भारित रकम रु.	खुद रकम रु.	जोखिम भारित रकम रु.
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating -2)				-	५०	-		
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating 3-6)				-	१००	-		
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating -7)				-	१५०	-		
उपभोग्य तथा साना कर्जा (Regulatory Retail Portfolio) (भाखा ननाघेको)	६९,८८६,६३८,५५३	-	४३६,५४४,०००	६९,४५०,०९४,५५३	७५	५२,०८७,५७०,९१५		
ग्रानूलारिटी सीमाबाहेक अन्य शर्त पालना गरेको उपभोग्य तथा साना कर्जा	-	-	-	-	१००	-	६२,५५८,५७८,१५६	६२,५५८,५७८,१५६
आवासीय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी	५,०३९,९६०,०००			५,०३९,९६०,०००	६०	३,०२३,९७६,०००	१,५४७६७०,९५३	९२८,६०२,५७२
आवासीय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी (भाखा नाघेको)	२०,०५०,०००			२०,०५०,०००	१००	२०,०५०,०००	३,८६४,१८४,४१८	३,८६४,१८४,४१८
आवासीय घरजग्गाबाट पूर्ण सुरक्षित नभएको दाबी				-	१५०	-		
व्यापारिक घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी	७०६,७५०,०००			७०६,७५०,०००	१००	७०६,७५०,०००		
भुक्तानी अवधि समाप्त भईसकेको दाबी (आवासीय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी बाहेक)	१७,०७१,८१४,४२३	३,५१३,४९८,७६२	४०२,६६०,०००	१३,१५५,६५५,६६२	१५०	१९,७३३,४८३,४९२		
उच्च जोखिमयुक्त दाबी	-			-	१५०	-	१२,७५४,६३७,२८६	१९,१३१,९५५,९२९
स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत कम्पनीको शेयर र अन्य पुँजीगत उपकरणमा भएको लगानी	३६८,६४९,९२४	४०,३८८,७५१		३२८,२६१,१७३	१००	३२८,२६१,१७३	१८१,६८१,६४९	१८१,६८१,६४९
स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत नभएका कम्पनीको शेयर र अन्य पुँजीगत उपकरणमा भएको लगानी	३५,२४५,८००	-		३५,२४५,८००	१५०	५२,८६८,७००	१,४१७८५१	२,१२६,७८९
आवासीय घर जग्गा बाट सुरक्षित कर्मचारी कर्जा					६०	-		
प्राप्त हुनु पर्ने ब्याज/नेपाल सरकारको धितो पत्रमा दाबी					-	-		
मार्गस्थ नगद तथा भुक्तानी प्राप्त हुने क्रममा रहेको अन्य नगद सम्पत्ति	५६,३२३,३२१			५६,३२३,३२१	२०	११,२६४,६६४		
अन्य सम्पत्ति	६,२२९,९८३,८९२			६,२२९,९८३,८९२	१००	६,२२९,९८३,८९२	५,२५०,३७५,७५४	५,२५०,३७५,७५४
जम्मा	**१३१,१८७,८७३,२७१**	**३,५५३,८८७,५१२**	**८३९,२०४,०००**	**१२६,७९४,७८१,७५९**		**८३,९२५,७८८,०४५**	**१११,०२३,३९३,१४३**	**९४,१२१,५००,६८१**
ख. बासलात वाहिरको कारोबार								
जुनसुकै बेला फिर्ता लिन सकिने प्रतिबद्धता				-	-	-		
बिल्स कलेक्सन	३,७३७,०६१			३,७३७,०६१	-	-	५१,२१४,८३७	
अग्रिम विनिमय सम्झौता				-	१०	-		
६ महिनाभन्दा कम अवधिको प्रतित-पत्र स्वदेशी कारोबार पक्ष	१२६,१५४,८६८			१२६,१५४,८६८	२०	२५,२३०,९७४	७९,७७२,५२३	१५,९५४,५०५
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)				-	२०	-		
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)				-	५०	-		
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)				-	१००	-		
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)				-	१५०	-		
६ महिनाभन्दा बढी अवधिको प्रतित-पत्र स्वदेशी कारोबार पक्ष				-	५०	-		
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)				-	२०	-		
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)				-	५०	-		

सम्पत्ति	२०७४ आषाढ मसान्त						गत आ.ब.	
	किताबी मूल्य रु.	विशेष व्यवस्था रु.	गणना गर्न सकीने CRM रु.	खुद रकम रु.	जोखिम भार (%)	जोखिम भारित रकम रु.	खुद रकम रु.	जोखिम भारित रकम रु.
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)				-	१००	-		
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)				-	१५०	-		
बिड बण्ड, परफरमेन्स बण्ड, काउण्टर ग्यारेण्टी स्वदेशी कारोबार पक्ष	१७,८९२,३६२,२७४			१७,८९२,३६२,२७४	५०	८,९४६,१८१,१३७	११,८२५,०९२,३७९	५,९१२,५४६,१८९
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)				-	२०	-		
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)				-	५०	-		
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)				-	१००	-		
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)				-	१५०	-		
प्रत्याभूति (Underwriting) सम्बन्धी प्रतिबद्धता				-	५०	-		
बैङ्कबाट सुरक्षणको रूपमा प्रदान गरिएका जमानतहरू (Lending of Bank's Securities or Posting of Securities as collateral)				-	१००	-		
पुन: खरीद सम्झौता अन्तर्गतको कर्जा				-	१००	-		
अग्रिम भुक्तानी जमानत	७,२२२,४०४,३४०			७,२२२,४०४,३४०	१००	७,२२२,४०४,३४०	४,८०४,८१९,७११	४,८०४,८१९,७११
वित्तीय जमानत				-	१००	-		
स्वीकार तथा दरपिठ (Acceptance and Endorsements)				-	१००	-		
भुक्तानी नगरिएको भाग तथा आंशिक भुक्तानी गरिएको शेयर तथा सुरक्षण (Unpaid portion of partly paid shares and securities)				-	१००	-		
अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिबद्धता छोटो अवधि				-	२०	-		
अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिबद्धता लामो अवधि					५०	-		
अन्य सम्भावित दायित्वहरू	५,१३७,०२८			५,१३७,०२८	१००	५,१३७,०२८	-	-
भुक्तानीको लागि दाबी परेका जमानत बापतको संभावित दायित्व					२००	-		
जम्मा	**२५,२४९,७९५,५७२**	**-**	**-**	**२५,२४९,७९५,५७२**		**१६,१९८,९५३,४७९**	**१६,७६०,८९९,४५१**	**१०,७३३,३२०,४०५**
कुल कर्जा जोखिम (क + ख)	**१५६,४३७,६६८,८४३**	**३,५५३,८८७,५१२**	**८३९,२०४,०००**	**१५२,०४४,५७७,३३१**	**-**	**१००,१२४,७४१,५२४**	**१२७,७८४,२९२,५९४**	**१०४,८५४,८२१,०८६**
Pillar II अन्तर्गतको समायोजन:								
जोड : ६.४ (क) (३) अन्तर्गत प्रति ग्राहक कर्जा तथा सुविधा सीमा भन्दा बढी प्रवाहित कर्जा तथा सुविधाको १० प्रतिशत								
जोड : ६.४ (क) (४) अन्तर्गत पुन: स्वीकार हुने गरी बिक्री गरिएका कर्जाहरूको १ प्रतिशत								
कुल कर्जा जोखिम (Pillar II अन्तर्गतको समायोजन पछि)	**१५६,४३७,६६८,८४३**	**३,५५३,८८७,५१२**	**८३९,२०४,०००**	**१५२,०४४,५७७,३३१**	**-**	**१००,१२४,७४१,५२४**	**१२७,७८४,२९२,५९४**	**१०४,८५४,८२१,०८६**

कृषि विकास बैंक लि.

Credit Risk Mitigation (CRM) को लागि योग्य रकम

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३० (ग)

कर्जा रकम बासलात भित्रको	आफ्नो बैंकमा रहेको निक्षेप	अन्य बैंकमा रहेको निक्षेप	सुन	नेपाल सरकार र नेपाल राष्ट्र बैंकको सुरक्षण	नेपाल सरकारको जमानत	अन्य देशको सरकारको जमानत	स्वदेशी बैंकको जमानत	विदेशी बहुपक्षिय विकास बैंकहरूको जमानत	विदेशी बैंकको जमानत तथा सुरक्षण	जम्मा
क. बासलात भित्रको कारोबार										
नगद मौज्दात										-
नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात										-
सुन										-
नेपाल सरकारको ऋणपत्रमा लगानी										-
नेपाल सरकार उपरको सम्पूर्ण दावी										-
नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्रमा गरिएको लगानी										-
नेपाल राष्ट्र बैंक उपरको सम्पूर्ण दावी										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating 0-1)										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -2)										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -3)										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating 4-6)										-
विदेशी सरकार तथा तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी (ECA Rating -7)										-
BIS, IMF, ECB, EC र बहुपक्षिय विकास बैंकहरू उपरको दावी										-
अन्य बहुपक्षिय विकास बैंकहरू उपरको दावी										-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 0-1)										-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 0-2)										-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating 3-6)										-
सार्वजनिक संस्था उपरको दावी (ECA Rating -7)										-
तोकिएको पुँजीकोष कायम गर्ने स्वदेशी बैंक उपरको दावी										-
तोकिएको पुँजीकोष कायम नगर्ने स्वदेशी बैंक उपरको दावी										-
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating 0-1)										-
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating -2)										-
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating 3-6)										-
विदेशी बैंक उपरको दावी (ECA Rating -7)										-

कर्जा रकम बासलात भित्रको	आफ्नो बैंकमा रहेको निक्षेप	अन्य बैंकमा रहेको निक्षेप	सुन	नेपाल सरकार र नेपाल राष्ट्र बैंकको सुरक्षण	नेपाल सरकारको जमानत	अन्य देशको सरकारको जमानत	स्वदेशी बैंकको जमानत	विदेशी बहुपक्षिय विकास बैंकहरूको जमानत	विदेशी बैंकको जमानत तथा सुरक्षण	जम्मा
तोकिएको पुँजीकोषमा १% भन्दा बढीले पुँजीकोष कायम गर्ने क्ब्च्क्ष् क्षेत्र भित्र स्थापना भएका विदेशी बैंक उपरको दावी										-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating 0-1)										-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating -2)										-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating 3-6)										-
विदेशी संघ संस्थाहरू उपरको दावी (ECA Rating -7)										-
उपभोग्य तथा साना कर्जा (Regulatory Retail Portfolio) (भाखा ननाघेको)	४३६,५४४,०००									**४३६,५४४,०००**
ग्रानूलारिटी सीमाबाहेक अन्य शर्त पालना गरेको उपभोग्य तथा साना कर्जा										-
आवासीय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी										-
आवासीय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी (भाखा नाघेको)										-
आवासीय घरजग्गाबाट पूर्ण सुरक्षित नभएका दाबी										-
व्यापारिक घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी										-
भुक्तानी अवधि समाप्त भईसकेको दाबी (आवासीय घरजग्गाबाट सुरक्षित दाबी बाहेक)	२६०,१७०,०००		१४२,४९०,०००							**४०२,६६०,०००**
उच्च जोखिमयुक्त दाबी										-
स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत कम्पनीको शेयर र अन्य पुँजीगत उपकरणमा भएको लगानी										-
स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत नभएका कम्पनीको शेयर र अन्य पुँजीगत उपकरणमा भएको लगानी										-
अन्य सम्पत्ति										-
जम्मा	६९६,७१४,०००	-	१४२,४९०,०००	-	-	-	-	-	-	८३९,२०४,०००
ख. बासलात वाहिरको कारोबार										-
जुनसुकै बेला फिर्ता लिन सकिने प्रतिबद्धता										-
बिल्स कलेक्सन										-
अग्रिम विनिमय सम्झौता										-
६ महिनाभन्दा कम अवधिको प्रतित-पत्र स्वदेशी कारोबार पक्ष										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)										-

कर्जा रकम बासलात भित्रको	आफ्नो बैंकमा रहेको निक्षेप	अन्य बैंकमा रहेको निक्षेप	सुन	नेपाल सरकार र नेपाल राष्ट्र बैंकको सुरक्षण	नेपाल सरकारको जमानत	अन्य देशको सरकारको जमानत	स्वदेशी बैंकको जमानत	विदेशी बहुपक्षिय विकास बैंकहरूको जमानत	विदेशी बैंकको जमानत तथा सुरक्षण	जम्मा
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)										-
६ महिनाभन्दा बढी अवधिको प्रतित-पत्र स्वदेशी कारोबार पक्ष										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)										-
बिड बण्ड, परफरमेन्स बण्ड, काउण्टर ग्यारेण्टी स्वदेशी कारोबार पक्ष										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 0-1)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -2)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA 3-6)										-
विदेशी कारोबार पक्ष (Counter party) (ECA -7)										-
प्रत्याभूति (Underwriting) सम्बन्धी प्रतिबद्धता										-
बैङ्कबाट सुरक्षणको रूपमा प्रदान गरिएका जमानतहरू (Lending of Bank's Securities or Posting of Securities as collateral)										-
दाबी परेको तथा भुक्तान नगरिएका जमानत										-
पुन: खरीद सम्झौता अन्तर्गतको कर्जा										-
अग्रिम भुक्तानी जमानत										-
वित्तीय जमानत										-
स्वीकार तथा दरपिठ (Acceptance and Endorsements)										-
भुक्तानी नगरिएको भाग तथा आंशिक भुक्तानी गरिएको शेयर तथा सुरक्षण (Unpaid portion of partly paid shares and securities)										-
अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिबद्धता छोटो अवधि										-
अपरिवर्त्य कर्जा प्रतिबद्धता लामो अवधि										-
तोकीएको पुँजीकोषमा १ प्रतिशत भन्दा बढीले पुँजीकोष कायम गर्ने सार्क क्षेत्र भित्र स्थापना भएका बिदृशी बैंक उपरको दाबी										-
अन्य सम्भावित दायित्वहरू										-
जम्मा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
कुल कर्जा जोखिम (क + ख)	६९६,७१४,०००	-	१४२,४९०,०००	-	-	-	-	-	-	८३९,२०४,०००

कृषि विकास बैंक लि.

अन्य सम्पत्ति

२०७४ आषाढ मसान्त

क्र. सं.	विवरण	कुल रकम रु.	विशेष व्यवस्था रु.	खुद रकम रु.
१	स्थिर सम्पत्ति	१,१११,८०४,९४०		१,१११,८०४,९४०
२	अन्य लगानीमा पाउनु पर्ने ब्याज बाँकी	-	-	-
३	कर्जा तथा सापटमा पाउनु पर्ने ब्याज बाँकी	१,६७१,६८५,०९०	१,६७१,६८५,०९०	-
४	गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति	३१२,१०४,३०९	३१२,१०४,३०९	-
५	कार्यालय हिसाब	३८६,२९३,५६०	१३५,६७९,२२५	२५०,६१४,३३५
६	बिना सूचना ड्राफ्टको भुक्तानी	-	-	-
७	सन्ड्री डेटर्स	६७१,९०१,४६०	-	६७१,९०१,४६०
८	अग्रीम भुक्तानी तथा धरौटी	१२,००५,७८१	-	१२,००५,७८१
९	कर्मचारी सापटी	४,०६१,५०४,७२१	-	४,०६१,५०४,७२१
१०	मसलन्द	२२,५०२,३९८	-	२२,५०२,३९८
११	अन्य	१३४,६११,३९९	३४,९६१,१४१	९९,६५०,२५८
	जम्मा	**८,३८४,४१३,६५८**	**२,१५४,४२९,७६६**	**६,२२९,९८३,८९२**

कृषि विकास बैंक लि.

सञ्चालन जोखिम

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३० (घ)

विवरण	२०७४ आषाढ मसान्तको अघिल्ला वर्षहरू			२०७३ आषाढ मसान्त
	आ.ब. २०७०/०७१	आ.ब. २०७१/०७२	आ.ब. २०७२/०७३	
खुद व्याज आम्दानी	४,६२२,२०९,३४१	५,६०७,२१९,०९४	६,२६१,३३१,०२८	
कमिशन तथा डिस्काउण्ट आम्दानी	१७५,४२७,४०२	१९८,१६७,११९	२३२,३१२,९९१	
अन्य सञ्चालन आम्दानी	५३४,५२६,६३२	५९२,९०२,७२८	६६६,९८५,१६५	
सटही घटबढ आम्दानी	१३१,२०२,५८२	२२३,९४४,०८०	२६२,६३९,००४	
यस वर्षको थप व्याज मुल्तबी हिसाब	२०३,९४८,१८४	९९,२२७,३१५	(२९,४४२,४४१)	
कुल आम्दानी (क)	**५,६६७,३१४,१४१**	**६,७२१,४६०,३३७**	**७,३९३,८२५,७४६**	
तोकिएको प्रतिशत (ख)	१५%	१५%	१५%	
तोकिएको प्रतिशतले हुने कुल आम्दानी (ग) = (क)X(ख)	८५०,०९७,१२१	१,००८,२१९,०५०	१,१०९,०७३,८६२	
सञ्चालन जोखिमको लागि आवश्यक पुँजी (घ) = (ग) को औसत	९८९,१३०,०११			८७७,१५९,३२७
जोखिम भार (Reciprocal of capital requirement) (ङ)	१०			१०
सञ्चालन जोखिमको लागि जोखिम भारित रकम (च)=(घ)X(ङ)	**९,८९१,३००,११२**			**८,७७१,५९३,२६६**
Pillar II अन्तर्गतको समायोजन:				
६.४ (अ) (८) गत ३ वर्षको कुल नाफा ऋणात्मक भएमा				
कुल कर्जा तथा लगानी (विशेष व्यवस्था समायोजन पछि)				
जोखिम भार (Reciprocal of capital requirement of 10%) in times (छ)	१०			१०
जोखिम भारित रकम				
६.४ (क) (७) अनुसारको समायोजन :				
कुल आम्दानी (Gross Income)	७,३९३,८२५,७४६			६,७५९,१३४,४१२
कुल आम्दानीको ४ प्रतिशत (जोखिम भारित रकम)	२९५,७५३,०३०			२७०,३६५,३७६
सञ्चालन जोखिमको लागि जोखिम भारित रकम (ज) = (च)+(छ)	**१०,१८७,०५३,१४२**			**९,०४१,९५८,६४३**

कृषि विकास बैंक लि.

बजार जोखिम

२०७४ आषाढ मसान्त

अनुसूची - ४.३० (ङ)

क्र. स.	विवरण	२०७४ आषाढ मसान्त			२०७४ आषाढ मसान्त
		बिदेशी मुद्राको खुद अवस्था (बि. मु.)	बिदेशी मुद्राको खुद अवस्था (ने.रु)	बिदेशी मुद्राको सान्दर्भिक खुद अवस्था (ने.रु)	बिदेशी मुद्राको सान्दर्भिक खुद अवस्था (ने.रु)
१	भारतिय रुपैया	२४,४१७,८०७	३९,०६८,४९१	३९,०६८,४९१	२५,५३६,१७९
२	अमेरिकी डलर	१,४०७,४३२	१४४,५३१,९३९	१४४,५३१,९३९	७०१,३९६,५७१
३	युरो	८५,२१३	१०,०१५,५३९	१०,०१५,५३९	१७,९७१,८२९
४	पाउण्ड स्टर्लिंग	४७,७६४	६,३७८,३४७	६,३७८,३४७	९,६१५,५४४
५	स्विस फैंक	२७०	२८,६८८	२८,६८८	१०,९१२
६	अस्ट्रेलियन डलर	-	-	-	२३,६५४,५६४
७	क्यानेडियन डलर	४,५०५	३६४,६१२	३६४,६१२	
८	सिंगापुर डलर	२५४	१९,०५१	१९,०५१	१८,९१५
९	जापानी येन	६,१५९,८१८	५,६३०,०७४	५,६३०,०७४	५,६९०,२९५
१०	चिनिया युआन	-	-	-	३२,०३०
११	साउदी अरब रियाल	२०,१९५	५५४,३५३	५५४,३५३	५८७,३८५
१२	कतारी रियाल	२,९०३	८०,९७९	८०,९७९	१०७,२३४
१३	थाई भाट	३,१००	९,४५५	९,४५५	१०,८९४
१४	संयुक्त अरब इमिरेट दिराम	१,८१५	५०,८७४	५०,८७४	२५२,९२२
१५	मलेसियन रिंगीट	८,००४	१९०,८१५	१९०,८१५	२२३,११०
१६	स्विडिस क्रोनर	-	-	-	-
१७	डेनिस क्रोनर	-	-	-	-
१८	हंगकंग डलर	-	-	-	७,१४०
१९	कुवेत दिनार	४६४	१५७,९०४	१५७,९०४	१६२,८९६
२०	कोरियन ओन	-	-	-	४,७००
	खुद अवस्था (क)			२०७,०८१,१२२	७८५,२८३,११८
	तोकिएको प्रतिशत (ख)	-	-	५%	५%
	बजार जोखिमको लागि आवश्यक पुँजी (ग)=(क)x(ख)	-	-	१०,३५४,०५६	३९,२६४,१५६
	जोखिम भार (Reciprocal of capital requirement) (घ) (१००/१०)	-	-	१०	१०
	बजार जोखिमको लागि जोखिम भारित रकम (ङ)= (ग)x(घ)	-	-	**१०३,५४०,५६१**	**३९२,६४१,५५९**
	Pillar II अन्तर्गतको समायोजन:				
	६.४ (क) (५) अनुसारको समायोजन				
	खुद ब्याज आम्दानी	_	_	६,२६१,३३१,०२८	५,६४४,८९३,१७०
	खुद ब्याज आम्दानीको १ प्रतिशत (जोखिम भारित रकम)	_	_	६२,६१३,३१०	५६,४४८,९३२
	समायोजन पछिको बजार जोखिमको लागि जोखिम भारित रकम			**१६६,१५३,८७१**	**४४९,०९०,४९१**

कृषि विकास बैंक लि.

पुँजी पर्याप्तता सम्बन्धी खुलासा (२०७४ आषाढ मसान्त)

(Disclosure Related to NRB Capital Adequacy Framework, 2015)

१.पुँजी संचरना र पुँजी कोषः

	रकम रु. (हजारमा)
क. प्राथमिक पुँजी तथा यसका भागहरू प्राथमिक पुँजी (टायर १)	**२१,३८,१५,७६**
१. चुक्ता पुँजी	७,०८,७६,८०
२. फिर्ता नहुने अग्राधिकार शेयर पुँजी	५,४३,२७,१२
३. शेयर प्रिमियम	-
४. प्रस्तावित बोनस शेयर	१,४१,७५,३६
५. साधारण जगेडा कोष	५,३९,२१,३७
६. सञ्चित नाफा/(नोक्सान)	३४,७८,८७
७. चालु आ.व. को नाफा/(नोक्सान) सम्पूर्ण बाँडफाँड पश्चात्	
८. पुँजी फिर्ता जगेडा कोष	
९. पुँजी समायोजन कोष	
१०.लाभांश समिकरण कोष	
११. ऋणपत्र भुक्तानी कोष	१,८४,००,००
१२. स्थगन कर कोष	३,४५,३७
१३. पुँजीगत जगेडा कोष	२२९
१४. अन्य स्वतन्त्र कोष	
घटाउने :	
१. ख्याति वापतको रकम	
२. स्थगन कर सम्पत्ति	३,४५,३७
२. अपलेखन नगरिएका विविध सम्पत्ति	
३. ईजाजत प्राप्त संस्थामा गरिएको शेयर लगानी	१०,४५,२४
४. वित्तीय स्वार्थ रहेको कम्पनीमा रहेको लगानी	३,२०,८१
५. सीमा भन्दा बढी लगानी	
६. प्रत्याभूति अन्तर्गत गरिएको लगानी	
७. पारस्परिक शेयर लगानी	
ख. पूरक पुँजी तथा यसका भागहरू **पूरक पुँजी (टायर २)**	**२,०६,७२,८६**
१. संचित/फिर्ता हुने अग्राधिकार शेयर पुँजी	
२. सुरक्षण नराखिएको सहायक आवधिक ऋण (अनुसूची ४.३)	९२,००,००
३. हाईब्रिड पुँजी उपकरणहरू	
४. असल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	१,००,५१,६५
५. सटही समीकरण कोष	१३,४०,७३
६. लगानी समायोजन कोष	८०,४८
७. सम्पत्ति पुनर्मूल्याङ्कन कोष	
८. अन्य कोष (पुरक पुँजीको सीमा भन्दा अधिक पुँजी समायोजन)	
कुल पुँजी कोष (क+ख)	**२३,४४,८८,६२**
पुँजी कोष अनुपात	
प्राथमिक पूँजी/कुल जोखिम भारित सम्पत्ति	१८.६१
पूँजी कोष/कुल जोखिम भारित सम्पत्ति	२०.४१

- **अवस्था तथा विशेषताको आधारमा कुल पुँजी रकमको विवरण:**

साधारण शेयर पुँजी	७०८.७७ करोड
नन्रिडिमेवल प्रिफरेन्स शेयर पुँजी	५४३.२७ करोड
प्रस्तावित बोनस शेयर	१,४१.७५ करोड

२. **जोखिम सम्बन्धी विवरण:**

विवरण	**रकम (रु. हजारमा)**
क. कर्जा जोखिम	१००,१२,४७,४२
ख. सञ्चालन जोखिम	९,८९,१३,००
ग. बजार जोखिम	१०,३५,४१
कुल जोखिम विवरण (क+ख+ग)	**११०,११,९५,८२**

- कर्जा जोखिमका एघार वटा वर्गहरूमध्ये प्रत्येक वर्ग अन्तर्गतको जोखिम भारित रकमको विवरण :

विवरण	**रकम रु.हजारमा**
१. सरकार तथा केन्द्रीय बैंक उपरको दावी	
२. अन्य वित्तीय निकाय उपरको दावी	
३. बैंकहरू उपरको दावी	१,७३,१५,७९
४. कर्पोरेट र धितोपत्र फर्मउपरको दावी	३८,११,३०
५. नियमनकारी रिटेल पोर्टफोलियो सम्बन्धी दावी	५२,०८,७५,७१
६. आवासीय सम्पत्तिबाट सुरक्षित दाबी	३,०४,४०,२६
७. व्यापारिक रियलस्टेटवाट सुरक्षित दावी	७०,६७,५०
८. म्याद नाघेको दावी	१९,७३,३४,८३
९. उच्च जोखिम सम्बन्धी दावी	-
१०.अन्य सम्पत्ति	६,२४,१२,४९
११.बासलात वाहिरका आईटमहरू	१६,१९,८९,५३
कुल	**१००,१२,४७,४२**

- कुल जोखिम भारित रकमको विस्तृत विवरण अनुसूची ३० मा रहेको छ।
- **निष्कृय कर्जाको विवरण:**

रु.मा

कर्जाको विवरण	**कुल रकम**	**कायम व्यवस्था**	**खुद रकम**
१. पुनसरचना/पुनरतालिकीकरण	२४२,२५८,३१४	४१,४८९,२८०	२००,७६९,०३५
२. कमसल	१,११४,२५६,२१६	२७८,५६४,०५४	८३५,६९२,१६२
३. शंकास्पद	६८७,३९१,३३२	३६७,५०५,३९१	३१९,८८५,९४१
४. खराव	२,२२२,२०४,६१५	२,२८२,६९१,८६२	(६०,४८७,२४७)
कुल	**४,२६६,११०,४७८**	**२,९७०,२५०,५८७**	**१,२९५,८५९,८९१**

- **निष्कृय कर्जा अनुपात :**

कुल कर्जा तथा सापटमा कुल निष्कृय कर्जा अनुपात ४.६० प्रतिशत
खुद कर्जा तथा सापटमा खुद निष्कृय कर्जा अनुपात १.४७ प्रतिशत

- **निष्कृय कर्जाको परिवर्तन :**

रु.मा

कर्जाको विवरण	गत वर्ष रु.	यस वर्ष रु.	परिवर्तन प्रतिशत
१. पुनर्संरचना/पुनरतालिकीकरण	३५१,४८४,९४१	२४२,२५८,३१४	-३१.०८
२. कमसल	८०६,८३५,११०	१,११४,२५६,२१६	३८.१०
३. शंकास्पद	६३४,९७०,०३५	६८७,३९१,३३२	८.२६
४ खराव	१,८४१,५०२,०३५	२,२२२,२०४,६१५	२०.६७
कुल	**३,६३४,७९२,१२१**	**४,२६६,११०,४७८**	१७.३७

- आ.व.२०७३/७४ मा रु. ३३,९७,२७८ कर्जा अपलेखन गरिएको छ।

- **व्याज मूल्तविमा परिवर्तन**

रु.हजारमा

विवरण	गत वर्ष रु.	यस वर्ष रु.	परिवर्तन
व्याज मुल्तवी	१,७०५,३९०	१,६७१,६८५	३३,७०५

- कर्जा नोक्सानी व्यवस्था सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची १३ मा रहेको छ।
- लगानी सम्बन्धी विस्तृत बिबरण अनुसूची १२ मा रहेको छ।

३. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

बैंकको घोषित उद्देश्यहरू प्राप्तिको लागि प्रत्याभूति दिने गरी पर्याप्त रूपमा आन्तरिक नियन्त्रणका उपायहरू अवलम्बन गरिएको छ। बैंकमा लेखापरीक्षण समिति प्रति उत्तरदायी रहने गरी आन्तरिक लेखापरीक्षण विभाग रहेको छ। यस विभाग अन्तर्गत क्षेत्रीय कार्यालयहरूमा आन्तरिक लेखापरीक्षण इकाईहरू समेत रहेका छन्। उक्त विभागले बैंकमा नीति, नियम र कार्यविधि अनुसार कार्य भए नभएको जाँच गर्नुको साथै नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनहरूको पालना भए नभएको निगरानी गर्दछ। ग्राहकहरूको गुनासो प्राप्त भए पछि तत्काल छानबिन गरी आवश्यक कार्यवाही गर्न बैंकमा ग्राहक गुनासो शाखाको व्यवस्था रहेको छ। मुद्रा निर्मलीकरण तथा अन्य बैंकलाई लागुहुने नियम कानुनहरूको पूर्ण परिपालनाको लागि कम्प्लायन्स विभागको समेत व्यवस्था गरिएको छ।

बैंकमा एक जना गैर कार्यकारी सञ्चालकको नेतृत्वमा लेखापरीक्षण समिति रहेको छ। यस समितिले बैंकको वित्तीय अवस्था सम्बन्धमा समीक्षा, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको पर्याप्तता तथा प्रभावकारिता, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनबाट प्राप्त सुझावहरूको समीक्षा गर्ने, नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनहरूको पालना भए नभएको सम्बन्धमा समीक्षा गर्ने, लेखापरीक्षकको नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्ने आदी कार्य गर्दछ। बैंकको आन्तरिक लेखापरीक्षणको कार्यक्षेत्र निर्धारण, बाह्य लेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको कैफियतहरू सम्बन्धमा समीक्षा गरी आवश्यक सुधारका लागि मार्ग निर्देशन गरी सञ्चालक समितिमा आवश्यक सुझाव पेश गर्ने आदि लेखापरीक्षण समितिको प्रमुख कार्यहरू रहेका छन्। यसैगरी, वार्षिक रूपमा सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेटको आधारमा बैंकले कर्जा प्रवाह, लगानी र अन्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ। वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने क्रममा र कार्यान्वयन पश्चात उपलब्धि, चुनौती तथा अवसरहरूको बारेमा मुख्य कार्यालय, क्षेत्रीय कार्यालय तथा सम्बन्धित कार्यालयमा समीक्षा गरी सो सम्बन्धमा आवश्यक कार्यहरू गर्ने तथा निर्णय लिने गरिएको छ।

४. जोखिम व्यवस्थापन

सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत जोखिम वहन सीमा भित्र रहने गरी बैंकले कारोबार सञ्चालन गर्ने गरेको छ। जोखिम पहिचान, बिश्लेषण र उपयुक्त प्रतिकृयाको सन्दर्भमा नीति, नियम, कार्यविधि, परिपत्र, पद्धति, सीमा आदिलाई समय समयमा पुनरावलोकन गरी आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गरिएको छ। बैंकले प्रवाह गर्ने कर्जा तथा सेवामा व्यावसायिक सिद्धान्त अनुरुप सञ्चालन गर्न र कर्जाको गुणस्तर कायम राख्न कर्जा प्रवाह गर्नु पूर्व कर्जा जोखिम विश्लेषण गरी कर्जा प्रवाह गर्ने नीति रहेको छ। क्षेत्रगत अधिकेन्द्रित जोखिम, कर्जा सम्पत्तिको अवस्थाको आवधिक रूपमा विश्लेषण गर्न प्रत्येक कार्यालयमा कर्जा प्रभाग व्यवस्थापन उपसमिति रहेको छ। यस उपसमितिले कर्जा जोखिम व्यवस्थापनमा मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ। केन्द्रीय र क्षेत्रीयस्तरमा कर्जा, बजार र तरलता लगायतका जोखिमहरूको उचित व्यवस्थापन गर्न सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन उपसमिति रहेको छ। साथै सञ्चालन जोखिमलाई प्रभावकारी

ढंगबाट व्यवस्थापन गर्नको लागि समय समयमा नीति, कार्यविधि तथा निर्देशिकामा परिमार्जन गर्ने गरिएको छ ।

जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा सञ्चालक समितिलाई सुझाव दिन एक जना गैरकार्यकारी सञ्चालकको संयोजकत्वमा जोखिम व्यवस्थापन समिति रहेको छ । यस समितिले विद्यमान जोखिम पहिचान तथा व्यवस्थापन प्रणालीको पर्याप्तता, उपयुक्तता, उपयुक्त प्रणालीको विकास र नेपाल राष्ट्र बैंकवाट जारी गरिएका निर्देशन तथा उपयुक्त प्रचलन अनुरुप जोखिम सम्बन्धी आवश्यक नीति एवं संरचना विकास गर्नका लागि सञ्चालक समितिमा सुझाव पेश गर्ने र व्यवस्थापनलाई आवश्यक मार्ग निर्देशन दिने कार्यहरू गर्दै आएको छ ।

४.१ जोखिम व्यवस्थापन कार्य :

कर्जा, सञ्चालन तथा बजार जोखिम र बैंकको अन्य कारोवारसँग सम्बान्धित जोखिम समेटन पर्याप्त पुँजीकोष रहेको छ । NRB Capital Adequacy Framework लाई बैंकले आफ्नो जोखिम व्यवस्थापन पद्धतिलाई अझ सुधार गर्ने उपकरणको रूपमा लिएको छ । बैंकले कर्जा, सञ्चालन तथा बजार जोखिमहरूलाई प्रभावकारी ढंगले व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले बैंकको नीति, नियम, परिपत्र, कार्यविधि, पद्धति, सीमा आदिको समय समयमा पुनरावलोकन गरी परिमार्जन गर्दै आएको छ । वार्षिक रूपमा सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेटको अधीनमा रही यस बैंकका कार्यालयहरूले आफ्नो कर्जा प्रवाह, लगानी र अन्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएका छन् । उक्त बजेटमा भएको लक्ष्य तथा सीमामा रही अन्तर्गतका कार्यालयहरूले कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने क्रममा समय समयमा उपलब्धि, चुनौती तथा अवसरहरूको वारेमा सम्बन्धित कार्यालय, क्षेत्रीय र केन्द्रीय कार्यालयमा समीक्षा गरी आवश्यक रणनीति अवलम्बन गर्ने गरिएको छ । बैंकले जोखिम व्यवस्थापन नीति, २०६६ तयार गरी लागु गरेको छ । बैंकले आवधिक रूपमा आफ्नो सम्पूर्ण जोखिम तथा पुँजीको वारेमा सञ्चालक समितिलाई जानकारी गराई नियमित रूपमा आवश्यक निर्णय लिने गरिएको छ ।

(क) कर्जा जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा :

बैंकले प्रवाह गर्ने कर्जा तथा सेवा गुणात्मक बनाई व्यावसायिक सिद्धान्त अनुरुप सञ्चालन गर्न र कर्जाको गुणस्तर कायम राख्न कर्जा प्रवाह गर्नुपूर्व असल ग्राहक छनौट गरी कर्जा प्रवाह गर्ने व्यवस्था स्थापित गरी कर्जा व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउन यस बैंकले नयाँ कर्जा कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। बैंकको यस कर्जा कार्यविधिले सम्पूर्ण कर्जा व्यवस्थापकहरूलाई कर्जा व्यवस्थापनको सुरुदेखि अन्त्य (छानबिन देखि चुक्ता) सम्मको प्रक्रिया वारे मार्ग दर्शन गर्दछ । साथै क्षेत्रगत अधिकेन्द्रित जोखिम, कर्जा सम्पत्तिको नियमित रूपमा अनुगमन तथा अवस्थाको वारेमा विश्लेषण गर्न क्षेत्रीय र केन्द्रीय स्तरमा कर्जा प्रभाग व्यवस्थापन उपसमिति रहेको छ । यस उपसमितिले कर्जा सम्पत्ति जोखिम व्यवस्थापनमा मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ । कर्जा जोखिम न्यूनीकरण गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार आवश्यक कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गरिएको छ ।

(ख) बजार र तरलता जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा :

बजार र तरलता जोखिमको सन्दर्भमा, बैंकमा सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन उपसमिति सक्रिय रहेको छ । तरलता, लगानी तथा बजार जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा नियमित रूपमा वैठक बसी छलफल गरी आवश्यक निर्णय लिने गरेको छ । यसै गरी लगानी व्यवस्थापन अन्तर्गत कारोवारको तहदेखिनै नीति नियमको परिपालना होस् भन्ने उद्देश्यको लागि अधिकार सम्पन्न Back office र Front office सहित ट्रेजरी विभाग रहेको छ ।

(ग) सञ्चालन जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा:

सञ्चालन जोखिमलाई प्रभावकारी ढंगबाट व्यवस्थापन गर्नको लागि समय समयमा नीति, कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरूमा पुनरावलोकन तथा परिमार्जन गर्ने गरिएको छ । आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई सुदृढ र सबल बनाउन आन्तरिक लेखापरीक्षण निर्देशिका तयार गरी सो अनुसार आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्य गरिदै आएको छ । वाह्य तथा आन्तरिक लेखापरीक्षणका प्रतिवेदनको कैफियतहरू सम्बन्धमा लेखापरीक्षण समितिमा छलफल भई व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिने व्यवस्था रहेको छ ।

कृषि विकास बैंक लि.

प्रमुख सूचकाङ्क

अनुसूची - ४.३१

विवरण	सूचकाङ्क	आर्थिक वर्ष				
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४
१. खुद नाफा/कुल आम्दानी	प्रतिशत	२२.३७	१३.९५	२५.१९	२०.००	१८.०८
२. प्रति शेयर आम्दानी	रू.	५९.०३	३५.१९	७८.८३	५२.७९	३१.५९
३. प्रति शेयर बजार मूल्य	रू.	२१२.००	७५६.००	४३२.००	७६८.००	४३५.००
४. मूल्य आम्दानी अनुपात	अनुपात	२.९६	१६.०३	५.४८	१४.५५	१३.७७
५. शेयर पुँजीमा लाभांश (वोनस शेयरसहित)	प्रतिशत	३१.५८	१५.७९	१५.७९	२१.०५	२१.०५
६. शेयर पुँजीमा नगद लाभांश भुक्तानी	प्रतिशत	३१.५८	८.७९	०.७९	१.०५	१.०५
७. व्याज आम्दानी/कर्जा तथा सापट	प्रतिशत	१३.७२	१३.०४	१२.७२	१२.०९	१२.५५
८. कर्मचारी खर्च/कुल सञ्चालन खर्च	प्रतिशत	४०.४५	४२.१९	४२.२८	४२.४७	३९.५३
९. कुल निक्षेप तथा सापटीमा व्याज खर्च	प्रतिशत	५.४०	६.०६	४.२६	३.९८	४.४३
१०. सटही घटबट आम्दानी/कुल आम्दानी	प्रतिशत	-०.०८	१.२०	१.६२	२.१३	०.९७
११. कर्मचारी बोनस/कुल कर्मचारी खर्च	प्रतिशत	१०.०९	४.८१	११.९०	९.११	९.०२
१२. खुद नाफा/कर्जा सापट	प्रतिशत	४.१७	२.४३	४.८३	३.१७	२.९१
१३. खुद नाफा/कुल सम्पत्ति	प्रतिशत	२.९७	१.७६	३.१२	२.३२	२.१५
१४. कुल कर्जा/निक्षेप	प्रतिशत	१००.८१	९४.८०	९३.७७	९५.४६	९२.९०
१५. कुल सञ्चालन खर्च/कुल सम्पत्ति	प्रतिशत	७.४९	९.१०	६.७४	६.३९	७.०२
१६. जोखिम भारित सम्पत्तिमा पुँजीकोषको पर्याप्तता						
(क) प्राथमिक पुँजी	प्रतिशत	१३.६१	१२.४९	१५.१७	१५.१९	१८.६१
(ख) पूरक पुँजी	प्रतिशत	२.७२	२.४४	१.९९	१.९९	१.८०
(ग) कुल पुँजी कोष	प्रतिशत	१६.३४	१४.९३	१७.१६	१७.१८	२०.४१
१७. तरलता (CRR)	अनुपात	३२.२७	३०.४३	२८.७४	२३.३३	३१.१८
१८. निष्कृय कर्जा/कुल कर्जा	प्रतिशत	५.८५	५.४६	५.३५	४.३६	४.६०
१९. आधार ब्याजदर	प्रतिशत					११.२७
२०. व्याजदर अन्तर	प्रतिशत	७.१७	६.२४	६.९७	७.१५	५.८७
२१. बूक नेटवर्थ	रू. '०००	७,७८६,११४	६,५९७,१८३	९,६७४,२१२	११,६९१,२१२	१६,३६३,९८९
२१. कुल शेयर (साधारण शेयर)	संख्या	३२,०००,०००	३२,२४०,०००	३९,३७६,०००	३९,३७६,०००	७०,८७६,८००
२२. कुल कर्मचारी	संख्या	२,९९७	२,९०९	२,७३९	२,४३०	२,६३२

कृषि विकास बैंक लि.

लेखा सम्बन्धी महत्वपूर्ण नीति

अनुसूची ४.३२

१. संगठनात्मक ढाँचा

कृषि विकास बैंक ऐन, २०२४ अन्तर्गत यस बैंकको स्थापना भएकोमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी अध्यादेश, २०६२ को प्रावधान अनुसार यो बैंक सो ऐन र कम्पनी ऐन, २०५३ अन्तर्गत २०६२ सालमा कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता भई पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको रूपमा बैंकिङ्ग कारोवार गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त "क" वर्गको वित्तीय संस्था हो । बैंकको बहुमत स्वामित्व नेपाल सरकारमा निहित छ र यसका शेयरहरू नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लिमिटेडमा सूचिकृत गरिएको छ । बैंकको मुख्य कार्यालय रामशाहपथ, काठमाडौंमा अवस्थित छ र यस बैंकले २३७ वटा शाखा कार्यालयहरूमार्फत नेपालभरी बैंकिङ्ग सेवा प्रदान गर्दै आएको छ । यसका अतिरिक्त १० वटा क्षेत्रीय कार्यालय र ५ वटा तालिम केन्द्रहरू समेत गरी बैंकको कुल २५३ कार्यालयहरू सञ्चालनमा रहेका छन ।

यससँग संलग्न वित्तीय विवरणहरूले २०७३ श्रावण १ देखि २०७४ असार मसान्तसम्मको अवधिलाई समेट्छ र यस बैंकको सञ्चालक समितिको मिति २०७४/०९/१७ को बैठकले प्रस्तुत वित्तीय विवरणहरू सर्वसाधारणको जानकारीकोलागि नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति पश्चात् हुने गरी स्वीकृत गरेको छ ।

२. वित्तीय विवरणमाथिको उत्तरदायित्व

नेपाल लेखामान १ "वित्तीय विवरणको प्रस्तुतीकरण" को अनुच्छेद ६ तथा कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०८ (२) अनुसार बैंकको वित्तीय विवरणमाथिको उत्तरदायित्व बैंकको व्यवस्थापन तथा सञ्चालक समितिमा निहित रहेको छ । प्रस्तुत वित्तीय विवरणहरू कम्पनीको अविच्छिन्न सञ्चालन (Going Concern Assumption) मान्यताको आधारमा तयार पारिएको छ ।

वित्तीय विवरणमा देहायका विवरणहरू समावेश गरिएका छन् :

क) बैंकको वित्तीय स्थितिको सूचना खुलस्त पारिएको "वासलात"
ख) समीक्षा अवधिमा बैंकले गरेको वित्तीय कार्यसम्पादन खुलाइएको "नाफा-नोक्सान हिसाब"
ग) नगद तथा नगद समानको तत्व सृजना गर्नमा बैंकको क्षमता खुलाई तयार पारिएको "नगद प्रवाह विवरण"
घ) बैंकको जेथामा भएको परिवर्तनको सूचना प्रदान गर्ने "इक्विटीमा भएको परिवर्तन सम्बन्धी विवरण" तथा
ङ) बैंकको प्रमुख लेखा नीति र अन्य सान्दर्भिक बुँदाहरू समावेश भएको टिप्पणी ।

३. प्रमुख लेखा नीतिहरूको सारांशः

बैंकको वित्तीय विवरणहरू तयार पार्न प्रयुक्त लेखा नीतिहरू तल उल्लेख गरिएको छ । अन्यथा उल्लेख गरिएकोमा वाहेक यी नीतिहरू प्रत्येक वर्षको वित्तीय विवरण प्रस्तुत गर्दा नियमित रूपमा प्रयोग गरिएको छ ।

३.१. अनुपालन विवरणः

अन्यथा उल्लेख गरिएकोमा बाहेक यी वित्तीय विवरणहरू बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, कम्पनी ऐन र नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको एकीकृत निर्देशिकाको निर्देशन नं. ४ तथा अन्य निर्देशनको अधीनमा रही नेपाल लेखामान बोर्डबाट जारी गरिएको नेपाल लेखामान (Nepal Accounting Standards) तथा लेखाका सर्वमान्य सिद्धान्तहरू (Generally Accepted Accounting Principles) अनुसार तयार गरिएको छ ।

३.२. तयारीका आधारः

वित्तीय विवरणहरू नेपाली रुपैयाँमा दशमलब पछिको दुई अंकमा शून्यान्त गरी प्रस्तुत गरिएको छ । यी वित्तीय विवरणहरू ऐतिहासिक लागत अवधारणा (Historical Cost Concept) को आधारमा तयार गरिएको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको एकीकृत

निर्देशिकाको अधीनमा रही नेपाल लेखामानअनुरुप वित्तीय विवरण तयार गर्दा व्यवस्थापनले केही महत्वपूर्ण लेखा अनुमानहरू गर्नुपर्ने हुन्छ जसको लागि व्यवस्थापनले विवेकको प्रयोग समेत गर्नु पर्दछ । यस वित्तीय विवरणहरू तयार गर्दा व्यवस्थापनले गरेका लेखा अनुमानहरू विवेकसम्मत र उचित रहेको कुरामा व्यवस्थापन विश्वस्त छ । लेखा अनुमानहरू तत्कालिन अवस्थाको यथोचित विश्लेषणअनुरुप निर्धारण गरिने भएकोले भविष्यको परिणाम फरक पर्न सक्ने हुन्छ । लेखा अनुमानमा भविष्यमा हुने परिवर्तनहरू प्रचलित लेखामानअनुरुप परिवर्तन हुने तथा त्यसपछिको अवधिमा हुने असरको आधारमा Prospectively समायोजन गरिन्छन् ।

३.३. **ब्याज आम्दानी:**

ब्याज आम्दानी अन्तर्गत कर्जा तथा सापट, बण्ड, ट्रेजरी बिल्स र प्लेसमेण्टबाट आर्जित ब्याज पर्दछन् । कर्मचारी कर्जा योजनाबाहेकका कर्जा तथा सापटमा आर्जित ब्याजलाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका अनुसार नगद प्राप्तिको आधारमा लेखाङ्कन गरिएको छ । यसरी ब्याज आम्दानीलाई नगद प्राप्तिको आधारमा लेखाङ्कन गर्नु नेपाल लेखामान (NAS 7 Revenue) अनुसार ब्याज आम्दानीलाई प्रभावकारी ब्याज गणना विधि (Effective Interest Rate Method) मा आम्दानी जनाउनुपर्ने सिद्धान्त तथा नेपाल लेखामान १ (वित्तीय विवरणहरूको प्रस्तुतीकरण) बमोजिम वित्तीय विवरण प्रोद्भावी आधारमा तयार गर्नुपर्ने सिद्धान्तअनुरुप छैन । वर्षान्तमा बक्यौता रहेको ब्याजलाई ब्याज मुल्तबी हिसाबमा देखाइएको छ । लगानीबाट आर्जित ब्याज आम्दानीलाई प्रोद्भाबी आधारमा लेखाङ्कन गरिएको छ ।

३.४. **शुल्क तथा कमिशन आम्दानी:**

शुल्क तथा कमिशन आम्दानीमा प्रायजसो प्रतीतपत्र, जमानतपत्र तथा अन्य सेवाहरू प्रदान गर्दा ग्राहकसँग असुल गरेको रकमहरू समावेश गरिएको छ । सबै प्रकारका शुल्क तथा कमिशन आयहरू प्रोद्भाबी आधारमा लेखाङ्कन गर्ने नीति लिएको भए पनि कुनै एक कलममा रु. ५ लाख भन्दा कम कमिशन आम्दानी रहेछ भने त्यस्तो आम्दानीलाई सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा नै लेखाङ्कन गर्ने बैंकको नीति रहेको छ ।

३.५. **लाभांश आम्दानी:**

शेयर लगानीबाट प्राप्त लाभांशलाई लाभांश प्राप्त गर्ने अधिकार सृजना भए पछि आम्दानीमा समावेश गरिने व्यवस्था छ । कम्पनी ऐन २०६३ बमोजिम सामान्यतया लाभांश प्राप्त गर्ने अधिकारको सृजना कम्पनीको साधारणसभाले लाभांश स्वीकृत गरेपश्चात हुने गर्दछ । वोनश शेयर प्राप्त हुँदा लगानीको लागत मूल्य परिवर्तन नगरी शेयर संख्यामात्र वृद्धि गरिने नीति रहेको छ ।

३.६. **विदेशी विनिमय कारोवारहरू:**

विदेशी मुद्रामा रहेको सम्पत्ति तथा दायित्वलाई वासलातको मितिमा विद्यमान खरीद तथा बिक्रीको मध्ये दरले हिसाव गरी नेपाली रुपैयामा रुपान्तरण गरिएको छ ।

विदेशी विनिमयको खरीद तथा बिक्रीबाट भएको आम्दानीलाई दैनिक रूपमा गणना गरी सटही घटवढ आम्दानी अन्तर्गत अनुसूची ४.२२ मा देखाइएको छ ।

विभिन्न विदेशी विनिमयको खरीद र बिक्री दरमा भएको घटवढको कारणले प्राप्त भएको नाफा/नोक्सानीलाई दैनिक रूपमा गणना गरी विदेशी मुद्राको पुर्नमूल्याङ्कनबाट हुने नाफामा देखाइएको छ । त्यस्तो पुर्नमूल्याङ्कनबाट भएको नाफाको २५ प्रतिशत रकम नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिम नाफा नोक्सान बाँडफाँड हिसाव मार्फत सटही घटबढ कोषमा विनियोजित गरिने नीति रहेको छ ।

३.७ **ब्याज खर्च:**

निक्षेपमा जम्मा भएको स्वदेशी वा विदेशी मुद्राको ब्याज र बैंकले प्राप्त गरेको स्वदेशी वा विदेशी मुद्राको ऋणकर्जामा पाकेको ब्याजलाई ब्याज खर्चको रूपमा लेखाङ्कन गरिन्छ ।

निक्षेप दायित्व एवं बैंकले लिएको सापटीमा तिर्नुपर्ने ब्याज प्रोद्भाबी आधार (Accrual Basis) मा गणना गरिने व्यवस्था रहेको छ ।

३.८. **कर्जा सापट तथा विल्स खरीद**

यस अन्तर्गत कर्जा सापट र बिल खरीदमा ग्राहकहरूलाई प्रदान गरिएका प्रत्यक्ष कर्जाहरू पर्दछन् । यस भित्र सञ्चालन पुँजी कर्जा, अधिविकर्षण, आवधिक कर्जा, उपभोक्ता कर्जा, टि आर कर्जा, विपन्न वर्गमा प्रवाहित कर्जाहरू समेत पर्दछन् । सम्पूर्ण कर्जालाई नेपाल

राष्ट्र बैंकको निर्देशिका अनुरुप क्षेत्रगत रूपमा वर्गीकरण गरिएको छ । कर्जा सापटबाट सोमा हुन सक्ने नोक्सानी व्यवस्था बापतको रकम घटाई खुद बाँकी रकम वासलातमा देखाइएको छ । ग्राहकहरूले भुक्तानी गरेको रकम पहिले ब्याज असुलीमा र बाँकी रहेमा साँवा असुलीमा प्रयोग गरिने नीति रहेको छ ।

३.९. **कर्जा नोक्सानी व्यवस्थाः**

कर्जा सापट तथा बिल्स खरीदमा नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका बमोजिम जोखिम कर्जा सम्पत्ति भाखा नाघेको अवधि तथा ब्याज वक्यौता अवधिको आधारमा कर्जा रकमको १ प्रतिशत देखि १०० प्रतिशतसम्म सम्भावित कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्ने नीति रहेको छ ।

३.१०. **कर्मचारी सापटी :**

कर्मचारीहरूलाई बैंकको विनियमावली अनुसार उपलव्ध गराइएको सापटी नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका मुताविक अन्य सम्पत्ति (अनुसूची १६) अन्तर्गत देखाइएको छ ।

३.११. **कर्जा अपलेखन** (Loan Write Off):

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका र बैंकको कर्जा अपलेखन कार्यविधि, २०६३ मा व्यवस्था भएबमोजिम खराब वर्गमा वर्गीकृत असुल हुन नसकेका कर्जाहरू असुली गर्ने बैंकको अधिकारमा कुनै फरक नपर्ने गरी अपलेखन गर्ने नीति रहेको छ । कर्जा अपलेखन गरेपश्चात तत्कालै त्यस्ता खराब कर्जामा गरिएको नोक्सानी व्यवस्थालाई पुनर्लेखन गरी आम्दानी जनाउने गरिन्छ ।

खराब वर्गमा वर्गीकृत असुल हुन नसकेका कर्जाहरू असुली गर्ने बैंकको अधिकारमा कुनै फरक नपर्ने गरी अपलेखन गर्ने नीति रहेको भए पनि अपलेखन गरिएका कर्जाहरूसँग सम्बन्धित धितो सकार गर्न कानूनी कठिनाईहरू भएकोले यस्तो धितो बैंकले सकार गरी छुट्टै लगत राखिएको छ ।

अपलेखित कर्जा असुलीबाट प्राप्त आम्दानी

अपलेखित कर्जाबाट असुल भएको रकम असुली भएको मितिमा नै आय मानी लेखाङ्कन गर्ने नीति लिइएको छ । असुलीको सिलसिलामा हुने खर्चहरू (जस्तैः कानूनी खर्च, सूचना प्रकाशन खर्च, आदि) सञ्चालक समितिबाट विशेष अवस्थामा अन्यथा निर्णय भएकोदेखि बाहेक कुल असुली रकममा समावेश गरी ग्राहकबाट सोधभर्ना लिइन्छ ।

३.१२. **लगानीः**

लगानी अन्तर्गत अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन प्लेसमेण्ट, अल्पसूचना तथा छोटो अवधिमा प्राप्त हुने रकम, सरकारी सुरक्षणपत्रहरू (विकास ऋणपत्र तथा ट्रेजरी बिल्स), वण्ड तथा संगठित संस्थाको शेयरमा गरिएका लगानी आदि पर्दछन् ।

बैंकले धारण गरेका लगानीहरूलाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनअनुरुप निम्नानुसार वर्गीकरण गरिएको छः

क) **व्यापारिक लगानी (Held for Trading):**

अल्पकालमा मूल्यमा हुने परिवर्तनबाट नाफा आर्जन गर्ने उद्देश्यले गरिएको लगानी हो । यस प्रकारको लगानीलाई बजारदर अनुरुप मुल्यांकन गर्ने (Marked to Market) र मूल्यमा हुने भिन्नतालाई नाफा/नोक्सान हिसावमा खर्च लेख्ने नीति रहेको छ । तथापि प्रस्तुत वित्तीय विवरणमा समावेश लगानीहरू व्यापारिक लगानी वर्गीकरणमा समावेश छैन ।

ख) **भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानी (Held to Maturity)**

भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने सकारात्मक मनसाय (Positive Intent) र भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्न सक्ने क्षमता (Ability to Hold till Maturity) भई गरिएको लगानी यस वर्गमा पर्दछ । भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानीलाई अपलेखित लागत (Amortised Cost) मा (परल मूल्य (Cost Price) बाट क्षति (Impairments) घटाएर) देखाउने र क्षतिलाई नाफा नोक्सान हिसाबमा खर्च लेख्ने नीति रहेको छ, तथापि यस्ता धितोपत्रहरू धितोपत्र बजारमा स्वीकृत नभएकोले परलमोलमा वित्तीय विवरणमा प्रस्तुत गरिएको छ । नेपाल लेखामान ७ अनुसार ऋणपत्र खरीद गर्दा भुक्तानी गरेको प्रिमियम तथा प्राप्त गरेको छुट (Discount) लाई लागत अंकमै समावेश/समायोजन गरी लेखाङ्कन गर्नुपर्ने र यसलाई प्रभावकारी ब्याज गणना विधिका

आधारमा भुक्तानी मितिसम्म ब्याज समायोजन गर्नुपर्ने भए पनि त्यस्ता प्रिमियम र छुटलाई ऋणपत्रको भुक्तानी अवधिभर समानुपातिक रूपमा खर्च लेख्ने नीति रहेको छ ।

ग) **बिक्रीका लागि योग्य लगानी (Available for Sale)**

व्यापारिक लगानी (Held for Trading) र भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानी (Held to Maturity) अन्तर्गत नपर्ने सम्पूर्ण लगानीलाई यस वर्गमा राखिएको छ । यस्ता लगानीलाई बजारदर अनुरुप नियमित रूपमा मूल्याङ्कन (Marked to Market on Regular Basis) गरी भिन्नतालाई जगेडा (Reserves) मार्फत समायोजन (Adjust) गर्ने नीति रहेको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिकाले व्यवस्था गरे अनुसार सबै लगानीहरूको नियमित पुनरावलोकन गर्ने गरिएको छ ।

विभिन्न धितोपत्रहरूमा (Securities) मा गरेको लगानीहरूलाई व्यापारिक लगानी (Held for Trade), भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानी (Held to Maturity) तथा बिक्रीको लागि उपलब्ध लगानी (Available for Sale) भनी वर्गीकरण गरिएको छ । सरकारी ऋणपत्र तथा ट्रेजरी विलमा गरिएको लगानीलाई भुक्तानी मितिसम्म धारण गर्ने लगानीको रूपमा लिइएको छ ।

३.१३. **स्थिर सम्पत्ति तथा ह्रास कट्टी:**

(क) स्थिर सम्पत्तिलाई वासलातमा प्रस्तुत गर्दा ऐतिहासिक मूल्यमा ह्रास रकम कट्टा गरी प्रस्तुत गरिएको छ । स्थिर सम्पत्ति खरीद गर्दा तथा प्रयोगमा ल्याउँदा प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न खर्च रकमलाई सम्बन्धित स्थिर सम्पत्तिको ऐतिहासिक मूल्यमा समावेश गरिएको छ ।

(ख) रु.५,०००।- भन्दा कम मूल्य पर्ने फुटकर सम्पत्तिहरू खरीद गरिएको वर्षमा नै खर्च गर्ने नीति रहेको छ ।

(ग) ह्रास कट्टि खर्च लेख्दा स्थिर सम्पत्तिको अनुमानित टिकाउ अवधिलाई आधार मानी समदर प्रणाली (Straight Line Basis) को आधारमा नाफा नोक्सान हिसाबमा लेखाङ्कन गर्ने नीति रहेको छ । स्थिर सम्पत्तिको वार्षिक ह्रास कट्टिदर देहाय बमोजिम निर्धारण गरिएको छ ।

स्थिर सम्पत्तिको ह्रास कट्टि दर

बैंकको स्वामित्वमा रहेको भवन....	२ प्रतिशत
फर्निचर................................	१० प्रतिशत
कार्यालय उपकरणहरू...............	१० प्रतिशत
सवारी साधनहरू.....................	१५ प्रतिशत
कम्प्यूटरहरू...........................	२० प्रतिशत
विविध सम्पत्ति........................	१० प्रतिशत

घ) निर्माणाधीन स्थिर सम्पत्तिका लागतहरूलाई पुँजीगत निर्माण प्रगतिमा (Capital Work-in-Progess) मा देखाइएको छ ।

३.१४. **कम्प्यूटर सफ्टवेयर तथा परिशोधन (Amortization):**

कम्प्यूटर सफ्टवेयर लाइसेन्स लिँदा लागेको खर्चलाई सो सफ्टवेयर प्रयोग सुरु गरेको मितिलाई आधार मानी पुँजीकृत गरिने व्यवस्था रहेको छ । ती सफ्टवेयरहरूलाई तिनीहरूको टिकाउ अवधिको आधारमा निम्नानुसार परिशोधन (Amortization) गरिने नीति रहेको छ ।

कम्प्यूटर सफ्टवयेर................... २० प्रतिशत वार्षिक

३.१५. **अदृश्य सम्पत्तिहरू (Intangible Assets) तथा परिशोधन (Amortization):**

अदृश्य सम्पत्तिहरू (Intangible Assets) प्राप्त गर्दा लागेको खर्चलाई सो सम्पत्ति प्रयोग सुरु गरेको मितिलाई आधार मानी पुँजीकृत गरिने व्यवस्था रहेको छ । ती सम्पत्तिहरूलाई तिनीहरूको टिकाउ अवधिको आधारमा परिशोधन (Amortization) गरिने नीति रहेको छ । लिजहोल्ड सम्पत्तिमा भएको खर्च लिज अवधिभरमा समदर प्रणालीमा परिशोधन गर्ने नीति रहेको छ ।

३.१६. **गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्तिः**

गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्ति अन्तर्गत ऋण कर्जा चुक्ता भुक्तान नभएको अवस्थामा बैंकबाट ऋण कर्जा असुल गर्न गरिएका सम्पूर्ण प्रयास पश्चात ऋणीको सम्पत्ति वा धितोबन्धकको रूपमा रहेको सम्पत्तिलाई बैंकले सकार गरेको सम्पत्तिहरू पर्दछन् ।

गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्तिलाई ऋणीबाट उठाउन बाँकी रकम (साँवा, ब्याज र अन्य खर्च) वा धितोको वास्तविक बजार मूल्यमध्ये जुन कम हुन्छ सोही रकममा सम्बन्धित निकायबाट त्यस्ता ऋणीको चल अचल सम्पत्ति बैंकको नाममा नामसारी भई आए पश्चात लेखांकन गर्ने नीति रहेको छ । धितोमा रहेको सम्पत्तिको बास्तविक बजारमूल्य स्वीकृत मूल्याङ्कनकर्ताको स्वतन्त्र मूल्याङ्कनको आधारमा तय गरिन्छ । यस्ता गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्तिहरू निःसर्ग भएको अवस्थामा समायोजन गरिन्छ ।

यस्ता सम्पत्ति बापत शतप्रतिशत सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्ने नीति रहेको छ ।

गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्तिलाई वासलातमा सकार गरेको मूल्यमा सम्भावित नोक्सानी व्यवस्था घटाई प्रस्तुत गर्ने गरिन्छ ।

३.१७. **मसलन्द मौज्दातः**

बैंकले सेवा प्रदान गर्दा उपभोग गर्ने वस्तु तथा सामग्रीहरू मसलन्द मौज्दात अन्तर्गत पर्दछन् । मसलन्द मौज्दातलाई अन्य सम्पत्तिमा वर्गीकरण गरी प्रयोगका आधारमा प्रथम प्राप्ति प्रथम निष्कासन प्रणालीमा खर्च जनाइएको छ । उपयोगमा ल्याउन नसकिने वा बेचल्ती भएमा सामानहरूबापत हुन सक्ने सम्भावित नोक्सानीलाई व्यवस्था गरिएको छ ।

३.१८. **कर्मचारी सुविधा** :

कर्मचारी सुविधाअन्तर्गत अल्पकालीन कर्मचारी सुविधा, सेवानिवृत्ति पश्चातको कर्मचारी सुविधा, अन्य दीर्घकालीन कर्मचारी सुविधा र सेवा समाप्तिको बखत प्रदान गर्ने सुविधाहरू पर्दछन् ।

(क) अल्पकालीन कर्मचारी सुविधा

अल्पकालीन कर्मचारी सुविधा अन्तर्गत कर्मचारीले सेवा पु¥याएको अवधि वा सोपश्चात १२ महिनाको अवधिभित्र फछ्र्यौट हुने सुविधाहरू (जस्तैः तलब, भत्ता, बोनस, आदि) पर्दछन् ।

अल्पकालीन कर्मचारी सुविधालाई प्रोद्भाबी आधारमा खर्च लेखाङ्कन गर्ने नीति लिइएको छ । पाकेका तर तिर्न बाँकी सुविधाबापतको भुक्तानीलाई दायित्वको रूपमा देखाइएको छ ।

प्रचलित बोनस ऐनअनुसार आयकर व्यवस्था अघिको (कर्मचारी बोनस व्यवस्था पछि) खुद नाफाको ८ प्रतिशत रकम बोनसबापत छुट्याइएको छ ।

(ख) सेवानिवृत्ति पश्चातको कर्मचारी सुविधा

यस्ता सुविधा अन्तर्गत निश्चित योगदान योजना (Defined Contribution Plan) तथा निश्चित सुविधा योजनाहरू (Defined Benefit Plan) पर्दछन् ।

- निश्चित योगदान योजना अन्तर्गत निकायले निश्चित रकम कर्मचारी अवकाश सुविधा कोषमा जम्मा गरेपश्चात निकायको कानुनी तथा रचनात्मक (Constructive) दायित्व फछ्र्यौट हुने खालका सुविधाहरू पर्दछन् । बैंकले प्रदान गर्ने सेवा निबृत्ति पश्चातको कर्मचारी सुविधामध्ये कर्मचारी सञ्चयकोष योगदान निश्चित योगदान योजनाको चरित्रसँग मिल्दछ । यस्तो सुविधालाई बैंकले यस वर्षको वित्तीय विवरणमा प्रोद्भाबी आधारमा खर्च लेखाङ्कन गरेको छ ।

  बैंकको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०६२ अनुसार कर्मचारी सञ्चयकोष योगदानबापत बैंकले कर्मचारीको तलबमानको १० प्रतिशत रकम थप गरी कर्मचारीबाट सोही रकम कट्टा गरी स्वीकृत अवकाश कोषमा जम्मा गर्ने नीति लिएको छ । निश्चित सुविधा योजना अन्तर्गत अवकाशको बखत प्रदान गरिने सुविधा स्पष्ट भएको तर सुविधाबापत भुक्तान गरिने रकमको यकिन अवकाश पाउने कर्मचारीले प्राप्त गर्ने अन्तिम तलबमानमा आधारित हुने सुविधाहरू पर्दछन् । यस्ता सुविधाहरूमा एक्चुरियल जोखिम (सुविधाको मूल्य सोचेभन्दा बढी पर्न सक्ने जोखिम) तथा लगानी जोखिमहरू हुन सक्छन् । कृषि विकास बैंक कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०६२ ले तोकेको आधारमा बैंकका कर्मचारीहरूमध्ये सेवा निवृत्त हुँदा प्रदान गरिने देहायबमोजिमका सुविधाहरू निश्चित सुविधा योजना अन्तर्गत पर्दछन् :

- उपदान सुविधा
- औपधोपचार सुविधा
- सञ्चित बिदा बापतको भुक्तानी
- सुरक्षण सुविधा

यस्ता सुविधाहरूको प्रत्येक वर्ष स्वतन्त्र एक्चुअरीबाट एक्चुरियल मूल्याङ्कन गराई प्राप्त नतिजाअनुरुप खर्च तथा दायित्व लेखाङ्कन गर्ने नीति लिइएको छ। एक्चुरियल मूल्याङ्कनबाट मूल्याङ्कित दायित्व बराबरको रकम कर्मचारी अवकाश कोषमा जम्मा गर्ने (Funding) गरिएको छ । कर्मचारी अवकाश कोष आयकर ऐन, २०५८ एवं सो अन्तर्गत बनेको नियमावलीअनुसार आन्तरिक राजश्व विभागबाट स्वीकृति लिई छुट्टै विधान र विनियम अनुसार प्रवन्ध समितिको रेखदेख र नियन्त्रणमा सञ्चालन हुने गरेको छ । तर कोष कुनै ऐन अन्तर्गत स्थापना नभएकोले यसको छुट्टै कानूनी अस्तित्व नरहेको हुँदा कोषको सम्पूर्ण दायित्व यस बैंकमा निहित रहेको छ । यस कोषको वित्तीय विवरण स्वतन्त्र रुपले तयार पारिएको छ र बैंकको वित्तीय विवरणमा समावेश गरिएको छैन ।

(ग) दीर्घकालीन कर्मचारी सुविधा

दीर्घकालीन कर्मचारी सुविधा अन्तर्गत लामो अवधिको बिदा, लामो अवधिको अशक्तता सुविधा लगायत पर्दछन् । बैंकले प्रदान गर्ने यस्ता सुविधाहरूको लेखाङ्कन एक्चुरियल मूल्याङ्कनको आधारमा गर्ने नीति लिएको छ ।

(घ) सेवा समाप्तिका बखत प्रदान गर्ने सुविधाहरू

बैकले सेवा समाप्तिका बखत प्रदान गर्ने सुविधाहरू बापतको खर्च तथा दायित्वहरू देहायका मध्ये अघिल्लो मितिमा लेखाङ्कन गर्ने नीति लिएको छ :

- बैंकले कर्मचारीको सेवा समाप्तिको लागि गरेको प्रस्ताब फिर्ता लिनसक्ने अवस्था नरहेमा, वा
- बैंकले पुनर्संरचनाको लागि गर्ने खर्च नेपाल लेखामान १२ को Scope भित्र रहेको र सेवा समाप्तिको बखत भुक्तानी संलग्न रहेको ।

३.१९ आयकर व्यवस्थाः

कम्पनीको नाफा-नोक्सान खातामा देखिने आयकर खर्च कम्पनीले तत्काल बहन गर्नुपर्ने आयकर दायित्व (Current Tax) र स्थगन गरिएको आयकर (Deferred Tax) बापत आम्दानी/खर्चको योग हो ।

३.१९.१ तत्काल बहन गर्नुपर्ने आयकर दायित्व

तत्काल बहन गर्नुपर्ने आयकर दायित्व सम्बन्धित आ.व.को करयोग्य मुनाफाले निर्धारण गर्दछ। प्रचलित कर कानुन तथा लेखाअभ्यासमा रहेको भिन्नताको कारणले कम्पनीको मुनाफा निर्धारण गर्दा संलग्न खर्च तथा आम्दानीमध्ये कतिपय खर्च तथा आम्दानीहरू कर प्रयोजनको लागि कुनै अर्को आर्थिक वर्षमा संलग्न गरिने तथा कतिपय खर्च तथा आम्दानीहरू कर प्रयोजनका लागि संलग्न नै नगरिने कारणले कम्पनीको नाफा-नोक्सान हिसाबले देखाएको खुद मुनाफा र करयोग्य मुनाफा फरक पर्न सक्दछ ।

कम्पनीले तत्काल बहन गर्नुपर्ने आयकर दायित्व आयकर ऐन २०५८ ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम गणना गरिएको करयोग्य आयमा बैधानिक आयकर दर लगाई गणना गर्ने नीति लिइएको छ ।

३.१९.२ स्थगन कर

सम्पत्ति र दायित्वको करयोग्य आय गणना गर्दा प्रयोग भएका करआधार तथा वित्तीय विवरणमा प्रस्तुत लेखाआधारबीचको अस्थायी भिन्नतामा स्थगन कर गणना गरिन्छ ।

सामान्यतया स्थगन कर सबै करयोग्य अस्थायी भिन्नता (Taxable Temporary Differences) मा गणना गरिन्छ । कट्टियोग्य अस्थायी भिन्नता (Deductible Temporary Differences) को Set Off को लागि करयोग्य आय उपलब्ध हुनसक्ने सम्भावना रहेमा कट्टियोग्य

अस्थायी भिन्नतामा समेत स्थगन कर गणना गरिन्छ । सम्पत्ति तथा दायित्वको प्रारम्भिक लेखाङ्कनले करयोग्य मुनाफा तथा लेखा मुनाफामा कुनै प्रभाव नपार्ने भएमा स्थगन कर गणना गरिदैन तर व्यवसाय गाभिएको कारण त्यस्ता सम्पत्ति तथा दायित्वको प्रारम्भिक लेखाङ्कन भएमा स्थगन कर गणना गरिन्छ । त्यस्तै, ख्यातिको प्रारम्भिक लेखाङ्कनमा समेत स्थगन कर गणना गरिदैन ।

स्थगन कर गणना गर्दा त्यस्ता अस्थायी फरकहरू खपत हुने वा मुक्त हुने आ.व.मा प्रभाव हुने करको दर प्रयोग गरिन्छ । करको दरमा भएको परिवर्तनले परिवर्तन गर्ने स्थगन कर सम्पत्ति वा दायित्व करको दर परिवर्तन भएको वर्षमा समायोजन गरिन्छ ।

यस कम्पनीमा मुख्यत: कर्मचारी अवकाश दायित्वको व्यवस्था तथा स्थिर सम्पत्तिको अस्थायी भिन्नताको कारण स्थगन कर सिर्जना हुन आउँछ ।

३.२० व्यवस्था, सम्भावित दायित्व तथा सम्भावित सम्पत्ति

बैंकले विगतमा भएका घटनाको कानूनी वा रचनात्मक कारणले वास्तविक परिणात्मक दायित्व वहन गर्नुपर्ने अवस्था उत्पन्न भएमा र सो दायित्वको कारणले बैंकको साधन श्रोत बाहिर प्रवाह हुने भएमा त्यस वापत नाफा/नोक्सान हिसाबमा खर्च लेखाङ्कन गरी व्यवस्था गरिने छ । भविष्यमा बैंकको दायित्व सृजना हुन सक्ने तर वर्तमानमा यथार्थ दायित्व रकम यकिन हुन नसकेको वा बैंकले स्वीकार नगरेका दायित्वहरूलाई सम्भावित दायित्व अन्तर्गत देखाइएको छ ।

सम्भावित सम्पत्ति वित्तीय विवरणमा लेखाङ्कन गरिएको छैन । तर सम्भावित सम्पत्ति नियमित रूपमा मूल्याङ्कन गरी त्यस्तो सम्पत्ति प्राप्त गर्ने अवस्था वास्तवमा निश्चित रहेको र आर्थिक फाइदा प्राप्त हुने खालको भएमा त्यस्तो सम्पत्ति र सम्वन्धित आयमा परिवर्तन भएकै समयमा लेखाङ्कन गरिएको छ ।

३.२१ अन्तर कार्यालय हिसाव

बैंकको अन्तर कार्यालय शीर्षक अन्तर्गत भएको लगानी, ऋण, निक्षेप, बैंक मौज्दात, नोट कोष, चेक तथा विल कलेक्सन, खर्च, आम्दानी आदि कारोबारलाई छुट्टै शीर्षक अन्तर्गत हिसाब राखिएको छ । अन्तर कार्यालय लगानी, ऋण, निक्षेप, बैंक मौज्दात, नोट कोष, चेक विल कलेक्सन, खर्च, आम्दानी आदि लाई मुख्य कार्यालयमा समग्र कार्यालयहरूको वित्तीय विवरण तयार गर्दा समायोजन गरिएको छ ।

३.२२ सापटी तथा निक्षेप

बैंकले लिएको सापटी तथा निक्षेप वापतको दायित्वलाई प्रारम्भमा लागत मूल्यको आधारमा लेखांकन गरिएको छ । बैंकले लिएको कुनै पनि सापटीको व्याजलाई पुँजीकृत नगरी प्रोद्भावी आधारमा खर्च जनाइएको छ ।

३.२३ कर्मचारी आवास कोष:

बैंकले आफ्ना कर्मचारीहरूलाई सहुलियत व्याजदरमा घर निर्माण कर्जा प्रदान गर्ने गरेकाले श्रम ऐन, २०४८ अनुसार कर्मचारी आवास कोषको लागि गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छैन ।

३.२४ खण्ड विवरण

बैंकले कारोबार/ऋणप्रवाह गर्ने मुख्य उद्देश्य वा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट समय-समयमा तोकिने यस सम्बन्धी व्यवस्थालाई आधार मानी व्यावसायिक खण्डमा विवरण प्रस्तुत गर्दछ । त्यसै गरी बैंकले कारोबार गर्ने क्षेत्रीय कार्यालय अनुसार भौगोलिक क्षेत्रको आधारमा समेत विवरण प्रस्तुत गर्दछ ।

कृषि विकास बैंक लि.
लेखा सम्बन्धी टिप्पणीहरू

अनुसूची ४.३३

१. **ब्याज आम्दानी तथा ब्याज मुल्तवी:**
आर्थिक वर्षको अन्तसम्ममा कर्जा तथा सापटीमा लिन बाँकी ब्याज (Interest Receivable) लाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशिका मुताविक ब्याज मुल्तवी हिसावमा सारिएको छ ।

२. **कर्मचारी बोनस व्यवस्था:**
बोनस ऐन, २०३० तथा बोनस नियमावली अनुसार आ.व. २०७३/०७४ को बोनस पछिको खुद नाफा रकम रु. ३ अर्ब ७३ करोड ६६ लाख ५९ हजार ९ सय ७७ को ८ प्रतिशत रकम रु. २९ करोड ८९ लख ३२ हजार ७ सय ९८ कर्मचारी बोनसको लागि छुट्याइएको छ ।

३. **कर्मचारी कल्याण कोष:**
कर्मचारी कल्याण कोष कार्यविधि, २०७३ अनुसार कर्मचारी कल्याण कोषको सञ्चालन प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अध्यक्ष रहेको कृषि विकास बैंक लि. कर्मचारी कल्याण कोष समितिले गर्ने व्यवस्था रहेको छ । कोषमा बैंकले यथोचित रकम योगदान गर्दै आएको छ र बैंकमा कार्यरत कर्मचारीहरूको परिवारका सदस्यहरूको मृत्यु हुँदा बढीमा रु. २० हजारसम्म, महिला कर्मचारी सुत्केरी हुँदा रु. ७ हजार तथा दैवी प्रकोपमा परी धनजनको क्षति भएमा बढीमा रु. ३० हजारसम्म आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने व्यवस्था रहेको छ । आ.व. २०७३/७४ आषाढ मसान्तमा उक्त कोषमा रु. ३ करोड ९९ लाख ४९ हजार ७ सय ४३ रहेको छ ।
त्यस्तो कोषको सुरु मौज्दात र अन्तिम मौज्दातको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

विवरण	रकम (रु)
सुरु मौज्दात	४१,१०१,२३२
यस वर्ष भएको खर्चहरू: कर्मचारीको परिवारका सदस्यहरूको मृत्यु भएको कारणबाट महिला कर्मचारी सुत्केरी भएको कारणबाट दैवी प्रकोपमा परी धनजनको क्षति भएको कारणबाट	१,१५१,४८९
यस वर्षको थप	-
अन्तिम मौज्दात	३९,९४९,७४३

४. **साधारण जगेडा:**
यस वर्षको कर पछिको नाफा रु २,५६,५२,२०,१९७ को २० प्रतिशत रु ५१,३०,४४,०३९ साधारण जगेडा कोषमा सारिएको छ । कोषको सुरु मौज्दात र अन्तिम मौज्दातको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

विवरण	रकम (रु)
सुरु मौज्दात	४,८७,९०,९२,५३६
यस वर्षको थप	५१,३०,४४,०३९
अन्तिम मौज्दात	५,३९,२१,३६,५७५

५. **स्थगन कर कोष:**
कर आधार **(Tax Base)** तथा वित्तीय विवरणमा रहेको लेखांकित रकम **(Carrying Amount)** को अस्थायी अन्तरबाट विगत वर्षहरूमा श्रृजित स्थगन कर सम्पत्ति उक्त करसँग सम्बन्धित स्थगन कर दायित्व तथा स्थगन कर जगेडा कोषसँग समायोजन गरिएको छ । श्रृजित स्थगन कर सम्पत्ति बराबर हुने गरी स्थगन कर कोष कायम गरिएको छ ।

कोषको सुरु मौज्दात र अन्तिम मौज्दातको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

विवरण	रकम (रु)
सुरु मौज्दात	१,७९,४८,२१०
यस वर्षको थप/(घट)	१,६५,८८,६८६
अन्तिम मौज्दात	३,४५,३६,८९६

६. **सटही घट/बढ कोषः**

यस वर्ष सटही पुर्नः मूल्याङ्कन नाफा रु. १०,४२,४१,०९४ (Foreign Exchange Revaluation Gain) को २५ प्रतिशत रु. २,७३,८७,७२९ सटही घट/बढ कोषमा सारिएको छ ।

७. **लगानी समायोजन कोषः**

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार बिक्रीको लागि योग्य लगानी (अनुसूची ४.१२.३) रु ४०,३८,९५,७२४ मध्ये नेपाल क्लियरीङ्ग हाउस लि. रु ४६०,८०० र कर्जा सूचना केन्द्र रु १,०५०,००० बाहेक रु ४०,२३,८४,९२४ को २ प्रतिशतले रु ८०,४७,६९८ लगानी समायोजन कोष (अनुसूची ४.२) मा रहेको छ ।

विवरण	रकम (रु)
डिप्रोक्स विकास बैंकमा लगानी	३२,१३९,६२५
साना किसान विकास बैंक लि. मा लगानी	६९,३८४,०००
नेपाल ग्रामीण विकास बैंकमा लगानी	३,०००,०००
सामुहिक लगानी कोषमा रहेको लगानी	२२२,१५०,७७९
नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि.	२३,५३४,९७६
चिलिमे हाईड्रोपावर कम्पनी लि.	१,४७७,९९९
जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लि.	१४,४८१,८००
नेपाल क्लियरिङ्ग हाउस लि.	४६०,८००
कर्जा सूचना केन्द्र	१,०५०,०००
कोष व्यवस्थापन कम्पनी	२८,८४०,०००
जडीबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनी लि.	१,११६,०००
कृषि आयोजना सेवा केन्द्र	२५०,०००
गोबर ग्याँस कम्पनी	३,२४१,०००
नेपाल ब्यापार कम्पनी (कोशी)	२८८,०००
कुल लगानी	**४०३,८९५,७२४**
लगानी समायोजन कोष (२ प्रतिशत)	८०,४७,६९८
यस वर्षको थप/ (घट)	३,६७९,३६५

८. **कर्मचारी अवकाश सुबिधा :**

बैंकको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०६२ अनुसार ५ वर्ष सेवा अवधि पुगेका स्थायी कर्मचारीले पाउने उपदान तथा अन्य अवकाश भुक्तानीहरू कृषि विकास बैंक कर्मचारी अवकाश कोषमा (स्वीकृत अवकाश कोष) जम्मा गर्ने व्यवस्था रहेको छ। सो कोषमा अवकाश योगदानको रकम Funding गरे तापनि यस सम्बन्धी सम्पूर्ण दायित्व बैंकमा निहित रहेको छ। २०७४ आषाढ मसान्तमा अवकाश भुक्तानी वापत (Acturial Valuation अनुसार) बैंकको कुल दायित्व रु. ५,९१९,६२३,१०२।- उक्त कोषमा Fully Funding गरिएको छ ।

बैंकको विभिन्न कर्मचारी अवकाश सुविधा र ती सुविधाको लागि भएको दायित्व तथा कोष मौज्दात देहायबमोजिम रहेको छः

(रु. करोडमा)

विवरण	उपदान	औषधोपचार सुविधा	सञ्चित बिदा	सुरक्षण कोष	कुल
२०७४अषाढ मसान्तको दायित्व	२३८.०९	११६.४५	६८.९३	१६८.४९	५९१.९६
अवकाश कोषमा रहेको लगानी	२३८.०९	११६.४५	६८.९३	१६८.४९	५९१.९६
खुद	-	-	-	-	-

९. **प्रस्तावित लाभांशः**

आ.व. २०६५/६६ मा नेपाल सरकार शेयरधनी रहेको अग्राधिकार शेयर (६ प्रतिशत, सञ्चिती र फिर्ता हुने) पुंजी रु. २ अर्ब ३० करोडमा प्रस्तावित लाभांश रकम रु. २७,६०,००,०००/- सञ्चालक समितीबाट प्रस्ताव भएकोमा नेपाल राष्ट्र बैंकको मिति २०६६/१०/२१ को निर्देशन बमोजिम उक्त रकम भुक्तानी गरिएको छैन। वासलातको पुंजी तथा दायित्व शीर्षक अन्तर्गत क्र. स. ७, प्रस्तावित नगद लाभांश उप-शीर्षकमा उक्त रकम समावेश रहेको छ।

आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा कायम रहेको साधारण शेयर चुक्ता पुंजी रु.७ अर्ब ८ करोड ७६ लाख ८० हजारको लागि २० प्रतिशतले हुन आउने रकम रु.१ अर्ब ४१ करोड ७५ लाख ३६ हजारमा पुंजीगत जगेडाकोषबाट (साधारण शेयर प्रिमियम) रु. ५४ करोड ८ लाख २६ हजार ५९७ र २०७३/०७४ सम्मको वितरणयोग्य संचित मुनाफाबाट रु. ८७ करोड ६७ लाख ९ हजार ४०३ बोनस शेयर, कर प्रयोजनको लागि नगद लाभांश १.०५३ प्रतिशतले हुने रु.७ करोड ४६ लाख ०७ हजार १५८ तथा नेपाल सरकारको फिर्ता नहुने अग्राधिकार शेयर रु. ५ अर्ब ४३ करोड २७ लाख १२ हजारको वार्षिक ६ प्रतिशतले हुने रु.३२ करोड ५९ लाख ६२ हजार ७२० मात्र नगद लाभांश वितरण गर्नको लागि व्यवस्था गरिएको छ।

१०. **आयकर**

क. आयकर दायित्व

यस वर्षको कर दायित्व रु. १,१८८,०२८,४६६।- कर खर्चको रूपमा नाफा नोक्सान हिसाबमा देखाइएको छ।

ख. स्थगन कर

कर आधार **(Tax Base)** तथा वित्तीय विवरणमा रहेको लेखांकित रकम **(Carrying Amount)** को अस्थायी अन्तरबाट विगत वर्षहरूमा श्रृजित स्थगन कर सम्पत्ति उक्त करसँग सम्बन्धित स्थगन कर दायित्व तथा स्थगन कर जगेडा कोषसँग समायोजन गरिएको छ।

विवरण	लेखाङ्कित रकम	कर आधार	अस्थायी अन्तर	कैफियत
स्थिर सम्पत्ति (जग्गा बाहेक)	रु. ९६०,७८२,४८५	रु.१,०७५,९०५,४६९	रु.११५,१२२,९८४	Deductible

गत वर्षसम्म्को स्थगन कर सम्पत्ति बापत रु १७,९४८,२१० मौज्दात रहेकोमा माथिको तालिका अनुसार गणना गर्दा २०७४ आषाढ मसान्तमा स्थगन कर सम्पत्ति रु ३४,५३६,८९६ देखिएकोले फरक रकम रु १६,५८८,६८६ लाई यस वर्ष आवश्यक समायोजन गरिएको छ।

११. बैंकले आफ्नो कुनै पनि सम्पत्ति धितो राखी कर्जा लिएको छैन।

१२. **अन्य संस्थाको शेयर पुँजीमा लगानीः**

वित्तीय विवरणको अनुसूची ४.१२ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

१३. **सम्बद्ध पक्षहरूबीचको कारोबारको खुलासा**

१३.१. **मुख्य शेयरधनीसँगको कारोवार**

कृषि विकास बैंक लिमिटेडको ५१ प्रतिशत शेयरको स्वामित्व नेपाल सरकारमा रहेको छ। यसरी बहुमत शेयर स्वामित्व रहेकोले नेपाल सरकार र बैंक सम्बद्ध पक्षहरू हुन्। यस बैंकमा साधारण शेयर पुँजीका अतिरिक्त नेपाल सरकारको देहायका पुँजी तथा ऋणपत्रमा समेत लगानी रहेको छ :

विवरण	रकम रु.
६ प्रतिशत फिर्ता नहुने असंचीत अग्राधिकार शेयर	५,४३२,७१२,०००
६ प्रतिशत ऋणपत्र	९२०,०००,०००

त्यस्तै, नेपाल सरकारसँग आ. व. २०७३/७४ मा बिभिन्न शीर्षकमा कारोबार भई २०७४ आषढ मसान्तमा निम्नानुसार मौज्दात रहेको छ ।

विवरण	रकम रु.
भुक्तानी दिनु पर्ने हिसाब	४६४,४५८,६७२
घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति कोष	१६,२४८,६७२
युवा स्वरोजगार कोष	३००,०००,०००
ग्रामीण कृषि कर्जा	१४८,२१०,०००

१३.२. **मुख्य तथा सहायक कम्पनी बीचको कारोबारको खुलासा**

- **सहायक कम्पनीको विवरण र कुल स्वामित्व प्रतिशतमा**

  (क) गोबर ग्यांस तथा कृषि यन्त्र विकास प्रा. लि.

  (३,२४१ साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १,००० ले चुक्ता, बैंकको स्वामीत्व ८३.९६ प्रतिशत)

  (ख) कोष व्यवस्थापन कम्पनी

  (२८८,४०० साधारण शेयर प्रति शेयर रु. १०० ले चुक्ता, बैंकको स्वामीत्व ९२.८९ प्रतिशत)

- **कुनै कारोबार भएको भए सोको विवरण**

  यस अवधिमा सहायक कम्पनीहरूसँग कुनै कारोबार नभएको ।

१३.३. **प्रमुख व्यवस्थापकीय व्यक्तिहरू (Key Management Personnel)**

कम्पनीको सञ्चालक समिति र प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा उच्च व्यवस्थापनमा कार्यरत कर्मचारीहरूसमेत कम्पनीको प्रमुख व्यवस्थापकीय व्यक्तिहरू हुन् :

विवरण	पद
श्री क्षेत्र बहादुर संेजुवाल	सञ्चालक समिति अध्यक्ष
श्री बिष्णुप्रसाद नेपाल	सञ्चालक
डा. योगेन्द्र कुमार कार्की	सञ्चालक
डा. चन्द्र बहादुर अधिकारी	सञ्चालक
श्री लक्ष्मीदेवी मानन्धर	सञ्चालक
श्री मनोज बस्नेत	सञ्चालक
श्री गोविन्दप्रसाद भट्टराई	सञ्चालक
श्री घनश्याम अवस्थी	सञ्चालक
श्री लिला प्रकाश सिटौला	प्रमुख कार्यकारी अधिकृत
श्री दिलीप सिंह थापा	उपमहाप्रबन्धक
श्री शेषरमण आचार्य	उपमहाप्रबन्धक
श्री नरेश कुमार रोका	उपमहाप्रबन्धक
श्री गणेशराज पन्त	का.मु. मुख्य निर्देशक

प्रमुख व्यवस्थापकीय व्यक्तिहरूसँगको कारोबार:

विवरण	रकम
सञ्चालक समितिको बैठक भत्ता	रु. १५,००,०००
अन्य उपसमितिहरूको बैठक भत्ता	रु. ३३,८७,४९६
अन्य भत्ता तथा खर्च	रु. २२,३४,९०९

यस वर्ष उच्च व्यवस्थापन तहको कर्मचारीको लागि भएको सुविधा तथा खर्चहरू देहायबमोजिम छन् :

विवरण	रकम
तलब तथा भत्ता: • प्रमुख कार्यकारी अधिकृत	तलब रु. ३०,००,००० भत्ता रु. १३,१५,००० बोनस रु. ७,३०,०१६ अन्य सुविधा रु. ४,६६,७१७
• अन्य	जम्मा रु. ४७,८५,०००

यसका अतिरिक्त:

- प्रमुख कार्यकारी अधिकृतबाहेकका अन्य उच्च व्यवस्थापन तहको कर्मचारीहरू कर्मचारी प्रशासन नियमावलीले तोकेबमोजिम उपदान, सञ्चित बिदाबापतको भुक्तानी लगायतका Post-employment Benefits तथा Termination Benefits लागि योग्य छन् । कम्पनीका उच्च व्यवस्थापन तहको कर्मचारी लगायत अन्य कर्मचारीहरूलाई Share-based Payments गरिएको छैन ।
- प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा अन्य उच्च व्यवस्थापकीय भूमिकामा रहनुभएका व्यक्तित्वहरू सञ्चालक समिति तथा अन्य समिति बैठकमा उपस्थित भएबापत निश्चित रकम पारिश्रमिकको रूपमा प्रदान गर्ने गरिएको छ ।

१३.४. एकीकृत वित्तीय विवरण (Consolidated Financial Statements)

कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १४३ अनुसार मुख्य कम्पनीले आफ्नो वासलातमा सहायक कम्पनीको देहाय बमोजिमका कागजातहरू समावेश गर्नु पर्नेछ :-

(क) सहायक कम्पनीको तत्काल समाप्त भएको आर्थिक वर्षको वार्षिक हिसाबको एक प्रति र सो अवधिको त्यस्तो कम्पनीको सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन,

(ख) लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन,

(ग) आर्थिक वर्षको अन्तमा सहायक कम्पनीमा रहेको मुख्य कम्पनीको लगानीको विवरण,

(घ) मुख्य कम्पनी र सहायक कम्पनीको आर्थिक वर्ष बेग्लाबेग्लै भएमा त्यस्तो भिन्न अवधिभित्रमा सहायक कम्पनी माथि रहेको मुख्य कम्पनीको हक कुनै प्रकारले परिवर्तन भएको रहेछ भने त्यस्तो कुरा ।

त्यस्तो प्रतिवेदनमा सहायक कम्पनीको सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा भएको नोक्सानहरू कटाई बाँकी रहेको खुद मुनाफा र सो कम्पनी सहायक कम्पनी भएदेखि कम्पनीको हिसाब किताबमा उल्लेख नगरिएको तर मुख्य कम्पनीको शेयरधनीहरूलाई सरोकार हुने नाफा नोक्सानसमेत उल्लेख भएको हुनु पर्नेछ ।

त्यस्तै, कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १४३ (३) ले समेत मुख्य कम्पनीले सहायक कम्पनीको जानकारी हासिल गर्न नसकेको अवस्थामा सोही व्यहोरा प्रतिवेदनमा खुलाई वित्तीय विवरण तयार गर्ने सुविधा प्रदान गरेको छ ।

यस अनुसूचीको बूँदा ११.२ मा उल्लेख भएका यस कम्पनीका सहायक कम्पनीहरूको वार्षिक वित्तीय विवरण तयार भई नसकेको र लेखापरीक्षण कार्य समेत समाप्त भइ नसकेकोले कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १४३ को उपदफा १ र २ ले तोके बमोजिमका जानकारीहरू यस वित्तीय विवरणमा समावेश गरिएको छैन ।

१४. फरवार्ड कन्ट्रयाक्ट (Non-Deliverable Forward Contract)

विदेशी मुद्रामा गरिएको फरवार्ड कन्ट्रयाक्टको प्रिमियम र डिस्काउन्टलाई कारोबार भएको समयमै विदेशी मुद्राको कारोबारको लाभ/हानीमा लेखांकन गरिन्छ र यसलाई वित्तीय विवरणको अनुसूची २२ अन्तर्गत "सटही घटबढ आम्दानी" मा प्रस्तुत गरिएको छ । आषाढ मसान्त २०७४ मा बैंकको फरवार्ड कन्ट्रयाक्ट अन्तर्गत रु. ६ अर्ब ८ करोड ३६ लाख रहेको छ ।

१५. **शाखा हिसाव मिलानको अवस्था**

आ.व. २०७३/०७४ आषाढ मसान्तमा अन्तरशाखा हिसाब अन्तर्गत कुल सम्पत्ति रु.६१३,०७१,९४५,३१८ र कुल दायित्व रु. ६१२,६८५,६५१,७५८ गरी खुद सम्पत्ति रकम रु. ३८६,२९३,५६०/- समायोजन/फछ्र्यौट हुने क्रममा रहेको छ ।

१६. **भारित औसत ब्याज दर अन्तर**

क्र.सं.	विवरण	यस वर्ष (%)	गत वर्ष (%)
१.	कर्जा सम्पत्ति र सरकारी सुरक्षणपत्रको भारित औसत ब्याजदर	११.२६	११.०६
२.	निक्षेपको भारित औसत ब्याजदर	५.३९	३.९१
३.	भारित औसत ब्याजदर अन्तर	५.८७	७.१५

१७. **अपलेखन हुन बाँकी खर्चको विवरण**

२०७४ असार मसान्तमा अपलेखन हुन बाँकी खर्च छैन ।

गैह्र बैंकिङ्ग सम्पत्ति सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	विवरण	रकम रु.
१.	गत वर्षसम्मको बाँकी	१९२,८५७,९८२
२.	यस वर्षको थप	१२८,५२४,९२३
३.	यस वर्षको बिक्री	९२,७८,५९६
४.	यस वर्षको अन्तमा बाँकी	३१२,१०४,३०९

१८. **ऋणपत्र फिर्ता कोष (Debenture Redemption Reserve)**

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार नेपाल सरकारलाई बैंकद्वारा जारी गरिएको रु. २ अर्ब ३० करोडको ऋणपत्रहरूको भुक्तानीको लागि प्रस्तुत वित्तीय विवरणको नाफा नोक्सान बाँडफाँड हिसाबबाट ऋणपत्र फिर्ता कोषबापत यस वर्ष थप रु. ४६ करोड छुट्टाईएको छ । यस कोषमा २०७४ आषाढ मसान्तसम्ममा जम्मा रकम रु. १ अर्ब ८४ करोड मौज्दात रहेको छ ।

१९. **NRB Capital Adequacy Framework अन्तर्गत पुँजी पर्याप्तताको खुलासा**

बैंकको प्राथमिक पुँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको १८.६१ प्रतिशत र कुल पुँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको २०.४१ प्रतिशत रहेको छ । नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अनुसार प्राथमिक पुँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको ६ प्रतिशत र कुल पुँजीकोष जोखिम भारित सम्पत्तिको ११ प्रतिशत हुनु पर्ने प्राबधान रहेको छ ।

२०. **आयकर तथा अग्रीम करकट्टिको सम्भावित दायित्व**

आयकर ऐन, २०५८ को प्रावधान अनुसार बैंकले पेश गरेको स्वयं कर निर्धारण विवरण तथा बैंकले कट्टा गर्नुपर्ने अग्रीम करकट्टिअन्तर्गतको कर दायित्वमा फरक पर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयले संसोधित कर निर्धारण गर्न सक्दछ । आ.व. २०६८/६९ सम्मको आयकर दायित्व तथा अग्रीम करकट्टिसँग सम्बन्धित कर दायित्व यकिन भई कर फछ्र्यौट आयोगबाट फछ्र्यौट भई सकेको छ । त्यस पछिको अवधिको कर दायित्वको सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालयबाट संसोधन हुन सक्नेछ । साथै, यस बैंकले पेश गरेको आर्थिक वर्ष २०६९/७० को आय विवरणको सम्बन्धमा कर कार्यालयबाट संसोधित आदेश प्राप्त भई यस बैंकलाई चित्त नबुझेका बिषयहरूमा आन्तरिक राजस्व विभागमा पुनरावलोकनका लागि निवेदन पेश गरिएको छ ।

२१. **बैंकको सम्पत्ति र दायित्वसँग सम्बन्धित कारोबार र वासलात बाहिरको कारोबार कुनै एक व्यक्ति फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्था तथा कुनै एक क्षेत्रमा तोकिएको सीमाभन्दा बढी अधिकेन्द्रित भएको विवरण**

कुनै एक व्यक्ति फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थामा बैंकको सम्पत्ति र दायित्वसँग सम्बन्धित कारोबार र वासलात बाहिरको कारोबार नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकको सीमाभित्र रहेको छ । साथै क्षेत्रगत कर्जा प्रवाह सम्बन्धमा सञ्चालक समितिमा छलफल तथा निर्णय गरी कृषि क्षेत्रमा प्राथमिक पुँजीको शत प्रतिशत बढी कर्जा प्रवाह गरिएको छ ।

२२. **स्थगन आय**

बैंकको विद्यमान लेखा नीति अनुरुप एसियाली विकास बैंकबाट अनुदानमा प्राप्त स्थिर सम्पत्ति बजार मूल्यमा लेखाङ्कन गरी सोही बराबरको रकम स्थगन आय हिसाबमा लेखाङ्कन गरिएको छ। उक्त कारोवारको रकम वासलातको अनुसूची ७ मा प्रस्तुत गरिएको छ। प्रत्येक प्रतिवेदन अवधिमा उक्त अनुदानमा प्राप्त स्थिर सम्पत्तिमा भएको ह्रास खर्च बराबरको रकम लेखांकित स्थगन आय हिसाववाट घटाई नाफा/नोक्सान हिसावको अनुसूची २६ मा समायोजन गरी प्रस्तुत गर्ने गरिएको छ।

२३. श्रम ऐन, २०४९ अनुसार कर्मचारी आवासको लागि छुट्टै कोषको व्यवस्था गरिएको छैन।

२४. **परिशोधन खर्च** (Amortization)

कम्प्युटर सफ्टवेयर र सम्बन्धित परिशोधन खर्चको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

गत वर्ष सम्मको बाँकी कम्प्युटर सफ्टवेयर	रु. ५२,४३९,०६१
यस वर्षको थप/(घट)	(९२,३०४)
जम्मा कम्प्युटर सफ्टवेयर (१)	रु. ५२,३४६,७५८
गत वर्ष सम्मको परिशोधन खर्च	रु. ५१,००२,३१२
यस वर्षको परिशोधन खर्च	रु. १,५०३,८१३
जम्मा परिशोधन खर्च (२)	रु. ५२,३४५,६६८
बाँकी कम्प्युटर सफ्टवेयर (१–२)	रु. १,०९०

२५. **कर्जा सम्पत्तिमा व्याज आम्दानीको पुँजीकरण**

Sikles Hydro Power Ltd. लाई नेपाल बैंक लि. को अगुवाईमा रु. १५,९८,५०,२९१ साँवा र नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागको मिति २०७१/०९/०९ को पत्रानुसार रु. २,५९,०९,८१३ पुँजीकृत ब्याज (यस आ. व. रु. १,३१,३८,६७७) समेत जम्मा रु. १८,५७,६०,१०५ सहवित्तीयकरण कर्जा प्रदान गरिएको छ। यस आर्थिक वर्षमामा पुँजीकृत ब्याज रु. १,३१,३८,६७७ मध्ये २०७३ असोज मसान्त पछिको ब्याज रु. १,०४,०६,२०८ नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिम छुट्टै पुँजीगत जगेडा कोष खडा गरी राखिएको छ। नेपाल बैंकको अगुवाईमा यस बैंकको अतिरिक्त ग्लोबल आ.एम.ई. बैंक, सिद्धार्थ बैंक, नेपाल बंगलादेश बैंक र एन. आई. डि. सी. विकास बैंक सहवित्तीयकरण समूहमा सदस्य रहेका छन्।

२६. **स्थिर सम्पत्ति अपलेखन**

बैंकको प्रयोगमा नआउने स्थिर सम्पत्तिलाई स्वीकृत कार्यविधि अनुसार नाफा/नोक्सान हिसाबमा खर्च लेखी स्थिर सम्पत्तिबाट घटाई अपलेखन गर्न सकिने छ। त्यसै गरी, परल मूल्य रु. ५,००० सम्मको फुटकर सामानलाई खरीद गरिएको समयमा नै खर्च लेख्ने बैंकको नीति रहको छ। सोही नीति अनुरुप यस वर्ष विभिन्न शाखाहरूको गरी रु. २२,४६,०९६ खर्च लेखाङ्कन गरिएको छ।

२७. **सकार धितो नपुग रकमको अपलेखन**

यस बैंकका सहवित्तीयकरण कर्जा ग्राहक एभरेष्ट फ्लोरीकल्चर प्रा.ली. को शत प्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था कायम रहेको सकारधितो नपुग रकम रु. १३,४१,७९,९१४ अपलेखन गरी वित्तीय विवरणमा आवश्यक समायोजन गरिएको छ।

२८. **निक्षेपमा भुक्तानी दिन बाँकी ब्याज**

प्रोदभावी आधारमा निक्षेप दायित्वको व्याज खर्च लेखाङ्कन गर्ने बैंकको नीति भएकोमा आवधिक रूपमा मात्र ग्राहकको खातामा व्याज जम्मा हुने भएकोले निक्षेपमा भएको व्याज खर्च सम्बन्धित निक्षेप दायित्व शीर्षकमा तोकिएको अवधि व्यतित नहुँदासम्म अन्य दायित्व शीर्षक अन्तर्गत अनुसूची-७ मा प्रस्तुत गर्ने गरिएको छ। उक्त शीर्षकमा यस वर्षको अन्तमा रु. ४९४,३९६,८२१ मौज्दात रहेको छ।

२९. **खण्ड विवरण (Segment Reporting)**

बैंकले कारोबार गर्ने मुख्य उद्देश्यलाई आधार मानी व्यावसायिक खण्डमा विवरण प्रस्तुत गर्दछ। त्यसै गरी कारोबार गर्ने क्षेत्रीय कार्यालय अनुसार भौगोलिक क्षेत्रको आधारमा विवरण प्रस्तुत गर्ने गरिएको छ।

(क) आम्दानी सम्बन्धी विवरण

क्र. स.	क्षेत्र	कुल व्याज आम्दानी	कुल सञ्चालन आम्दानी	अन्य आम्दानी	जम्मा आम्दानी
१	विराटनगर	१,३०८,९१८,३८१	१०८,५०८,२२४	६६५,४८२,९७१	२,०८२,९०९,५७६
२	राजविराज	६६१,७१३,९७९	४१,७२८,०७२	५३,१६२,८७३	७५६,६०४,९२४
३	जनकपुर	८७३,५३५,४२०	४६,४०८,९००	१३०,३३५,७०१	१,०५०,२८०,०२१
४	विरगंज	१,२३३,८७७,८५०	८५,४१४,०९०	२०२,४९७,८१२	१,५२१,७८९,७५२
५	काठमाडौं	३,१३६,६५४,२१४	४७३,५६३,९४५	४१६,०५८,६२५	४,०२६,२७६,७८५
६	भैरहवा	१,२८३,२००,१००	९१,९७४,५८५	६१,४१०,५७६	१,४३६,५८५,२६१
७	पोखरा	१,०४०,५५१,२३१	७४,५००,०१३	५२,४९०,५९८	१,१६७,५४१,८४३
८	दाङ	५०७,६२९,०७३	३७,४३३,०९२	३९,४९२,७४४	५८४,५५४,९०९
९	नेपालगंज	५९१,८८६,७८३	५०,५११,८५७	३३,४९८,९७३	६७५,८९७,६१३
१०	धनगढी	६८६,५४०,५४७	७४,८४०,८१६	१२३,९२७,८८८	८८५,३०९,२५१
जम्मा		**११,३२४,५०७,५७७**	**१,०८४,८८३,५९४**	**१,७७८,३५८,७६२**	**१४,१८७,७४९,९३४**

(ख) खर्च सम्बन्धी विवरण

क्र. स.	क्षेत्र	कुल व्याज खर्च	कर्मचारी खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च
१	विराटनगर	२०२,२६६,३६५	१९६,३०३,५३०	२०९,१८८,४६५	६०७,७५८,३६०
२	राजविराज	५२,५०८,१८९	८१,७६९,१४४	११२,१८२,५४५	२४६,४५९,८७७
३	जनकपुर	५५,१७९,७२५	९६,१००,५७४	१९९,७२२,०६०	३५१,००२,३५८
४	विरगंज	१४६,५९०,२७०	१५७,०४९,१८६	१४३,४१८,३६२	४४७,०५७,८१९
५	काठमाडौं	३,३३६,४०३,२३५	२,१७०,१६६,१३०	१,३६२,९०९,४१३	६,८६९,४७८,७७८
६	भैरहवा	१४९,४००,५९४	१८६,६८८,८८३	१४२,९७५,०८१	४७९,०६४,५५८
७	पोखरा	१०४,१९२,०३५	१३५,१५८,८३९	१२१,००५,२५२	३६०,३५६,१२५
८	दाङ	४१,५१२,४४५	६८,४५६,४०८	१२३,२८९,५५८	२३३,२५८,४१०
९	नेपालगंज	७२,३८५,३२१	९९,२९६,२६२	८८,४९१,६९४	२६०,१७३,२७७
१०	धनगढी	६४,४३२,९९४	१२१,६०९,१३४	१११,५०५,४६८	२९७,५४७,५९७
जम्मा		**४,२२४,८७१,१७२**	**३,३१२,५९८,०८८**	**२,६१४,६८७,८९८**	**१०,१५२,१५७,१५८**

(ग) कर्जा सम्पत्ति, निक्षेप दायित्व तथा वोनस तथा कर अघिको नाफा सम्बन्धी विवरण

क्र. स.	क्षेत्र	नाफा	कुल निक्षेप	कुल कर्जा
१	विराटनगर	१,४७५,१५१,२१६	११,०२०,०५६,३३८	६,०६५,२०४,२७३
२	राजविराज	५१०,१४५,०४७	५,१६२,६२१,८३९	१,६६०,७५४,६५३
३	जनकपुर	६९९,२७७,६६३	६,६७७,१०७,७९७	१,६६०,२८४,१२४
४	विरगंज	१,०७४,७३१,९३३	९,७३६,४८५,१११	५,३२१,३८८,९२६
५	काठमाडौं	(२,८४३,२०१,९९३)	२५,७९२,३९०,७७१	७०,१६२,९३१,७७४
६	भैरहवा	९५७,५२०,७०३	१०,७४५,७३२,६७६	४,९०५,५००,१८३
७	पोखरा	८०७,१८५,७१७	८,८९२,७३६,२३३	३,४४८,९११,७९६
८	दाङ	३५१,२९६,४९८	४,१७६,००९,३०२	१,५२६,२०५,९७३
९	नेपालगंज	४१५,७२४,३३६	४,९२१,८९६,७१४	२,४८१,३९६,६८४
१०	धनगढी	५८७,७६१,६५५	५,६००,१७६,१९५	२,५८३,६९३,७५७
जम्मा		**४,०३५,५९२,७७६**	**९२,७२५,२१२,९७६**	**९९,८१६,२७२,१४२**

३०. **सण्ड्री क्रेडिर्टस**

सण्ड्री क्रेडिर्टस शिर्षक अन्तर्गत निम्नानुसारको हिसावहरू अनुसूची ७ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

रकम रु.

कर्मचारी सम्बन्धी भुक्तानी दिनु पर्ने	४,४७५,४८६
अन्य व्यक्ती तथा संस्थालाई दिनु पर्ने	३१,५८,४०,५१५
नेपाल सरकारलाई दिनु पर्ने	१७१,१६६
शुल्क दिनु बाँकी	८५६,५१९
सण्ड्री पेयवल	१३५,४४९,८६४
अनुदान सम्बन्धी	८,८९९,८७६
स्रोतमा कर कट्टी	६७,४९५,६१४
जम्मा	**५३३,१८९,०४०**

३१. **सण्ड्री डेटर्स**

सण्ड्री डेटर्स शीर्षक अन्तर्गत निम्नानुसारको हिसावहरू अनुसूची १६ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

रकम रु.

बीमा कम्पनीसँग पाउनु पर्ने	३३६,०६३,८१०
अन्य व्यक्ती तथा संस्थासँग पाउनु पर्ने	३३५,५१४८९२
निर्माण पेश्की	३२२,७५८
जम्मा	**६७१,९०१,४६०**

३२. **कर्मचारी सापटी र पेश्की**

बैंकको स्वीकृत कर्मचारी विनियमावली बमोजिम यस बैंकका कर्मचारीहरूलाई रु. ४,०६१,२१७,९६६ सापटी प्रदान गरिएको छ। गत आ.ब.मा उक्त रकम रु. ३,५६०,१०४,३५२ रहेको थियो। उक्त रकम वासलतको अनुसूची ७ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

३३. **पुँजी वृद्धि सम्बन्धमा**

आ.व. २०७२/७३ को मौद्रिक नीतिमा उल्लेख भएबमोजिम पूरा गर्नु पर्ने न्युनतम पुँजी रु. ८ अर्बको सन्दर्भमा २०७४ आषाढ मसान्तमा प्रस्तावित बोनस शेयरलाई चुक्ता पुँजीमा समावेश गर्न सकिने नेपाल राष्ट्र बैंकको ई. प्रा. निर्देशन नं. २३/०७४ मा भएको व्यवस्था बमोजिम यस बैंकको स्वीकृत पुँजी योजना बमोजिमको बोनस शेयर रु.१,४१७,५३६,००० लाई चुक्ता पुँजीमा समावेश गर्दा यस बैंकको साधारण चुक्ता पुँजी रु. ८,५०५,२१६,००० रहेको छ।

३४. **गैर सञ्चालन आम्दानी**

मिति २०६२/०२/१४ मा चिया विकास निगमबाट यस बैंकले मेची नगरपालिका वडा नं. १ स्थित कि. न. ६२, ४०,१५७.८२ वर्ग मिटरको जग्गा रु. ८,२७,२०,५४८ मा सकार गरेकामा विभिन्न मितिमा घर, जग्गा कर तथा धितो मूल्याङ्कन शुल्क गरी रु १,८१,५६२ थप भई रु ८,२८,५२,११० यस बैंकको शाखा कार्यालय धुलावारीमा अभिलेख रहेको स्थिर सम्पत्ति मिति २०७४/०१/१५ मा बैंकको अचल सम्पत्ति व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६८ अनुसार सिलबन्दी बोलपत्र (E-bidding) प्रक्रियाद्वारा रु ५७ करोडमा बिक्री गरिएको छ। उक्त बिक्रीमा परल मोल पश्चातको रकम रु ४८,७०,९७,८९१ अनुसूची २६ को सम्पत्ति बिक्रीबाट आम्दानी/नोक्सान शीर्षकमा प्रस्तुत गरिएको छ।

३५. **यस बैंकको न्यूरोड शाखामा भएको वित्तीय अनियमितता सम्बन्धमा**

यस बैंकको न्यूरोड शाखामा वित्तीय अनियमितता भएको हुन सक्ने देखिएकोले यस बैंकले छानबिन टोली गठन गरी छानबिन गर्दा उक्त शाखाका कर्मचारीहरूको मिलेमतोमा रु. ४,२६,१३,६११ वित्तीय अनियमितता भएको देखिएकोले सो बराबरको रकम नोक्सानी व्यवस्था गरिएको छ। उक्त रकम रु. ४,२६,१३,६११ अन्तर शाखा हिसाब अनुसूची १६ र विशेष कोष अनुसूची ७ सँग समायोजन गरी प्रस्तुत गरिएको छ। उल्लेखित बिषयमा थप अनुसन्धान भैरहेको छ।

३६. **विगत वर्षको आम्दानी समायोजन**

आ.व २०७१/०७२ मा बैंकको वित्तीय विवरणहरूको बैधानीक लेखा परीक्षणको क्रममा वाह्य लेखा परीक्षकबाट प्राप्त सुझाव वमोजिम लगानी हिसाव (अनुसूची ४.१२) अन्तर्गत नेपाल राष्ट्र बैंक ट्रेजरी विल रु ५५ करोडको छुट व्याज आम्दानी रु १०,९१,४५०/– दोहोरो लेखाङ्कन भएकोले र बैंकमा लागु भएको कोर बैंकिङ्ग सफट्वेयरमा विगत वर्षहरूमा सरकारी सुरक्षणपत्रहरूमा गरिएको लगानी तथा उक्त सुरक्षणपत्रहरूको धितोमा लिएको कर्जाको ब्याज आम्दानी तथा खर्चको फरक रु. १७,८९,२४९ नेपाल लेखामान २ (Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors) अनुसार सम्बन्धित सुरुवाती मौज्दातहरू पुर्नलेखन (Restate) गरी प्रस्तुत गरिएको छ।

३७. **कर्जा सम्पत्तिमा भएको परिवर्तन** **रकम रु.मा**

क्र.स.	विवरण	यस वर्ष	गत वर्ष
१.	यस वर्षको सुरु मौज्दात	८३,४१८,२६३,१७०	७२,२३८,५१५,३२०
२.	यस वर्षको लगानी	१०९,२१६,५००,०००	९९,३३६,१००,०००
३.	यस वर्षको असुली	९९,९१५,४९३,२८३	८८,१५६,२७०,४१४
४.	यस वर्षको अपलेखन	५,९४३,०८९	८१,७३६
५.	यस वर्षको अन्तिम मौज्दात	९२,७२५,२१२,९७६	८३,४१८,२६३,१७०

३८. **निक्षेप दायित्वमा भएको परिवर्तन** **रकम रु.मा**

क्र.स.	विवरण	यस वर्ष	गत वर्ष	वृद्धि दर %
१.	ब्याज तिर्नु नपर्ने खाताहरू	१०,४९०,४५४,९५४	१२,६७६,८६९,३६६	-१७.२५
२.	बचत निक्षेप	३२,७४८,००३,८४६	३८,८८८,४६९,०१२	-१५.७९
३.	मुद्दती निक्षेप	५५,०६४,५६०,०१८	३४,९१८,२८३,६६३	५७.७०
४.	अन्य	१,५१३,२५३,३२४.०९	९०३,५३२,९०५.६१	६७.४८
५.	जम्मा	९९,८१६,२७२,१४२	८७,३८७,१५४,९४७	१४.२२

३९. **कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धि कोष**

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ईजाजत प्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यमा थप क्रियासिल हुन गरिएको निर्देशन बमोजिम गत आर्थिक वर्षको कुल कर्मचारी खर्च रु. ३,०३१,५००,४९९ को ३ प्रतिशत रु ९०,९४५,०१५ खर्च हुनुपर्नेमा यस आ.व.मा रु. २,३६,४०,४९७ मात्र खर्च भएकोले बाँकी रकम रु. ६७,३०४,५१८ आगामी वर्ष खर्च हुनेगरी यस वर्ष कर्मचारी दक्षता अभिवृद्धि कोष खडा गरिएको छ।

४०. **संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोष**

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ईजाजत प्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व सम्बन्धी कार्यमा थप क्रियासिल हुन गरिएको निर्देशन बमोजिम तयार गरिएको "संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यबिधि २०७४" अनुसार नाफा/नोक्सान बाँडफाँड हिसाब मार्फत यस वर्षको खुद नाफा रु. २,५६५,२२०,१९७ को १ प्रतिशत रु २५,६५२,२०२ सामाजिक उत्तरदायित्व कोष खडा गरिएको छ। उक्त कोषबाट यस आ.व.मा रु. १५,००,००० धुर्मुस सुन्तली फाउण्डेसन संस्थालाई चन्दा उपलब्ध गराइएको छ।

४१. **कर्जा सम्पत्तिमा पाकेको ब्याज आम्दानी समायोजन**

नेपाल राष्ट्र बैंकको ईजाजत प्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी एकीकृत निर्देशिका २०७४ बमोजिम २०७४ आषाढ मसान्त सम्म कर्जा सम्पत्तिमा पाकेको ब्याज २०७४ श्रावण १५ सम्म असुल भएमा २०७४ आषाढ मसान्तको ब्याज आम्दानीमा समावेश गर्न सकिने व्यवस्था भएकोमा सो अनुसार गरिएको छैन ।

४२. **प्रतिवेदन अवधि पश्चातको घटनाहरूको खुलासा** (Events After the Reporting Period)

समायोजन गर्न आवश्यक घटनाहरूको प्रभाव वित्तीय विवरणहरू आवश्यकता अनुसार समायोजन गरिएको छ । प्रतिवेदन अवधि पश्चात खुलासा गर्न योग्य महत्वपूर्ण घटनाहरू व्यवस्थापनको जानकारीमा छैन ।

४३. **सम्पत्तिको मूल्यमा ह्रास (**Impairent of Assets**)**

कर्जा सम्पत्तिमा ह्रस (Impairent of Assets) को परीक्षण नेपाल राष्ट्र बैंकको ईजाजतप्राप्त संस्थाहरूलाई जारी एकीकृत निर्देशिका २०७४ बमोजिम कर्जाको साँवा वा ब्याजको भाखा नाघेको अवधि वा वक्यौताको आधारमा तोकिएको दरमा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरिएको छ ।

त्यस्तै, लगानी सम्पत्तिको ह्रस (Impairent of Assets) को परीक्षण समेत नेपाल राष्ट्र बैंकको ईजाजतप्राप्त संस्थाहरूलाई जारी एकीकृत निर्देशिका २०७४ बमोजिम सम्पत्तिको लागत मूल्य र बजार मूल्यको तुलना गरी देखिएको ह्रास (Impairent of Assets) रकम बराबरको नोक्सानी व्यवस्था कायम गरिएको छ ।

स्थिर सम्पत्तिमा ह्रस (Impairent of Assets) को परीक्षण गरिएको छैन ।

४४. **जालसाजीबाट भएको क्षति रकमको व्यवस्था**

बैंकको स्वयम्भू शाखाबाट बैंकका विभिन्न खाताहरू प्रयोग गरी रु. ३३ करोड ९३ लाख ३९ हजार ८७२ रुपैंया ७१ पैसा अपचलन भएको छानबिनबाट खुल्न आएको तथा सो नोक्सानी बापत बिमा कम्पनीबाट क्षतिपूर्ति प्राप्तिको लागि कार्य अगाडि बढी रहेकोले उक्त रकम आ.व. २०७१/७२ मा व्यवस्था खर्च लेखाङ्कन गरी वासलातको अन्तरशाखा हिसाबको मौज्दातमा समायोजन गरिएको छ ।

बैकिङ्ग कसुर तथा सजाय ऐन, २०६४ को दफा ६ र १४ बमोजिम बैंकिङ्ग कसुर गरेको भनी सोही ऐनको दफा १५ (२) (घ) बमोजिम दावी लिई तेज बहादुर थापा भन्ने केदार प्रसाद गौतम, भरत बहादुर बाँनिया, गिता पन्त, जेनी श्रेष्ठ, सम्झना पोखरेल, सुमन भुजेल, वसन्त राई भन्ने सूर्य बहादुर लिम्बु, सन्दीप गुप्ता, राम कुमार कुम्हार र सोही दावीलिई पुरक अभियोगपत्र मार्फत दायर भई सम्मानिनत उच्च अदालत, पाटनमा चलेको ०७२-CB-००१३ र ०७२-CB-००४४ समेतको बैकिंग कसुर मुद्दामा तेज बहादुर थापा भन्ने केदार प्रसाद गौतम, भरत बहादुर बाँनिया,सम्झना पोखरेल वसन्त राई भन्ने सूर्य बहादुर लिम्बु, सन्दीप गुप्ता, राम कुमार कुम्हार र सागर थापासमेतले बैकिङ्ग कसुर गरेको ठहर गरी मिति २०७४/०७/२८ मा सम्मानित उच्च अदालत पाटनबाट फैसला भएको छ ।

बीमितका कर्मचारीले वदनियतपूर्वक बीमित बैंकको नगद रकमान्तर गरी हिनामिना गरेको कारण क्षति भएको, कर्मचारीको वेइमानीको कारण भएको क्षतितर्फ उत्पन्न हुने दायित्व बीमकले स्वीकार गरी भुक्तानी गर्न मञ्जुर रहेको र बीमितले दावी गरेको जालसाजी वा हेरफेर (Forgery or Alteration) शीर्षक अन्तर्गतको दायित्व सम्बन्धमा बीमा लेखमा उल्लेखित कागजातको आधारमा बीमितबाट भुक्तानी भई क्षति पुगेको पुष्टि हुनसक्ने आधार नदेखिदा सो तर्फ समेत दावी भुक्तानी पाउनुपर्ने भनी बीमितको दावी पुग्न सक्ने देखिदैन भन्ने समेत व्यहोराको निर्णय भएकाले उक्त घटनामा केदार प्रसाद गौतमको मात्र संलग्नता नभई अन्य खातावालाहरू, सरकारी कर्मचारी र बाह्य व्यक्तिको समेत संलग्नतामा किर्ते तथा जालसाजपूर्ण कार्य भएको तर्फ विचारै नगरी बैंकको माग दावीलाई खारेज गर्ने गरी बीमा समितिबाट मिति २०७४/०२/२१ मा निर्णय भएकोले बीमा ऐन, २०४९ को दफा ३७ बमोजिम सम्मानित उच्च अदालत पाटनमा पुनरावेदनपत्र दर्ता गरी उच्च अदालत पाटनमा बिचाराधिन रहेको छ । साथै, बीमा कम्पनीसँग बैंकले बीमा दावी वापत प्राप्त गर्नुपर्ने रकम रु. ८ करोड भन्दा बढी रहेको अवस्थामा कम्पनीले Dishonesty तर्फको रु.३,९९,७५,०००/ मात्र भुक्तानी दिन स्वीकार गरेको अवस्था देखिन्छ ।

४५. **बैंक पक्ष/विपक्ष भएर रहेका महत्वपूर्ण मुद्दाहरूको साराशंः**

क्र. स.	विपक्षी	अदालत	मुद्दा	सम्भावित दायित्व रकम रु.	कैफियत	पेशी/तारेख
१	प्रकाश लामिछाने	सर्वोच्च	धितो लिखत वदर	१२,००,०००/	बैंकको विपक्षमा फैसला भएको खण्डमा सम्भावित दायित्व रु.१२,००,०००/ सृजना हुन सक्ने ।	०७४/१०/३ पेशी
२	तेज बहादुर बुढाथोकी	सर्वोच्च	उत्प्रेषण	१३,८०,६००/	बैंकको विपक्षमा फैसला भई बाँकी अवधिको सेवा सुविधा दिनु भन्ने आदेश भएको अवस्थामा लगभग ९ महिनाको सम्भावित दायित्व रु.१३,८०,६००/ सृजना हुन सक्ने ।	०७४/८/२४ पेशी
३	महेन्द्र प्रसाद यादव	सर्वोच्च	उत्प्रेषण	२,१४,४८०/	बैंकको विपक्षमा फैसला भएको अवस्थामा बाँकी अवधि ८ महिनाको तलब भत्ता वापत रु.२,१४,४८०/ सम्भावित दायित्व सृजना हुन सक्ने ।	०७४/९/३० पेशी
४	राम विनोद गिरी, शान्ति देवी गिरी	सर्वोच्च	धितो वदर,रोक्का वदर	१५,५७,४०९/	बैंकको विपक्षमा फैसला भई धितो वदर भएको अवस्थामा लिलाम बढाबढ अंक रु.२५,०५,०००/ को आधारमा रु.१५,५७,४०९/ सम्भावित दायित्व सृजना हुन सक्ने ।	०७४/१०/२१ पेशी
५	शिवराम कठरीया	सर्वोच्च	उत्प्रेषणयुक्त परमादेश	७,५१,०००/	बैंकको विपक्षमा फैसला भई धितो लिलाम वदर भएको अवस्थामा लिलाम रकम रु.७५१०००/ साविक कर्जा ग्राहककै नाउँमा कर्जा जनिइ निजकै नाममा दायित्व सृजना हुने ।	०७४/१०/७ पेशी
६	बर्दिवास न.पा.कार्यालय समेत	सर्वोच्च	निषेधाज्ञा उत्प्रेषण	३३,५३९/	सा.कि.वि. आ.गौरीबासको जग्गामा तत्कालीन समयमा तारबार गरेको रकम रु. ३३,५३९/ सम्भावित दायित्व सृजना हुन सक्ने ।	०७४/८/२६ पेशी ०७४/८/१९ पेशी

४६. **विगत वर्षका तथ्यांकहरू/Rounding Off**

तुलना गर्न सजिलोको लागि आवश्यकता अनुसार विगत वर्षका तथ्यांकहरूलाई पुनः सामूहिकीकरण तथा पुनःवर्गीकरण गरिएको छ । गणीतिय विधि अनुसार पैसामा रहेका हिसाबहरूलाई नजीकको रुपैयामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

कृषि विकास बैंक लि.

संस्थापक/संस्थापक समूहका शेयरधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थामा धितो राखी कर्जा लिएको विवरण

अनुसूची - ४.३४

२०७४ आषाढ मसान्त

क्र. सं.	संस्थापक/संस्थापक समूह अन्तर्गत पर्ने शेयरधनीको नाम	संस्थापकको स्वामित्वमा कायम रहेको शेयर		कर्जा विवरण			कैफियत
		कुल कित्ता संख्या	कुल चुक्ता पुँजीको प्रतिशत	कर्जा लिएको अन्य बैंक/वित्तीय संस्थाको नाम	कर्जा रकम	धितोमा रहेको शेयर कित्ता संख्या	
संस्थापक/संस्थापक समूहका शेयरधनीले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थामा धितो राखी कर्जा लिएको जानकारी हुन आएको छैन ।							

Agricultural Development Bank Ltd.

Comparison of Unaudited and Audited Financial Statements as of FY 2073/74

अनुसूची - ४.३५

Rs in '000

S.N.	Particulars	As Per Unaudited Financial Statements	As Per Audited Financial Statements	Variance Amount	In %	Reason For Variance
1	Total Capital and Liabilities (1.1 to 1.7)	126,846,758	126,866,600	19,842	0.02	
1.1	Paid Up Capital	12,520,392	13,937,928	1,417,536	11.32	
1.1.1	Ordinary Shares	7,087,680	8,505,216	1,417,536	20.00	Bonus Shares Proposed.
1.1.2	Irredeemable Non-cummulative Preference Shares	5,432,712	5,432,712	-	-	
1.2	Reserve and Surplus	9,888,070	7,858,773	(2,029,296)	(20.52)	Impact of various adjustments including provision for possible losses.
1.3	Debenture and Bond	920,000	920,000	-	-	
1.4	Borrowings	660,423	667,933	7,511	1.14	Inter-branch borrowings adjusted.
1.5	Deposits (A+B)	99,952,070	99,816,272	(135,798)	(0.14)	
	A. Domestic Currency	99,945,952	99,810,879	(135,073)	(0.14)	Inter-branch deposits adjusted.
	B. Foreign Currency	6,118	5,393	(725)	(11.84)	Branch reporting error corrected.
1.6	Income Tax Liability	-	-	-		
1.7	Other Liabilities	2,905,803	3,665,693	759,890	26.15	Inter-branch accounts/Year-end accruals/adjusted.
2	Total Assets (2.1 to 2.7)	126,846,758	126,866,600	19,842	0.02	
2.1	Cash and Bank Balance	15,613,891	15,612,337	(1,553)	(0.01)	Branch reporting error on inter-branch Bank Balance corrected.
2.2	Money at Call and Short Notice	2,201	2,196	(5)	(0.23)	Asset written off as per auditor's suggestion,.
2.3	Investment (Net of Provision)	15,897,707	15,898,842	1,135	0.01	Provision on Investment adjusted.
2.4	Loans and Advances (Net of Provision)	88,297,588	88,206,549	(91,039)	(0.10)	
	a. Real Estate Loan	581,808	581,808	-	-	
	1 Residential Home Loan	-	-	-		
	2 Commercial Buildings and Residential Apartments	581,808	581,808	-	-	
	3 Business Complex	-		-		
	4 Other Real Estate Loans	-		-		
	b. Home/Housing Loan (upto Rs. 1 Crore)	5,254,849	5,254,849	-	-	
	c. Margin Type Loan	-	-	-		
	d. Term Loan	11,318,392	11,318,392	-	-	
	e. Overdraft Loan/ TR Loan/WC Loan	63,572,108	63,572,108	-	-	
	f. Others	7,570,432	7,479,393	(91,039)	(1.20)	Loan Loss Provision adjusted.
2.5	Fixed Assets	1,110,546	1,111,805	1,259	0.11	Depreciation charge on assets adjusted.
2.6	Non Banking Assets (Net of Provision)	-	(0)	(0)		
	Non Banking Assets (Gross)	311,043	312,104	1,061	0.34	Branch accounts consolidation error rectified.
	Provision for Non Banking Assets	(311,043)	(312,104)	(1,061)	0.34	
2.7	Other Assets	5,924,825	6,034,871	110,045	1.86	Inter-branch accounts adjusted.
3.1	Interest Income	11,125,801	11,324,508	198,706	1.79	Impact of inetersest waiver on written off loan recovery/Interest on employee advance adjusted.
3.2	Interest Expense	4,021,751	4,224,871	203,120	5.05	Impact of interbranch fund transfer pricing reconciliation.
A.	**Net Interest Income (3.1-3.2)**	7,104,050	7,099,636	(4,414)	(0.06)	
3.3	Fees, Commission and Discount	336,170	336,024	(146)	(0.04)	Impact of rectification of classification of income.
3.4	Other Operating Income	612,043	611,135	(909)	(0.15)	Impact of rectification of classification of income.
3.5	Foreign Exchange Gain/Loss (Net)	138,726	137,725	(1,001)	(0.72)	Impact of rectification of classification of income.
B.	**Total Operating Income(A+3.3+3.4+3.5)**	8,190,990	8,184,520	(6,470)	(0.08)	
3.6	Staff Expenses	3,317,101	3,312,598	(4,503)	(0.14)	Impact of recognition of acturial valuation of retirement benefit plan.
3.7	Other Operating Expenses	831,586	842,897	11,311	1.36	Impact of rectification of classification of expense.
C.	**Operating Profit before Provision (B-3.6-3.7)**	4,042,303	4,029,025	(13,278)	(0.33)	
3.8	Provision for Possible Losses	1,189,508	1,771,791	582,283	48.95	Error of unrelated netting of loan loss provision income and expense corrected.
D.	**Operating Profit (C-3.8)**	2,852,795	2,257,234	(595,561)	(20.88)	
3.9	Non Operating Income/Expenses (Net)	475,062	543,447	68,385	14.40	Impact of rectification of classification of expense.
3.10	Write Back of Provision for Possible Loss	696,831	1,012,317	315,486	45.27	Error of unrelated netting of loan loss provision income and expense corrected.
E.	**Profit from Regular Activities (D+3.9+3.10)**	4,024,688	3,812,999	(211,690)	(5.26)	
3.11	Extraordinary Income/Expense (Net)	213,377	222,594	9,217	4.32	Impact of rectification of classification of income.
F.	**Profit before Bonus and Taxes (E+3.11)**	4,238,065	4,035,593	(202,473)	(4.78)	
3.12	Provision for Staff Bonus	313,931	298,933	(14,998)	(4.78)	Impact of adjusted profit.
3.13	Provision for Income Tax	1,147,430	1,188,028	40,598	3.54	Impact of adjustments in taxable profit.
3.14	Deferred Tax	-	(16,589)	(16,589)		Deferred Tax income recognized.
G .	**Net Profit/Loss (F-3.12-3.13)**	2,776,705	2,565,220	(211,484)		

कृषि विकास बैंक लि.

रामशाहपथ, काठमाडौं

अपरिष्कृत वित्तीय विवरण

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ चौथो त्रयमास (२०७४ आषाढ मसान्त)

रु हजारमा

क्र. सं.	बिबरण	यस त्रयमास	अघिल्लो त्रयमास	गत वर्षको सम्बन्धित त्रयमास
१	**कुल पुँजी तथा दायित्व** (१.१ देखि १.७ सम्म)	**१२६,८४६,७५८**	**११६,३२१,८५१**	**१११,७८६,१०१**
१.१	चुक्ता पुँजी	१२,५२०,३९२	१२,५२०,३९२	११,५५५,६८०
१.१.१	साधारण शेयर	७,०८७,६८०	७,०८७,६८०	५,११८,८८०
१.१.२	अबिमोच्य, असंचिति, अग्राधिकार शेयर (नेपाल सरकार)	५,४३२,७१२	५,४३२,७१२	६,४३६,८००
१.२	जगेडा तथा कोष	९,८८८,०७०	८,६८६,१६९	६,५७१,६३५
१.३	ऋण पत्र तथा बण्ड	९२०,०००	१,३८०,०००	१,३८०,०००
१.४	सापटीहरू	६६०,४२३	७१६,४५४	५६२,५२८
१.५	निक्षेप	९९,९५२,०७०	८९,५३०,४८८	८७,३८७,१५५
१.५.१	स्वदेशी मुद्रामा	९९,९४५,९५२	८९,५२४,३८३	८७,३७७,९७६
१.५.२	बिदेशी मुद्रामा	६,११८	६,१०५	९,१७९
१.६	आयकर दायित्व	–	–	–
१.७	अन्य दायित्व	२,९०५,८०३	३,४८८,३४९	४,३२९,१०३
२	**कुल सम्पत्ति** (२.१ देखि २.७ सम्म)	**१२६,८४६,७५८**	**११६,३२१,८५१**	**१११,७८६,१०१**
२.१	नगद तथा बैंक मौज्दात	१५,६१३,८९१	१०,८५६,६५४	१०,६५९,७५६
२.२	माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने रकम	२,२०१	२,१९३	१५१,४३५
२.३	खुद लगानी	१५,८९७,७०७	९,६६६,५९५	१३,९८२,२९८
२.४	खुद कर्जा तथा सापट	८८,२९७,५८८	८८,६८८,५६०	७९,४८९,५५६
	क. रियल स्टेट कर्जा	५८१,८०८	५५५,११५	६६४,४६४
	१. आवासीय घर कर्जा		–	–
	२.व्यापारीक घर तथा आवासीय अर्पाटमेन्ट	५८१,८०८	५५५,११५	६६४,४६४
	३. व्यावसायिक कम्प्लेक्स	–	–	–
	४. अन्य रियलस्टेट कर्जा	–	–	–
	ख. आवासीय घर कर्जा (रु १ करोडसम्म)	५,२५४,८४९	५,३६८,७८४	३,६९७,३९६
	ग. मार्जिन प्रकृतिको कर्जा	–	–	–
	घ. आवधिक कर्जा	११,३१८,३९२	११,५००,१८२	२३,५०८,३५५
	ङ ओभर ड्राफट/ट्रस्ट रिसिप्ट/सञ्चालन पुँजी कर्जा	६३,५७२,१०८	६३,७००,२०३	४४,०५१,२९९
	च. अन्य कर्जाहरू	७,५७०,४३२	७,५६४,२७५	७,५६८,०४२
२.५	स्थिर सम्पत्ति	१,११०,५४६	१,११९,५८०	१,१७६,१४६
२.६	खुद गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति	–	–	–
	कुल गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति	३११,०४३	१९१,३५३	१९२,८५८
	कुल गैर बैंकिङ्ग सम्पत्ति व्यवस्था	(३११,०४३)	(१९१,३५३)	(१९२,८५८)
२.७	अन्य सम्पत्ति	५,९२४,८२५	५,९८८,२६९	६,३२६,९१०
३	**नाफा नोक्सान हिसाब**	**यस त्रयमास सम्म**	**गत त्रयमास सम्म**	**गत वर्षको सम्बन्धित त्रयमाससम्म**
३.१	ब्याज आम्दानी	११,१२५,८०१	७,९३०,२६१	९,६२०,२०३
३.२	ब्याज खर्च	४,०२१,७५१	२,७७८,६७१	३,३५८,८७२
क.	**खुद ब्याज आम्दानी** (३.१ – ३.२)	**७,१०४,०५०**	**५,१५१,५९०**	**६,२६१,३३१**
३.३	शुल्क, कमिशन र बट्टा आम्दानी	३३६,१७०	१९५,०५७	२३२,३१३
३.४	अन्य सञ्चालन आम्दानी	६१२,०४३	५०४,३३९	६६६,९८५
३.५	सटही आम्दानी/(खर्च)	१३८,७२६	८०,२६३	२६२,६३९
ख.	**कुल सञ्चालन आम्दानी** (क + ३.३ + ३.४ + ३.५)	**८,१९०,९९०**	**५,९३१,२५०**	**७,४२३,२६८**
३.६	कर्मचारी खर्च	३,३१७,१०१	२,६३३,३८१	३,०३१,५००
३.७	अन्य सञ्चालन खर्च	८३१,५८६	५५३,२८७	७४७,८२९
ग.	**नोक्सानी व्यवस्था अघिको सञ्चालन मुनाफा** (ख–३.६–३.७)	**४,०४२,३०३**	**२,७४४,५८१**	**३,६४३,९३९**
३.८	सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाहरू	१,१८९,५०८	९२८,९२३	१,४५६,१०७
घ.	**सञ्चालन मुनाफा** (ग–३.८)	**२,८५२,७९५**	**१,८१५,६५९**	**२,१८७,८३२**
३.९	गैर सञ्चालन आम्दानी/(खर्च)	४७५,०६२	६,१५७	१३३,१५९
३.१०	सम्भावित नोक्सानी व्यवस्थाबाट फिर्ता	६९६,८३१	३९४,०६३	१,१३५,६०४
ª	**नियमित कारोबारबाट भएको मुनाफा** (घ + ३.९ + ३.१०)	**४,०२४,६८८**	**२,२१५,८८०**	**३,४५६,५९५**
३.११	असामान्य कारोबार बाट भएको आम्दानी/(खर्च)	२१३,३७७	६६,८२१	२७१,४०३
च.	**बोनस र कर अघिको नाफा** (ङ + ३.११)	**४,२३८,०६५**	**२,२८२,७००**	**३,७२७,९९८**
३.१२	कर्मचारी बोनस व्यवस्था	३१३,९३१	१६९,०५०	२७६,१४८
३.१३	आयकर व्यवस्था	१,१४७,४३०	५३८,८४७	९८७,१६७
छ.	**खुद नाफा/नोक्सान** (च - ३.१२ - ३.१३)	**२,७७६,७०५**	**१,५७४,८०४**	**२,४६४,६८३**
४	**अनुपातहरू**	**यस त्रयमास**	**अघिल्लो त्रयमास**	**गत वर्षको सम्बन्धित त्रयमास**
४.१	पुँजी कोष/जोखिम भारित सम्पत्ति (CAR)	१७.४७%	१७.३८%	१७.१६%
४.२	निस्क्रिय कर्जा/कुल कर्जा (NPL)	२.९७%	३.३०%	४.३६%
४.३	संभावित नोक्सानी व्यवस्था/कुल निस्कृय कर्जा (LLP/NPL)	१६०.३४%	१४५.५१%	१०८.०९%
४.४	कोषको लागत (Cost of Fund)	५.७४%	५.६०%	४.२६%
४.५	कर्जा निक्षेप अनुपात (ने. रा. बै. निर्देशन अनुसार) CCD Ratio	६२.३९%	६९.३४%	७८.२३%
४.६	आधार ब्याजदर (Base Interest Rate)	११.२७%	११.२०%	९.६४%
४.७	औसत ब्याजदर अन्तर (ने. रा. बै. निर्देशन अनुसार) (Interest Rate Spread)	५.८७%	६.०६%	७.१५%
४.८	प्रति शेयर आम्दानी (रु)* (EPS)	३४.५८	२४.७४	४०.६०
४.९	मूल्य / आम्दानी अनुपात (P/E Ratio)	१२.५८	१९.०८	१८.९१
४.१०	सम्पत्तिमा प्रतिफल* (ROA)	२.१९%	१.८१%	२.२०%
४.११	इक्विटीमा प्रतिफल* (ROE)	१५.५४%	११.१२%	१८.८९%
४.१२	प्रति शेयर खुद मूल्य रु. (Networth Per Share)	२३४.९१	२१८.९२	२२८.३८
४.१३	तरलता अनुपात (Liquidity Ratio)	३१.१८%	२२.६४%	२३.३३%

सुपरिबेक्षकीय निकाय तथा बैधानिक लेखा परीक्षकको निर्देशनको आधारमा हिसाबहरू पुनः बर्गीकरण वा पुनः लेखन हुनसक्ने ।
*बार्षिकीकरण गरिएको । *साधारण शेयर मात्र समावेश ।

केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं।
फोन नं.: ४४१९८०५,७
फ्याक्स नं.: ४४१०१५९
Site: www.nrb.org.np
Email: bsd@nrb.org.np
पोष्ट बक्स: ७३

नेपाल राष्ट्र बैंक
बैंक सुपरिवेक्षण विभाग

प.सं: बै.सु.वि./अफसाइट/एजिएम/१७/२०७४/७५

मिति: २०७४/०९/२८

कृषि विकास बैंक लिमिटेड
रामशाहपथ, काठमाडौं।

विषयः लाभांश घोषणा/वितरण तथा वित्तीय विवरण प्रकाशन सम्वन्धमा।

महाशय,

तहाँबाट पेश गरिएका वित्तीय विवरण तथा अन्य कागजातका आधारमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा ४७ को उपदफा (२) का प्रावधानहरु पालना गरेको देखिएको हुँदा, ऐ. ऐनको उपदफा (१) बमोजिम प्रस्तावित नगद लाभांश रु.७,४६,०७,१५८/– र बोनस शेयर रु.१,४१,७५,३६,०००/– वार्षिक साधारण सभाबाट स्वीकृत भएको अवस्थामा मात्रै वितरण गर्न स्वीकृतिका साथै आ.व. २०७३/७४ को वार्षिक हिसाब वार्षिक साधारण सभामा स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने प्रयोजनार्थ देहायका निर्देशन सहित सार्वजनिक गर्न सहमति प्रदान गरिएको व्यहोरा निर्णयानुसार जानकारी गराउँदछु।

१. नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन, २०७३ को निर्देशन नं. २ मा भएको व्यवस्था बमोजिम बैंकले प्रवाह गरेको प्रत्येक कर्जा/सापटको विस्तृत विवरण तयार गरी सो बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुन र सोको यथार्थ विवरण २०७४ माघ मसान्तसम्ममा नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक सुपरीवेक्षण विभाग, गैर स्थलगत ईकाईमा पेश गर्नु हुन।

२. अन्य सम्पत्ति शीर्षक अन्तर्गत शाखा हिसाव मिलान उप-शीर्षकमा अन्तर शाखा हिसाव मिलान हुन बाँकी रकमको हिसाब मिलान गरी सोको प्रगति विवरण आवधिक रुपमा हरेक ६/६ महिनाको यथार्थ विवरण नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक सुपरीवेक्षण विभाग, गैर स्थलगत ईकाईमा पेश गर्नु हुन।

३. २०७४ असार मसान्तमा ब्याजदर अन्तर ५.८७ प्रतिशत रही तोकिएभन्दा बढी भएको पाईएकोले उक्त अन्तरलाई सीमा भित्र ल्याउनु हुन।

४. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १४ को उपदफा (१) बमोजिम सञ्चालक समिति कायम गर्नु हुन।

५. लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएका कैफियतहरु पूर्ण रुपले सुधार गर्न तथा त्यस्ता कैफियतहरु पुनः दोहोरिन नदिने व्यवस्था मिलाउनु हुन।

६. यस बैंकबाट जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०७४ को निर्देशन नं. १० को बुँदा नं. ७ बमोजिम इजाजतपत्र प्राप्त कुनै एक बैंक तथा वित्तीय संस्थाको संस्थापक शेयरमा लगानी गर्दा चूक्ता पूँजीको बढीमा १५ प्रतिशत र अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुमा चूक्ता पूँजीको बढीमा १ प्रतिशतसम्म मात्र लगानी गर्न सकिने व्यवस्था रहेकोले उल्लिखित सीमाभन्दा बढी शेयर धारण गर्ने संस्थापक शेयरधनीहरु रहेमा ती संस्थापक शेयरधनीहरुलाई सो सीमाभित्र नल्याएसम्म प्रस्तावित नगद लाभांश तथा वोनश शेयर वितरण रोक्का राख्ने व्यवस्था मिलाउनु हुन।

भवदीय,
2074-9-28
(सत्येन्द्र राज सुवेदी)
उप-निर्देशक

बोधार्थ :
१. नेपाल राष्ट्र बैंक
बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग।
२. बैंक सुपरिवेक्षण विभाग, प्रतिवेदन कार्यान्वयन इकाई, कृषि विकास बैंक लिमिटेड।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट प्राप्त भएको लाभांश घोषणा/वितरण तथा वित्तीय विवरण प्रकाशन स्वीकृति प्राप्त भएको बारेको पत्र सम्बन्धमा यस बैंकको सञ्चालक समितिको जवाफ

(१) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन, २०७४ को निर्देशन नं. २ मा भएको व्यवस्था बमोजिम बैंकले प्रवाह गरेको प्रत्येक कर्जा/सापटको लागि निर्देशनमा तोकिए बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गरिएको छ। उक्त कर्जा/सापट तथा सोको कर्जा नोक्सानी व्यवस्थाको विवरण तोकिएको समय सीमा भित्र नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक सुपरीवेक्षण विभाग, गैर स्थलगत इकाइमा पेश गर्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिइएको छ।

(२) अन्य सम्पत्ति शीर्षक अन्तर्गत शाखा हिसाब मिलान उप शीर्षकमा अन्तर शाखा हिसाब भिडान हुन बाँकी रहेको कारोवारहरूको हिसाब भिडान कार्यलाई निर्देशन अनुसार थप प्रभावकारी बनाउन र ६/६ महिनामा सोको विवरण नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गर्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिइएको छ।

(३) बैंकको २०७४ आषाढ मसान्तको व्याजदर अन्तर नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेभन्दा बढी रहेको सन्दर्भमा यस बैंकबाट मिति २०७३/१०/०१, २०७३/१२/०१ र २०७४/०७/०१ देखी लागू हुने गरी कर्जा तथा निक्षेपको ब्याजदर परिमार्जन गरी ब्याजदर अन्तर तोकिएको सीमा भित्र कायम गर्ने प्रयास भएको छ। व्याजदर अन्तर कायम गर्ने विषयका सम्बन्धमा मिति २०७४/०८/२८ मा नेपाल राष्ट्र बैंक बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभागमा समेत पत्राचार गरिएको र नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको सीमाभित्र व्याजदर अन्तर कायम राख्ने व्यवस्था मिलाउन व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिइएको छ।

(४) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १४ को पालना गर्ने सम्बन्धमा बैंकको प्रवन्धपत्र र नियमावलीमा आवश्यक संशोधनको लागि यस बैंकको आगामी एघारौं वार्षिक साधारण सभामा तत् सम्बन्धी प्रस्ताव पेश गर्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिइएको छ।

(५) लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएका कैफियतहरूको क्रमश: सुधार गर्दै यसप्रकारका कैफियतहरू पुनः दोहोरिन नदिनको लागि लेखापरीक्षण समिति मार्फत आवश्यक निर्देशन दिने गरिएको र सोही वमोजिम प्रभावकारीरूपमा अनुगमन तथा कार्यान्वयनको व्यवस्था गर्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिइएको छ।

(६) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०७४ को निर्देशन नं.१० को बुँदा नं. ७ मा उल्लेखित व्यवस्था सम्बन्धमा जानकारी भयो।

आ.व. २०७४/७५ को लागि लेखापरिक्षकको नियुक्ति एवं पारिश्रमिक र सेवा शर्त सम्वन्धमा ।

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को बाह्य लेखापरीक्षण गर्नका लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ति सम्बन्धी प्रस्ताव उपर छलफल भई बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा ५९ (२) बमोजिम आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिनाभित्र आफ्नो वासलात तथा नाफा-नोक्सान हिसाबको विवरण नेपाल राष्ट्र बैंक समक्ष पेश गर्नुपर्ने सम्बन्धी व्यवस्था रहेको र सोका लागि कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १६५(घ) बमोजिम लेखापरीक्षण समितिबाट सिफारिससाथ पेश भएको महालेखापरीक्षकको कार्यालयको चं.न ३७९ मिति २०७४/१०/०५ को पत्रबाट बैंकको आ.व. २०७४/७५ को लेखापरीक्षण गर्न चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी र चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री बिनय प्रकाश श्रेष्ठलाई लेखापरीक्षकमा नियुक्त गर्न परामर्श प्राप्त भए अनुसार देहाय बमोजिमको सेवा, शर्त र सुविधाहरू कायम हुने गरी चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी र चार्टर्ड एकाउण्टेण्ट श्री विनय प्रकाश श्रेष्ठलाई आगामी एघारौं वार्षिक साधारणसभावाट अनुमोदन गराउने गरी बैंकको बाह्य लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्ने ।

(क) सेवा, शर्त सुविधाहरू:-

(१) पारिश्रमिक बापत प्रत्येकलाई ८,००,०००।-(आठ लाख मात्र) VAT सहितका दरले गरी दुई जनाको जम्मा रु १६,००,००० ।-(सोह्र लाख रुपैया मात्र) उपलब्ध गराउने ।

(२) काठमाडौं उपत्यका बाहिर काम गरेको दिनमा Perdiem & Accommodation वापत लेखापरीक्षकलाई दैनिक रु ३,५००।- र अन्य सहयोगीलाई रु. २,३००।- तथा भ्रमण टिकट सुविधा उपलब्ध गराउने । काठमाडौं उपत्यका भित्र परिवहन तथा खाजा खर्च वापत लेखापरीक्षकलाई प्रतिदिन रु. २,०००।- र अन्य सहयोगीलाई रु. १,०००।- उपलब्ध गराउने ।

(३) लेखापरीक्षकले बैंकसँग सम्झौता गरेको ७ (सात) दिन भित्र लेखापरीक्षण योजना (Audit Plan) पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) मिति २०७५ आश्विन महिना भित्र अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ख) लेखापरीक्षण कार्यलाई व्यवस्थित तुल्याउन बैंक व्यवस्थापन र बाह्य लेखापरीक्षकहरू चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री प्रभुराम भण्डारी एवं चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट श्री बिनय प्रकाश श्रेष्ठ बीच उल्लेखित सेवा, शर्त र सुविधाहरूको अधीनमा रही आगामी वार्षिक साधारणसभाबाट अनुमोदन गराउने गरी सञ्चालक समितिवाट स्वीकृत भए पश्चात नीज लेखापरीक्षकहरूसँग सम्झौता गर्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिने ।

मिति २०७४/१०/२९ गते हुने एघारौं वार्षिक साधारण सभामा कृषि विकास बैंक लि. को प्रबन्धपत्रको दफा ४, ५ र ७ मा संशोधनका लागि पेश गरिएको प्रस्ताव (तीन महले)

क्र.सं.	दफा	उप-दफा	खण्ड	उप खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
१	४	-	-	-	४.बैंकको उद्देश्य प्राप्त गर्न गरिने कामहरू: बैंकले दफा ३ बमोजिमको उद्देश्य हासिल गर्न बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानुन तथा अन्य प्रचलित कानुनको अधीनमा रही देहायका कामहरू गर्नेछ :- (१) ब्याज वा विना ब्याजमा निक्षेप स्वीकार गर्ने तथा त्यस्तो निक्षेपको भुक्तानी दिने, (२) टेलिफोन, टेलेक्स, फयाक्स, कम्प्यूटर वा म्याग्नेटिक टेप वा अन्य यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण वा साधनको माध्यमबाट निक्षेप लिने, भुक्तानी दिने, रकमान्तर गर्ने, (३) अटोमेटेड टेलर मेशिन र क्यास डिस्पेन्सिङ्ग मेशिनको माध्यमबाट निक्षेप लिने, भुक्तानी दिने र कर्जा दिने, (४) क्रेडिट कार्ड, डेबिट कार्ड, चार्ज कार्ड लगायतका अन्य वित्तीय उपकरणहरू जारी गर्ने, स्वीकार गर्ने र सो सम्बन्धी कार्य गर्न एजेन्ट नियुक्त गर्ने, (५) बैंकलाई मान्य हुने सुरक्षण लिई ब्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा अन्य संगठित संघसंस्थालाई छोटो, मध्यम र लामो अवधिको कर्जा प्रदान गर्ने, (६) वित्तीय संस्था,सहकारी संस्था एवं अन्य संगठित संस्थाहरूलाई बैंकलाई मान्य हुने सुरक्षण लिई वा नलिई कर्जा, थोक कर्जा र पुनरकर्जा प्रदान गर्ने, (७) अन्य बैंक तथा बित्तीय संस्थाहरूसंग मिली सहवित्तीयकरणको आधारमा धितो विभाजन (पारीपासु) गर्ने गरी आपसमा भएको सम्झौता अनुसार संयुक्त रूपमा कर्जा दिने दिलाउने व्यवस्था गर्ने, (८) बैंकमा धितो रहेको चल अचल सम्पत्तिको मूल्यले खामेसम्मको रकम पुन: एकैपटक वा पटकपटक गरी कर्जा दिने वा अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थामा धितोमा रहेको चलअचल सम्पत्तिको पुन: धितोमा त्यसको मूल्यले खामेसम्मको रकम पुन: एकैपटक वा पटकपटक गरी कर्जा दिने, (९) परियोजनाको प्रवर्द्धनको लागि नेपाल सरकार वा अन्य स्वदेशी वा विदेशी निकायबाट प्राप्त भएको रकम कर्जाको रूपमा प्रवाह गर्ने वा कर्जाको व्यवस्थापन गर्ने, (१०) कृषि, घरेलु उद्योग, सिंचाई, विद्युत शक्ति उत्पादन, वैकल्पिक उर्जा तथा अन्य कुनै ब्यवसायमा सम्भाब्यताको विचार गरी परियोजना कर्जा तथा अन्य कर्जा प्रदान गर्ने, (११) हायर पर्चेज, हाईपोथिकेशन, लिजिङ्ग, हाउसिङ्ग, जग्गा विकास, सेवा तथा अन्य प्रयोजनका लागि कर्जा दिने, (१२) मोहीलाई आफूले मोहियानी हक पाई जोतिआएको जग्गा खरीद गर्न सहुलियत ब्याज दरमा ऋण दिने, (१३) वैदेशिक रोजगारीको लागि ऋण उपलब्ध गराउंने, (१४) उपभोक्ता ऋण दिने, (१५) बैंकले पत्याएको व्यक्तिलाई अधिविकर्षण कर्जा दिने, (१६) स्वदेशी वा विदेशी बैक वा वित्तीय संस्थाको जमानतमा कर्जा दिने, (१७) साना किसान वा साना किसान समुहलाई ब्यक्तिगत वा सामूहिक उत्तरदायित्वमा पुरै वा आंशिक धितोबन्धक लिई वा नलिई ऋण दिने, (१८) विपन्न वर्ग, न्यून आय भएका परिवार, दैवी प्रकोप पीडित तथा देशको कुनै क्षेत्रका बासिन्दाको आर्थिक उत्थानको लागि व्यक्तिगत वा सामुहिक जमानीमा नेपाल राष्ट्र बैकले तोके बमोजिम सीमा सम्मको रकम कर्जा दिने, (१९) बैंकको वित्तीय नीतिलाई अवलम्बन गर्दै नेपाल सरकारको गरिबी निवारण कार्यक्रममा सघाउ पुऱ्याउंन साना र सीमान्त किसानहरूलाई ऋण प्रवाह गर्ने, (२०) अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थाबाट कर्जा स्वाप गर्ने गराउने, (२१) ग्राहकलाई कर्जा, थोक कर्जा, वित्तीय सहयोग वा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउंदा वा निजसंग अन्य कारोवार गराउंदा बैंकको हित संरक्षण हुने गरी आवश्यक शर्तहरू गराउने र सम्झौता गर्ने, (२२) बैंकलाई मान्य हुने किसिमको धितो लिई ऋण लगानी गर्ने, तर बैंकले निर्धारण गरेको प्रक्रिया पूरा गरी लगानी गर्दा बैंकको सांवा ब्याज असुली हुन सक्ने पर्याप्त आधारहरू देखिएमा देहायका अवस्थामा बैंकले बिना धितो वा परियोजना नै धितो राखी ऋण लगानी गर्न सक्नेछ :- (क) वित्तीय अन्तरमध्यस्थता सम्बन्धी कार्य गर्ने निकाय वा संस्थालाई ऋण लगानी गर्दा, (ख) साना किसानहरूलाई समूहगत रूपमा ऋण प्रदान गर्दा, (ग) सहकारी ऐन अन्तर्गत स्थापित संस्थाहरूलाई ऋण लगानी गर्दा, (घ) पेशागत उत्थानको लागि शिक्षित बेरोजगारलाई ऋण दिंदा, (ङ) बैंकलाई ऋण, अनुदान वा सहयोग उपलब्ध गराउंने निकायसंग नेपाल सरकारले वा बैंकले गरेको सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम ऋण लगानी गर्दा ।	मुल प्रबन्धपत्रको दफा ४ को सट्टा देहायको दफा ४ राखी संशोधन गरिएको छ : "४.बैंकको उद्देश्य प्राप्त गर्न गरिने बैकिङ्ग तथा वित्तीय कारोबारहरु: (१) दफा ३ बमोजिमको उद्देश्य हासिल गर्न बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन,२०७३ तथा अन्य प्रचलित कानुनको अधिनमा रही बैंकले देहायका कार्यहरू गर्नेछ : (क) ब्याज वा बिना ब्याजमा निक्षेप स्वीकार गर्ने वा विभिन्न वित्तीय उपकरण मार्फत निक्षेप परिचालन गर्ने र तिनको भुक्तानी दिने, (ख) विद्युतीय उपकरण वा साधनको माध्यमबाट निक्षेप स्वीकार गर्ने, भुक्तानी दिने, लेनदेन गर्ने, मध्यस्थताको काम गर्ने र रकमान्तर गर्ने, (ग) हायर पर्चेज, लिजिङ्ग, हाउजिङ्ग, अधिविकर्ष लगायतका कर्जा दिने, (घ) परियोजना तथा हाइपोथिकेशन धितो राखी कर्जा दिने एवं सहवित्तीयकरणको आधारमा धितो विभाजन (पारीपासु) गर्ने गरी आपसमा भएको सम्झौता अनुसार संयुक्त रूपमा कर्जा दिने दिलाउने व्यवस्था गर्ने, (ङ) विदेशी बैंक वा वित्तीय संस्थाको जमानतमा कर्जा दिने, (च) आफू कहाँ पहिले नै धितो रहिसकेको चल अचल सम्पत्तिको मूल्यले खामेसम्मको रकम कर्जा दिने वा अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थामा धितो रहिसकेको चल अचल सम्पत्तिको पुन: धितोमा त्यसको मूल्यले खामेसम्मको रकम कर्जा दिने, (छ) आफ्नो ग्राहकको तर्फबाट जमानतपत्र जारी गर्ने र सो बापत ग्राहकसँग आवश्यक शर्त गराउने, निजको चल अचल सम्पत्ति धितोबन्धक लिने वा तेस्रो व्यक्तिको जेथा जमानत लिने र धितोबन्धक, सुरक्षणमा लिएको सम्पत्ति प्राप्त गर्ने, धारण गर्ने तथा सो सम्बन्धी अन्य कारोबार गर्ने, (ज) आवश्यकता अनुसार राष्ट्र बैंकबाट पुनर्कर्जा लिने वा अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थाबाट कर्जा लिने दिने, (झ) परियोजनाको प्रबर्द्धनको लागि नेपाल सरकार वा अन्य स्वदेशी वा विदेशी निकाय मार्फत प्राप्त भएको रकमबाट कर्जा प्रवाह गर्ने वा कर्जा व्यवस्थापन गर्ने, (ञ) प्रचलित कर्जा अपलेखन विनियमावलीको अधीनमा रही कर्जा अपलेखन गर्ने, (ट) पुँजीकोष पुरा गर्ने प्रयोजनका लागि शेयर, डिबेञ्चर, ऋणपत्र आदि जारी गर्ने, (ठ) प्रतीतपत्र, विनिमयपत्र, प्रतिज्ञापत्र,चेक, यात्रु चेक, ड्राफ्ट वा अन्य वित्तीय उपकरण निष्काशन गर्ने, स्वीकार गर्ने, भुक्तानी दिने, डिस्काउण्ट गर्ने वा खरीद बिक्री गर्ने, (ड) विद्युतीय कारोबारका लागि डिजिटल वा कार्ड लगायतका वित्तीय उपकरण जारी गर्ने, स्वीकार गर्ने, व्यवस्थापन गर्ने र सो सम्बन्धी कार्य गर्न एजेण्ट नियुक्त गर्ने, (ढ) प्रचलित कानूनको अधीनमा रही विदेशी विनिमय कारोबार गर्ने, (ण) नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको सीमा, शर्त वा निर्देशन बमोजिम सरकारी कारोबार गर्ने, (त) नेपाल सरकार वा नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको ऋणपत्र खरीद-बिक्री गर्ने वा सकार गर्ने, (थ) नेपालभित्र वा विदेशमा विनिमयपत्र,चेक वा अन्य वित्तीय उपकरणद्वारा रकम पठाउने वा चलान गर्ने, विदेशबाट विप्रेषण प्राप्त गर्ने र सो को भुक्तानी गर्ने, (द) ग्राहकको निमित्त कमिशन एजेण्ट भई शेयर, डिबेञ्चर वा सुरक्षणको जिम्मा लिने, खरीद-बिक्री गरिदिने, शेयरको लाभांश, डिबेञ्चर वा सुरक्षणको ब्याज आदि उठाई दिने र सोको लाभांश, मुनाफा वा ब्याज नेपालभित्र वा विदेशमा पठाउने, ग्राहकको लागि सेफ डिपोजिट भल्टको व्यवस्था गर्ने, (ध) वासलात बाहिरको कारोबार गर्ने, (न) विपन्न वर्ग, न्यून आय भएको परिवार, दैवी प्रकोप पीडित तथा मुलुकका कुनै क्षेत्रका बासिन्दाको आर्थिक उत्थानको लागि व्यक्तिगत वा सामुहिक जमानीमा नेपाल राष्ट्र बैंकले तोके बमोजिमको रकमसम्म कर्जा दिने, (प) आफू तथा अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थाबाट कर्जा लिने वा कुनै प्रकारको सुविधा लिने ऋणी वा ग्राहकको विवरण, सूचना वा जानकारी नेपाल राष्ट्र बैंक, सम्बन्धित निकाय वा अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थाबीच लिने दिने, (फ) सुन, चाँदी खरीद-बिक्री गर्ने, (ब) परियोजना स्थापना, सञ्चालन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण गर्ने गराउने तथा तालीम, परामर्श र अन्य जानकारी उपलब्ध गराउने,	बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा ४९ को उपदफा (१) अनुसार मिलान गर्न बाञ्छनीय भएकोले साविकको दफा ४ को उपदफा (५१) का खण्ड (क,ख, च,ज,झ,ञ) लाई हालको ऐ. दफा ४ को उपदफा (२) को खण्ड (क), (ख), (ग), (घ), (ङ) र (च) मा मिलान गरी यथावत राखीएको, हाल आस्वा सम्बन्धि व्यवस्था बैंकले गरिराखेकोले हाल दफा ४ को उपदफा (२) को खण्ड (थ) मा उल्लेख गरी मिलान गरिएको, साविकको दफा ४ को उपदफा (२६) लाई ऐ. दफा ४ को उपदफा (२) को खण्ड (ञ) मा यथावत राखी समयानुकुल थप एवं मिलान गर्न उपयूक्त देखिएकोले थप गरिएको, साविकको दफा ४ को उपदफा (५) लाई हालको ऐ. दफा ४ को उपदफा (२) को खण्ड (ढ) मा यथावत राखीएको र साविकको दफा ४ को उपदफा (१९) लाई हाल ऐ. दफा ४ को उपदफा (२) को खण्ड (त) मा यथावत मिलान गरी राखीएको छ ।

क्र.सं.	दफा	उप-दफा	खण्ड	उप खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
					(२३) नेपाल सरकार वा नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको ऋणपत्र खरीद बिक्री गर्ने वा सकार गर्ने तथासंगठित संस्थाहरूको शेयर डिबेन्चर खरीद बिक्री गर्ने, (२४) शेयर, डिबेन्चर, बण्ड, ऋणपत्र, बचतपत्र वा अन्य वित्तीय उपकरणको माध्यमबाट पुँजी परिचालन गर्ने, (२५) नेपाल सरकार वा राष्ट्र बैंकबाट कर्जा, पुनरकर्जा, सापटी, पेश्की वा सुविधा लिने वा अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थाबाट कर्जा लिने दिने, (२६) अन्तराष्ट्रिय संघ संस्था, विदेशी सरकार, विदेशी बैंक वा वित्तीय संस्थाबाट बैंकलाई आवश्यक पर्ने रकम कर्जा, पुनरकर्जा, अनुदान वा कुनै प्रकारको सुविधा लिने, (२७) आफ्नो चल अचल जायजेथा धितो राखी कर्जा लिने, (२८) प्रतीतपत्र, विनिमयपत्र, प्रतिज्ञापत्र, चेक, यात्रुचेक, ड्राफ्ट वा अन्य वित्तीय उपकरण निष्काशन गर्ने, स्वीकार गर्ने, भुक्तानी दिने, डिस्काउण्ट गर्ने वा खरीद विक्री गर्ने, (२९) नेपाल राज्य भित्र वा विदेशमा विनिमयपत्र, चेक वा अन्य वित्तीय उपकरणद्धारा रकम पठाउने वा चलान गर्ने, सुन, चांदी, शेयर, डिबेन्चर, बण्ड आदि खरीद बिक्री गर्ने र शेयरको लाभांश तथा प्रतिज्ञापत्र, डिबेन्चर, बण्ड आदिको व्याज असुलउपर गर्ने, (३०) प्रचलित कानूनको अधीनमा रही विदेशी विनिमय कारोबार गर्ने, (३१) अन्य कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट आफ्नो ग्राहकलाई कर्जा वा पुनरकर्जा उपलव्ध गराउन जमानी बस्ने, (३२) ग्राहकको निमित्त कमिशन एजेण्ट भई शेयर, डिबेन्चर वा सुरक्षणको जिम्मा लिने, खरीद बिक्री गरिदिने, शेयरको लाभांश, डिबेन्चर वा सुरक्षणको ब्याज आदि उठाई दिने । (३३) आफ्नो ग्राहकको तर्फबाट जमानतपत्र जारी गर्ने र सो वापत ग्राहकसंग आवश्यक शर्त गराउने, सुरक्षण लिने, निजको चल अचल सम्पत्ति धितोबन्धक लिने वा तेस्रो व्यक्तिको जेथा जमानत लिने, (३४) बैंक वा वित्तीय संस्था, अन्य संस्था वा ग्राहकलाई शुल्क लिई वा नलिई परामर्श सेवा तथा अन्य प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउंने, (३५) सेफ डिपोजिट भल्टको व्यवस्था गर्ने, (३६) मर्चेण्ट बैकिङ्ग कारोबार गर्ने, (३७) नेपाल राष्ट्र बैंकको एजेन्ट भई नेपाल सरकारको तर्फबाट सरकारी कारोवार लगायत अन्य कारोवार गर्ने, (३८) नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकिदिएको शर्तमा वासलात बाहिरको कारोवार गर्ने, (३९) नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अन्तर्गत रही कर्जा तथा निक्षेपको ब्याज दर, सेवा शुल्क तथा अन्य दस्तुर तोक्ने, (४०) ऋणी वा ग्राहकको विवरण, सूचना वा जानकारी नेपाल राष्ट्र बैक, कुनै अन्य बैंक, वित्तीय संस्था वा निकायबाट लिने दिने, (४१) परियोजना स्थापना, सञ्चालन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण गर्ने गराउने, (४२) नेपालको ग्रामीण वित्त क्षेत्रको अध्ययन, अनुसन्धान र सर्भेक्षण गर्नुका साथै ग्रामीण वित्त वजारको विकास विस्तार तथा सुदृढीकरण गर्ने, गराउंने, (४३) बैंकको वित्तीय स्व-सक्षमताको स्तर अभिबृद्धि गर्न आवश्यक उपायहरू अवलम्बन गर्ने, (४४) ग्राहकहरूको माग र आवश्यकता पहिचान गर्न समय समयमा अध्ययन, अनुसन्धान र सर्वेक्षण गर्ने गराउंने, (४५) बैंक तथा वित्तीय संस्था, गरिबी निवारण, साना किसान, ग्रामीण तथा कृषि विकास, उद्यम, उर्जा, सिंचाई आदिको लागि जनशक्ति विकास गर्न तालिम सम्वन्धि संस्था स्थापना गरी त्यस्ता संस्था सञ्चालन गर्ने, आवश्यकता अनुसार त्यस्तै किसिमका अन्य संस्था वा केन्द्रमा संलग्न भै उपरोक्त कार्य गर्ने तथा शैक्षिक तथा ब्यवसायिक संस्थाहरूसंग आवद्ध भई उपरोक्त कार्यहरू सञ्चालन गर्ने, (४६) बैंकको आवश्यकता अनुसार सहायक कम्पनी वा संस्था खोल्ने तथा त्यस्ता कम्पनी वा संस्थामा लगानी गरी सञ्चालन गर्ने, (४७) बैंकले लगानी गरेको कर्जा असुल उपर गर्नको लागि प्रचलित कानून, ऋणीले बैंकसंग गरेको शर्त सम्झौता तथा बैंकको ऋण असुली विनियम बमोजिम सवै प्रकारका उपायहरू अवलम्बन गरी सांवा, ब्याज तथा अन्य रकम असुल उपर गर्ने,	(भ) बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन र प्रचलित कानून बमोजिम आफ्नो स्वामित्वमा आउने सबै प्रकारका जायजेथाको उचित व्यवस्थापन तथा बिक्री गर्ने, (म) प्रचलित कानून बमोजिम दुई वा दुईभन्दा बढी व्यक्तिहरूबीच हुने कुनै कार्य बापत तिर्नु बुझाउनु वा लिनु पर्ने रकम उक्त काम भएपछि भुक्तानी लिने दिने व्यवस्था गर्न दुई पक्षको सहमतिमा जमानी बस्ने, (२) **उपदफा (१) मा उल्लेखित कार्यहरूका अतिरिक्त बैंकले आवश्यकतानुसार देहायका अन्य कार्यहरू गर्न सक्नेछ :-** (क) प्रचलित कानून वमोजिम बैंकले अनुमति वा इजाजतपत्र लिनुपर्ने विषयमा सम्बन्धित निकायबाट अनुमति वा इजाजतपत्र प्राप्त गरी उपरोक्त उद्देश्य कार्यान्वयन गर्ने, (ख) बैंकलाई आवश्यक पर्ने भवन निर्माण गर्ने, भाडामा वा लिजमा लिने र बैंकको प्रविधि तथा भौतिक विकासको लागि आवश्यक पर्ने कार्यालय सामान तथा सवारी साधन खरीद गर्ने वा भाडामा लिई प्रयोग गर्ने, (ग) बैंकसंग सम्वन्धित कुनै विषयमा विवाद उत्पन्न भएमा सोको निप्टारा गर्नको लागि उजुर गर्ने, बैंकका विरुद्ध परेको मुद्दा मामिलाको प्रतिवाद गर्ने, मिलापत्र गर्ने वा कानूनी सेवा सहयोग प्राप्त गरी बैंकको हकहितको सुरक्षा गर्ने, (घ) आवश्यकता अनुसार कर्मचारी, सल्लाहकार, पदाधिकारी, विशेषज्ञ, परामर्शदाता, लेखापरीक्षक, कानूनी सल्लाहकार, वित्त सल्लाहकार आदिको नियुक्ति गर्ने र उनीहरूको पारिश्रमिक र शर्त सुविधा तोक्ने, (ङ) प्रचलित कानूनको अधीनमा रही बैंकको कार्य सञ्चालन र हित प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक कार्य गर्ने, सोको लागि आवश्यक खर्च ब्यहोर्ने, प्रविधि साधन हासिल गर्ने, राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय वा स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्थाहरूसंग सम्पर्क गर्ने, (च) प्रचलित कानूनको अधीनमा रही आवश्यक विनियम, निर्देशिका, कार्यविधि आदि बनाई लागू गर्ने, (छ) सम्बन्धित निकायको स्वीकृती लिनु पर्ने भए सो समेत लिई आवश्यकता अनुसार बोनस शेयर वा हकप्रद शेयर जारी गर्ने, (ज) नेपालको ग्रामीण वित्त क्षेत्रको अध्ययन, अनुसन्धान र सर्भेक्षण गर्नुका साथै ग्रामीण वित्त वजारको विकास विस्तार तथा सुदृढीकरण गर्ने, गराउंने, (झ) बैंकको आवश्यकता अनुसार सहायक कम्पनी वा संस्था खोल्ने तथा त्यस्ता कम्पनी वा संस्थामा लगानी गरी सञ्चालन गर्ने, (ञ) प्रचलित कानूनको अधीनमा रही अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था, विदेशी सरकार, विदेशी बैंक वा वित्तीय संस्थाबाट बैंकलाई आवश्यक पर्ने रकम कर्जा, पुनरकर्जा, अनुदान, सहयोग वा कुनै प्रकारको सुविधा लिने, (ट) अन्य कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट आफ्नो ग्राहकलाई कर्जा उपलव्ध गराउन जमानी बस्ने, (ठ) नेपाल राष्ट्र बैकले तोकिदिएको सिमाभित्र रही शेयर, डिवेन्चर, बण्ड, ऋणपत्र, बचतपत्र, वा अन्य वित्तीय उपकरणको माध्यमबाट पुँजी परिचालन गर्ने, (ड) कुनै व्यक्ति वा संस्थालाई कर्जा दिदा वा निजसंग कुनै कारोबार गर्दा आफ्नो हितको संरक्षणका लागि आवश्यकता अनुसार शर्त गराउने, (ढ) बैंकलाई मान्य हुने सुरक्षण लिई ब्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा अन्य संगठित संघसंस्थालाई छोटो, मध्यम र लामो अवधिको कर्जा प्रदान गर्ने, (ण) बैंकको काम कारोवारलाई ब्यापक तथा विस्तार गर्नको लागि उपयुक्त माध्यम वा तरिकाबाट विज्ञापन गर्ने र बैंकको कारोवारको प्रचार प्रसार गर्ने गराउने, (त) वित्तीय नीतिलाई अवलम्बन गर्दै नेपाल सरकारको गरिबी निवारण कार्यक्रममा सघाउ पुऱ्याउंन साना र सीमान्त किसानहरूलाई ऋण प्रवाह गर्ने, (थ) सम्बन्धित निकायको स्वीकृत लिई आस्वा, सी-आस्वा सम्बन्धी कार्य गर्ने । (द) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ बमोजिम वित्तीय नीतिभित्र रही नेपाल सरकारले तोकेको कार्यहरू र बैंकको उद्देश्य पूरा गर्न सहायक हुने अन्य कार्यहरू गर्ने, (ध) नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको अन्य कार्य गर्ने ।"	

क्र.सं.	दफा	उप–दफा	खण्ड	उप खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
					(४८) बैंकले धितो सुरक्षणमा लिएको चल अचल सम्पत्ति लिलाम विक्री गर्दा कसैले नसकारेमा प्रचलित कानून तथा बैंकको ऋण असुली विनियम अनुसार बैंक स्वयंले सकार गरी लिने र त्यसरी सकार गरी लिएको सम्पत्ति अरू कसैलाई बेच विखन गर्ने वा बैंकले लेना रकम असुल गरी वा असुली हुने गरी ऋणी वा मंजूरनामावाला वा निजको हकवालालाई फिर्ता गर्ने, (४९) सञ्चालक समितिले बनाएको विनियमको अधीनमा रही असुल हुन नसकेका कर्जा अपलेखन गर्ने, तर यसरी कर्जा अपलेखन गरिएको कारणबाट कर्जा लिने ऋणी कर्जाको दायित्वबाट मुक्त भएको मानिने छैन र निज उपर बैंकले कारवाही चलाउन कुनै बाधा पर्ने छैन । (५०) आफ्नो जायजेथाको उचित प्रवन्ध वा विक्री गर्ने, (५१) अन्य विविध कार्यहरू : बैंकले आवश्यकतानुसार देहायका कार्यहरू गर्न सक्नेछ :- (क) प्रचलित कानून वमोजिम बैंकले अनुमति वा इजाजतपत्र लिनुपर्ने विषयमा सम्बन्धित निकायबाट अनुमति वा इजाजतपत्र प्राप्त गरी उपरोक्त उद्देश्य कार्यान्वयन गर्ने, (ख) बैंकलाई आवश्यक पर्ने भवन निर्माण गर्ने, भाडामा वा लिजमा लिने र बैंकको प्रविधि तथा भौतिक विकासको लागि आवश्यक पर्ने कार्यालय सामान तथा सवारी साधन खरीद गर्ने वा भाडामा लिई प्रयोग गर्ने, (ग) बैंकको स्वामित्वमा रहेको अचल सम्पत्ति भाडामा दिने वा अन्य उपयुक्त कार्यमा लगाउँने, (घ) बैंकलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारी नियुक्ति गर्ने तथा तिनीहरूको सेवाका शर्तहरू निर्धारण गर्ने, (ङ) बैंकले सञ्चालन गर्दै आएको साना किसान विकास कार्यक्रम अन्तर्गतका आयोजना साना किसान सहकारी संस्थामा परिणत नभएसम्म वा अन्य कार्यालयमा नगाभिएसम्म सञ्चालन गर्ने, (च) बैंकसंग सम्वन्धित कुनै विषयमा विवाद उत्पन्न भएमा सोको निप्टारा गर्नको लागि उजुर गर्ने, बैंकका विरुद्ध परेको मुद्दा मामिलाको प्रतिवाद गर्ने, मिलापत्र गर्ने वा कानूनी सेवा सहयोग प्राप्त गरी बैंकको हकहितको सुरक्षा गर्ने, (छ) बैंकको काम कारोवारलाई ब्यापक तथा विस्तार गर्नको लागि उपयुक्त माध्यम वा तरिकाबाट विज्ञापन गर्ने र बैंकको कारोवारको प्रचार प्रसार गर्ने गराउने, (ज) आवश्यकता अनुसार सल्लाहकार, पदाधिकारी, विशेषज्ञ, परामर्शदाता, लेखापरीक्षक, कानूनी सल्लाहकार, वित्त सल्लाहकार आदिको नियुक्ति गर्ने र उनीहरूको पारिश्रमिक र सुविधाको ब्यवस्था गर्ने, (झ) प्रचलित कानूनको अधीनमा रही बैंकको कार्य सञ्चालन र हित प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक कार्य गर्ने, सोको लागि आवश्यक खर्च ब्यहोर्ने, प्रविधि साधन हासिल गर्ने, राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय वा स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्थाहरूसंग सम्पर्क गर्ने, (ञ) प्रचलित कानूनको अधीनमा रही आवश्यक विनियम, निर्देशिका, कार्यविधि आदि बनाई लागू गर्ने, (ट) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानुन बमोजिम वित्तीय नीतिभित्र रही नेपाल सरकारले तोकेको अन्य कार्यहरू गर्ने, (ठ) बैंकको उद्देश्य पूरा गर्न सहायक हुने अन्य कार्यहरू गर्ने, (ड) नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेका वा सो बैंकबाट स्वीकृति प्राप्त गरी अन्य कार्यहरू गर्ने, (ढ) संस्थागत वीमा अभिकर्ता भै वीमा व्यवसाय सम्बन्धी कार्य गर्ने		

क्र.सं.	दफा	उप–दफा	खण्ड	उप खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
२	५	(२) (३)			**"बैंकको अधिकृत पुँजीको अंक र विभिन्न प्रकारको शेयर संख्या** (२) बैंकको जारी पुँजी रु १२,५२,०३,९२,०००।- (बाह्र अर्व बाउन्न करोड तीन लाख बयान्नब्बे हजार) हुनेछ । जसमध्ये साधारण जारी पुँजी रु.७,०८,७६,८०,०००।- (सात अर्व आठ करोड छयत्तर लाख असी हजार) र अग्राधिकार जारी पुँजी ननक्युमीलेटीभ इरीडिमेवल प्रिफिरेन्स शेयर रु.५,४३,२७,१२,०००।- (पाँच अर्व त्रिचालिस करोड सत्ताईस लाख बाह्र हजार) हुनेछ । (३) बैंकको चुक्ता पुँजी रु १२,५२,०३,९२,०००।- (बाह्र अर्व बाउन्न करोड तीन लाख बयान्नब्बे हजार) हुनेछ ।"	**मुल प्रबन्धपत्रको दफा ५ मा देहाय बमोजिम संशोधन गरिएको छ** **(क) "बैंकको अधिकृत पुँजीको अंक र विभिन्न प्रकारको शेयर संख्या"** भन्ने शब्दहरुको सट्टा **"बैंकको अधिकृत, जारी र चुक्ता पुँजीको अंक र विभिन्न प्रकारको शेयर संख्या"** भन्ने शब्दहरु राखी संशोधन गरिएको छ। **(ख) उपदफा (२) र (३) को सट्टा देहायको उपदफा (२) र (३) राखी संशोधन गरिएको छ :** "(२) बैंकको कुल जारी पुँजी रु १३,९३,७९,२८,०००।- (तेह्र अर्व त्रियान्नब्बे करोड उनासी लाख अट्ठाईस हजार) हुनेछ । जसमध्ये साधारण जारी पुँजी रु.८,५०,५२,१६,०००।- (आठ अर्व पचास करोड बाउन्न लाख सोह्र हजार) र अग्राधिकार जारी पुँजी ननक्युमीलेटीभ इरीडिमेवल प्रिफिरेन्स शेयर रु.५,४३,२७,१२,०००।-(पाँच अर्व त्रिचालिस करोड सत्ताईस लाख बाह्र हजार) हुनेछ । (३) बैंकको कुल चुक्ता पुँजी रु १३,९३,७९,२८,०००।-(तेह्र अर्व त्रियान्नब्बे करोड उनासी लाख अट्ठाईस हजार) हुनेछ ।"	नेपाल राष्ट्र बैंकले आ.व. २०७२।०७३ मा जारी गरेको मौद्रिक निती अनुरुप यस बैंकले मिति २०७४ आषाढ मसान्तसम्म न्यूनतम चुक्ता पुँजी रु.८ अर्व पुऱ्याउने सिलसिलामा सञ्चालक समितिको मिति २०७२।११।२७ बैठक नं. ६०३ बाट नयाँ पुँजी योजना स्वीकृत गरी नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय र ने.रा.बैंकमा पठाए बमोजिमको विषय कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा नेपाल राष्ट्र बैंकको पत्रसंख्या बैं.सु.वि. /अफसाईट /एजिएम/१७/२०७४/७५ मिति २०७४/०९/२८ को प्राप्त पत्रानुसार यस बैंकका शेयरधनीलाई रु. १,४१,७५,३६,०००।- (एक अर्व एकचालिस करोड पचहत्तर लाख छत्तिस हजार मात्र) बराबरको बोनस शेयर प्रदान गर्न स्वीकृती प्राप्त भएकोले सो हदसम्म जारी तथा चुक्ता पुँजी वृद्धिको लागि संशोधन प्रस्ताव पेश गरेको ।
३	७	(२)	(क) (ख)		"बैकको साधारण जारी पुँजीलाई देहाय अनुसार बाँडफाँड गरिएको छ : समूह"क"संस्थापक शेयरधनी: नेपाल सरकार रु.३,६१,४७,१६,८००।- (तिन अर्व एकसठ्ठी करोड सतचालिस लाख सोह्र हजार आठ सय)......................................५१% समूह ''ख''सर्वसाधारण समूह : सर्वसाधारण शेयरधनीहरू रु.३,४७,२९,६३,२००।- (तीन अर्व सत्चालिस करोड उनान्तीस लाख त्रिसठ्ठी हजार दुई सय)..................... ४९% "	**मुल प्रबन्धपत्रको दफा ७ को उपदफा (२) को खण्ड (क) र (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (क) र (ख) राखी संशोधन गरिएको छ :** "(२) बैकको साधारण जारी पुँजीलाई देहाय अनुसार बाँडफाँड गरिएको छ : (क) समूह"क"संस्थापक शेयरधनी: नेपाल सरकार रु.४,३३,७६,६०,१६०।- (चार अर्व तेत्तिस करोड छयत्तर लाख साठी हजार एक सय साठी)......................................५१% (ख) समूह ''ख''सर्वसाधारण समूह : सर्वसाधारण शेयरधनीहरू रु.४,१६,७५,५५,८४०।- (चार अर्व सोह्र करोड पचहत्तर लाख पचपन्न हजार आठ सय चालिस)..................... ४९% "	नेपाल राष्ट्र बैंकको पत्र संख्या बैं.सु.वि./अफसाईट /एजिएम/१७ /२०७४/७५, मिति २०७४।०९।२८ को पत्रबाट यस बैंकका शेयरधनीलाई रु.१,४१,७५,३६,०००।- बराबरको बोनस शेयर प्रदान गर्न स्वीकृती प्राप्त भएकोले सोही हदसम्म संस्थापक र सर्वसाधारण समूहलाई वोनस शेयर वितरण गर्दा पुँजी संरचनामा परेको प्रभावलाई मिलान गरिएको ।

मिति २०७४/१०/२९ गते हुने एघारौं वार्षिक साधारण सभामा कृषि विकास बैंक लि. को नियमावलीको नियम ५,७,१२,१३ र १४ मा संशोधन तथा थपका लागि पेश गरिएको प्रस्ताव (तीन महले)

क्र.सं	नियम	उप-नियम	खण्ड	उप खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
१.	५					**मुल नियमावलीको नियम ५ मा देहाय बमोजिम संशोधन गरिएको छ** ((क) **"बैंकको अधिकृत पूँजीको अंक र विभिन्न प्रकारको शेयर संख्या"** भन्ने शब्दहरुको सट्टा **"बैंकको अधिकृत, जारी र चुक्ता पूँजीको अंक र विभिन्न प्रकार को शेयर संख्या"** भन्ने शब्दहरु राखी संशोधन गरिएको छ। (ख) **"मुल नियमावलीको नियम ५ को उपनियम (२) र (३) को सट्टा देहायको उपनियम (२) र (३) राखी संशोधन गरिएको छ**	नेपाल राष्ट्र बैंकले आ.व. २०७२।०७३ मा जारी गरेको मौद्रिक निती अनुरुप यस बैंकले मिति २०७४ आषाढ मसान्तसम्म न्यूनतम चुक्ता पुँजी रु.८ अर्ब पुऱ्याउने सिलसिलामा सञ्चालक समितिको मिति २०७२।११।२७ बैठक नं. ६०३ बाट नयाँ पुँजी योजना स्वीकृत गरी नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय र ने.रा.बैंकमा पठाए बमोजिमको विषय कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा नेपाल नेपाल राष्ट्र बैंकको मिति २०७४।०९।२८ पत्र संख्या बै.सु.वि. /अफसाईट/ एजिएम/ १७/२०७४/७५ को प्राप्त पत्रानुसार यस
		(२)			**बैंकको अधिकृत पुँजीको अंक र विभिन्न प्रकारको शेयर संख्या** (२) बैंकको जारी पुँजी रु १२,५२,०३,९२,०००।- (बाह्र अर्ब बाउन्न करोड तीन लाख बयान्नब्बे हजार) हुनेछ। जसमध्ये साधारण जारी पुँजी रु.७,०८,७६,८०,०००।- (सात अर्ब आठ करोड छयत्तर लाख असी हजार) र अग्राधिकार जारी पुँजी ननक्युमीलेटीभ इरीडिमेवल प्रिफिरेन्स शेयर रु.५,४३,२७,१२,०००।- (पाँच अर्ब त्रिचालिस करोड सत्ताईस लाख बाह्र हजार) हुनेछ।	(२) बैंकको कुल जारी पुँजी रु १३,९३,७९,२८,०००।- (तेह्र अर्ब त्रियान्नब्बे करोड उनासी लाख अट्ठाईस हजार) हुनेछ। जसमध्ये साधारण जारी पुँजी रु.८,५०,५२,१६,०००।- (आठ अर्ब पचास करोड बाउन्न लाख सोह्र हजार) र अग्राधिकार जारी पुँजी ननक्युमीलेटीभ इरीडिमेवल प्रिफिरेन्स शेयर रु.५,४३,२७,१२,०००।- (पाँच अर्ब त्रिचालिस करोड सत्ताईस लाख बाह्र हजार) हुनेछ।	
		(३)			(३) बैंकको चुक्ता पुँजी रु १२,५२,०३,९२,०००।- (बाह्र अर्ब बाउन्न करोड तीन लाख बयान्नब्बे हजार) हुनेछ।"	(३) बैंकको कुल चुक्ता पुँजी रु १३,९३,७९,२८,०००।- (तेह्र अर्ब त्रियान्नब्बे करोड उनासी लाख अट्ठाईस हजार) हुनेछ।"	बैंकका शेयरधनीलाई रु. १,४१,७५,३६,०००।- (एक अर्ब एकचालिस करोड पचहत्तर लाख छत्तिस हजार मात्र) बराबरको बोनस शेयर प्रदान गर्न स्वीकृती प्राप्त भएकोले सो हदसम्म जारी तथा चुक्ता पुँजी बृद्धिको लागि संशोधन प्रस्ताव पेश गरेको।
२	७	(१)			**७. शेयर बाँडफाँड र शेयर वापतको रकमको भुक्तानी :** १. बैंकको साधारण जारी पुँजीलाई देहाय अनुसार बाँडफाँड गरिएको छ :	**मुल नियमावलीको नियम ७ को उपनियम (१) को सट्टा देहाय बमोजिमको उपनियम (१) राखी संशोधन गरिएको छ :** "**७. शेयर बाँडफाँड र शेयर वापतको रकमको भुक्तानी :** (१) बैंकको साधारण जारी पुँजीलाई देहाय अनुसार बाँडफाँड गरिएको छ :	नेपाल राष्ट्र बैंकको पत्र संख्या बै.सु.वि. /अफसाईट/ एजिएम/ १७/२०७४/७५ मिति २०७४।०९।२८ को पत्रबाट यस बैंकका शेयरधनीलाई रु. १,४१,७५,३६,०००।- बराबरको बोनस शेयर प्रदान गर्न स्वीकृती प्राप्त भएकोले सोही हदसम्म संस्थापक र सर्वसाधारण समूहलाई वोनस शेयर वितरण गर्दा पुँजी संरचनामा परेको प्रभावलाई मिलान गरिएको।
			(क)		(क) समूह"क"संस्थापक शेयरधनी: नेपाल सरकार रु.३,६१,४७,१६,८००।- (तिन अर्ब एकसठ्ठी करोड सतचालिस लाख सोह्र हजार आठ सय).......................५१%	(क) समूह"क"संस्थापक शेयरधनी: नेपाल सरकार रु.४,३३,७६,६०,१६०।- (चार अर्ब तेत्तिस करोड छयत्तर लाख साठी हजार एक सय साठी).......................................५१%	
			(ख)		(ख) समूह "ख"सर्वसाधारण समूह : सर्वसाधारण शेयरधनीहरू रु.३,४७,२९,६३,२००।- (तीन अर्व सत्चालिस करोड उनान्तीस लाख त्रिसठ्ठी हजार दुई सय).............. ४९% "	(ख) समूह "ख"सर्वसाधारण समूह : सर्वसाधारण शेयरधनीहरू रु.४,१६,७५,५५,८४०।- (चार अर्व सोह्र करोड पचहत्तर लाख पचपन्न हजार आठ सय चालिस)............ ४९% "	

क्र.सं	नियम	उप-नियम	खण्ड	उप खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
३	१२	(१)				**मुल नियमावलीको नियम १२ को उपनियम (१), (२), (३) र (५) को सट्टा देहायको उपनियम (१), (२), (३) र (५) राखी संशोधन तथा थप गरिएको छ :**	बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ मा भएको व्यवस्था अनुसार हुनेगरी मिलान गरिएको
					(१) **सञ्चालकको नियुक्ति :** सञ्चालकको नियुक्ति बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून तथा यसै नियमावलीको अधीनमा रही वार्षिक साधारण सभाबाट हुनेछ। तर,	"(१) **सञ्चालकको नियुक्ति :** सञ्चालकको नियुक्ति बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा यसै नियमावलीको अधीनमा रही वार्षिक साधारण सभाबाट हुनेछ। तर,	
			(क)		(क) नेपाल सरकार वा संगठित संस्थाले आफूले लिएको शेयरको अनुपातमा हुन आउने सञ्चालक आफैले नियुक्त गर्न सक्नेछ।	(क) नेपाल सरकार वा संगठित संस्थाले आफूले लिएको शेयरको अनुपातमा हुन आउने सञ्चालक आफैले नियुक्त गर्न सक्नेछ।	
			(ख)		(ख) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानुनको दफा १२ को उपदफा (२) बमोजिमको व्यावसायिक विशेषज्ञ सञ्चालकको नियुक्ति सञ्चालक समितिबाट हुनेछ।	(ख) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १४ को उपदफा (३) बमोजिमको स्वतन्त्र सञ्चालकको नियुक्ति सञ्चालक समितिबाट हुनेछ।	
			(ग)		(ग) सर्वसाधारण शेयरधनीहरूको तर्फबाट सञ्चालक निर्वाचित भई नआएसम्मको लागि सञ्चालक समितिले सञ्चालक समितिको काम कर्तब्य पूरा गर्न सक्ने दुई जना शेयरधनी वा शेयरधनीको प्रतिनिधिलाई सञ्चालक पदमा नियुक्त गर्नेछ।	(ग) सर्वसाधारण शेयरधनीहरूको तर्फबाट सञ्चालक निर्वाचित भई नआएसम्मको लागि सञ्चालक समितिले सञ्चालक समितिको काम कर्तब्य पुरा गर्न सक्ने दुई जना शेयरधनी वा शेयरधनीको प्रतिनिधिलाई सञ्चालक पदमा नियुक्त गर्नेछ।	
		(२)			(२) **सञ्चालक समितिको गठन :** बैंकमा देहाय बमोजिमको प्रतिनिधित्व हुने गरी नौ जना सञ्चालक रहने छन्।	(२) **सञ्चालक समितिको गठन :** बैंकमा देहाय बमोजिमको प्रतिनिधित्व हुने गरी सात जना सञ्चालक रहने छन्।	
			(क)		(क) समूह "क" का संस्थापक शेयरधनीहरूबाट मनोनित चार जना, यसमध्ये संस्थापक शेयरधनीहरूले आफ्नोतर्फबाट नियम १५ उपनियम (१) बमोजिम नियुक्त बैंकको कार्यकारी प्रमुखलाई सञ्चालकको रूपमा मनोनित गर्न सक्नेछन्।	(क) समूह "क" का संस्थापक शेयरधनीहरूबाट मनोनित तीन जना,	
			(ख)		(ख) समूह "ख" का शेयरधनीहरुबाट निर्वाचित चार जना ।	(ख) समूह "ख" का शेयरधनीहरुबाट निर्वाचित तीन जना ।	
			(ग)		(ग) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानुनको दफा १२ को उपदफा (२) बमोजिम सञ्चालक समितिबाट नियुक्त एक जना।	(ग) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १४ को उपदफा (३) बमोजिम सञ्चालक समितिबाट नियुक्त स्वतन्त्र सञ्चालक एक जना।	
		(३)			(३) **सञ्चालकको कार्यकाल :** सञ्चालकको कार्यकाल चार वर्षको हुनेछ। तर कुनै सञ्चालकको पद बीचमा रिक्त भई सो पदमा नियुक्त भएको सञ्चालकको कार्यअवधि सो सञ्चालक जुन सञ्चालकको पद रिक्त भई नियुक्त भएको हो सो सञ्चालकको बाँकी कार्यअवधि सम्मको लागि मात्र हुनेछ।	(३) **सञ्चालकको कार्यकाल :** (१) सञ्चालकको कार्यकाल चार वर्षको हुनेछ र निज पुनः नियुक्ति तथा मनोनित हुन सक्नेछ। तर स्वतन्त्र सञ्चालक एक कार्यकालका लागि मात्र नियुक्त हुन सक्नेछ। (२) उपनियम (१) बमोजिम नियुक्त भएको कार्यकारी अध्यक्ष वा प्रबन्ध सञ्चालक दुई कार्यकालसम्म मात्र रहन सक्नेछ। तर कुनै सञ्चालकको पद बीचमा रिक्त भई सो पदमा नियुक्त भएको सञ्चालकको कार्यअवधि सो सञ्चालक जुन सञ्चालकको पद रिक्त भई नियुक्त भएको हो सो सञ्चालकको बाँकी कार्यअवधि सम्मको लागि मात्र हुनेछ।	
		(५)			(५) **सञ्चालक समितिको बैठक :** सञ्चालक समितिको बैठक वर्षमा कम्तिमा बाह्र पटक बस्नेछ । तर दुईवटा बैठकको बीचको फरक दुई महिनाभन्दा बढी हुने छैन।	(५) **सञ्चालक समितिको बैठक :** सञ्चालक समितिको बैठक वर्षमा कम्तिमा बाह्र पटक बस्नेछ। तर दुईवटा बैठकको बीचको फरक साठी दिनभन्दा बढी हुने छैन।"	

क्र.सं	नियम	उप-नियम	खण्ड	उप खण्ड	विद्यमान व्यवस्था	प्रस्तावित व्यवस्था	संशोधन गर्नु पर्ने कारण
४	१३.				**सञ्चालक हुन लिनुपर्ने न्यूनतम शेयर सङ्ख्या** : बैंकको सञ्चालकको पदमा नियुक्त हुनका लागि आफ्नो नाममा कम्तिमा १०० -एक सय) थान शेयर लिएको हुनु पर्नेछ । तर नेपाल सरकार तथा संगठित संस्थाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक र बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानुनको दफा १२ को उपदफा (२) बमोजिम नियुक्त सञ्चालकको हकमा सो व्यवस्था लागु हुने छैन ।	**मुल नियमावलीको नियम १३ को सट्टा देहायको नियम १३ राखी संशोधन गरिएको छ :** "१३. **सञ्चालक हुन लिनुपर्ने न्यूनतम शेयर सङ्ख्या** : बैंकको सञ्चालकको पदमा नियुक्त हुनका लागि आफ्नो नाममा कम्तिमा १०० (एक सय) कित्ता शेयर लिएको हुनु पर्नेछ । तर नेपाल सरकार तथा संगठित संस्थाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक र बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १४ बमोजिम नियुक्ति हुने स्वतन्त्र सञ्चालकको हकमा सो व्यवस्था लागु हुने छैन ।"	बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ मा भएको व्यवस्था अनुसार हुनेगरी मिलान गरिएको ।
५	१४.				**सञ्चालक हुनको निमित्त चाहिने योग्यता** : नियम १३ मा उल्लेखित सङ्ख्याको शेयर आफ्नो नाउंमा लिएको र यस नियमावली, बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानुन तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम बैंकको सञ्चालक हुन अयोग्य नभएको व्यक्ति मात्र बैंकको सञ्चालकको पदमा नियुक्त हुन सक्नेछ ।	**मुल नियमावलीको नियम १४ कोसट्टा देहायको नियम १४ राखी संशोधन गरिएको छ :** "१४ **सञ्चालक हुनको निमित्त चाहिने योग्यता :** (क) नियम १३ मा उल्लेखित सङ्ख्याको शेयर आफ्नो नाउंमा लिएको, यस नियमावली, नेपाल राष्ट्र बैंकले सञ्चालकको योग्यता सम्बन्धमा तोकेको व्यवस्था तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३, र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम बैंकको सञ्चालक हुन योग्य भएको व्यक्ति मात्र बैंकको सञ्चालकको पदमा नियुक्त हुन सक्नेछ । (ख) स्वतन्त्र सञ्चालकको हकमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १७ को उपदफा (३) तथा नेपाल राष्ट्र बैंकले स्वतन्त्र सञ्चालकको योग्यता सम्बन्धमा तोकेको योग्यता तथा अनुभव हासिल गरेको हुनुपर्दछ ।	बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको सञ्चालकको योग्यता सम्बन्धी व्यवस्था थप गरिएको ।

एघारौं वार्षिक साधारण सभा

टिपोट

एघारौँ वार्षिक साधारण सभा

टिपोट

कृषि विकास बैंकको सेवाहरू

(१) **निक्षेप सेवा** (Deposit Products)

(क) **बचत खाता समूह** (Saving Deposit Account)

- साधारण बचत खाता
- समृद्धी बचत खाता
- बाआमा बचत खाता
- चेतनशील नारी बचत खाता
- कृषक बचत खाता
- शेयरधनी बचत खाता
- कर्मचारी निवृत्तिभरण खाता
- विदेशी मुद्रा (FCY) बचत खाता
- अक्षयकोष खाता

(ख) **मुद्दती निक्षेप खाता** (Fixed Deposit Account)

- Term and Structural Fixed Deposit for Individuals
- Term and Structural Fixed Deposit for Institutions

(ग) **चल्ती निक्षेप खाता** (Current Deposit Account)

(घ) **माग तथा अल्प सूचनामा प्राप्त हुने निक्षेप खाता** (Call Deposit Account)

(२) **कर्जा तथा सापट सेवा** (Loan Products)

यस बैंकका देशभरनै छरिएर रहेका कार्यालयहरूबाट ग्राहकको माग र आवश्यकता अनुसारको प्रयोजनको लागि विभिन्न वर्ग, क्षेत्र र समुदायका नागरिकहरूलाई लक्षित गरी तपसिल अनुसारका शीर्षकमा कर्जा तथा सापट सेवा उपलब्ध रहेका छन ।

बैंकका कर्जा सेवाहरू (Loan Products)			
१	सरल कृषि कर्जा	१९	आवास कर्जा
२	कृषि उत्पादन कर्जा	२०	घर खरीद कर्जा
३	पशुपंक्षीपालन कर्जा	२१	घडेरी खरीद कर्जा
४	माछापालन कर्जा	२२	व्यवसायिक भवन/हाउजिङ्ग कर्जा
५	शितघर कर्जा	२३	शैक्षिक कर्जा
६	कृषि यन्त्र खरीद कर्जा	२४	हायरपर्चेज कर्जा
७	युवा कृषि कर्जा	२५	अटो कर्जा
८	युवा स्वरोजगार कर्जा	२६	सुनचाँदी धितो कर्जा

बैंकका कर्जा सेवाहरू (Loan Products)			
९	थोक कर्जा	२७	मुद्दति रसिद धितो कर्जा
१०	उद्योग कर्जा	२८	सरकारी तथा अन्य सुरक्षणपत्र धितो कर्जा
११	जलविद्युत/बैकल्पिक उर्जा कर्जा	२९	शेयर धितो (मार्जिन लेण्डिङ्ग) कर्जा
१२	सेवा कर्जा	३०	सहवित्तीयकरण कर्जा
१३	व्यापार कर्जा	३१	ब्रिजग्याप कर्जा
१४	घरायशी कर्जा	३२	विश्वासको लिखत (टि.आर.) कर्जा
१५	कर्मचारी सेवा कर्जा	३३	निर्यात कर्जा (पूर्व निर्यात कर्जा)
१६	ओभरड्राफ्ट कर्जा	३४	निर्यात कर्जा (निर्यात पश्चात् कर्जा)
१७	सरल ठेक्कापट्टा कर्जा	३५	पुनर्निर्माण कर्जा
१८	हाइपोथिकेशन कर्जा	३६	क्रेडिट कार्ड सुविधा

(३) **विप्रेषण सेवा** (Remittance Service)

(क) **एडिबिएल रेमिट** (ADBL/Domestic Remit) : नेपालभर छरिएर रहेका यस बैंकका २२४ कार्यालयहरूबाट रकम पठाउने तथा पाउने सरल, सुरक्षित र भरपर्दो माध्यम ।

(ख) **एजेन्सी रेमिट** (Agency/International Remit) : बिश्वको जुनसुकै स्थानबाट पठाएको रकम यस बैंकका देशभर रहेका कार्यालयहरूबाट सरल प्रक्रियाले तुरुन्तै ग्राहकलाई भुक्तानी गर्ने भरपर्दो माध्यम (यस अन्तर्गत समावेस भएका एजेन्सीहरू Western Union, IME, Prabhu, Himal, Prithivi, Sewa, City, Siddhartha, Money Gram, Easy Link, BOOM) ।

(४) **अन्य बैंकिङ्ग सेवा** (Other Service)

(क) **बैंक जमानत सेवा** (Bank Guarantee) : विड वण्ड, परफरमेन्स वण्ड, मोबिलाईजेसन तथा अन्य विविध प्रकारका बैंक-जमानतहरू न्यून धितो मार्जिन तथा सेवा शुल्कमा कर्जा सुविधा सहित देशभरका कार्यालयहरूबाट जारी गरिने ।

(ख) **प्रतितपत्र सेवा** (Letter of Credit) : सरल प्रक्रिया, न्यूनतम सेवा शुल्क कर्जा सुविधा सहित नेपालभरका कार्यालयहरूबाट ग्राहकको आवश्यकता अनुसार प्रतितपत्र सेवा उपलब्ध हुने ।

Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लिमिटेड
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाईं हाम्रो घरआँगनको बैंक

www.adbl.gov.np
SWIFT:ADBLNPKA

कृषि विकास बैंकको सेवाहरू

(ग) ATM Service : यस बैंकले हाल उपत्यका भित्र रामशाहपथ, रत्नपार्क, कालीमाटी, नयाँ बानेश्वर, कोटेश्वर, पुतलीसडक, न्यूरोड, गौशाला, जोरपाटी, महाराजगंज, बालाजु, स्वयम्भू, कलंकी, मंगलबजार, दुधपाटी, ठमेल, कपन, र गङ्गाघर तथा उपत्यका बाहिरका विर्तामोड, धरान, ईटहरी, विराटनगर, राजविराज, लहान, जनकपुर, बिरगंज, हेटौडा, सौराहा, नारायणगढ, भरतपुर जिल्ला अस्पताल, भरतपुर क्यान्सर अस्पताल, पोखरा, बुटवल, लुम्बिनी, तौलिहवा, घोराही, कोहलपुर, नेपालगंज, अत्तरीया, धनगढी, महेन्द्रनगर गरी ४१ स्थानमा ATM Machine संचालनमा रहेको । निकट भविश्यमा थप २० स्थानमा जडान गर्ने प्रक्रियामा रहेको । यस आ.व. भित्र बैंकको ६१ वटा ATM Outlet बाट सेवा उपभोग गर्न सकिने ।

(घ) **आश्बा सेवा** (ASBA) : विभिन्न कम्पनीहरूको Initial Public Offering, Further Public Offering तथा Right Offering मार्फत जारी भएका शेयर खरीदको लागि यस बैंकका नेपालभरनै रहेका कार्यालयहरूबाट आवेदन गर्न सकिने आश्वा (Application Supported by Blocked Amount - ASBA) सुविधा ।

(ङ) ADBL Smart Banking : "साथमा छ हरपल तपाई हाम्रो एडिबिएल" भन्ने नाराका साथ यस बैंकमा खाता रहेको ग्राहकहरूले आफ्नो मोबाईलबाट रकम रकमान्तर, युटिलिटी बिल भुक्तानी, निक्षेप तथा कर्जा मौज्दातको जानकारी, स्टेटमेन्ट तथा चेकबुक अनुरोध लगायतका सुविधाहरू ADBL SMART Banking मार्फत उपभोग गर्न सकिने ।

(च) VISA Debit Card : बैंकका CBS T24 जडान भएका कार्यालयमा खाता रहेका यस बैंकका सम्पूर्ण ग्राहकहरूलाई नेपाल र भारतमा समेत प्रयोग गर्न सकिने VISA DEBIT CARD सेवा उपलब्ध रहेको ।

छ) ABBS Service : नेपालभरनै रही CBS T24 जडान भएका बैंकका कार्यालयहरू मार्फत जुनसुकै शाखामा रहेका खातामा नगद जम्मा गर्न तथा भुक्तानी लिन सकिने ABBS सुविधा ।

(ज) Clearing Service : बैंकका जुनसुकै कार्यालयमा अन्य बैंकको चेक जम्मा गर्न सकिने Cheque Clearing तथा IPS (Interbank Payment System) सुविधा ।

(झ) Foreign Currency Buy/Sell : नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको विभिन्न देशका विदेशी मुद्राहरू यस बैंकका १६ कार्यालयबाट खरीद बिक्री तथा सटही सुविधा ।

(ञ) SWIFT Transfer : यस बैंकको स्वीफ्ट कोड ADBLNPKA को माध्यमबाट विश्वका जुनसुकै मुलुक/स्थानमा रकम पठाउन तथा जुनसुकै स्थानबाट पठाएको रकम नेपालभर रहेको यस बैंकको कार्यालयहरूबाट सजिलै र सुरक्षित प्राप्त गर्न सकिने ।

(ट) Safe Deposit Locker : यस बैंकको उपत्यका भित्रका रामशाहपथ, रत्नपार्क, नयाँ बानेश्वर, गौशाला, स्वयम्भु, कलंकी, त्रिपुरेश्वर, न्यूरोड, कपन, मंगलबजार, दुधपाटी, गङ्गाघर, कमलपोखरी शाखाहरू र उपत्यका बाहिरका ईलाम, बिराटनगर, धरान, दमक, विरगंज, हेटौडा, भरतपुर, नारायणगढ, पोखरा, कुश्मा बुटवल, सिद्धार्थनगर, तौलिहवा, घोराही, नेपालगंज, शाखा गरी २८ वटा कार्यालयहरूमा ग्राहक आफैले उपयोग गर्न सक्ने Safe Deposit Locker सुविधा उपलब्ध रहेको ।

(ठ) SMS Alert : ग्राहकको खातामा भएको कारोवारको अवस्थाको SMS मार्फत सम्बन्धित खातावालाको मोबाईलमा तत्कालै नि:शुल्क जानकारी गराउने ADBL SMS Alert सुविधा ।

(ड) Government Transaction : ग्राहकहरूको माग एवं आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकारको राजश्व संकलन लगायतको कार्यको लागि सरकारी कारोवार सुविधा । हाल २५ वटा कार्यालयबाट भइरहेको तथा थप २९ कार्यालयले निकट भविश्यमानै सुरु गर्ने प्रक्रियामा रहेको ।

(५) बैंकको बारेमा अन्य जानकारी

(क) हाल सञ्चालनमा रहेका कार्यालय संख्या : २५३

(ख) CBS-Temenos 24 **जडान भएका कार्यालय** : २१३

Agricultural Development Bank Ltd.

कृषि विकास बैंक लिमिटेड

(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)

तपाई हाम्रो घरआँगनको बैंक

कृषि विकास बैंक लि. को भरपर्दो र थप सुरक्षित मोबाइल बैंकिङ्ग सेवा
ADBL
SMART BANKING
Features:
SMS Alert/Transaction Report
Balance / Amount Transfer
Balance Inquiry
Statement View
Loan Shedule View
Additional Security
Statement Request
Cheque Book Request
Cheque Stop
ATM Card Stop
ATM Card Renew Request
थप जानकारीको लागि नजिकैको शाखा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नुहुन अनुरोध छ ।
Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लि.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाई हाम्रो घरआँगनको बैंक
www.adbl.gov.np
SWIFT: ADBLNPKA

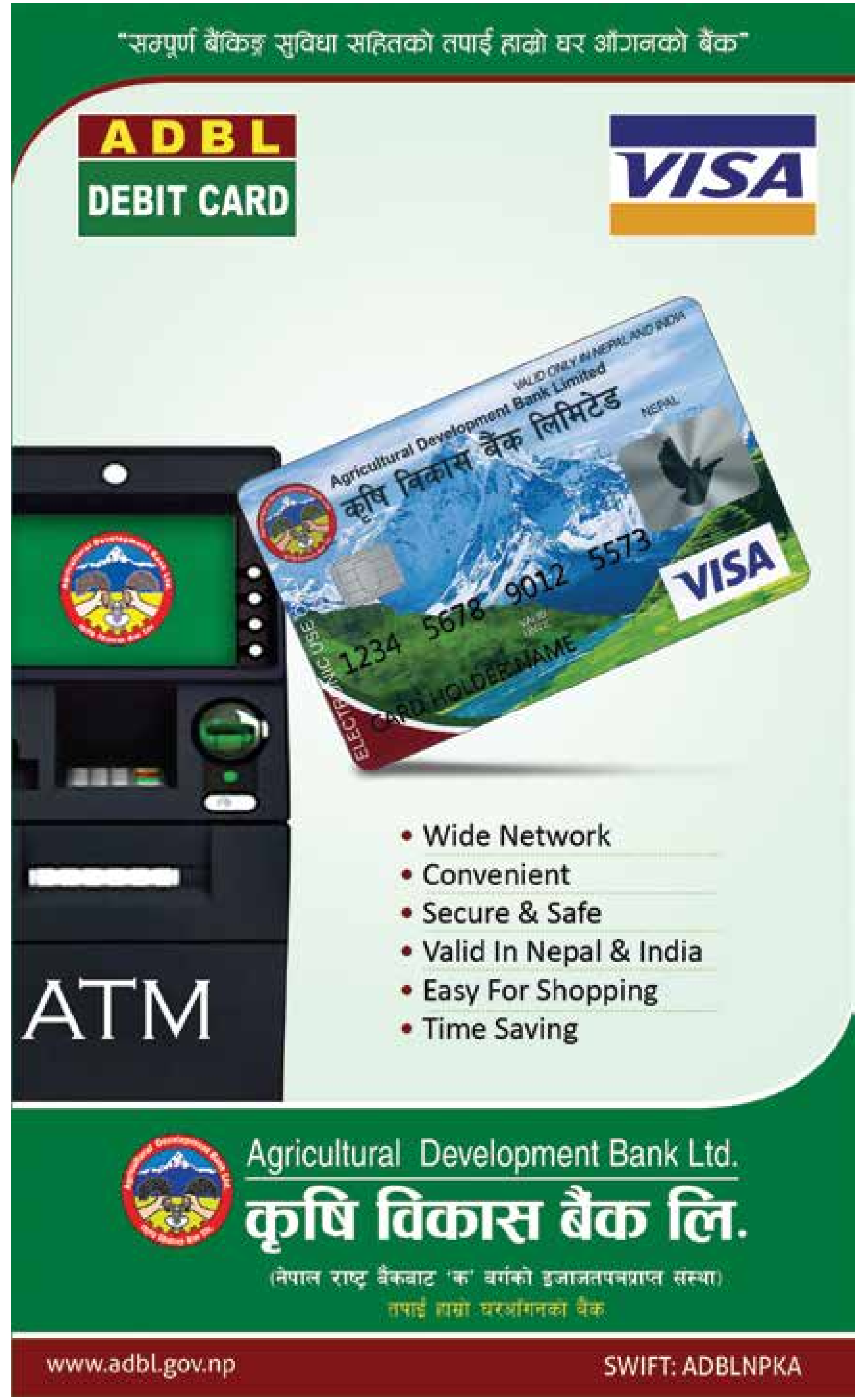

"सम्पूर्ण बैंकिङ्ग सुविधा सहितको तपाई हाम्रो घर आँगनको बैंक"
ADBL
DEBIT CARD
VISA
कृषि विकास बैंक लिमिटेड
Agricultural Development Bank Limited
1234 5678 9012 5573
CARD HOLDER NAME
ATM
• Wide Network
• Convenient
• Secure & Safe
• Valid In Nepal & India
• Easy For Shopping
• Time Saving
Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लि.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाई हाम्रो घरआँगनको बैंक
www.adbl.gov.np
SWIFT: ADBLNPKA

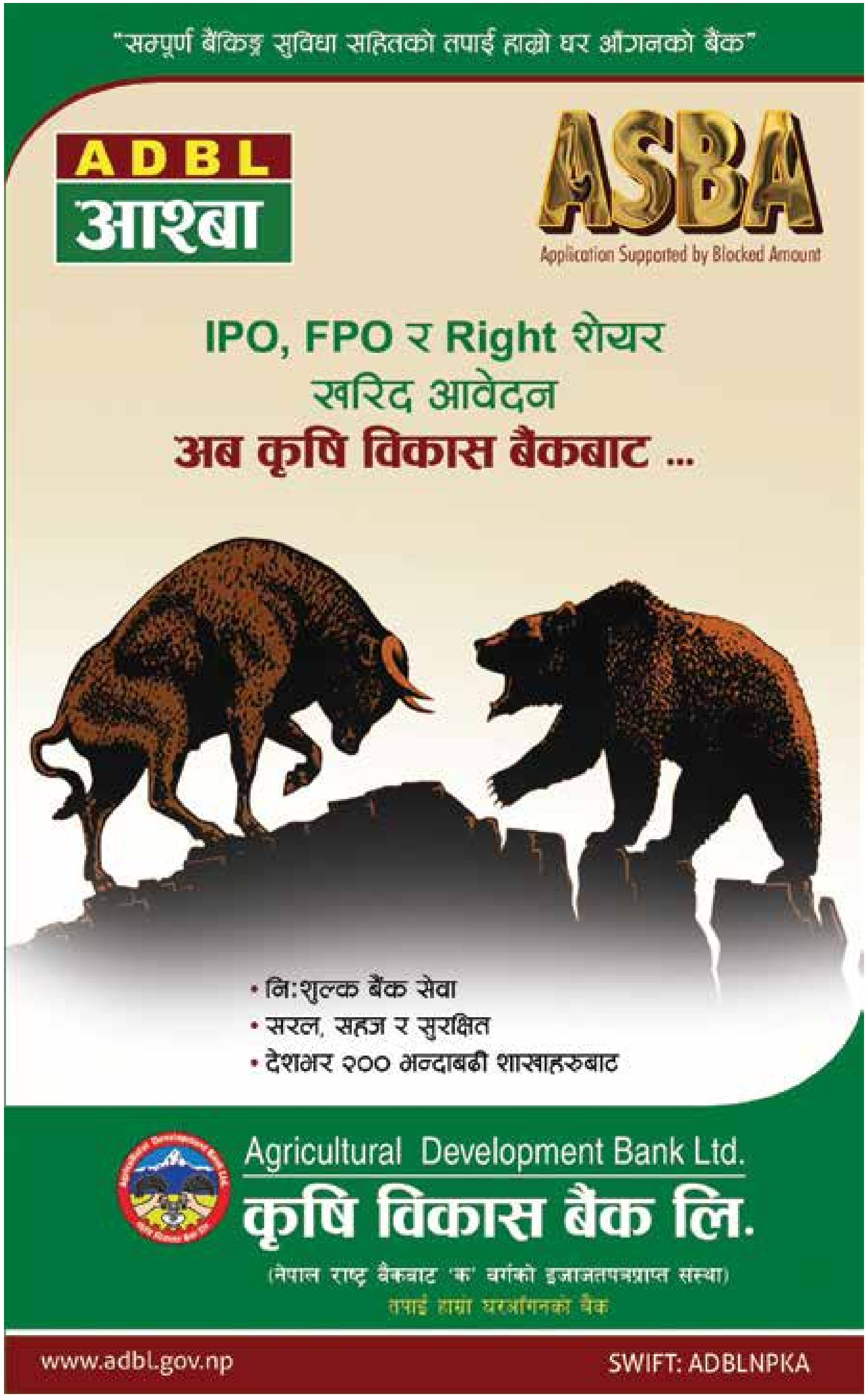

"सम्पूर्ण बैंकिङ्ग सुविधा सहितको तपाई हाम्रो घर आँगनको बैंक"
ADBL
आश्बा
ASBA
Application Supported by Blocked Amount
IPO, FPO र Right शेयर
खरिद आवेदन
अब कृषि विकास बैंकबाट ...
• निःशुल्क बैंक सेवा
• सरल, सहज र सुरक्षित
• देशभर २०० भन्दाबढी शाखाहरुबाट
Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लि.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाई हाम्रो घरआँगनको बैंक
www.adbl.gov.np
SWIFT: ADBLNPKA

"सम्पूर्ण बैंकिङ्ग सुविधा सहितको तपाई हाम्रो घर आँगनको बैंक"
ADBL
Remit
नेपालभरी जुनसुकै ठाउँमा पैसा
पठाउन र पाउन भरपर्दो माध्यम
ADBL
REMIT
पैसा
पुग्छ
तुरुन्तै
विशेषताहरू:
• तुरुन्तै प्राप्त गर्न सकिने
• सरल, सहज अनि सुरक्षित
• न्यूनतम शुल्क
• देशैभरीका कार्यालयबाट प्रदान गरिने
Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लि.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाई हाम्रो घरआँगनको बैंक
www.adbl.gov.np
SWIFT: ADBLNPKA

"सम्पूर्ण बैंकिङ्ग सुविधा सहितको तपाई हाम्रो घर आँगनको बैंक"
तपाईको DREAM HOME
को चाहना हामी पुरा गर्छौं ...
ADBL Home Loan
'A complete Solution for Your Home'
• घर निर्माण, मर्मत र खरिद गर्न
• सहजरुपमा कर्जा प्रवाह गरिने
• अधिकतम रु. १ करोडसम्म
• आकर्षक व्याजदर
• सरल भुक्तानी प्रक्रिया
Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लि.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाई हाम्रो घरआँगनको बैंक
www.adbl.gov.np
SWIFT: ADBLNPKA

"सम्पूर्ण बैंकिङ्ग सुविधा सहितको तपाई हाम्रो घर आँगनको बैंक"
ADBL
मुद्दती निक्षेप
ADBL मुद्दती निक्षेप
१०.५०%
वार्षिक व्याज
विशेषताहरु:
• न्यूनतम मौज्दात रु. १ लाख ।
• मुद्दती निक्षेप अवधि १ वर्ष।
• मासिक व्याज भुक्तानी ।
• व्यक्तिगत निक्षेपकर्ताहरुका लागि ।
• मुद्दती रसिद धितोमा कर्जा सुविधा ।
• सीमित अवधिको लागि मात्र ।
• जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, एकल महिला तथा बैंकका वर्तमान तथा पुर्व कर्मचारीहरुलाई ०.५०% थप व्याज सुविधा ।
थप जानकारीको लागि नजिकैको शाखा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नुहुन अनुरोध छ ।
Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लि.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
तपाई हाम्रो घर आँगनको बैंक
www.adbl.gov.np
SWIFT: ADBLNPKA

ADBL
बचत
योजना
हरेक नेपालीको चाहना,
सबैको लागि, सधैंको लागि, ADBL बचत योजना
एक घर एक खाता
हाम्रो अभियान
ADBL बचत योजना
कृषक बचत खाता
कर्मचारी निवृत्तिभरण बचत खाता
वेतनशील नारी बचत खाता
शेयरधनी बचत खाता
समृद्धि बचत खाता
बा-आमा बचत खाता
Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लि.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'क' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था)
www.adbl.gov.np
तपाईं हाम्रो घरआँगनको बैंक
SWIFT : ADBLNPKA

दशौं वार्षिक साधारण सभा एवं विविध गतिविधि

क्षेत्रीय कार्यालय काठमाडौंमा परीक्षा फर्म बुझ्दै

बैंकिङ्ग कार्यालय कपनमा हेल्पडेक्सबाट ग्राहकलाई सेवा दिँदै

भूकम्प पीडितलाई सहयोग गर्दै

बडा दशैं २०७४ मा नयाँ नोट वितरण गर्दै

बैंकको लगानीमा विविध गतिविधि

सर्लाही जिल्लामा रहेको माछापालन व्यवसाय

गोलबजार सिराहामा रहेको पुष्प व्यवसाय

बाली बीमा गरिएको तरकारी खेती, छिन्चु सुर्खेत

गोलबजार सिराहामा रहेको नर्सरी फार्म

लप्सी उद्योग, बुढानिलकण्ठ, काठमाडौं

गोठाटारमा रहेको गाई फार्म

बौद्धमा रहेको थान्का उद्योग

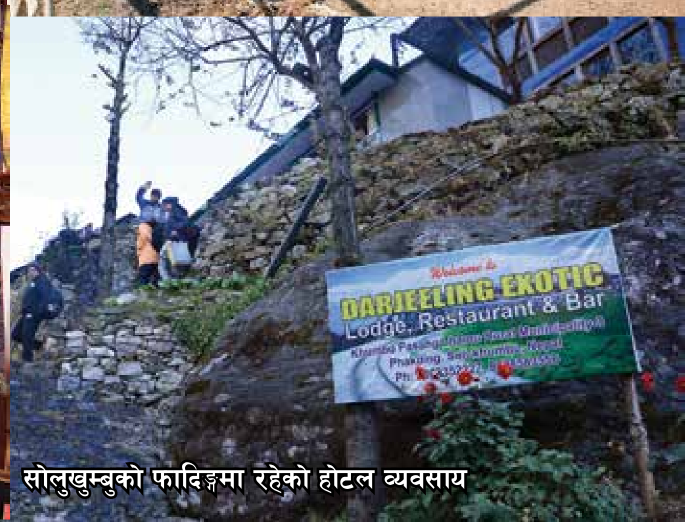

सोलुखुम्बुको फादिङ्गमा रहेको होटल व्यवसाय

व्यवस्थापन समूह

लिला प्रकाश सिटौला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

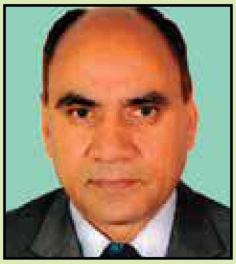

दिलिप सिंह थापा
उप-महाप्रबन्धक

शेषरमण आचार्य
उप-महाप्रबन्धक

नरेशकुमार रोका
उप-महाप्रबन्धक

गणेशराज पन्त
का.मु. मुख्य निर्देशक

विभागीय प्रमुखहरू

१. सुरेन्द्रकुमार अर्याल, योजना तथा अनुसन्धान विभाग
२. गोविन्दलाल कर्ण, केन्द्रीय तालिम प्रतिष्ठान
३. पूर्ण प्रसाद आचार्य, जनशक्ति व्यवस्थापन विभाग
४. हिमप्रसाद बन्जारा, जोखिम व्यवस्थापन विभाग
५. दीपेन्द्रकुमार ऐर, कर्पोरेट बैंकिङ्ग रामशाहपथ
६. प्रताप सुवेदी, कम्पनी सचिवालय

का.मु. विभागीय प्रमुखहरू

१. डिल्लीप्रसाद चौधरी, सूचना तथा प्रविधि विभाग
२. प्रेमकुमार श्रेष्ठ, बजार तथा शाखा व्यवस्थापन विभाग
३. निर्मलप्रसाद उपाध्याय, कानुन विभाग
४. विजयराज पोखरेल, कर्जा विभाग
५. यज्ञ प्रकाश न्यौपाने, वित्त तथा लेखा विभाग
६. टेकनारायण आचार्य, अन्तरशाखा हिसाब व्यवस्थापन परियोजना
७. कृष्ण नकर्मी, ट्रेजरी विभाग
८. प्रेमहरि ढुंगेल (अतिरिक्त)

क्षेत्रीय निर्देशकहरू

१. अरूणकुमार ढुंगाना, क्षेत्रीय कार्यालय, विराटनगर
२. चुडामणि तिम्सिना, क्षेत्रीय कार्यालय, वीरगन्ज

का.मु. क्षेत्रीय निर्देशकहरू

१. धनुषधारी महतो, क्षेत्रीय कार्यालय, राजविराज
२. कविप्रसाद पाठक, क्षेत्रीय कार्यालय, काठमाडौं
३. पारसमणि ढकाल, क्षेत्रीय कार्यालय, भैरहवा
४. दीर्घबहादुर अर्याल, क्षेत्रीय कार्यालय, दाङ
५. राम बस्नेत, क्षेत्रीय कार्यालय, पोखरा
६. प्रमोदबाबु तिवारी, क्षेत्रीय कार्यालय, जनकपुर
७. ध्रुवचन्द्र गौतम, क्षेत्रीय कार्यालय, धनगढी

मुख्य शाखा प्रबन्धक

ताराखर अधिकारी, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, रत्नपार्क

का.मु. मुख्य शाखा प्रबन्धकहरू

१. गणेशबहादुर डि.सी., बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, गौशाला
२. मुकुन्दराज पन्त, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, न्यूरोड
३. निर्मलराज कोइराला, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, चाबहिल
४. गुरूप्रसाद लामिछाने, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, विराटनगर
५. भरतबहादुर बस्नेत, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, कालिमाटी
६. रामचन्द्र आचार्य, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, पोखरा
७. भीमप्रसाद पोखरेल, बैंकिङ्ग मुख्य शाखा कार्यालय, लगनखेल

Agricultural Development Bank Ltd.

कृषि विकास बैंक लि.

मुख्य कार्यालय रामशाहपथ, काठमाडौं
फोन नं. ०१-४२५२३५९, ०१-४२६२६२०, फ्याक्सः ०१-४२६२९२९